

การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต
เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ
ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

โดย

นายตะวัน สุขยิรัญ
อัยการผู้เชี่ยวชาญพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการอัยการ
สำนักงานอัยการสูงสุด

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 65
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2565 - 2566

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ ของ นายตะวัน สุขยิรัมย์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 65 ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2565 - 2566

พลโท

(ชาติชาย ชัยเกษม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

ผู้วิจัย นายตะวัน สุขยิธีญ **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** 65

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตเพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณ ขอบเขตของการวิจัยด้านเนื้อหาเป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต แนวคิดเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ และข้อมูลทั่วไปของจังหวัดภูเก็ต ขอบเขตด้านประชากรประชากร ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลนโยบายด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ผู้บริหารท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต และกลุ่มตัวอย่าง การสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลนโยบายด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตจำนวน 3 คน ผู้บริหารท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตจำนวน 5 คน และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต จำนวน 10 คน การตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 400 คน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลสรุปเป็นประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย

จากผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตเพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้น จำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือและการบูรณาการการทำงานร่วมกันจากหลายภาคส่วน ทั้งการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ดูแลด้านการท่องเที่ยวของรัฐ ผู้ประกอบการภาคเอกชน รวมถึงประชาชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาครั้งถัดไปเกิดคุณภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยควรมุ่งเน้นการศึกษาด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและชุมชนในการขับเคลื่อนและส่งเสริมกลยุทธ์ด้านการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตไปสู่ความยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการค้นคว้าเกี่ยวกับการส่งเสริมความร่วมมือของภาคประชาสังคมและชุมชนที่จะช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Abstract

Title Study of Guidelines for Developing the Tourism Potential of Phuket Province Toward Its Establishment as a Special Economic Zone for Tourism in Thailand.

Field Economics

Name Mr. Tawan Sukjiran

Course NDC **Class** 65

This research objective is to: 1. To investigate the challenges and opportunities within the tourism sector in Phuket Province to advance its transformation into a designated special economic zone for tourism in Thailand. 2. To examine the factors that facilitate and drive the growth of Phuket's tourism potential as it moves toward becoming a special economic zone for tourism in Thailand. 3. To propose comprehensive development guidelines and strategies for enhancing the potential for promoting and developing tourism in Phuket to transition into a special economic zone for tourism in Thailand.

The researcher employed a mixed-methods approach, combining qualitative and quantitative research methodologies. The scope of the study includes the analysis and synthesis of concepts, theories, and research related to tourism, as well as the policies and strategies for tourism development in Phuket Province. The study also delved into the key factors that facilitate and promote tourism within Phuket Province, explored the concept of special economic zones, and provided a general overview of Phuket Province. The demographic scope of the study includes senior executives from government agencies responsible for overseeing tourism policy in Phuket Province, local administrators within Phuket's tourist destinations, and tourism entrepreneurs within the province's tourist attractions and sample groups. In-depth interviews were conducted with three senior government agency executives, five local administrators from Phuket's tourist destinations, and ten entrepreneurs in the province. Additionally, 400 Thai and foreign tourists traveling to Phuket Province participated in a questionnaire survey. The gathered data were meticulously analyzed and synthesized to extract essential insights and align with the research objectives.

The findings of this study indicate the importance of a collaborative effort across multiple sectors in developing the tourism potential of Phuket Province to transition it into a special economic zone for tourism in Thailand. Such

a transformation necessitates the cooperation and synergy of various stakeholders, including governmental agencies responsible for overseeing tourism, private-sector entrepreneurs, and local communities in Phuket Province. For future research works, it is imperative to build upon this foundation. Researchers should explore ways to engage civil society and local communities in actively driving and advocating for strategies that promote the sustainable development of Phuket Province's tourism potential. Emphasis should be placed on investigating methods to encourage cooperation among civil society and communities, as this collaborative approach is poised to be highly effective in advancing the development of tourism potential in Phuket Province.

คำนำ

การศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร มีวัตถุประสงค์เพื่อรับและเสริมความรู้ด้านความมั่นคงของชาติและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงประเทศชาติในมิติต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดนโยบายและการดำเนินงานร่วมกันของหลายภาคส่วน สำหรับงานวิจัยฉบับนี้เรื่อง “การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย” เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตสามารถที่จะกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่องสอดคล้องกับนโยบายด้านการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการศึกษานวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย และกลายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่สำคัญของภูมิภาคอาเซียน รวมถึงเป็นการส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวและประเทศในภาพรวม การศึกษาคั้งนี้จะมุ่งเน้นที่จะค้นหาปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้ภูเก็ตยังคงไม่สามารถก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของอาเซียนได้ ในขณะที่เดียวกันก็มุ่งเน้นที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของภูเก็ต รวมถึงศึกษาแนวทางและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวของภูเก็ตได้

(นายตะวัน สุขยิรัญ)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 65

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	11
คำจำกัดความ	12
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	14
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	14
นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว	23
นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต	33
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต	41
แนวคิดเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ	44
ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดภูเก็ต	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	66
กรอบแนวคิดของการวิจัย	73
สรุป	73
บทที่ 3 การวิเคราะห์สภาพปัญหา ศักยภาพและปัจจัยสนับสนุน	
การพัฒนาและยุทธศาสตร์ของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต	74
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต	
เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย	74
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการ	
ท่องเที่ยวภูเก็ต	91
ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการ	
ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต	97
ส่วนที่ 4 สรุป	103

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพ	
ด้านการส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยวของภูเก็ต	110
ส่วนที่ 1 สภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต	
เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย	111
ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ	
ด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต	127
ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและ	
พัฒนากองท่องเที่ยวของภูเก็ต	133
ส่วนที่ 4 สรุป	151
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	157
สรุป	157
ข้อเสนอแนะ	165
บรรณานุกรม	167
ภาคผนวก	175
ผนวก ก แบบสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบการวิจัย	176
ผนวก ข แบบสอบถามประกอบการวิจัย	178
ประวัติย่อผู้วิจัย	187

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1-1	ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา	8
4-1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	114
4-2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	114
4-3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	115
4-4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเทศที่อยู่อาศัย	115
4-5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพครอบครัว	116
4-7	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดภูเก็ต	117
4-8	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยว ด้านสภาพปัญหาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต	118
4-9	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านศักยภาพ ของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต	124
4-10	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านปัจจัยที่ ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต	129
4-11	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านแนวทางการพัฒนา และยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและ พัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต	136

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1-1	แสดงลำดับแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่มีศักยภาพ	4
1-2	วิธีดำเนินการวิจัย	9

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 จึงทำให้ปัจจุบันนี้รูปแบบการท่องเที่ยวทั่วโลกเปลี่ยนไปจากอดีตอย่างมาก โดยจากข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลกลดลงกว่าร้อยละ 80 ทำให้รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติทั่วโลกลดลงมากกว่า 1,100 ล้านเหรียญสหรัฐนับตั้งแต่ปี 2563 จนถึงปัจจุบัน¹ ภายหลังจากผ่านพ้นวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 นับตั้งแต่ปลายปี 2565 จนถึงปี 2566 การท่องเที่ยวกลับมาเป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรก ๆ ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพราะอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก่อให้เกิดการสร้างรายได้กับผู้คนทั้งในหัวเมืองใหญ่ รวมถึงสามารถกระจายรายได้ออกไปสู่ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งแนวโน้มการเติบโตของนักท่องเที่ยวในอนาคตจนถึงปี 2573 จำนวนนักท่องเที่ยวจะเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยจากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลก พบว่า ในปี พ.ศ. 2563 ช่วงก่อนการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลกประมาณ 1.4 พันล้านคนและคาดว่าจะเพิ่มเป็นประมาณ 2 พันล้านคนต่อปีในปี พ.ศ. 2573² ซึ่งมีแนวโน้มว่าพื้นที่ท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศยุโรปหรืออเมริกาจะลดน้อยลงจากเดิมที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับต้น ๆ และนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 เป็นต้นไป คาดการณ์ว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวไปยังประเทศเกิดใหม่มากขึ้นโดยเฉพาะภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ตะวันออกกลางและแอฟริกา และอาจจะมาถึง 535 ล้านคนในปี พ.ศ. 2573 โดยในปี 2565 ที่ผ่านมานั้น ภาพรวมสถานการณ์การท่องเที่ยวทั่วโลกเมื่อเทียบตามรายภูมิภาค พบว่า ภูมิภาคอเมริกาจะขึ้นแท่นเป็นผู้นำในของตลาดการท่องเที่ยวที่กลับมาฟื้นตัวได้เร็วที่สุด ด้วยอัตรา GDP ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่คาดว่าจะเติบโตราว 36.8% ตามมาด้วยภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (36.3%) แอฟริกา (27.7%) ตะวันออกกลาง (27.1%) และยุโรป (23.9%) เมื่อเจาะลงไปภูมิภาคอเมริกาจะพบว่า

¹Hwang, H. “UNWTO Workshop on Product, People, and Policy: Understanding the Success of Asian Tourism”. (Online). Available, <https://www.unwto.org/asia/event/unwto-workshop-product-people-and-policy-understanding-success-asian-tourism>, 2020.

² World Tourism Organization. International Tourism Highlights, 2020 Edition. Madrid : UNWTO. 2021.

พื้นที่ที่เติบโตมากที่สุดคือ แคริบเบียน (47.3%) ตามมาด้วยอเมริกาเหนือ (37.9%) และละตินอเมริกา (26%)³

สำหรับภาพรวมการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยในเดือนมกราคม-มีนาคม 2566 ที่ผ่านมา พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 6,518,578 คน (ฟื้นตัวร้อยละ 60 เมื่อเทียบกับปี 2562) หรือขยายตัวร้อยละ 1,210 และสร้างรายได้ทางการท่องเที่ยวประมาณ 334,701 ล้านบาท (ฟื้นตัวร้อยละ 64 ของปี 2562) หรือขยายตัวร้อยละ 826 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2565 ตลาดนักท่องเที่ยว 10 อันดับแรก que เดินทางเข้ามามากที่สุด ได้แก่ มาเลเซีย รัสเซีย จีน เกาหลีใต้ อินเดีย สหรัฐอเมริกา เยอรมนี สหราชอาณาจักร เวียดนาม และลาว โดยตลาดหลักจะมาจากจีนและรัสเซีย โดยการเดินทางช่วงหยุดยาวเทศกาล/ปิดภาคเรียน ตั้งแต่เทศกาลปีใหม่ต่อเนื่องเทศกาลตรุษจีน ตรุษเวียดนาม ตรุษเกาหลี (ชอลลัล) อานิสงส์ของมาตรการขยายวันพำนักของนักท่องเที่ยวกลุ่ม Free Visa และกลุ่ม Visa on Arrival ผนวกด้วยการเปิดเที่ยวบินใหม่และเพิ่มความถี่เที่ยวบินเข้าไทยและการกระตุ้นการเดินทางในตลาดเป้าหมายของ ททท. ผ่านกิจกรรมส่งเสริมการตลาด Tradeshow/Road Show และ Joint Promotion ร่วมกับพันธมิตรสายการบินและธุรกิจนำเที่ยวทั่วโลก ซึ่งกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬาได้สรุปภาพรวมการท่องเที่ยวของไทยในเดือนพฤษภาคม 2566 ไว้ว่า มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าประเทศไทยมากกว่า 2 ล้านคน โดยเป็นนักท่องเที่ยวจากอาเซียน เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้เป็นหลัก และส่วนใหญ่มาจากประเทศ มาเลเซีย จีน อินเดีย ลาว และเกาหลีใต้ คิดเป็นถึงร้อยละ 47.5 ของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด⁴

ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ TTB คาดการณ์มูลค่าการท่องเที่ยวไทยปี 2566 จะเติบโตในอัตราเร่งขึ้นไปถึง 2.25 ล้านล้านบาท จากตัวเลขนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณ 28 ล้านคน โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายต่อทริปสูงจะมีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลทางอ้อมให้การท่องเที่ยวปี 2566 นี้มีความคึกคักเพิ่มสูงขึ้นโดยเฉพาะในพื้นที่ปลายทางสำคัญ ได้แก่ กทม. ชลบุรี ภูเก็ต สงขลา เชียงใหม่ ในขณะที่เมืองรองซึ่งมีศักยภาพในการท่องเที่ยวต่าง ๆ มีโอกาสเติบโตมากขึ้นด้วยการเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเมืองหลักในกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพื่อหนุนให้ภาคการท่องเที่ยวไทยมีการเติบโตในระยะยาวและก้าวข้ามระดับสูงสุดใน 1-2 ปี ข้างหน้ามากกว่านั้นศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ TTB ยังให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในปี 2566 คาดว่าการท่องเที่ยวของคนไทยยังเติบโตเนื่องด้วยตัวเลขการท่องเที่ยว 226 ล้านคนต่อครั้ง จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เริ่มกลับสู่ภาวะปกติส่งผลบวกต่อพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมถึงการเริ่มกลับมาของนักท่องเที่ยวต่างชาติในปี 2566 ช่วยเพิ่มความคึกคักให้กับภูมิภาคปลายทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่ ภาคใต้และภาคตะวันออก ซึ่งจะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในพื้นที่การท่องเที่ยวในภาคใต้และ

³ World Travel & Tourism Council. “A world in motion: shifting consumer travel trends in 2022 and beyond”. (Online). Available : https://drive.google.com/file/d/1a-cB7Z_UzcM-eANxN9kYy9oqwuPZ5pif/view, 2022.

⁴ รินรดา สุคนธ์วิมลมาลย์. “ภาพรวมนักท่องเที่ยวเข้าไทยเดือนพฤษภาคม 66 เพิ่มขึ้น คาดครึ่งปีหลังการท่องเที่ยวเติบโต”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG230518185900693>, 2566.

ภาคตะวันออก รวมถึงในภูมิภาคอื่นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ในส่วนของค่าเฉลี่ยของรายจ่ายของนักท่องเที่ยวต่อทริปคาดว่าจะปรับตัวขึ้นจากภาวะเงินเฟ้อและการปรับขึ้นของค่าที่พักจากระดับที่ปรับลดในช่วงก่อนหน้า ส่งผลให้การท่องเที่ยวแบบไทยเที่ยวไทยคาดว่าจะสร้างเม็ดเงินราว 8.2 แสนล้านบาทในปี 2566⁵

จังหวัดภูเก็ตในหลายปีที่ผ่านมาจวบจนถึงปัจจุบันถือเป็นจังหวัดท่องเที่ยวสำคัญของประเทศไทยในการรองรับนักท่องเที่ยวในกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูง นอกจากนี้ภูเก็ตยังถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวอดนียมของชาวยุโรป เช่น รัสเซีย เยอรมัน อังกฤษ รวมถึงชาวออสเตรเลีย ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนเกือบร้อยละ 60 ของจำนวนนักท่องเที่ยวยุโรปและออสเตรเลียทั้งหมด โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวถือเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูงและมีระยะเวลาการพำนักในประเทศไทยค่อนข้างนานถึง 14-17 วัน ส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายต่อคนต่อทริปอยู่ในระดับ 60,000-76,000 บาท ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมที่อยู่ในระดับ 41,240 บาท โดยศูนย์วิจัยกรุงไทยได้ประเมินว่าธุรกิจโรงแรมในภูเก็ตในปี 2566-2567 จะฟื้นตัวดีขึ้น โดยมีจำนวนผู้เข้าพักโรงแรมเพิ่มขึ้นจาก 4.2 ล้านคนในปี 2565 มาอยู่ที่ 5 ล้านคนในปี 2566 และ 11.2 ล้านคนในปี 2567 และรายได้ของธุรกิจโรงแรมจะทยอยฟื้นตัวจาก 3.47 หมื่นล้านบาทในปี 2565 มาอยู่ที่ 6.03 หมื่นล้านบาทในปี 2566 และ 7.75 หมื่นล้านบาทในปี 2567 แต่ยังคงถือว่าต่ำกว่าปี 2562 ที่มีรายได้อยู่ที่ 9.53 หมื่นล้านบาท ในขณะที่จำนวนห้องพักในภูเก็ตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเพื่อรองรับการกลับมาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยมีโอกาสเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 106,000 ห้อง ในปี 2565 ก่อนจะขึ้นไปแตะระดับ 112,000 ห้องในปี 2567 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ถึงร้อยละ 15.3⁶

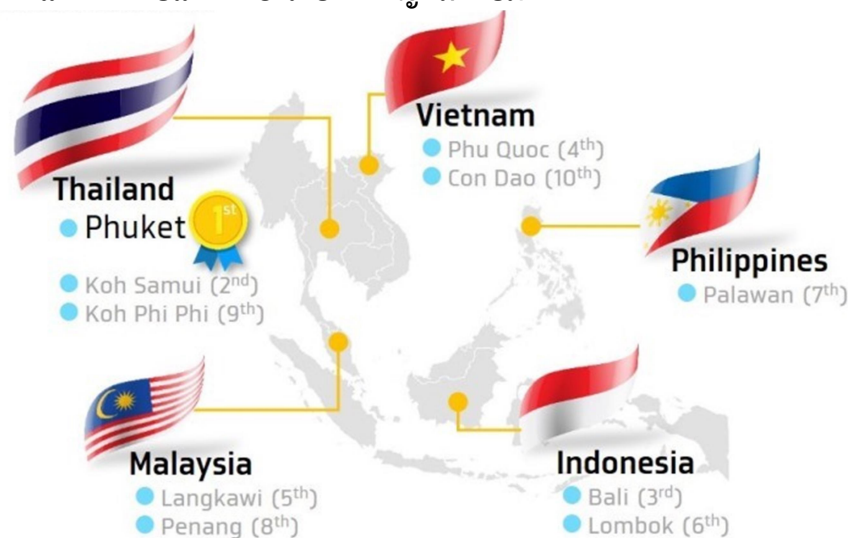
ทั้งนี้ ภูเก็ตยังคงเป็นจุดหมายสำคัญของนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง สะท้อนจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังภูเก็ตในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2565 เป็นจำนวนถึง 4.1 ล้านคน นักท่องเที่ยวไทย 1.8 ล้านคน และนักท่องเที่ยวต่างชาติ 2.3 ล้านคน เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 462 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา หลังภาครัฐได้ผ่อนคลายมาตรการเดินทางเข้าประเทศอย่างต่อเนื่อง หลังการแพร่ระบาดของ COVID-19 เริ่มคลี่คลายลง ส่งผลให้ภาคการท่องเที่ยวในภูเก็ตเริ่มฟื้นตัวดีขึ้น ตัวเลขดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าภูเก็ตยังคงเป็นจุดหมายสำคัญของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ สอดคล้องกันกับการประกาศรางวัลของนิตยสารท่องเที่ยวชื่อดังอย่าง Travel + Leisure Southeast Asia ที่ยกให้ภูเก็ตได้รับรางวัลอันดับที่ 1 ในหัวข้อ Best Island in Southeast Asia เนื่องจากเป็นเกาะขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงที่สุดในแถบทะเลอันดามันของไทย อีกทั้งยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายที่ครบครันและหลากหลาย หอการค้า มีกิจกรรมปาร์ตี้ริมชายหาด กิจกรรมกลางแจ้ง หรือต้องการพักผ่อนแบบสงบ ๆ ซึ่งเหมาะกับการท่องเที่ยวทั้งแบบครอบครัวและสนุกสนานกับเพื่อน ๆ นอกจากนี้ ยังมีที่

⁵ ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ TTB. “ttb analytics คาดรายได้การท่องเที่ยวไทยปี 2566 เพิ่มขึ้น 1 ล้านล้านบาทจากปีก่อน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.ttbbank.com/th/newsroom/detail/travel-thailand-2566>, 2566.

⁶ ธนา ตูลยกิจวัตร. “สองท่องเที่ยวภูเก็ตเริ่มฟื้นตัว ธุรกิจโรงแรมเร่งเครื่องเพิ่มห้องพักรับนักท่องเที่ยวต่างชาติกลับมาเยือนไทย”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.thailandplus.tv/archives/652218#_ftn1, 2566.

พักให้เลือกในหลากหลายระดับราคาอีกด้วย จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้เราเชื่อว่าในปี 2566-67 ภูเก็ตจะยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่มีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย⁷

แผนภาพที่ 1-1 แสดงลำดับแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่มีศักยภาพ

ที่มา : Travel + Leisure magazine, 2022

แต่จากผลการศึกษาของศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ TTB พบว่า ปี 2565 ที่ผ่านมานั้น พฤติกรรมการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อทริปลดลงจากภาวะเงินเฟ้อที่กดดันรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายมีอัตราลดลง ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวไปเป็นการเที่ยวแบบไปเช้าเย็นกลับ (One-Day Trip) โดยไม่พักแรมเพิ่มขึ้น สะท้อนผ่านจำนวนนักท่องเที่ยวในภาคกลางและภาคตะวันตก พื้นที่เที่ยวช่วงก่อนสถานการณ์ COVID-19 ที่ร้อยละ 105 และร้อยละ 119 แต่รายได้กลับพื้นที่เพียงร้อยละ 78 และร้อยละ 92 ตามลำดับ ในขณะที่นักท่องเที่ยวคนไทยมีแนวโน้มเที่ยวเมืองรองที่มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าเมืองหลักเพิ่มขึ้น เช่น จังหวัดเชียงราย น่าน แพร่ ในพื้นที่ภาคเหนือมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 50 และจังหวัดสตูลและสุราษฎร์ธานี ในพื้นที่ภาคใต้มีตัวเลขนักท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้นประมาณร้อยละ 15-20 เมื่อเทียบกับช่วงก่อนสถานการณ์ COVID-19 มากกว่านั้นยังมีการปรับลดค่าน้ำค้างแรมลงโดยเฉพาะกลุ่มจังหวัดห่างไกล ส่งผลต่อเม็ดเงินค่าใช้จ่ายที่ลดลงต่อทริปโดยเฉพาะในกลุ่ม

⁷ Travel + Leisure magazine. “Bangkok Voted Best City, Phuket Best Island According To T+L Asia’s Best Awards”. (Online). Available : <https://www.travelandleisureasia.com/th/destinations/southeast-asia/bangkok-and-phiuket-named-best-city-and-island-in-thailand/>, 2022.

ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ตามลำดับ⁸ และในส่วนของจังหวัดภูเก็ตนั้น ภูมิภคิตร์รักแตงาม ในฐานะที่ปรึกษาสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตได้ชี้ให้เห็นว่า ภูเก็ตเริ่มประสบกับปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะโรงแรมบางประเภทที่ยังขาดมาตรฐานการบริการที่มีคุณภาพ รถสาธารณะรอคิวนาน ขาดแคลนแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และราคาเครื่องบินอยู่ในระดับสูง สร้างความกังวลแก่ภาคธุรกิจในจังหวัดภูเก็ตเป็นอย่างมาก โดยปัจจุบันมีการประเมินว่าเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองอาจขาดแคลนสูงถึงหลักร้อยอัตรา ซึ่งอาจทำให้นักท่องเที่ยวรอคิวด่านตรวจคนเข้าเมืองเป็นเวลานานในเวลาที่มึ้นักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางเข้ามาในภูเก็ต ในขณะที่เดียวกันเดียวกัน ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ตเริ่มประสบปัญหาพนักงานพนักงานภาคพื้นในสนามบินขาดแคลน เห็นได้จากบางช่วงเวลาสัมภาระที่ฝากมากับเครื่องบินมาถึงสายพานรับกระเป๋าล่าช้า ขณะที่บางช่วงเวลาเครื่องบินที่เดินทางมาถึงสนามบินภูเก็ตอาจต้องบินวนรอการลงจอด เนื่องจากสนามบินมีศักยภาพรองรับเที่ยวบินได้ที่ 20 เที่ยวบินต่อชั่วโมงเท่านั้น นอกจากนี้ ในบางช่วงเวลาจังหวัดภูเก็ตเริ่มประสบปัญหาการจราจรติดขัดมากขึ้นเมื่อมีการจัดเทศกาลต่าง ๆ หรือในช่วงเวลาที่มึ้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้การสัญจรไปมาของประชาชนในเมืองภูเก็ตหรือพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวสำคัญติดขัดและเดือดร้อนจนอาจส่งผลต่อกิจกรรมการดำรงชีวิตปกติของประชาชนในพื้นที่⁹

นอกจากนั้น กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดภูเก็ตยังชี้ให้เห็นปัญหาด้านการท่องเที่ยวที่จังหวัดภูเก็ตยังประสบอยู่ในปัจจุบันในประเด็นอื่น ๆ อาทิเช่น ปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภค-บริโภคโดยเฉพาะในฤดูการท่องเที่ยว และที่สำคัญรายได้และเศรษฐกิจหลักของจังหวัดยังผูกขาดเฉพาะในภาคธุรกิจการท่องเที่ยวแต่เพียงอย่างเดียวและยังขาดการเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจอื่น ๆ การขาดแคลนบุคลากรทางการท่องเที่ยวทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ปัญหาการเจริญเติบโตของเมือง ชุมชนและธุรกิจด้านการท่องเที่ยว ซึ่งอาจทำให้ประชากรต่างถิ่นและแรงงานต่างด้าวเดินทางเข้ามาในพื้นที่มากขึ้นและอาจสร้างปัญหาทางสังคมอื่น ๆ ตามมาได้ ในขณะที่เดียวกันก็ยังคงประสบกับปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและความสมบูรณ์ตามธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว มีการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ทำในส่วนของป่าสงวน ชายหาดและป่าชายเลน รวมถึงปัญหาการขยะมูลฝอยและน้ำเสียจากชุมชน เป็นต้น¹⁰ ในขณะที่ผลการศึกษาของเอกชัย ชำนินา ชี้ให้เห็นว่า จังหวัดภูเก็ตมีสภาพปัญหาการหลอกลวงเอาเปรียบจากผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่แอบอ้างใช้ตราเครื่องหมายหรือชื่อย่อของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เพื่อหลอกลวงนักท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันก็ยังคงประสบกับปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดช่วงเวลาที่พำนักอยู่ในพื้นที่ท่องเที่ยวใน

⁸ ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ TTB. “ttb analytics คาดรายได้การท่องเที่ยวไทยปี 2566 เพิ่มขึ้น 1 ล้านล้านบาทจากปีก่อน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.ttbbank.com/th/newsroom/detail/travel-thailand-2566>, 2566.

⁹ ประชาชาติธุรกิจ. “ท่องเที่ยวภูเก็ตฟื้นต่อ จักรัฐเตรียมซัพพลายรับมือนักท่องเที่ยวทะลัก”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.prachachat.net/tourism/news-1212844>, 2566.

¹⁰ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร. “การพัฒนาจังหวัด”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://123.242.171.10/descr/introduce/dataPK53/problem.php>, 2566.

จังหวัดภูเก็ต¹¹ มากกว่านั้น ผลการศึกษาของ อภิวัฒน์ รัตนวราหะและคมกริช ณะเพทย์ ยังชี้ให้เห็นว่า ภูเก็ตกำลังประสบกับปัญหาสำคัญได้แก่ ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานเมืองไม่สามารถรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ในขณะที่เดียวกันภูเก็ตขาดการออกแบบเมืองที่รักษาอัตลักษณ์ที่ชัดเจน ไม่มีสิ่งที่เป็นอัตลักษณ์ของเมืองที่เป็นที่น่าจดจำในเชิงประวัติศาสตร์ มากกว่านั้น ภูเก็ตยังประสบกับปัญหาสำคัญด้านการสัญจรเดินทาง โดยเฉพาะปัญหาการขาดระบบขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและการจราจรติดขัด รวมไปถึงแนวโน้มการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวเข้าไปในอาคารที่อยู่อาศัยและย่านชุมชนเดิม ทั้งที่พักค้างและสถานประกอบการที่รองรับนักท่องเที่ยว จนทำให้เกิดปัญหากับชุมชน โดยเฉพาะความขัดแย้งระหว่างผู้ได้ประโยชน์กับผู้ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวภายในพื้นที่¹²

จากสภาพปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ชี้ให้เห็นไว้ในข้อค้นพบจากผลการศึกษาที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไปแล้วในข้างต้น เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตสามารถที่จะกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่องสอดคล้องกับนโยบายด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการศึกษานโยบายการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย และกลายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่สำคัญของภูมิภาคอาเซียน รวมถึงเป็นการส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวและประเทศในภาพรวม การศึกษาครั้งนี้จะมุ่งเน้นที่จะค้นหาปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้ภูเก็ตยังคงไม่สามารถก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของอาเซียนได้ ในขณะที่เดียวกันก็มุ่งเน้นที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของภูเก็ต รวมถึงศึกษาแนวทางและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตได้ โดยผู้วิจัยเลือกใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis) ร่วมกับการวิเคราะห์เชิงสถิติ เพื่อชี้ให้เห็นผลของการศึกษาทั้งในมิติเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผลการวิจัยมีความครอบคลุม ครบถ้วน แม่นยำและน่าเชื่อถือมากที่สุด ผู้วิจัยหวังว่า ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อทั้งองค์การภาครัฐ เอกชน รวมถึงชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ในการร่วมมือ ร่วมใจกัน ในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตให้กลายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของอาเซียนให้ได้ในอนาคตอันใกล้

¹¹ เอกชัย ชำนินา. “การจัดการความปลอดภัยการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต”. วารสารมหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 7 (8), สิงหาคม, 2563 หน้า 174-189.

¹² อภิวัฒน์ รัตนวราหะและคมกริช ณะเพทย์. แนวทางการออกแบบและพัฒนาเมืองท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย 4.0: กรณีศึกษาภูเก็ต เชียงราย และพัทลุง. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2562.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตเพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต แนวคิดเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ และข้อมูลทั่วไปของจังหวัดภูเก็ต เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ภูเก็ตมีศักยภาพและความสามารถที่จะก้าวไปเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวได้ ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวและเศรษฐกิจในภาพรวมของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) เพื่อสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้และนำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดของการวิจัย รวมถึงนำไปใช้เพื่อสร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูลการวิจัย

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลนโยบายด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ผู้บริหารท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต และนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดภูเก็ตซึ่งมีประมาณ 5,628,483 คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 2,308,266 คน และ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 3,320,217 คน (ข้อมูลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2565)¹³

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

2.2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลนโยบายด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตจำนวน 3 คน ผู้บริหารท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตจำนวน 5 คน และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต จำนวน 10 คน โดยใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

¹³ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. “สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทย รายจังหวัด ปี 2565”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.mots.go.th/news/category/657, 2565>.

2.2.2 การตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 400 คน (จากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane¹⁴) ผู้วิจัยใช้การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มโดยใช้การคิดแบบโควตา (Quota Sampling) แยกตามประเภทของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในจังหวัดภูเก็ต ตามอัตราส่วนของจำนวนประชากร ดังนี้

ตารางที่ 1-1 ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

นักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	
	ประชากร	ตัวอย่าง
ชาวไทย	2,308,266	164
ชาวต่างชาติ	3,320,217	236
รวม	5,628,483	400

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2566

3. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

3.1 ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลนโยบายด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตจำนวน 3 คน ผู้บริหารท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตจำนวน 5 คน และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต จำนวน 10 คน โดยใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 ผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 400 คน ผู้วิจัยใช้การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มโดยใช้การคิดแบบโควตา (Quota Sampling) แยกตามประเภทของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในจังหวัดภูเก็ต และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling)

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การดำเนินการวิจัยตั้งแต่กระบวนการเริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการศึกษา ผู้วิจัยจะใช้เวลาดำเนินการตั้งแต่เดือนมกราคม 2566 จนถึงเดือนพฤษภาคม 2566

วิธีดำเนินการวิจัย

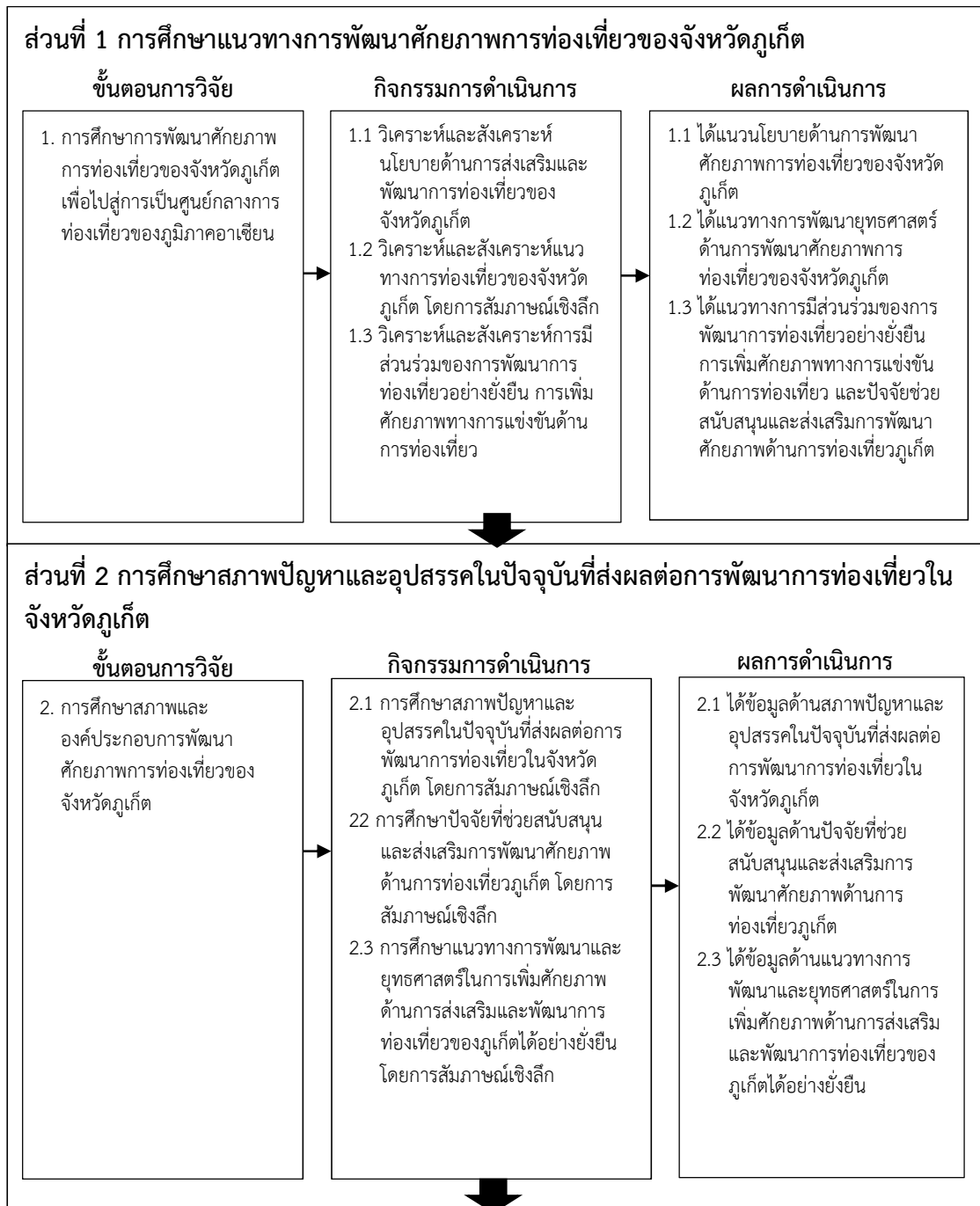
ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

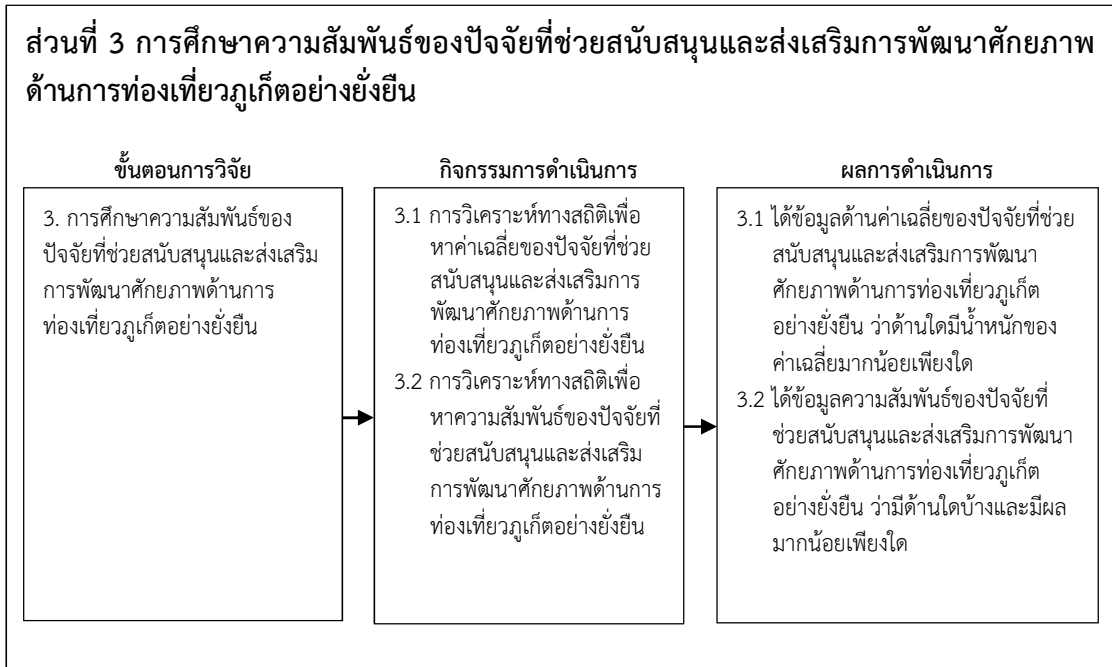
¹⁴ Yamane, T. Statistics: an introductory analysis. New York: Harper. & Row, 1973.

การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

แผนภาพที่ 1-2 วิธีดำเนินการวิจัย

แผนภาพที่ 1-2 วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2566

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลนโยบายด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ผู้บริหารท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต และนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตซึ่งมีประมาณ 5,628,483 คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 2,308,266 คน และ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 3,320,217 คน (ข้อมูลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2565)¹⁵

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลนโยบายด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตจำนวน 3 คน ผู้บริหารท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตจำนวน 5 คน และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต จำนวน 10 คน

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 400 คน โดยแบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 164 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 236 คน

¹⁵ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. “สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทย รายจังหวัด ปี 2565”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :<https://www.mots.go.th/news/category/657, 2565>.

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างคำถามที่แน่นอน เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด

3.2 การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามระดับความเห็นแบบ 5 ระดับ ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ 1) ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ปัญหาและอุปสรรคในปัจจุบันที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต 3) ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต 4) ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม และ 5) ด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 ท่าน โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยคำถามที่มีโครงสร้างที่แน่นอนปลายเปิด และสัมภาษณ์เป็นแบบเป็นทางการ การบันทึกภาพและเสียงระหว่างการสัมภาษณ์

4.2 การวิจัยเชิงปริมาณ การเก็บและรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บจากกลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 400 คน โดยแบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 164 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 236 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบบโควตาตามจำนวนประชากรและใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling)

5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อทำการสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการค้นคว้าเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก หลังจากนั้นก็สรุปเป็นประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย

5.2 วิจัยเชิงปริมาณโดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS และใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย 1) ค่าร้อยละ 2) ค่าเฉลี่ย และ 3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการลงพื้นที่สำรวจในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวและการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคอาเซียน

2. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาคุณภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ให้มีขีดความสามารถที่ดีขึ้น และสามารถที่จะก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวและการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคอาเซียนได้

3. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดภูเก็ต เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวและการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคอาเซียนในอนาคตได้

4. สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดภูเก็ต สามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวและการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตสามารถที่จะยกระดับการบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวสอดคล้องกับนโยบายภาครัฐ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่กำลังกลับมาคึกคักอีกครั้งภายหลังผ่านพ้นวิกฤตการณ์ COVID-19

6. ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางที่สำคัญที่จะช่วยให้สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดภูเก็ต ผู้ประกอบการและชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว สามารถที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่าง ๆ ให้มีศักยภาพและคุณภาพเพียงพอที่จะรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาด้านคุณภาพการบริการ บุคลากรที่มีทักษะความรู้ที่เหมาะสม การบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงปัญหาการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ ก็จะได้รับปรับปรุงและแก้ไขให้ทุเลาลงไป ซึ่งเป็นหนทางที่จะสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตไปสู่ความยั่งยืน และสามารถที่จะก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวและการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคอาเซียนได้

คำจำกัดความ

การพัฒนาศักยภาพ	หมายถึง	การนำเอาความสามารถที่ซ่อนเร้นภายในองค์กร บุคคล หรือพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ทั้งทรัพยากรธรรมชาติหรือกิจกรรมต่าง ๆ นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีกระบวนการ
ยุทธศาสตร์	หมายถึง	แนวทางในการบรรลุจุดหมายของหน่วยงานซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการจัดทำยุทธศาสตร์ มีการกำหนดจุดหมายของหน่วยงานให้ชัดเจน เพื่อให้ยุทธศาสตร์ที่ได้ออกมานั้นตรงตามความต้องการและดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด
การท่องเที่ยว	หมายถึง	ความสัมพันธ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดด้านการท่องเที่ยว เป็นการเดินทางเคลื่อนย้ายจากแห่งหนึ่งไปแห่งหนึ่งเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือการผ่อนคลายความเครียด ซึ่งจะต้องเป็นการเดินทางเพียงชั่วคราว

	<p>และจะต้องมีใช้เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ใด ๆ อาจเป็นการแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ที่เกิดจากความสมัครใจ มิได้เป็นไปโดยการบังคับ และอาจจะมีการพักค้างแรมและกินอาหารนอกบ้านร่วมด้วย และมีการจัดบริการและการอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดความพอใจกับนักท่องเที่ยว</p>
<p>การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน</p>	<p>หมายถึง การดำเนินการด้านการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของธรรมชาติ ชุมชนชนบทธรรมนิยมประเพณี และวิถีชีวิตที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เพื่อปกป้อง สงวนรักษาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมนี้ให้อนุชนคนรุ่นหลัง ซึ่งต้องปลูกจิตสำนึกให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนักท่องเที่ยว คนท้องถิ่นผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ</p>
<p>ปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยว</p>	<p>หมายถึง ปัจจัยที่เป็นการส่งเสริมให้เกิดการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะสนับสนุน มีบทบาท หรือกระตุ้นด้านการท่องเที่ยว การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ โฆษณา ข้อมูลหรือกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว แก่หน่วยงานภายนอก นักท่องเที่ยว และชุมชนผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเข้าใจอันดีถึงการพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ร่วมกัน</p>
<p>เขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยว</p>	<p>หมายถึง เขตพื้นที่ที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ต่อการส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งให้สิทธิพิเศษบางประการในการดำเนินกิจการต่าง ๆ เช่น การอุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยว การบริการด้านการท่องเที่ยว หรือกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวของประเทศ</p>
<p>ศูนย์กลางการท่องเที่ยว</p>	<p>หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะได้รับความนิยมนสูงจากนักท่องเที่ยวจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวระดับนานาชาติและความหลากหลายของรูปแบบการท่องเที่ยว ทั้งในด้านจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและนานาชาติ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องมีความพร้อมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่เพียงพออีกด้วย</p>

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการศึกษาสภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ในขณะเดียวกันก็มุ่งเน้นการศึกษาปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต และเสนอแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาก่อให้เกิดเพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยมีลำดับการศึกษาดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว
3. นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต
4. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต
5. แนวคิดเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ
6. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดภูเก็ต
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดของการวิจัย
9. สรุป

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1. ความหมายของการท่องเที่ยว

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของการท่องเที่ยวจากองค์กรต่าง ๆ อาทิเช่น ความหมายจาก World Tourism Organization¹ ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (ไม่มากกว่า 1 ปี ติดต่อกัน) เดินทางด้วยความสมัครใจเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ติดต่อธุรกิจและวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้ เช่นเดียวกับความเห็นของ Goeldner and Ritchie² กล่าวว่า การท่องเที่ยวนั้นสามารถสรุปได้ว่า ต้องเป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว โดยต้องเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ ในขณะเดียวกันก็ต้องเป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ

¹ World Tourism Organization. International Tourism Highlights 2020 Edition. Madrid: UNWTO. 2021.

² Goeldner, C., and Ritchie, J. R. B. Tourism: principles, practices, philosophies. (10th ed.). Hoboken: Wiley. 2006.

ก็ตามที่มีใช้เพื่อประกอบอาชีพหรือ หารายได้ในการเดินทางนั้น ในขณะที่ความเห็นของ Daniella³ มองว่า การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเป็นระยะเวลาอันสั้นและไม่เป็นการถาวร เพื่อวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจทำให้เกิด กิจกรรมต่าง ๆ ในห้วงเวลาที่ได้เดินทาง ซึ่งนอกจากนี้การเดินทางนั้นอาจมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับความเห็นของ Fodness and Murray⁴ ที่ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว ด้วยความยินยอมของบุคคลเองและไม่ได้เป็นการเดินทางเพื่อย้ายถิ่นฐานถาวร เช่นเดียวกับความเห็นของ Davidson⁵ ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางออกจากบ้านพักเป็นการชั่วคราว ระยะเวลาสั้นเพื่อไปเยี่ยมญาติมิตร หรือวัตถุประสงค์อื่น ๆ ทางด้านการท่องเที่ยว เช่น การพักผ่อน เล่นกีฬา การประชุม สัมมนา ฯลฯ มากกว่านั้น McIntosh and Goeldner⁶ กล่าวว่า การท่องเที่ยวในโลกนั้นล้วนเกิดขึ้นจากผลรวมของปรากฏการณ์ต่าง ๆ และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับธุรกิจบริการต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือสร้างความพอใจให้กับนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับ Pond⁷ ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการและการอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดความสุขสบายในการเดินทาง สอดคล้องกับแนวคิดจาก Gee and Choy⁸ ที่มองว่า การท่องเที่ยวจะหมายถึงการเดินทางที่ทำให้ นักเดินทางนั้นมีความเพลิดเพลินสนุกสนานผ่อนคลายความตึงเครียด จากกิจวัตรที่ทำอยู่เป็นประจำ โดยจะต้องไม่เป็นการเข้าไปอาศัยหรือพำนักพักพิงอยู่แบบถาวร ในขณะที่ Mill⁹ กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นการจัดกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความประทับใจ การบริการและการสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว ตรงกันกับความเห็นของ Coltman¹⁰ ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นความสัมพันธ์ซึ่งเกิดขึ้นจากความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันระหว่างนักท่องเที่ยว ผู้จัดบริการด้านการท่องเที่ยว หน่วยงานของรัฐบาลในท้องถิ่น และประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว เช่นเดียวกับความเห็น

³ Daniella, M. O. S. "Hotel design in Zionist Palestine: Modernism, tourism and nationalism: 1917-1948". n.p. 2005.

⁴ Fodness, D., and Murray, B. "Tourist information search". *Annals of Tourism Research*, 24(3), 1997 pp. 503-523. .

⁵ Davidson, R. *Tourism marketing*. New York: Van Nostrans Reinhold. 1995.

⁶ McIntosh, R. W., and Goeldner, C. R. *Tourism: Principle, practices, philosophies*. (5th ed.). New York: John Wiley and Sons. 1984.

⁷ Pond, K. L. *The professional guide: Dynamics of tour guiding*. New Jersey: Prentice-Hall. 1993.

⁸ Gee, C. Y., & Choy, J. L. *The travel industry*. New York: Van Nostrand. 1989.

⁹ Mill, R. C. *Tourism: The international business*. New Jersey: Prentice-Hall. 1990.

¹⁰ Coltman, M. M. *Tourism marketing*. New York: Van Nostrand Reinhold. 1989.

ของ Holloway¹¹ ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นการที่คนเดินทางออกจากที่พักหรือที่ทำงาน ไปยังสถานที่อื่น ๆ ในระยะเวลาสั้นๆ และคนเหล่านี้จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างพักอาศัยชั่วคราวในสถานที่ท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ในการเดินทางต้องการไปเยี่ยมญาติมิตรหรือท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ Buhalis¹² ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางเพื่อผ่อนคลายความเครียด แสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ โดยมีเงื่อนไขว่า การเดินทางนั้น เป็นการเดินทางเพียงชั่วคราว ผู้เดินทางจะต้องไม่ถูกบังคับให้มีการเดินทาง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปความหมายของการท่องเที่ยวได้ว่า เป็นความสัมพันธ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดด้านการท่องเที่ยว โดยจะเป็นการสร้างความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ก็เพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือการผ่อนคลายความเครียด ซึ่งจะต้องเป็นการเดินทางเพียงชั่วคราวและจะต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ใด ๆ ในขณะที่ในกระบวนการการท่องเที่ยวจะต้องมีการจัดบริการและการอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดความพอใจกับนักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวนั้นจะต้องมีการเคลื่อนย้ายจากแห่งหนึ่งไปแห่งหนึ่ง โดยอาจเป็นการแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ที่เกิดจากความสมัครใจ มิได้เป็นไปโดยการบังคับ และอาจจะมีการพักค้างแรมและกินอาหารนอกบ้านร่วมด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว

Beech and Chadwick¹³ ได้กล่าวไว้ว่า วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว คือ การพักผ่อนเพื่อผ่อนคลายความเครียด ที่ประกอบไปด้วยความอยากรู้อยากเห็นในด้านวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ และในบางครั้งเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับอาชีพและธุรกิจและความสนใจทางด้านอื่น ๆ ด้วย ในขณะที่ Ivanovic¹⁴ มองว่า วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว คือ การพักผ่อนเพื่อผ่อนคลายความเครียดและความสนใจทางด้านอื่น ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ Fridgen¹⁵ ที่กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว คือ เพื่อการพักผ่อนเพื่อผ่อนคลายความเครียด การศึกษาด้านศาสนาและประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมในขณะเดียวกัน Owen¹⁶ กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว คือ ความสนใจทางด้านศาสนา

¹¹ Holloway, J. C. The business of tourism. Plymouth: Macdonald and Evans, 1983.

¹² Buhalis, D. "Strategic use of information technologies in the tourism industry". Tourism Management, 19(5), 1998 pp.409-421.

¹³ Beech, J., & Chadwick, S. The context of tourism: The business of tourism management. London: Pearson Education Limited, 2006.

¹⁴ Ivanovic, M. Cultural tourism. Cape Town, South Africa: Juta and Company, 2008.

¹⁵ Fridgen, J. D. Dimensions of tourism. Washington DC: Educational Institute of the American Hotel and Motel Association, 1991.

¹⁶ Owen, R. W., Giacosa, A., Hull, W. E., Haubner, R., Spiegelhalder, B., and Bartsch, H. "The antioxidant/anticancer potential of phenolic compounds isolated from olive oil". European Journal of Cancer, 36(10), 2000 pp.1235-1247.

และประวัติศาสตร์ การพักผ่อนเพื่อผ่อนคลายความเครียด รวมถึงด้านที่เกี่ยวข้องกับอาชีพและธุรกิจ ส่วน Fjelstul and Fyall¹⁷ กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว คือ ความสนใจทางด้านศาสนา และประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ และการพักผ่อนเพื่อผ่อนคลายความเครียด ที่อาจเกี่ยวข้องกับอาชีพและธุรกิจอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ Beech and Chadwick¹⁸ กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว คือ ความสนใจทางด้านศาสนาและประวัติศาสตร์ การพักผ่อนเพื่อผ่อนคลายความเครียด รวมถึงความอยากรู้อยากเห็นในด้านวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ และอาจเกี่ยวข้องกับอาชีพและธุรกิจความสนใจทางด้านอื่น ๆ มากกว่านั้น Krishan¹⁹ กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว คือ เป็นการเคลื่อนย้ายของผู้คนจากแห่งหนึ่งไปสู่อีกแห่งหนึ่งเป็นการเดินทางเพียงชั่วคราว และอาจมีการค้างแรมและกินอาหารนอกบ้านนอกบ้าน เช่นเดียวกับแนวคิดของ Elson²⁰ ที่กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว คือ การพักผ่อนเพื่อผ่อนคลายความเครียดมีความต้องการที่จะเยี่ยมชมด้านวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ การอาชีพและธุรกิจและความสนใจทางด้านอื่น ๆ และประเพณีต่าง ๆ อาจเกี่ยวข้องกับอาชีพและธุรกิจ และความสนใจทางด้านอื่น ๆ อีกด้วย ในขณะที่ Amanda²¹ ที่กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว คือ การเดินทางเพื่อผ่อนคลายความเครียด รวมถึงแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ ซึ่งเป็นการเดินทางเพียงชั่วคราวเป็นความสมัครใจ โดย Dibia²² ก็กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว คือ ความสนใจทางด้านศาสนาและประวัติศาสตร์ การพักผ่อนเพื่อผ่อนคลายความเครียด ความอยากรู้อยากเห็นในด้านวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ และอาชีพหรือธุรกิจต่าง ๆ ซึ่ง Dunbar²³ มองว่า วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว คือ การพักผ่อนเพื่อผ่อนคลายความเครียดและอยากรู้อยากเห็นวัฒนธรรมและประเพณี

¹⁷ Fjelstul, J., and Fyall, A. "Sustainable Drive Tourism: A Catalyst for Change". *International Journal of Tourism Research*, 17, 2015 pp. 460-70.

¹⁸ Beech, J., and Chadwick, S. *The context of tourism: The business of tourism management*. London: Pearson Education Limited, 2006.

¹⁹ Krishan K. *From Post- Tourism Industrial to Post-Modern Society*. Australia: Blackwell Publishing, 2005.

²⁰ Elson, R. E. *The End of the Peasantry in Southeast Asia: A Social Economic History of Peasant Livelihood 1800-1990s*. Hampshire: MacMillan Press, 2014.

²¹ Amanda K. C. *The Role of Small Tourism in UBAN Tourism Development: A Case Study of Indianapolis*. Thesis, Indiana University, School of Health, Physical Education and Recreation, 2013.

²² Dibia, I. *Balinese Dance, Drama and Music: A Guide to the Performing Arts of Bali*. Singapore: Periplus Editions, 2014.

²³ Dunbar, H. F. "Tradisi and Turisme: Music, Dance, and Cultural Transformation at the Ubud Palace, Bali, Indonesia". *Australian Geographical Studies*, 41(1), 3-16. , 2013.

ต่าง ๆ และความสนใจทางด้านอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับสิ่งที่ตนอยากรู้อยากเห็นในแหล่งท่องเที่ยววนั้น ๆ

ผู้วิจัยสามารถสรุปวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวได้ดังนี้

1. การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ผ่อนคลายความเครียดจากภารกิจประจำวัน เช่น การเล่นกีฬา การเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งบริการทางประวัติศาสตร์
2. การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อประกอบอาชีพและธุรกิจ ได้แก่ การเดินทางเพื่อสำรวจค้นคว้า การประชุม การสัมมนา การศึกษา เปรียบเสมือนการทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้มาเป็น
3. การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อความอยากรู้อยากเห็นในด้านต่าง ๆ เป็นการท่องเที่ยวเพื่อได้พบเห็น สิ่งแปลกใหม่ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกันออกไป
4. การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อวัตถุประสงค์ อื่น ๆ ได้แก่ การเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ซึ่งการเดินทาง เพื่อวัตถุประสงค์นี้ มักจะเกิดขึ้นในช่วงวันหยุดวันเทศกาลต่าง ๆ หรือมีเหตุจำเป็นที่จะต้องเดินทาง
5. การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อความสนใจทางด้านศาสนาและประวัติศาสตร์ ได้แก่ การนมัสการ ศาสนาสถาน การท่องเที่ยวไปตามสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

3. องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว

Lascurain²⁴ กล่าวว่า องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว มีดังนี้ 1) การคมนาคมขนส่ง การท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นโดยปราศจากการเดินทางเห็นจะไม่ได้ การคมนาคมจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้การท่องเที่ยวขยายตัวจนกลายเป็นอุตสาหกรรม 2) ที่พัก เมื่อมีการเดินทางก็จำเป็นต้องมีการพักแรม ซึ่งถือว่าอุตสาหกรรมที่พักเป็น อุตสาหกรรมที่ทำรายได้เป็นอันดับสองรองจากอุตสาหกรรมของที่ระลึก 3) ร้านอาหารภัตตาคาร กิจกรรมร่วมที่ต้องเกิดในระหว่างที่นักท่องเที่ยวเดินทาง 4) บริการนำเที่ยวเป็นธุรกิจที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเดินทาง อำนวยความสะดวกในการเดินทางให้นักท่องเที่ยว 5) สิ่งดึงดูดใจเพื่อการท่องเที่ยว ทั้งสิ่งดึงดูดใจที่เป็นธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น 6) ร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง เป็นธุรกิจที่ทำรายได้สูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับ ธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และ 7) ความปลอดภัย ก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญมากเช่นกัน ในขณะที่ Munsters and Richards²⁵ กล่าวว่า องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วย

1. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับการนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ได้แก่ การอำนวยความสะดวกในการเข้าออกประเทศ การให้บริการการท่องเที่ยว
2. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยอ้อม เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในประเทศแล้ว รัฐบาลต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ให้แก่ประชาชน

²⁴ Lascurain, H. C. "Tourism, ecotourism and protected areas". *Park*, 2(3), 1991 pp.31-35.

²⁵ Munsters, W., and Richards, G. *Methods in cultural tourism research: The state of the art*. Preston: Antony Rowe. 2010.

ของตน ส่วนการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวถือเป็นผลพลอยได้ประกอบด้วย สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ จำเป็นต่อการยังชีพของประชาชน สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่รัฐบาลให้ความปลอดภัยทั้งร่างกายทรัพย์สินและการเดินทางแก่นักท่องเที่ยว

ในขณะเดียวกัน Mill & Morrison²⁶ มองว่า องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วยสิ่งดึงดูดใจ ในด้านความสวยงาม ความน่าประทับใจ สิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องที่พัก ร้านอาหารร้านขายของที่ระลึกหรือบริการอื่น ๆ ปัจจัยพื้นฐานในเรื่อง ระบบการสื่อสารและสาธารณูปโภค การขนส่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดจาก Gorkem²⁷ ที่มองว่า องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวต้องประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ สิ่งดึงดูดใจ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปว่า องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วย

1. องค์ประกอบด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เน้นในเรื่องของเส้นทาง ป้ายสัญญาณชี้บอกเส้นทาง เครื่องหมายและเครื่องชี้บ่งสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยสนับสนุนให้ นักท่องเที่ยวสามารถตัดสินใจเพื่อที่เดินทางท่องเที่ยวในแหล่งที่ท่องเที่ยว นั้น ๆ ที่มีความสนใจ

2. องค์ประกอบด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งแบ่งออกได้เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางตรง เช่น การอำนวยความสะดวกในการเข้าออกประเทศ การให้บริการการท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกทางอ้อมเช่น สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ที่รัฐบาลได้นำเดินการจัดไว้ก่อนแล้ว

3. องค์ประกอบด้านสิ่งดึงดูดใจ เช่น ในด้านความสวยงาม ความน่าประทับใจ สิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องที่พัก ร้านอาหารร้านขายของที่ระลึกหรือบริการอื่น ๆ

4. องค์ประกอบด้านการคมนาคมขนส่งทั้งทาง บก ทางอากาศและทางน้ำ ที่สะดวกสบาย สามารถเป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวได้อย่างหลากหลาย

5. องค์ประกอบด้านบริการอื่น ๆ ด้านการท่องเที่ยว

6. องค์ประกอบด้านที่พักที่สะอาด ปลอดภัยและมีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ

7. องค์ประกอบด้านร้านอาหารภัตตาคารที่มีความหลากหลายและสามารถเป็นทางเลือกที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวได้

8. องค์ประกอบด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดึงดูดและน่าสนใจให้นักท่องเที่ยวอยากที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม สัมผัสและเก็บเกี่ยวประสบการณ์เหล่านั้นกลับไป

9. องค์ประกอบด้านร้านขายของที่ระลึกที่จำหน่ายสินค้าที่มีเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยว ที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวซื้อหาติดตัวกลับบ้านได้

²⁶ Mill, R., and Morrison, A. The tourism system. New Jersey: Prentice-Hall, 1985.

²⁷ Gorkem, E. "Gay Men and Tourism: Gay Men's Tourism Perspectives and Expectations". Social and Behavioral Sciences, 41, 2007 pp.309-401.

10. องค์ประกอบด้านความปลอดภัยทั้งหมดที่เกิดขึ้นในระหว่างเดินทางท่องเที่ยว ทั้งในระหว่างทำกิจกรรม การอยู่ การกิน รวมไปถึงที่พักค้างแรมตามสถานที่ต่าง ๆ ตามแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด

4. ประเภทของการท่องเที่ยว

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยสามารถแบ่งประเภทของการท่องเที่ยวออกได้เป็น 3 ประเภท หลัก ๆ ดังนี้

1. แบ่งตามแนวคิดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย²⁸ จะประกอบด้วย การท่องเที่ยว 12 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism)

ประเภทที่ 2 แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Attraction)

ประเภทที่ 3 แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ (Arts and Sciences Educational Attraction Standard)

ประเภทที่ 4 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Attraction)

ประเภทที่ 5 แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ

ประเภทที่ 6 แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด (Beach Attraction)

ประเภทที่ 7 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Natural Attraction)

ประเภทที่ 8 แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ (Recreational Attraction)

ประเภทที่ 9 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทเกาะ

ประเภทที่ 10 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทแก่ง

ประเภทที่ 11 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทถ้ำ

ประเภทที่ 12 แหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก

2. แบ่งตามแนวคิดของ UNWTO²⁹ จะประกอบด้วย การท่องเที่ยว 3 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural Based Tourism) ประกอบด้วย

1.1 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine Ecotourism)

1.2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism)

1.3 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-Tourism)

1.4 การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (Astrological Tourism)

1.5 การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Geo-Tourism)

ประเภทที่ 2 การท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural Based Tourism) ประกอบด้วย

²⁸ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผน กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560.

²⁹ UNWTO. UNWTO Tourism Highlights, 2015 Edition. Madrid: United Nations World Tourism Organization, 2015.

- 2.1 การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism)
- 2.2 การท่องเที่ยวงานชมวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and Traditional Tourism)
- 2.3 การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท (Rural Tourism / Village Tourism)
- ประเภทที่ 3 การท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism)
- ประกอบด้วย
- 3.1 การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism)
- 3.2 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism)
- 3.3 การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (Edu-Meditation Tourism)
- 3.4 การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และฟาร์มสเตย์ (Home Stay & Farm Stay)
- 3.5 การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure Travel)
- 3.6 การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย (Ethnic Tourism)
- 3.7 การท่องเที่ยวเพื่อการประชุม (MICE หมายถึง M=Meeting/ I= Incentive/ C=Conference / E=Exhibition)
- 3.8 การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล (Incentive Travel)
- 3.9 การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Long Stay)
- 3.10 การท่องเที่ยวแบบผสมผสานเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้จัดการ

5. ประโยชน์และความสำคัญของการท่องเที่ยว

Macleod³⁰ กล่าวว่า การท่องเที่ยวการท่องเที่ยวมีความสำคัญเปรียบเสมือนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่มีขีดจำกัดในเรื่องการผลิต เพราะไม่ต้องพึ่งดินฟ้า อากาศ เหมือนการเกษตรอื่น ๆ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวช่วยสนับสนุนฟื้นฟู อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณี อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะมีบทบาทในการสร้างสรรค์ความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่ำกว่า ในขณะที่ Picard³¹ กล่าวว่า การท่องเที่ยวการท่องเที่ยวมีความสำคัญในแง่ของการทำให้เกิดรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ได้มาในรูปเงินตราต่างประเทศนั้นมีส่วนช่วยในการสร้างเสถียรภาพให้กับดุลยภาพชำระเงิน รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นรายได้ที่กระจายไปสู่ประชาชน อย่างกว้างขวาง สร้างงานสร้างอาชีพมากมาย และเป็นการเสริมอาชีพด้วยอาชีพที่เกิดต่อเนื่องจากการท่องเที่ยว ส่วนความเห็นของ Kolb³² มองว่า การท่องเที่ยวการท่องเที่ยวมีความสำคัญในแง่ของการมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิต และนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์สูงสุด ซึ่งส่งผลต่อการกระตุ้นการผลิตหรือ

³⁰ Macleod, D. *Tourism, Globalization and Cultural Change: An Island Community Perspectives*. Clevedon: Channel View Publication, 2014.

³¹ Picard, M. "Cultural Tourism in Bali: Cultural Performances as Tourist Attraction". *Indonesia*, 49 April, 2009 pp.37-74.

³² Kolb, B. M. *Tourism Marketing for Cities and Towns: Using Branding and Events to Attract Tourist*. Amsterdam: Butterworth-Heinemann, 2015.

ที่เรียกว่าผลของตัวทวีคูณ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่มีขีดจำกัดในการจำหน่ายอาจเรียกได้ว่าเป็น Limitless Industry เมื่อเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ โดย Jansen³³ มองว่า การท่องเที่ยวการท่องเที่ยวมีความสำคัญในแง่ของการก่อให้เกิดมูลค่าในรูปแบบเงินตราต่างประเทศจากการที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งมีส่วนช่วยในการสร้างเสถียรภาพให้กับดุลยภาพชำระเงินและรายได้ที่ได้มานั้นจากการท่องเที่ยวเป็นรายได้ที่กระจายไปสู่ประชาชน อย่างกว้างขวาง สร้างงานสร้างอาชีพมากมายให้กับประชาชนนั้น ๆ สอดคล้องกับแนวคิดจาก Martana³⁴ ที่มองว่า การท่องเที่ยวการท่องเที่ยวมีความสำคัญในแง่ของการนอกเหนือจากเป็นการสร้างรายได้ เพื่อเพิ่มความมั่นคงให้กับประเทศแล้ว การท่องเที่ยวเป็นมาตรการที่ช่วยส่งเสริมความปลอดภัย และความมั่นคง ให้แก่พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา ในขณะที่ Pendit³⁵ กล่าวว่า การท่องเที่ยวการท่องเที่ยวมีความสำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และมีความร่วมมือระหว่างประเทศในอันที่จะสนับสนุนส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มี ความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ซึ่งมีความเห็นคล้ายคลึงกับแนวคิดของ Marceau³⁶ ที่มองว่า การท่องเที่ยวการท่องเที่ยวมีความสำคัญในแง่ของการช่วยสนับสนุนฟื้นฟูอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ท่องเที่ยวจะมีบทบาทในการสร้างสรรค์ความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ท่องเที่ยวเป็นมาตรการที่ช่วยส่งเสริมความปลอดภัย และความมั่นคง ให้แก่พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา ในขณะเดียวกันความเห็นของ O'Brien³⁷ มองว่า การท่องเที่ยวการท่องเที่ยวมีความสำคัญในแง่ของการก่อให้เกิดรายได้ และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภายในประเทศ กระจายไปสู่ประชาชนถือเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ซึ่งก็สอดคล้องกับแนวคิดของ Lucas³⁸ ที่มองว่า การท่องเที่ยวนั้นถือเป็นอุตสาหกรรมประเภทหนึ่งที่มีผลต่อด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

³³ Jansen, M. "Visiting Patterns in Historic Cityscapes: A Case Study in Ghent, Belgium". In M. Jansen-Verbeke, G. K. Priestly & A. P. Russo (Eds.), Cultural Resource for Tourism: Patterns, Processes and Policies (New York: Nova Science Publisher, Inc. 2014 pp. 17-29.

³⁴ Martana, S. P. "The Impact of Tourism on the Development of Ubud Painting Art". ASEAN Journal on Hospitality and Tourism, 1(2), 2012 pp. 117-132.

³⁵ Pendit, N. "Bali Berjuang (Bali in Struggling)". (3rd ed). Denpasar: Sarad and Pustaka Larasan. 2008.

³⁶ Marceau, J. "Innovation and Creativity in Industry and the Service Sectors". In L. Mann & J. Chan (Eds.), Creativity and Innovation in Business and Beyond: Social Science Perspectives and Policy Implications. New York : Routledge. 2011 pp. 32-49.

³⁷ O'Brian, D., and Miles, S. "Cultural policy as rhetoric and reality: a comparative analysis of policy-making in the peripheral north". Cultural Trends, 19(1-2), 2010 pp.3-13.

³⁸ Lucas, A. F. The determinants and effects of slot services cape satisfaction in a Las Vegas casino. Doctoral dissertation, University of Nevada, Las Vegas, USA, 2000.

ซึ่งการท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนั้นเป็นการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชน อย่างกว้างขวาง สร้างงานสร้างอาชีพมากมาย และเป็นการเสริมอาชีพด้วยอาชีพที่เกิดต่อเนื่องจากการท่องเที่ยว

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การท่องเที่ยว มีความสำคัญต่อทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สามารถสร้างเสถียรภาพกับดุลยภาพทางการเงินในประเทศ จากการสร้างงานสร้างอาชีพและมีการส่งเสริมเสริมอาชีพ กระจายรายได้ให้ชุมชน อีกทั้งยังช่วยฟื้นฟู อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณี และสร้างสรรค์ความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ และส่งเสริมความปลอดภัย และความมั่นคงในแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยววันนี้เป็นการพัฒนาทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นเพื่อที่จะก่อให้เกิดรายได้และยังรวมถึงสภาพความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยววันนี้มีส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งในการช่วยให้เกิดเสถียรภาพทางด้านเงิน ก่อประโยชน์ประชาชนโดยรวมอย่างกว้างขวาง เพราะเป็นการสร้างอาชีพ ทั้งนี้ยังรวมถึงเป็นการที่จะส่งเสริมอาชีพที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างงานสร้างอาชีพอย่างมากมาย เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมประเภทการให้บริการที่ต้องใช้คนทำหน้าที่บริการ โดยเฉพาะในธุรกิจ ทางตรง รวมถึงการกระตุ้นให้เกิดการผลิตและนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์สูงสุด ซึ่งส่งผลต่อการกระตุ้นการผลิตหรือที่เรียกว่าผลของตัวทวีคูณ ทางการท่องเที่ยวซึ่งอยู่ในลักษณะที่สูงมากเมื่อเทียบกับการผลิตสินค้าหรืออุตสาหกรรมอื่น ๆ ในขณะเดียวกัน การท่องเที่ยวจะช่วยเรื่องของการโปรโมตในการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยววันนี้ ๆ และมีบทบาทในการสร้างสรรค์ความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ มากกว่านั้น การท่องเที่ยววันนี้เป็นการช่วยส่งเสริมในเรื่องของความมั่นคงและความปลอดภัยทางอ้อมให้แก่แหล่งท่องเที่ยววันนี้ ๆ มีส่วนช่วยส่งเสริมทางด้านความสัมพันธ์ไมตรี และความเข้าใจกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับประชาชน เสริมสร้างสันติภาพสัมพันธ์ไมตรี และความเข้าใจอันดีในหมู่มนุษย์ได้เป็นอย่างดี

นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว

1. แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี³⁹ ได้กำหนดวิสัยทัศน์และแนวทางในการทำให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์ โดยให้มีการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาวและกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน และได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว เพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการ และสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน และเกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งประชาชน เอกชนประชาสังคมในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและบรรลุนิยามทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือคติพจน์ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขันมีรายได้สูงอยู่ใน

³⁹ แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก. 13 ตุลาคม 2561.

กลุ่มประเทศพัฒนาแล้วคนไทยมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรมซึ่งยุทธศาสตร์ที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ 20 ปี ต่อจากนี้ไปประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ได้แก่

1.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประกอบด้วย 1) การรักษาความสงบภายในประเทศ 2) การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง 3) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ 4) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ และ 5) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

1.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประกอบด้วย 1) การเกษตรสร้างมูลค่า 2) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต 3) สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว 4) โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก และ 5) พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

1.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย 1) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม 2) การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต 3) ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 4) ตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย 5) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี 6) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และ 7) การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ

1.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประกอบด้วย 1) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ 2) การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี 3) การเสริมสร้างพลังทางสังคม 4) การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา พึ่งตนเองและการจัดการตนเอง

1.5 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 1) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว 2) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล 3) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ 4) พัฒนาเมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง 5) พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ 6) ยกระดับกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

1.6 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประกอบด้วย 1) ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส 2) ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ 3) ภาครัฐมีขนาดเล็กลงเหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ 4) ภาครัฐมีความทันสมัย 5) บุคลากรของรัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ 6) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปกป้องการทุจริตและประพฤติมิ

ขอบ 7) กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่างๆ และ 8) กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค

ซึ่งเมื่อพิจารณาในทุกด้านจะเห็นได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาจังหวัดภูเก็ตในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน และการท่องเที่ยวซึ่งเป็นประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของจังหวัด และนอกจากนั้นจังหวัดต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการค้า การลงทุนพัฒนาสู่การค้า เพื่อการนำไปเป็นปัจจัยสำคัญในการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดภูเก็ต และนอกจากนั้นควรเน้นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการเข้มแข็งยั่งยืน ซึ่งจังหวัดมีผู้ประกอบการที่สามารถพัฒนาสู่สากลได้ และควรให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงกับการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจเมือง และพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญของกรุงเทพมหานคร โดยจังหวัดควรมีการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง ความมั่นคงและพลังงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวิจัยและพัฒนา เพื่อการยกระดับการเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก สร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนากับนานาชาติ ส่งเสริมให้ไทยเป็นฐานของการประกอบและพัฒนา

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)⁴⁰ เป็นแผนพัฒนาฯ ที่เริ่มต้นกระบวนการยกร่างกรอบแผนภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติโดยการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ และในระยะของแผนพัฒนาฯ ได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักการในการขับเคลื่อนและวางแผนการพัฒนาประเทศไปสู่การบรรลุเป้าหมายในมิติต่าง ๆ ในช่วงเวลาที่ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย อยู่ในสภาวะที่ต้องเผชิญกับความท้าทายจากภายนอกและภายในประเทศที่มีความผันแปรสูงและมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต ทั้งที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และข้อจำกัดของโครงสร้างภายในประเทศที่ยังคงรอการปรับปรุงแก้ไขอีกหลายมิติ ดังนั้นการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศบนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (Sustainable Development Goals: SDGs) จึงเป็นจุดเริ่มต้นการที่จะนำพาประเทศไทยไปสู่การเป็นประเทศที่เศรษฐกิจเจริญเติบโต สังคมก้าวหน้า ควบคู่ไปกับการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลในระยะยาว สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ผ่าน ๆ มา มีลักษณะการกำหนดประเด็นการพัฒนาประเทศในภาพกว้างที่ครอบคลุมทุกมิติเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทุกระดับสามารถเชื่อมโยงภารกิจและจัดทำแผนปฏิบัติราชการและคำของบประมาณให้อยู่ภายใต้กรอบการสนับสนุนของแผน ดังนั้น การพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาฯ สำหรับกรอบหรือจุดหมายของแผน 13 จะมีทั้งหมด 13 หมุดหมายซึ่งจะเป็นกรอบในการขึ้นนำการพัฒนาประเทศให้เกิดผลสัมฤทธิ์และสอดคล้องกับแผนในทุกระดับ หมุดหมายทั้ง 13 หมุดหมายประกอบด้วย

หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

⁴⁰ “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)”. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง 1 พุทธศักราช 2565.

หมวดหมู่ที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

หมวดหมู่ที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

หมวดหมู่ที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

หมวดหมู่ที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

หมวดหมู่ที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่แข็งแกร่งมีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้

หมวดหมู่ที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลงและมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม

หมวดหมู่ที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

หมวดหมู่ที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

3. นโยบายรัฐบาล

3.1 การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันพระมหากษัตริย์มีความสำคัญยิ่งต่อประเทศและประชาชนชาวไทยรัฐบาลถือเป็นหน้าที่สำคัญที่จะเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์และปกป้องรักษาพระบรมเดชานุภาพรัฐบาล

3.2 การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ

3.3 การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม รัฐบาลให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี รวมทั้ง การทำนุบำรุงศาสนา การอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมไทยและการยอมรับประเพณีวัฒนธรรมที่ดีที่มีความหลากหลาย เพื่อสร้างสังคมให้มีคุณภาพ คุณธรรม และอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

3.4 การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก ในโอกาสที่ประเทศไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนในปี 2562 รัฐบาลจะใช้โอกาสนี้ในการสร้างบทบาทของประเทศไทยในเวทีโลก เพื่อให้ประเทศไทยมีบทบาทนำในการพัฒนาและสร้างความร่วมมือของประเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยจะดำเนินการ

3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย

3.5.1 เศรษฐกิจมหภาค การเงินและการคลัง

3.5.2 พัฒนาภาคอุตสาหกรรม

3.5.3 พัฒนาภาคเกษตร

3.5.4 พัฒนาภาคการท่องเที่ยว

3.5.5 พัฒนาการค้าการลงทุนเพื่อมุ่งสู่การเป็นชาติการค้า การบริการและการลงทุนในภูมิภาค

3.5.6 พัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน

3.5.7 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและการมุ่งสู่การเป็นประเทศอัจฉริยะ

3.5.8 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาและนวัตกรรม

3.5.9 ขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่

3.6 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค การใช้ประโยชน์จากศักยภาพและโอกาสของพื้นที่จะช่วยกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและสร้างโอกาสการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ลดความเหลื่อมล้ำของการพัฒนา ลดการกระจุกตัวของการพัฒนาและประชากรของเมืองใหญ่ในปัจจุบัน โดยการสร้างสังคมชนบทเป็นสังคมเมืองที่สงบสุข เพียงพอ และแก้ปัญหาการย้ายถิ่นฐาน

3.7 การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก รัฐบาลให้ความสำคัญกับชุมชนในการนำความรู้และทรัพยากรในพื้นที่มาผลิตเป็นสินค้าและบริการ เพื่อเพิ่มศักยภาพของเศรษฐกิจฐานรากให้สามารถสร้างรายได้กระจายรายได้สู่ชุมชน สนับสนุนสินค้าชุมชนและยกระดับวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งพัฒนาช่องทางการตลาดเชื่อมโยงกับระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และสร้างพลังสังคม พลังชุมชน รวมทั้ง สร้างการเรียนรู้ฝึกอาชีพกลุ่มอิสระในการร่วมขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ รัฐบาล

3.8 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย

3.9 การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม มุ่งเน้นการจัดบริการสาธารณสุขและระบบความคุ้มครองทางสังคมที่ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่มอย่างเหมาะสมนำไปสู่ความเสมอภาค

3.10 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

3.11 การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การปฏิรูประบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการให้บริการของภาครัฐ และการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากนี้กระบวนการยุติธรรมจะต้องเป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง กฎหมายจะต้องได้รับการปรับปรุงให้มีความทันสมัยเป็นธรรม และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม

3.12 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม
นโยบายเร่งด่วน 12 เรื่อง

1. การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน
2. การปรับปรุงระบบสวัสดิการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
3. มาตรการเศรษฐกิจเพื่อรองรับความผันผวนของเศรษฐกิจโลก

4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม
5. การยกระดับศักยภาพของแรงงาน
6. การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต
7. การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21
8. การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ
9. การแก้ไขปัญหาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้
10. การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน
11. การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัยตั้งแต่การป้องกันก่อนเกิดภัย
12. การสนับสนุนให้มีการศึกษา การรับฟังความเห็นของประชาชน และการดำเนินการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

4. นโยบายประเทศไทย 4.0 (THAILAND 4.0)

ในการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจสังคมดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 หลายประเทศได้ดำเนินการปฏิรูปขนานใหญ่อย่างเป็นระบบ เพื่อรับมือกับชุดของโอกาส ความเสี่ยง และภัยคุกคามชุดใหม่ ทำการรื้อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสังคม โครงสร้างพื้นฐาน ปรับเปลี่ยนระบบคุณค่าและวัฒนธรรมการดำรงชีวิต การทำงานและการเรียนรู้ โดยการยกระดับคุณภาพในทุกภาคส่วนและปรับเปลี่ยนให้เป็นประเทศในโลกที่หนึ่ง ฉะนั้นเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ของประเทศไทยก็คือการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศในโลกที่หนึ่งภายในปี 2575 การเป็นประเทศในโลกที่หนึ่งในบริบทของประเทศไทยมีคุณลักษณะ 6 ประการด้วยกัน คือ

1. มีความภาคภูมิใจในความเป็นชาติและวัฒนธรรมของตน
2. พัฒนาคอนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
3. มีสังคมที่มีคุณภาพ
4. มีสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่
5. มีโครงสร้างเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง
6. การมีบทบาทสำคัญในเวทีระดับภูมิภาคและระดับโลก

โมเดลประเทศไทย 4.0⁴¹ เพื่อพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่การเป็นประเทศในโลกที่หนึ่งปรับเปลี่ยนจากประเทศ “รายได้ปานกลาง” เป็นประเทศ “รายได้สูง” เปลี่ยนจากเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วย “ประสิทธิภาพ” เป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วย “นวัตกรรม” โมเดลประเทศไทย 4.0 ประกอบด้วย “กลไกการขับเคลื่อน” ชุดใหม่ (New Growth Engine) 3 กลไกสำคัญที่เชื่อมโยงกับจังหวัดโดยตรง คือ

1. กลไกขับเคลื่อนผ่านการสร้างและยกระดับผลิตภาพ (Productive Growth Engine)

⁴¹ สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. “Thailand 4.0 ขับเคลื่อนอนาคตสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :<https://spm.thaigov.go.th/FILER OOM/spm-thaigov/DRAWER004/GENERAL/DATA0000/00000368.PDF>, 2566.

2. กลไกขับเคลื่อนที่คนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Growth Engine)

3. กลไกการขับเคลื่อนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Green Growth Engine)

ภายใต้ “โมเดลประเทศไทย 4.0” จังหวัดภูเก็ตจำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ จากเดิมที่มี “ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ” ให้มี “ความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน” เพื่อเปลี่ยนจากโครงสร้างเศรษฐกิจอุตสาหกรรม “เพิ่มมูลค่า” ไปสู่โครงสร้างเศรษฐกิจอุตสาหกรรม “สร้างมูลค่า” ในกรอบของการพัฒนาประเทศนั้นประกอบด้วย 5 กลุ่มหลักๆ คือ

1. กลุ่มอุตสาหกรรมทางชีวภาพ
2. กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน
3. กลุ่มอุตสาหกรรมด้านวิศวกรรมและการออกแบบ
4. กลุ่มอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับคุณภาพชีวิต และ
5. กลุ่มอุตสาหกรรมเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ทั้ง 5 กลุ่มอุตสาหกรรมนี้ตั้งอยู่บนฐานของความได้เปรียบเชิง “ธรรมชาติ” และความได้เปรียบเชิง “วัฒนธรรม” ที่ประเทศไทยมีอยู่เดิม และต่อยอดด้วยการบริหารจัดการองค์ความรู้สมัยใหม่ เทคโนโลยี มิเพียงเท่านั้น ทั้ง 5 กลุ่มอุตสาหกรรมใหม่นี้ จะสอดคล้องกับพลวัตการเปลี่ยนแปลงในประชาคมโลกที่กำลังค่อย ๆ เปลี่ยนผ่านจากยุคของสังคมที่เน้น “องค์ความรู้” มาสู่ยุคของสังคมที่เน้นการยกระดับ “คุณภาพชีวิต” มากขึ้น โดยกลุ่มอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดภูเก็ต คือกลุ่มอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับคุณภาพชีวิต กลุ่มอุตสาหกรรมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเมื่อพิจารณาในภาพกว้างพบว่าในอดีตจังหวัดภูเก็ตมุ่งเน้นการสร้าง ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ โดยขาดการพัฒนาในมิติอื่นให้มีความสอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาจากโมเดลประเทศไทย 4.0 จังหวัดจึงเน้นการ “พัฒนาที่สมดุล” ใน 4 มิติ กล่าวคือ มีความสมดุลในความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ การรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม การมีสังคมที่อยู่ดีมีสุข และการเสริมสร้างภูมิปัญญามนุษย์ โดยการพัฒนาที่สมดุลตั้งอยู่บนฐานคิดของ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” หลักการสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอยู่ว่า “เมื่อพร้อมต้องรู้จักเติม เมื่อพร้อมต้องรู้จักหยุด เมื่อเกินต้องรู้จักปัน” ในระดับจุลภาคการ “รู้จักเติม รู้จักพอ รู้จักปัน” จะทำให้ประชาชนมีหลักประกันในด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม เกิดสังคมที่เกื้อกูลและแบ่งปัน ก่อให้เกิดการสร้างเสริมพลัง ทางสังคม และการสร้างความเป็นปึกแผ่นของคนในสังคมตามมาในระดับมหภาค “การรู้จักเติม รู้จักพอ รู้จักปัน” จะทำให้จังหวัดมีการหนุนเสริมประเทศไทยให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงพลวัตโลก เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนจนเป็นการส่งเสริมให้เกิดการผืนีกกำลังของทุกภาคส่วน การรู้จักเติม รู้จักพอ รู้จักปัน จึงเป็น “ระบบคุณค่าใหม่” ที่จะสามารถนำพาประเทศไทยไปสู่ความมั่งคั่ง ความมั่นคง และความยั่งยืนในโลกที่หนึ่งได้เป็นที่สุด

5. แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

วิสัยทัศน์ “ปฏิรูปประเทศไทย สู่อัจฉริยะไทยแลนด์” มีความหมายสำคัญ คือ ดิจิทัลไทยแลนด์ (Digital Thailand) หมายถึง ประเทศไทยที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์และทรัพยากรอื่นใด เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และ

ยั่งยืน โดยแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้เมื่อพิจารณาการทบทวนยุทธศาสตร์ของจังหวัดภูเก็ต พบว่าจะมีเป้าหมายในภาพรวม 4 ประการ ดังต่อไปนี้⁴²

1. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นเครื่องมือหลักในการสร้างสรรค์นวัตกรรมการผลิต การบริการ
2. สร้างโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียมด้วยข้อมูลข่าวสารและบริการต่าง ๆ ผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
3. เตรียมความพร้อมให้บุคลากรทุกกลุ่มมีความรู้และทักษะที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล
4. ปฏิรูปกระบวนการทัศน์การทำงานและการให้บริการของภาครัฐด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และการใช้ประโยชน์จากข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ภูมิทัศน์ดิจิทัลของไทยในระยะเวลา 20 ปี

ระยะที่ 1 Digital Foundation ประเทศไทยลงทุน และสร้างฐานรากในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมดิจิทัล

ระยะที่ 2 Digital Thailand I : Inclusion ทุกภาคส่วนของประเทศไทย มีส่วนร่วมในเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลตามแนวทางประชารัฐ

ระยะที่ 3 Digital Thailand II : Full Transformation ประเทศไทยก้าวสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ที่ขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพ

ระยะที่ 4 Global Digital Leadership ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ และคุณค่าทางสังคมอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในสาระสำคัญของยุทธศาสตร์การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พบว่าประเด็นที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาจังหวัดภูเก็ต มีดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ จะมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูง ที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้แบบทุกที่ทุกเวลา โดยกำหนดให้เทคโนโลยีที่ใช้มีความเร็วพอเพียงกับความต้องการ และให้มีราคาค่าบริการที่ไม่เป็นอุปสรรคในการเข้าถึงบริการของประชาชนอีกต่อไป นอกจากนี้ในระยะยาวโครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงจะกลายเป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเช่นเดียวกับ ถนน ไฟฟ้า น้ำประปาที่สามารถรองรับการเชื่อมต่อของทุกคน และทุกสรรพสิ่ง โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วย แผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 4 ด้าน คือ

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ มีความทันสมัยมีเสถียรภาพตอบสนองความต้องการใช้งานของทุกภาคส่วนในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม

⁴² ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. กรุงเทพฯ : กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559.

2. ผลักดันให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลของอาเซียน โดยเป็นเส้นทางผ่านการจราจรของข้อมูลในภูมิภาค และเป็นที่ตั้งของผู้ประกอบการเนื้อหารายใหญ่ของโลก

3. จัดให้มีนโยบายและแผนบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน คลื่นความถี่ และการหลอมรวมของเทคโนโลยีในอนาคต เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

4. ปรับรัฐวิสาหกิจโทรคมนาคมให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมดิจิทัลเพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล จะกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศโดยผลักดันให้ภาคธุรกิจไทยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการลดต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการ เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนพัฒนาไปสู่การแข่งขันเชิงธุรกิจรูปแบบใหม่ในระยะยาว นอกจากนี้ยุทธศาสตร์ยังมุ่งเน้นการสร้างระบบนิเวศสำหรับธุรกิจดิจิทัล เพื่อเสริมความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจไทยที่จะส่งผลกระทบต่อขยายฐานเศรษฐกิจและอัตราการจ้างงานของไทยอย่างยั่งยืนในอนาคต โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วยแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 4 ด้าน คือ

1. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจตลอดห่วงโซ่คุณค่า โดยผลักดันธุรกิจให้เข้าสู่ระบบการค้าดิจิทัลสู่สากล และให้เกิดการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลเพื่อปฏิรูปการผลิตสินค้าและบริการ

2. เร่งสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล (digital technology startup) ให้เป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล

3. พัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลของไทยให้มีความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันเชิงนวัตกรรมได้ในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพและเป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

4. เพิ่มโอกาสทางอาชีพเกษตรและการค้าขายสินค้าของชุมชนผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยงานจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างสังคมคุณภาพที่ทั่วถึงเท่าเทียมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล จะมุ่งสร้างประเทศไทยที่ประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเกษตรกรผู้ที่อยู่ในชุมชนห่างไกล ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และคนพิการ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากบริการต่าง ๆ ของรัฐผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล มีข้อมูล องค์กรความรู้ทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่นในรูปแบบดิจิทัลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยง่ายและสะดวก และมีประชาชนที่รู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร และมีทักษะในการใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วย แผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 5 ด้าน คือ

1. สร้างโอกาสและความเท่าเทียมในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ห่างไกล

2. พัฒนาศักยภาพของประชาชนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ รวมถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแยกแยะข้อมูลข่าวสารในสังคมดิจิทัลที่เปิดกว้างและเสรี

3. สร้างสื่อ คลังสื่อและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ประชาชนเข้าถึงได้อย่างสะดวก ผ่านทั้งระบบโทรคมนาคม ระบบแพร่ภาพกระจายเสียง และสื่อหลอมรวม

4. เพิ่มโอกาสการได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานของนักเรียนและประชาชน แบบทุกวัย ทุกที่ทุกเวลา ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

5. เพิ่มโอกาสการได้รับบริการทางการแพทย์และสุขภาพที่ทันสมัยทั่วถึงและเท่าเทียมสู่สังคมสูงวัย ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล จะมุ่งใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการของหน่วยงานรัฐทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เกิดบริการภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพ พื้นที่และภาษา นำไปสู่การหลอมรวมการทำงานของภาครัฐเสมือนเป็นองค์กรเดียว นอกจากนี้รัฐบาลดิจิทัลในอนาคตจะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ การบริหารบ้านเมือง และเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของภาครัฐ โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วยแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 4 ด้าน คือ

1. จัดให้มีบริการอัจฉริยะที่ขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชนหรือผู้ใช้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริการที่อำนวยความสะดวกต่อประชาชน นักธุรกิจ และนักท่องเที่ยว

2. ปรับเปลี่ยนการทำงานของภาครัฐด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ และธรรมาภิบาลโดยเน้นบูรณาการการลงทุนในทรัพยากร การเชื่อมโยงข้อมูล และการทำงานของหน่วยงานรัฐเข้าด้วยกัน

3. สนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ตามมาตรฐาน open data และส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคธุรกิจในกระบวนการทำงานของรัฐ

4. พัฒนาแพลตฟอร์มบริการพื้นฐานภาครัฐ (government service platform) เพื่อรองรับการพัฒนาต่อยอดแอปพลิเคชันหรือบริการรูปแบบใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนากำลังคนให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล จะให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังคนวัยทำงานทุกสาขาอาชีพ ทั้งบุคลากรภาครัฐ และภาคเอกชน ให้ความสามารถในการสร้างสรรค์และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชาญฉลาดในการประกอบอาชีพ และการพัฒนาบุคลากรในสาขาเทคโนโลยีดิจิทัลโดยตรง ให้ความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ในระดับมาตรฐานสากลเพื่อนำไปสู่การสร้างและจ้างงานที่มีคุณค่าสูงในยุคเศรษฐกิจและสังคมที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อน โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วยแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 3 ด้าน คือ

1. พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่บุคลากรในตลาดแรงงานที่รวมถึงบุคลากรภาครัฐภาคเอกชน บุคลากรทุกสาขาอาชีพ และบุคลากรทุกช่วงวัย

2. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะ ความเชี่ยวชาญเทคโนโลยีเฉพาะด้าน ให้กับบุคลากรในสายวิชาชีพด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ปฏิบัติงานในภาครัฐและเอกชน เพื่อรองรับความต้องการในอนาคต

3. พัฒนาผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถวางแผนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปพัฒนาภารกิจ ตลอดจนสามารถสร้างคุณค่าจากข้อมูลขององค์กร

ยุทธศาสตร์ที่ 6 สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จะมุ่งเน้นการมีกฎหมาย กฎระเบียบ กติกาและมาตรฐานที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์สากล เพื่ออำนวยความสะดวก ลดอุปสรรค เพิ่มประสิทธิภาพในการประกอบกิจกรรมและทำธุรกรรมออนไลน์ต่าง ๆ รวมถึงสร้างความมั่นคงปลอดภัย และความเชื่อมั่น ตลอดจนคุ้มครองสิทธิให้แก่ผู้ใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในทุกภาคส่วน เพื่อรองรับการเติบโตของเทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้งานที่เพิ่มขึ้นในอนาคต โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วยแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 3 ด้าน คือ

1. กำหนดมาตรฐาน กฎ ระเบียบ และกติกาด้านดิจิทัลให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าและการใช้ประโยชน์ในภาคเศรษฐกิจและสังคม
2. ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลให้มีความทันสมัย สอดคล้องต่อพลวัตของเทคโนโลยีดิจิทัลและบริบทของสังคม
3. สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการทำธุรกรรมออนไลน์ ด้วยการสร้างความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศและการสื่อสาร การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล การคุ้มครองผู้บริโภค

นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต

1. บริบททั่วไป

นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบัน ได้ถูกปรับเปลี่ยนไปสู่แผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2566 - 2570⁴³ ซึ่งเป็นแผนที่ได้จัดทำขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเป็นแผนชี้้นำการพัฒนาของจังหวัดภูเก็ต ให้มีเศรษฐกิจหลายสาขามากขึ้นกว่าเดิมที่มีการพึ่งพิงการท่องเที่ยวกระแสหลักเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพื่อเป็นการแก้ไขจุดอ่อนทางเศรษฐกิจและเป็นการแก้ไขปัญหาของการพัฒนาในระยะยาวโดยมีเป้าประสงค์ 10 ด้าน คือ GEMMSSTTF ที่จังหวัดภูเก็ตต้องการจะบรรลุ เช่น การเป็นเมืองแห่งความหลากหลายทางวัฒนธรรมด้านอาหารเพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (Gastronomy) การเป็นศูนย์กลางการจัดการศึกษานานาชาติ (Education Hub) การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเล (Marina Hub) การเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสปา (Medical Hub) การเป็นเมืองแห่งการจัดประชุมและนิทรรศการ (MICE City) การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) การเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลกที่มีความทันสมัยในทุกด้าน (Smart City) การเป็นศูนย์กลางการค้าปลาทูน่าและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลาทูน่า (Tuna Hub) การส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ (Tourism) และการส่งเสริมและสนับสนุนการเกษตรแบบผสมผสาน (Fusion Farm) ที่สำคัญสาระสำคัญของแผนพัฒนาฉบับนี้ยังเป็นการดำเนินการพัฒนาทั้งฐานบนและฐานราก โดยการพัฒนาการแปรรูปภาคเกษตรที่สร้างมูลค่าและพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนซึ่งเป็นเรื่องของการลดความเหลื่อมล้ำในระดับฐานรากและขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง การพัฒนาคนในทุกๆระดับ

⁴³ กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด. แผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ต (พ.ศ. 2566 - 2570). ภูเก็ต: สำนักงานจังหวัดภูเก็ต, 2566.

สำหรับเป้าหมายของการพัฒนาของจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2566 - 2570 คือ ศูนย์กลางการท่องเที่ยว การศึกษา นวัตกรรมบริการในระดับมาตรฐานนานาชาติ และการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยแผนฉบับนี้มีประเด็นการพัฒนา 3 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 คือ การพัฒนาสู่เมืองเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และบริการมูลค่าสูงระดับนานาชาติ

ประเด็นที่ 2 คือ การพัฒนาเมืองเพื่อรองรับการเติบโตที่ทันสมัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็นที่ 3 คือ การพัฒนาคน ชุมชน สังคม บริการรัฐ และการจัดการความมั่นคง ความปลอดภัยและ ความสงบเรียบร้อย

ทั้งนี้ แผนฉบับนี้มีแนวทางการพัฒนาที่ครอบคลุม แนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจในหลายสาขามากขึ้นไม่พึ่งพิงเพียงการท่องเที่ยวกระแสหลักเพียงอย่างเดียว และเป็นแนวทางการพัฒนาที่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มคนทุกกลุ่มทั้งฐานบนและฐานราก ในขณะเดียวกันก็มีมุมมองทั้งมิติของความมั่นคง เศรษฐกิจ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยแนวทางการพัฒนาทั้งหมดประกอบด้วย 16 แนวทาง และจะครอบคลุมการบริหารจัดการเมืองในทุกมิติ

2. เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดภูเก็ตในช่วงปี พ.ศ. 2566 – 2570

2.1 พันธกิจ (Mission)

2.1.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจจากฐานการท่องเที่ยวทางทะเล และวัฒนธรรมระดับโลก โดยกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ผ่านการมีส่วนร่วมของภาคีทุกภาคส่วนทั้งระดับชุมชนและจังหวัดสู่ความร่วมมือระดับประเทศและมาตรฐานการท่องเที่ยวระดับโลก

2.1.2 สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของภูเก็ต โดยเสริมสร้างความมั่นคงในสังคม ตลอดจน ระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและนักท่องเที่ยว ให้เป็นเมืองแห่งความสันติสุข

2.1.3 บริหารจัดการเมืองเพื่อรองรับการเป็นเมืองที่พัฒนาแล้วในทุกมิติทั้งการพัฒนาสังคม การเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม รองรับการเป็นศูนย์กลางและพัฒนาสู่เมือง Smart City

2.1.4 ยกกระดับขีดความสามารถของบริการแห่งรัฐและบริการของภาครัฐกิจในทุก ๆ ด้านให้มีความพร้อมต่อการจัดบริการที่เป็นสากลเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ในสิ่งที่ดีงามของจังหวัดภูเก็ต

3. จุดยืนการพัฒนาจังหวัดภูเก็ต (พ.ศ. 2566-2570)

จุดเน้นการพัฒนาจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2566- 2570 ได้กำหนดขึ้นมาจากการวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าเชิงนโยบายความต้องการของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและสถานการณ์ของเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และควรจะเป็นในอนาคตจนได้ความต้องการทางยุทธศาสตร์ จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ความสำคัญต่อการกิจ ความเร่งด่วนต่อปัญหา ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ความเป็นประโยชน์ต่อทุกกลุ่มในพื้นที่ และความเชื่อมโยงกับนโยบายของจังหวัด ทิศทางการพัฒนาประเทศ จนทำให้ได้

ความต้องการทางยุทธศาสตร์ที่เป็นหัวใจหลักสำคัญของจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย 5 จุดเน้นทางยุทธศาสตร์ ดังนี้

3.1 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมระดับโลก

3.2 การสร้างเศรษฐกิจมูลค่าสูง โดยการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา การกีฬา การแพทย์ การประชุม และนวัตกรรมในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการเกษตรแปรรูป การเป็นศูนย์กลางการส่งออกปลาทูน่า และ เป็นเมือง Gastronomy ในระดับนานาชาติ

3.3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค เพื่อการเป็น Smart City และเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลก

3.4 การเสริมสร้างขีดความสามารถในการเป็นศูนย์กลางการพัฒนาให้เป็นเมืองนำอยู่ในระดับนานาชาติ

3.5 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ

3.6 การพัฒนาศักยภาพของคน รวมทั้งคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างอัตลักษณ์ที่โดดเด่น

4. ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด

4.1 การพัฒนาสู่เมืองเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และบริการมูลค่าสูงระดับนานาชาติ (Value based economy and high value service)

4.2 การพัฒนาเมืองเพื่อรองรับการเติบโตที่ทันสมัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4.3 การพัฒนาคน ชุมชน สังคม บริการรัฐ และการจัดการความมั่นคง ความปลอดภัย และความสงบเรียบร้อย (Human resource, Social development and Security Management)

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร พืชอัตลักษณ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี ตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain)

2. ส่งเสริมการพัฒนา Smart City เพื่อให้จังหวัดภูเก็ตมีเศรษฐกิจทางเลือก และเป็นเมืองที่มีความทันสมัยในทุกด้าน

3. เสริมสร้างความสามารถในการพัฒนา Sport Tourism เพื่อพัฒนาจังหวัดภูเก็ตให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในระดับนานาชาติ

4. ส่งเสริมการพัฒนา City of Gastronomy เพื่อให้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมทางด้านอาหารสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

5. ส่งเสริมการพัฒนา Medical Hub เพื่อให้ภูเก็ตเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภูมิภาค อันดามัน

6. ส่งเสริมการพัฒนา Marina Hub เพื่อให้ภูเก็ตเป็นเมืองท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก

7. ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการค้าปลา Tuna ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลาทูน่าในภูมิภาค ASEAN เพื่อเป็นธุรกิจอีกสาขาหนึ่งของจังหวัดภูเก็ต

8. ส่งเสริมให้จังหวัดภูเก็ตเป็นเมืองศูนย์กลางการศึกษานานาชาติในระดับภูมิภาค

9. ส่งเสริมการเป็นศูนย์ MICE City ของภูมิภาคอันดามัน และพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง

10. พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ และเป็นเมืองที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างยั่งยืน

11. พัฒนาระบบบริหารจัดการ ระบบคมนาคมและโลจิสติกส์ (ทางบก ทางน้ำ ทางราง และทางอากาศ) ของจังหวัดภูเก็ตให้มีความเชื่อมโยงในทุกพื้นที่ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง รองรับการเป็นเมืองท่องเที่ยวนานาชาติ

12. ส่งเสริมการพัฒนาเมืองสีเขียว การใช้พลังงานสะอาด และส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพที่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง

13. การพัฒนาสภาพแวดล้อมเมือง ภูมิทัศน์เมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่ที่ยั่งยืน เป็นเมืองที่ทันสมัยระดับสากล

14. พัฒนาศักยภาพของคนให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก พร้อมทั้งส่งเสริมทฤษฎีใหม่ และพัฒนาด้านการท่องเที่ยวชุมชนให้มีความเข้มแข็งเป็นฐานรากทางเศรษฐกิจในระดับพื้นที่

15. พัฒนาศักยภาพระบบการจัดการความสงบเรียบร้อย สุ่มเมืองแห่งความปลอดภัย ส่งเสริมความเป็นธรรม การเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการในสังคม

16. พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐให้มีสมรรถนะสูง มีระบบการบริหารที่มีความคล่องตัว สามารถแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบบริการที่มีคุณภาพ ทันสมัย และได้มาตรฐาน

5. ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดที่ 1 การพัฒนาสู่เมืองเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และ บริการมูลค่าสูงระดับนานาชาติ (Value based economy and high value service)

5.1 แนวคิด และหลักการ

ทิศทางการพัฒนาตามโมเดลเศรษฐกิจของประเทศ เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มค่า และการบริการที่มีคุณค่าและมูลค่าสูง จังหวัดภูเก็ตจึงกำหนดเป้าหมายสำคัญเพื่อการมุ่งสู่ความเป็นเลิศของเมืองในด้านการท่องเที่ยว นวัตกรรม การส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ส่งเสริมการพัฒนา Smart City ส่งเสริมการพัฒนา Sport Tourism ส่งเสริมการพัฒนา City of Gastronomy ส่งเสริมการพัฒนา Medical Hub ส่งเสริมการพัฒนา Marina Hub ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการค้าขายและส่งออก Tuna ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติในภูมิภาค และส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางเมือง MICE City โดยการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เมืองภูเก็ต เน้นการพัฒนาสู่เมืองท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพการบริการในระดับสากล สร้างการบริการท่องเที่ยวมูลค่าสูง มุ่งสู่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวอัจฉริยะแบบครบวงจรเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การพัฒนาที่ผ่านมา การท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ให้แก่จังหวัดจำนวนมาก แต่ความท้าทายในอนาคตในกรอบการทบทวนแผนของจังหวัด คือ การพัฒนาเศรษฐกิจในสาขาอื่นที่มีศักยภาพสูงของจังหวัด ซึ่งส่วนหนึ่งคือการพัฒนาที่รองรับความเสี่ยงทางเศรษฐกิจจะเห็นได้ว่าในช่วงวิกฤติ

เศรษฐกิจที่เกิดจากการแพร่ระบาดของ COVID -19 นั้น จังหวัดภูเก็ตได้รับผลกระทบอย่างมาก เนื่องจากการพึ่งพิงรายได้จากการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว

ซึ่งจริง ๆ แล้วจังหวัดยังมีศักยภาพทางการเกษตร ประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ คือ การสร้างเกษตรอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมเกษตรของจังหวัดที่มีศักยภาพที่แข่งขันได้ โดยเน้นการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเกษตร เพื่อเพิ่มความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน และหนุนเสริมเศรษฐกิจเพิ่มมูลค่า ศูนย์กลางเชื่อมโยงอาหารปลอดภัยในท้องถิ่นและนานาชาติ ท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต การปรับและพัฒนาวัฒนธรรมเกษตร เทคโนโลยีการผลิตสินค้าเกษตรสู่การแปรรูปที่มีมูลค่าสูง เพื่อสร้างแบรนด์ทางการค้าของสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้ามูลค่าสูง สินค้าเกษตรสู่สินค้ามูลค่าสูงระดับโลก ได้แก่ กุ้งมังกร มุก สับปะรดภูเก็ต ส้มควาย ผลิตภัณฑ์จากแพะ โดยเฉพาะการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการบริการธุรกิจผ่านระบบดิจิทัล การสร้างเวที Business Matching การพัฒนา Platform digital เพื่อการตลาด SMEs และ Start up

ในด้านการส่งเสริมให้จังหวัดภูเก็ตเป็นเมืองศูนย์กลางของการศึกษาในระดับนานาชาติ ซึ่งเป้าหมายสำคัญของจังหวัดจะเน้นการสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาระดับชั้นนำของโลก (World Class Academy) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในระดับนานาชาติที่สอดคล้องกับการพัฒนาจังหวัดภูเก็ต เพื่อการจัดตั้งสถาบันเพื่อการพัฒนาบุคลากรด้านการบริการทางการแพทย์มูลค่าสูง Wellness International Academy ด้านการแพทย์เพื่อการท่องเที่ยว (Medical Tourism Program) ด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ SPA ระดับ World Class ด้านการดูแลผู้สูงวัยและเกษียณอายุ (Aging/Retired) และด้านการบริการด้านความงาม/การบำบัด (Plastic/Healing) และยกระดับจังหวัดสู่การเป็นศูนย์กลางการพัฒนาด้านการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีระดับสากล เพื่อดึงดูดนักวิจัย นักศึกษา จากต่างประเทศ พัฒนาหน่วยวิจัยและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีระดับนานาชาติ ริเริ่มการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศด้านดิจิทัล (Center of Digital Excellence) และที่สำคัญ คือ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาอุทยานการสร้างสรรค์รองรับการพัฒนาการค้า และผู้ประกอบการรุ่นใหม่ หรือ Phuket Creative and Startup Park การส่งเสริมความเป็นนานาชาติด้านการเรียนการสอน การวิจัย และพัฒนานวัตกรรม

นอกจากนี้ด้วยศักยภาพที่มีและที่ตั้งของจังหวัดภูเก็ตทำให้จังหวัดภูเก็ตมีศักยภาพที่เป็นศูนย์กลางการส่งออกปลายทางของภูมิภาคและภูเก็ตยังเป็นศูนย์กลางของโรงงานแปรรูปปลายทางอีกหลายโรงงานและในส่วนของพัฒนา Sport Tourism เพื่อส่งเสริมให้จังหวัดภูเก็ตเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ถือว่ามีความพร้อมเป็นอย่างมากทั้งเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกและการคมนาคมขนส่ง การเชื่อมโยงพื้นที่ต่าง ๆ ด้วยบริการสาธารณะอย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ และในด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการบริการมูลค่าสูง ความท้าทายของจังหวัด คือ การเสริมสร้างขีดความสามารถของจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์รองรับการท่องเที่ยว เพื่อการพัฒนาเมืองให้เป็นศูนย์กลางการบริการทางการแพทย์มูลค่าสูง เชื่อมโยงการท่องเที่ยวนานาชาติ International Medical Hub World Class destination เน้นเสริมสร้างความเข้มแข็งของการบริการทางการแพทย์มูลค่าสูงด้านความงาม ด้านศัลยกรรม ทันตกรรม ตรวจสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพ การจัดบริการสุขภาพเชื่อมโยงกับโรงแรม Medical and wellness health center สร้างรายได้กับ

จังหวัดได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ภูเก็ต ในสถานภาพที่เป็นเมือง MICE City ยังสามารถพัฒนามูลค่าทางเศรษฐกิจให้มีมูลค่าเพิ่มได้อีกมาก

5.2 วัตถุประสงค์

5.2.1 เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดให้เข้มแข็ง มีผู้ประกอบการมีศักยภาพสูง และเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวด้าน MICE กีฬา และ Marina ในภูมิภาคอาเซียน และนานาชาติ

5.2.2 เพื่อสร้างคุณค่า มูลค่าจากการเกษตร ที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยว และนวัตกรรมทางการเกษตรสู่แบรนด์ที่แข่งขันได้

5.2.3 เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน การสร้างงานอาชีพแก่ประชาชนในชุมชน

5.2.4 เพื่อเสริมสร้างความพร้อมของจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ การศึกษาในระดับนานาชาติ

5.2.5 เพื่อพัฒนาบริการทางการแพทย์รองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการพัฒนาเป็น แหล่งบริการมูลค่าสูง ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาบริการทางการแพทย์ เพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

5.2.6 เพื่อส่งเสริมให้จังหวัดภูเก็ตได้พัฒนาเป็นศูนย์กลางในการส่งออกปลาหู น้ําและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลาหู น้ําของภูมิภาค

5.3 เป้าหมายและตัวชี้วัด

5.3.1 แหล่งท่องเที่ยว และรูปแบบการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Tourism) มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นฐานเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัด เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว MICE กีฬา และ Marina ในภูมิภาคอาเซียน

5.3.2 เศรษฐกิจชุมชนเติบโตอย่างต่อเนื่อง สร้างงาน อาชีพแก่ประชาชน

5.3.3 ผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดเป็นแบรนด์ในระดับโลก เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว และการพัฒนาเศรษฐกิจ

5.3.4 จังหวัดภูเก็ตมีศักยภาพและความพร้อมของการเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติของประเทศ สามารถสร้างรายได้แก่จังหวัด และเติบโตอย่างต่อเนื่อง

5.3.5 จังหวัดภูเก็ตมีระบบการบริการทางการแพทย์ที่มีมาตรฐานสากล ผู้ใช้บริการเชื่อมั่นและวางใจบริการทางการแพทย์สามารถสร้างรายได้แก่จังหวัด

5.3.6 จังหวัดภูเก็ตสามารถพัฒนาเป็นศูนย์กลางของการส่งออกปลาหู น้ําและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลาหู น้ํา และ Gastronomy สามารถพัฒนาเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยว และวัฒนธรรม

6. ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดที่ 2 การพัฒนาเมืองเพื่อรองรับการเติบโตที่ทันสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

6.1 แนวคิดและหลักการ

จังหวัดภูเก็ตเน้นการเติบโตของเมืองที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศ ในกรอบการทบทวนแผนนี้จะเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบการคมนาคม และโลจิสติกส์ของจังหวัดภูเก็ตที่เชื่อมโยงการเดินทางทั้งทางบก ทางอากาศ ทางน้ำ และทางราง เพื่อ

รองรับการเป็นเมืองนานาชาติ ที่ผ่านมาก่อนมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID – 19 มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการเมืองภูเก็ตทั้งชาวไทย และนานาชาติไม่ต่ำกว่า 13 ล้านคนต่อปี แต่ข้อจำกัดในการรองรับปริมาณผู้ให้บริการเมืองภูเก็ตยังมีมากต้องได้รับการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาและรองรับความต้องการในอนาคต การพัฒนาจังหวัดจึงเน้นการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินภารกิจร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการปรับปรุงฟื้นฟูเมืองภูเก็ตให้เป็น Smart Mobility และการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนให้ตอบสนองต่อการเดินทางของประชาชนและนักท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ สร้างรูปแบบการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล สนับสนุนนโยบายการกระตุ้นการลงทุนจากภาคเอกชนเพื่อการปรับปรุงฟื้นฟูเมือง ระบบขนส่งมวลชนหลักและรอง และระบบขนส่งทางทะเลพร้อมการพัฒนาพื้นที่รอบสถานีขนส่งมวลชน การพัฒนาระบบขนส่งทางทะเล และเน้นการส่งเสริมการคมนาคมที่รักษาสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากความจำเป็นในการรักษาภาพลักษณ์ของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก จังหวัดจึงมุ่งเน้นการเติบโตในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมือง ภูเก็ตเป็นเมืองให้น่าอยู่ ทันสมัย มีความสวยงาม เน้นการพัฒนาจังหวัดภูเก็ตเป็นเมืองต้นแบบเพื่อรองรับการเจริญเติบโตในอนาคตให้เป็นเมืองอารยสถาปัตย์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทันสมัยด้วยระบบดิจิทัล เมืองที่มีพลังงานทดแทนที่สะอาด พร้อมทั้งมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับการเจริญเติบโตในอนาคต

การพัฒนาจังหวัดภูเก็ตรองรับการเติบโตของเมืองในอนาคต โดยแบ่งเป็นโซนนิ่งอย่างชัดเจน และเน้นการเติบโตของเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีความยั่งยืน และการส่งเสริมการพัฒนาเมืองสีเขียว และการใช้พลังงานสะอาด พลังงานขยะ และพลังงานแสงอาทิตย์ และส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งการเสริมสร้างศักยภาพการพึ่งตนเองทางพลังงาน และความมั่นคงของการบริหารจัดการน้ำ

6.2 วัตถุประสงค์

6.2.1 เพื่อพัฒนาระบบการคมนาคม ขนส่ง และโลจิสติกส์ของจังหวัดที่ลดมลภาวะ ปลอดภัย และมีมาตรฐานระดับสากล ครอบคลุมทุกพื้นที่

6.2.2 เพื่อพัฒนาจังหวัดภูเก็ตให้มีความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐาน การสื่อสาร การสาธารณสุข และการจัดการเมืองที่มีมาตรฐานการดูแลสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาสู่เมืองที่น่าอยู่ ยั่งยืน เป็นสากล และเป็นที่ยังพอใจ

6.3 เป้าหมายและตัวชี้วัด

6.3.1 จังหวัดภูเก็ตมีการพัฒนาเป็นเมืองที่มีความทันสมัย เป็นสากล และเป็นที่ยังพอใจน่าอยู่ ยั่งยืน และสร้างความเชื่อมั่นของประชาชน นักท่องเที่ยว และผู้ให้บริการ

6.3.2 สภาพแวดล้อมเมืองได้รับการจัดการอย่างมีมาตรฐานสากล มีคุณภาพน้ำที่ผ่านมาตรฐาน และชายหาดที่สะอาด เป็นระเบียบ และปัญหาเมืองในด้านสิ่งแวดล้อมทุกประเด็นลดลงอย่างต่อเนื่อง

6.3.3 จังหวัดภูเก็ตจะมีความมั่นคงทางพลังงานมากขึ้น พึ่งตนเองได้มากขึ้น

7. ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดที่ 3 การพัฒนาคน สังคม บริการภาครัฐ และการจัดการความมั่นคง ความปลอดภัย และความสงบเรียบร้อย (Human resource, Social development and Security Management)

7.1 แนวคิด และหลักการ

เป้าหมายหลักสำคัญของการจัดทำแผนของจังหวัดภูเก็ต คือ การเตรียมคน ภูเก็ตให้มีความเข้มแข็งให้เป็นที่กะสากล เป็นพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน พลเมืองโลก ที่มีความรู้ เรียนรู้ และพัฒนาตนเองให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงโลกมีภูมิคุ้มกันในภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้น พร้อมให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพแรงงาน รองรับเศรษฐกิจเพิ่มค่า และคุณภาพแรงงานที่มีคุณภาพสูง สร้างแรงงานให้เป็นนวัตกรรมที่สามารถสร้างสรรค์การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่แข่งขันได้ และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากแนวคิดทฤษฎีใหม่และการท่องเที่ยวชุมชน เศรษฐกิจชุมชนบนฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเมืองเศรษฐกิจ เพิ่มค่าด้วยฐานวัฒนธรรม เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในการพัฒนา และส่งเสริมการสร้างงานอาชีพแก่ชุมชน โดยสร้างความเป็นธรรมในสังคม และสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และนอกจากนั้นจังหวัดยังมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้มีความเข้มแข็ง ความคล่องแคล่วและมีสมรรถนะสูง มีระบบบริการที่มีคุณภาพ มีความทันสมัย และพัฒนาการบริหารทันสมัยและมีธรรมาภิบาลด้วยแผนแม่บทการพัฒนาเมืองภูเก็ต 20 ปี เพื่อการวางทิศทางจังหวัดในอนาคต อีกทั้งจากการที่จังหวัดเป็นเมืองท่องเที่ยวนานาชาติ ความปลอดภัยจึงมีความสำคัญสูงมากต่อการพัฒนาจังหวัด ในรอบการทบทวนแผนจึงเน้นการพัฒนาศักยภาพระบบการจัดการความสงบเรียบร้อยสู่เมืองแห่งความปลอดภัย เน้นการสนับสนุนการพัฒนาเมืองภูเก็ตให้มีระบบการเฝ้าระวังก่อการร้ายในเมืองที่ทันสมัยและเป็นสากล ทั้งในพื้นที่เข้าออกเมือง ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ

7.2 วัตถุประสงค์

7.2.1 เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลง และวิกฤติทางเศรษฐกิจ โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัด ประเทศ และนานาชาติ

7.2.2 เพื่อพัฒนาบริการของรัฐให้สามารถรองรับการแข่งขันได้ และหนุนเสริมเศรษฐกิจของจังหวัด

7.2.3 เพื่อเสริมสร้างความสันติสุขในชุมชน จังหวัด ที่ทุกภาคส่วนเชื่อมั่นและวางใจได้

7.3 เป้าหมายและตัวชี้วัด

7.3.1 ประชาชนมีขีดความสามารถที่สูงขึ้น เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

7.3.2 สังคมพหุวัฒนธรรมภูเก็ตเข้มแข็ง มีคุณค่า และมูลค่าต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิต

7.3.3 ระบบบริการของรัฐมีประสิทธิภาพ ทันสมัย มีธรรมาภิบาลเป็นที่เชื่อมั่น ของผู้ใช้บริการ

7.3.4 สังคมเมืองภูเก็ตมีความสันติสุข ปัญหาสังคม อาชญากรรมลดลง

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว

Toanoglou, Chemli and Valeri⁴⁴ กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว นั้นขึ้นอยู่กับทั้งแรงผลักดันและแรงดึงดูดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว อาทิ ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่ดึงดูดใจต่อนักท่องเที่ยว ความต้องการพักผ่อน หรือการอยากได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากท้องถิ่นของตนเอง เช่นเดียวกับแนวคิดของ Baniya⁴⁵ ที่มองว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวมาจากปัจจัยที่เป็นแรงดึงดูดนั้นมีสาระสำคัญมากกว่าปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันของนักท่องเที่ยว โดยปัจจัยที่เป็นแรงดึงดูดที่สำคัญมากที่สุดคือ การเข้าถึงที่ง่ายของสถานที่ท่องเที่ยว (Easy Access Afford) รองลงมาคือ การที่มีสิ่งให้ค้นหาที่หลากหลาย (Variety Seeking) ส่วนปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่สุดคือ การหลีกหนีจากชีวิตประจำวัน (Escape Daily Life) รองลงมาคือ การหาที่ที่ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย (Seeking Relaxation) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Agnes and Gamueda⁴⁶ ที่มองว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวแบ่งออกเป็นแบบมีแรงจูงใจ แบบแรงผลักดัน ประกอบด้วย การต้องการผจญภัย หลีกหนีจากชีวิตประจำวัน และแรงจูงใจแบบแรงดึงดูด ประกอบด้วย การเข้าถึงสถานที่ สถานที่ที่น่าดึงดูดใจ และมีวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวรับรู้ถึงผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจเป็นปัจจัยแรก ซึ่ง ญัฐพงศ์ เลิศวุฒิรักษ์⁴⁷ กล่าวว่า ปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยวจะมาจาก 1) โลกาภิวัตน์ โดยผลลัพธ์จากการพัฒนาการติดต่อสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง และเทคโนโลยีสารสนเทศได้นำความหลากหลายมาสู่สังคม 2) การท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม รูปแบบของการท่องเที่ยวมีความหลากหลายมากขึ้นกว่าในอดีต 3) ชีวิตยุคดิจิทัล เทคโนโลยี นวัตกรรมในยุคดิจิทัลได้สร้างความสะดวกสบายให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางทั้งในและนอกประเทศ 4) ความปลอดภัยระหว่างการเดินทาง นักเดินทางเปลี่ยนเป้าหมายในการเดินทางได้ทุกเมื่อ และสามารถเลือกการเดินทางที่ปลอดภัยที่สุดให้กับตัวเองได้ 5) สายการบินราคาประหยัด ราคาที่ถูกทำให้นักเดินทางรู้สึกว่าการไปยังสถานที่ต่าง ๆ เป็นเรื่องง่ายและ

⁴⁴ Toanoglou, M., Chemli, S. and Valeri, M. "The organizational impact of Covid-19 crisis on travel perceived risk across four continents". Journal of Organizational Change Management. ahead-of-print, 2021.

⁴⁵ Baniya, R. "An Analysis of Push and Pull Travel Motivations of Domestic Tourists in Nepal". Journal of Management and Development Studies, 27. 2016. pp. 16-30

⁴⁶ Agnes, J. R. and Gamueda, R. R. "The Impact and Motivations of Tourists in Visiting a Cultural Site in Sagada". LPU-Laguna Journal of International Tourism and Hospitality Management, 4(2), 2019 pp.1-28.

⁴⁷ ญัฐพงศ์ เลิศวุฒิรักษ์. "ปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวสมัยใหม่". (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.marketingoops.com/exclusive/insider-exclusive/factors-affecting-chinese-tourist-behavior/>, 2561.

สะดวกสบายขึ้น 6) นโยบายทางการเมืองส่งผลโดยตรงกับจำนวนตัวเลขนักท่องเที่ยว เช่น นโยบายผ่อนผันต่าง ๆ ในการขอยื่นวีซ่า การยกเลิกการขอวีซ่า การยกเลิกค่าทำเนียมระยะสั้น เป็นการกระตุ้นยอดนักท่องเที่ยวที่ชัดเจนที่สุด 7) การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ ตลาดนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุจะขยายตัวเช่นกัน นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเป็นตลาดใหม่ที่มีศักยภาพสูงมาก เนื่องจากเป็นตลาดที่มีคุณภาพมีกำลังในการใช้จ่ายใช้สอยสูง ในขณะที่ ธฤติมา อัญญาพรสุข⁴⁸ กล่าวว่า ปัจจัยดึงดูดในการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย คือ 1) ด้านสถานที่ท่องเที่ยว 2) ด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว และ 3) ด้านวัฒนธรรมและประเพณี ตามลำดับ ส่วนปัจจัยผลักดัน คือ 1) ด้านการเดินทางเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย 2) ด้านการเดินทางเพื่อศึกษาเรียนรู้และเติมเต็มความต้องการของตนเอง และ 3) ด้านการเดินทางเพื่อเข้าสังคม ส่วนปานเนตร จันทน์พรัตน์⁴⁹ กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย ปัจจัยภายนอก คือ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และการเมือง สอดคล้องกับความเห็นของ ชนิสรา กุลสันติวงศ์⁵⁰ ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ความปลอดภัยด้านภัยธรรมชาติ 2) ความปลอดภัยด้านสุขอนามัย และ 3) ความปลอดภัยด้านโรคระบาด ซึ่งจินตนา สุริยะศรี⁵¹ มองว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อนักท่องเที่ยวในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านการให้บริการ 2) ปัจจัยด้านสินค้าและบริการ 3) ปัจจัยด้านกิจกรรมที่จัดให้บริการ และ 4) ปัจจัยด้านสถานที่

ในขณะที่ อภาวรรณ ทองมา⁵² มองว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) ด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิต 4) ด้านการส่งเสริมการตลาด และ 5) ด้านความต้องการ

⁴⁸ ธฤติมา อัญญาพรสุข. “ปัจจัยและกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยววัยสูงอายุชาวยุโรป”. วิทยานิพนธ์ดุซงกีบัณฑิตศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2559.

⁴⁹ ปานเนตร จันทน์พรัตน์. “การศึกษาแนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอนาคต” วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, วิทยาลัยการจัดการ, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2562.

⁵⁰ ชนิสรา กุลสันติวงศ์. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย Generation Y หลังโรคระบาดโควิด-19”. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2562.

⁵¹ จินตนา สุริยะศรี. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1”. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 3(3), 67-83, 2564.

⁵² อภาวรรณ ทองมา. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวไทย”. ค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจ, สาขาการจัดการ, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2561.

ส่วนบุคคล สอดคล้องกับความเห็นของชิตชม กันจุฬา⁵³ ที่มองว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อนักท่องเที่ยวในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ 2) ปัจจัยด้านราคา 3) ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย 4) ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด 5) ปัจจัยด้านบุคลากร 6) ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ และ 7) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ส่วนความเห็นของ ธวัชรัตน์ ญาณทศศิลป์⁵⁴ มองว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทย ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านความต้องการทางร่างกาย 2) ปัจจัยด้านความต้องการความรู้สึกลอดภัย และ 3) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับความเห็นของอุษณีย์ ฝาสุขและดวงดาว โยชิตะ⁵⁵ ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อนักท่องเที่ยวในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม 2) ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ด้านคุณภาพและความหลากหลายของการท่องเที่ยว 3) ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ด้านคุณค่าและประสบการณ์ทางการท่องเที่ยว 4) ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ด้านความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และ 5) ปัจจัยด้านความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวนี้มีอยู่หลายปัจจัย ประกอบกัน โดยปัจจัยที่สำคัญ ๆ จะเกี่ยวข้องกับทั้งตัวนักท่องเที่ยวเอง หน่วยงานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวจากทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน มากกว่านั้น แหล่งท่องเที่ยวก็มีส่วนสำคัญในการดึงดูดให้ผู้คนหลั่งไหลและเดินทางเข้าไปเยี่ยมชม เพื่อแสวงหาประสบการณ์และคุณค่าใหม่ ๆ ให้กับชีวิต ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่มีโดยทั่วไปก็อาจให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเป็นหลักสำคัญ ทั้งนี้ นอกจากทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวจะเป็นปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยวแล้ว การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความปลอดภัยในระหว่างเดินทางท่องเที่ยวก็เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ นำมาพิจารณาในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ในขณะเดียวกัน สภาพเศรษฐกิจ รายได้ ภาระทางการเงินหรือ ความมั่นคงในชีวิต อาชีพ หรือการงาน ก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและนอกประเทศด้วยเช่นกัน

⁵³ ชิตชม กันจุฬา. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเมืองรองของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาจังหวัดอ่างทอง”, วารสารเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน, 2(2), 64-80, 2563.

⁵⁴ ธวัชรัตน์ ญาณทศศิลป์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร หลังสถานการณ์ COVID-19 ระบาดครั้งที่ 1. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยการจัดการ, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2564.

⁵⁵ อุษณีย์ ฝาสุข และดวงดาว โยชิตะ. “ปัจจัยผลักดันและดึงดูดที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวสูงวัยชาวญี่ปุ่นในการเดินทางท่องเที่ยวประเทศไทย”. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี, 14(1), 114-124, 2562.

แนวคิดเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ

1. ความเป็นมา แนวคิดและวัตถุประสงค์

การพัฒนาประเทศโดยการส่งเสริมให้มีการค้าและการลงทุนที่เพิ่มขึ้น จะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศมีการขยายตัว แนวทางการพัฒนาพื้นที่ในลักษณะของ “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” (Special Economic Zone) นับเป็นแนวทางการพัฒนาที่มีการศึกษาและกล่าวถึงกันมานานในประเทศไทย คำว่า “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” จะหมายถึง การได้รับสิทธิพิเศษทางด้านต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการลงทุน ไม่ว่าจะเป็นสิทธิพิเศษทางภาษีอากร การส่งเสริมการลงทุน ความพร้อมของปัจจัยการผลิต การอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกรรมและบริการพื้นฐานต่าง ๆ ตั้งแต่ระบบขนส่ง ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ และจะมีคำเรียกเฉพาะที่แตกต่างกันออกไป เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone) เขตอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (Export Processing Zone) คลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse) และเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Border Economic Zone) ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับว่าจะให้ความสำคัญกับการประกอบกิจกรรมประเภทใด หรือคำใดจะเป็นที่น่าดึงดูดนักลงทุนมากที่สุด⁵⁶

แนวความคิดเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษนี้มีวัตถุประสงค์หลักในการกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่ต่าง ๆ เพื่อมิให้การพัฒนาระงับตัวเฉพาะในเมืองใหญ่ โดยใช้กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายเป็นตัวนำในการพัฒนา ซึ่งนอกจากจะช่วยกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่เฉพาะที่ได้รับการจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษอันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เฉพาะและพื้นที่ใกล้เคียงโดยตรงแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและศักยภาพในการแข่งขันของประเทศในเวทีการค้าโลกอีกด้วย⁵⁷ โดยเขตเศรษฐกิจพิเศษ หมายถึง พื้นที่แห่งหนึ่งแห่งใดที่ได้รับการกำหนดและพัฒนาขึ้นมาภายใต้กฎหมายและการบริหารกิจการในลักษณะเฉพาะ ซึ่งภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษดังกล่าวนี้ จะมีการปรับปรุงลักษณะทางกายภาพของอสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะรองรับการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจการและบริการขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ตั้งแต่ระบบขนส่งระบบไฟฟ้า ระบบประปา นอกจากนี้ ยังจัดให้มีกิจการสนับสนุนและกิจการต่อเนื่อง ได้แก่ การจัดให้มีระบบสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม สุขอนามัย และพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษดังกล่าวนี้ ถือเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมท้องถิ่นนั้นให้มีความเจริญมากยิ่งขึ้น⁵⁸

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ เป็นการสร้างแรงจูงใจให้มีการลงทุนภายในประเทศโดยมีรูปแบบการบริหารและให้สิทธิพิเศษแก่ผู้ลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีกฎเกณฑ์แตกต่างไปจากกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับปกติ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

⁵⁶ ดำรง แสงกวีเลิศ และนันทิกา ทังสุพานิช. “เขตเศรษฐกิจพิเศษแนวใหม่ในการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ.” วารสารเศรษฐกิจและสังคม, 39(2), 2545 หน้า 42-43.

⁵⁷ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. รายงานประจำปี. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2548.

⁵⁸ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. รายงานของคณะกรรมการธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์ และอุตสาหกรรม วุฒิสภา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2551.

ด้วยการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นประตูการค้าในฐานะการผลิต และระบายสินค้าของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ โดยอาศัยวัตถุดิบและแรงงานจากพื้นที่โดยรอบทั้งภายในและประเทศเพื่อนบ้าน ผ่อนคลายกฎระเบียบที่กีดขวางทางการค้า การลงทุนระหว่างประเทศและปรับปรุงกฎหมายนโยบายสนับสนุนการลงทุนในประเทศ ทั้งด้านสิทธิประโยชน์ จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) การผ่อนปรนใช้แรงงานต่างด้าว และการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ ส่งเสริมชุมชนในฐานรากให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากการเพิ่มปริมาณการค้า การลงทุน การผลิต โดยเฉพาะการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ตลาดระดับภาคและประเทศ นำไปสู่การจ้างงาน ลดปัญหาการว่างงาน เพิ่มรายได้และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคต่าง ๆ จะช่วยให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิต สภาพแวดล้อมชุมชนดีขึ้น⁵⁹

สำหรับแนวคิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศนั้น ประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศในกลุ่มองค์กรความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ หรือที่เรียกว่า OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) ไม่มีแนวคิดการพัฒนาพื้นที่เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่จะเน้น “การพัฒนากระบวนการให้บริการทั้งระบบ” โดยการลดกฎระเบียบและขั้นตอนที่ไม่จำเป็น มีการจัดเก็บข้อมูลด้านต่าง ๆ ในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นระบบและบูรณาการข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้บริการในลักษณะของศูนย์บริการร่วม (Service Center) รวมทั้งมีการนำระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการให้บริการต่าง ๆ ซึ่งทำให้ผู้รับบริการใช้บริการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สำหรับกรณีสหภาพยุโรป (European Union) นั้นถือหลัก Free Trans-bordering of goods, labor and capital ประเทศสมาชิกจึงไม่มีการพัฒนาพื้นที่พิเศษขึ้นเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่เน้นการพัฒนากระบวนการให้บริการทั้งระบบเช่นเดียวกับประเทศในกลุ่ม OECD หากประเทศที่จะเข้าเป็นสมาชิกใหม่มีการตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษอยู่เดิมก็ต้องยกเลิก⁶⁰ ประเทศที่นำแนวคิดการพัฒนาพื้นที่เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการกระตุ้นเศรษฐกิจมาปรับใช้นั้น ส่วนใหญ่เป็นประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งสิ้น เนื่องจากโครงสร้างทางการเมืองการปกครองของประเทศเหล่านี้ไม่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการให้บริการทั้งระบบในคราวเดียวกัน หรือหากจะทำให้สำเร็จต้องใช้เวลาในการดำเนินการค่อนข้างนาน ซึ่งไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งโลกในยุคไร้พรมแดน ประเทศเหล่านี้จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่เฉพาะก่อน อันจะทำให้การพัฒนาระบบการให้บริการกระจายไปตามส่วนต่าง ๆ ของประเทศในระยะเวลาต่อไป โดยการกำหนดพื้นที่เป้าหมายที่รัฐจะลงทุนด้านการจัดทำผังเมืองที่เหมาะสม การจัดหาสาธารณูปโภคที่จำเป็นต่อการประกอบกิจการและที่อยู่อาศัยอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ รวมทั้งนำระบบการให้บริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพของประเทศตะวันตกมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่เป้าหมาย โดยเน้นการให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จภายในเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ยังสร้างเงื่อนไขอื่นที่กระตุ้นให้นักลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักลงทุนต่างประเทศได้เข้ามาลงทุนใน

⁵⁹ สิริวิษา สิทธิชัย. สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อประโยชน์ในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2551.

⁶⁰ ชาตีส สัมมะวัฒนา. “แต้มต่อการค้าชายแดนไทย: เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :<http://bts.dft.go.th/btsc/files/Documentanalysiselse/4.pdf>, 2557.

พื้นที่เป้าหมายด้วย เช่น การให้สิทธิพิเศษด้านภาษีอากร การส่งเงินตราต่างประเทศเข้าออกในเขตเศรษฐกิจพิเศษ การให้สิทธิพิเศษในการเข้ามาทำงานของแรงงานผู้มีประสบการณ์เป็นต้น แม้ในปัจจุบันอินเดียและเกาหลีใต้ซึ่งเป็นประเทศเสรีประชาธิปไตยก็ได้้นำแนวคิดเขตเศรษฐกิจพิเศษไปประยุกต์ใช้แล้ว แต่อาจเรียกชื่อแตกต่างกันไป เช่น Special Economic Zone, Free Economic Zone, Free Zone เป็นต้น⁶¹

2. การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย

หากพิจารณาในส่วนของแนวคิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทย พบว่าแนวคิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษไม่ใช่เรื่องใหม่ในประเทศไทย ที่ผ่านมามีการพัฒนาในลักษณะนี้ภายใต้รูปแบบต่าง ๆ กัน ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรม (Industrial Estate: IE) เป็นรูปแบบการพัฒนาของพื้นที่เฉพาะ เขตอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (Export Processing Zone: EPZ) เป็นรูปแบบการพัฒนาของเมืองใกล้ท่าเรือหรือสนามบิน คลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse: BW) หรือร้านค้าปลอดอากร (Duty Free Shop: DFS) และเขตการค้าเสรี (Free Trade Zone : FTZ) หรือเขตการค้าปลอดภาษี (Duty Free Port) เป็นรูปแบบการพัฒนาของเมืองท่า และเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Border Economic Zone: SBEZ) เป็นรูปแบบการพัฒนาของพื้นที่ตามแนวชายแดน นอกจากนี้ ประเทศไทยมีการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ใกล้เคียงกับการพัฒนาในลักษณะของเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ พื้นที่ในโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกหรืออีสต์เทอร์นซีบอร์ด (Eastern Seaboard Development Program) ซึ่งเริ่มต้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 ครอบคลุมพื้นที่การพัฒนาระยะแรก 3 จังหวัด คือ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ที่รัฐบาลในสมัยนั้นมีนโยบายให้จัดตั้งเขตเศรษฐกิจเฉพาะขึ้นมา เพื่อเร่งรัดการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ทั้งด้านเศรษฐกิจ การค้า อุตสาหกรรม และเทคโนโลยี โดยเป้าหมายสูงสุด คือ ต้องการให้พื้นที่นี้เป็นแกนหลักของการพัฒนาประเทศที่เป็นประตูเปิดเชื่อมโยงการพัฒนา (Gateway) ไปสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ พร้อมกับเชื่อมเส้นทางการค้าสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์และเป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่ทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่งของโลก⁶²

การพัฒนาพื้นที่เฉพาะในประเทศไทยเริ่มจากประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 339 ในปี พ.ศ. 2515 ให้มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภายใต้การบริหารของนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) นิคมอุตสาหกรรมแห่งแรกที่จัดตั้งขึ้น คือ นิคมอุตสาหกรรมบางชัน ต่อมาจำนวนนิคมอุตสาหกรรมก็เพิ่มมากขึ้นโดยผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมจะได้สิทธิประโยชน์ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ซึ่งแบ่งออกได้เป็นสิทธิประโยชน์ทั่วไปซึ่งใช้กับนิคมทุกแห่ง และสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออก แต่การดำเนินการของนิคมอุตสาหกรรมยังมีข้อจำกัดหลายด้าน ได้แก่

1. ขอบเขตของกิจกรรม ยังจำกัดอยู่เฉพาะการประกอบการด้านอุตสาหกรรม
2. ขาดอิสระด้านการเงิน บุคลากร และการบริหารจัดการ

⁶¹ เรวดี แก้วมณี. แนวโน้มการค้าชายแดนสดใโสโอกาส. ของภาคอุตสาหกรรมภายใต้ยุคค่าเงินบาทผันผวน. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค, 2556.

⁶² เรื่องเดิม, 2556.

3. ขาดความคล่องตัวในการจัดหาที่ดินเพื่อจัดตั้งหรือขยายพื้นที่นิคม
4. ไม่มีอำนาจในการจดทะเบียน อนุมัติ และอนุญาตแทนหน่วยงานอื่น ๆ

แม้นิคมอุตสาหกรรมและเขตอุตสาหกรรมส่งออกจะส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา แต่แนวคิดเกี่ยวกับอุตสาหกรรมและเขตอุตสาหกรรมส่งออกมีข้อจำกัดที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่

ประการที่หนึ่ง นิคมอุตสาหกรรม และเขตอุตสาหกรรมส่งออกจำกัดประเภทธุรกิจไว้เฉพาะอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมส่งออกและธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการอุตสาหกรรมหรืออุตสาหกรรมส่งออกเท่านั้น ทำให้นิคมอุตสาหกรรมและเขตอุตสาหกรรมส่งออกไม่สามารถรองรับธุรกิจอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจได้เช่น การเกษตร การท่องเที่ยว การขนส่ง และการบริการ เป็นต้น

ประการที่สอง องค์กรที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการนิคมอุตสาหกรรม และเขตอุตสาหกรรมส่งออกไม่มีอำนาจในการให้บริการแก่ผู้ประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรม และเขตอุตสาหกรรมส่งออกแบบเบ็ดเสร็จ ทำให้การให้บริการแก่ผู้ประกอบการล่าช้า และไม่มีประสิทธิภาพตามที่ควรจะเป็นข้อจำกัดทั้งสองประการดังกล่าวข้างต้น ทำให้เกิดการพัฒนาแนวคิด “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” (Special Economic Zone) ขึ้น เพื่อแก้ไขข้อจำกัดทั้งสองประการดังกล่าว โดยเขตเศรษฐกิจพิเศษมีสาระสำคัญ ๆ 3 ประการ คือ

1. เขตเศรษฐกิจพิเศษไม่มีการจำกัดประเภทของธุรกิจ โดยนอกจากการอุตสาหกรรมแล้ว ผู้ประกอบการภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษยังสามารถประกอบธุรกิจการเกษตร การปศุสัตว์ การประมง การท่องเที่ยว การขนส่ง การเคหะและการก่อสร้าง การวิจัยและการผลิตที่ต้องใช้เทคโนโลยีระดับสูง ตลอดจนการค้าและการบริการด้วย
2. ผู้อาศัยและผู้ประกอบธุรกิจในเขตเศรษฐกิจพิเศษจะต้องได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีอากร
3. องค์กรบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษจะต้องมีอำนาจอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ผู้ประกอบการ และผู้อาศัยในเขตเศรษฐกิจพิเศษทุกเรื่อง เพื่อให้การประกอบธุรกิจเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

สาระสำคัญของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งสามประการดังกล่าวข้างต้น จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและศักยภาพในการแข่งขันของประเทศในเวทีการค้าระหว่างประเทศไทยกับนานาประเทศ รวมทั้งช่วยกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่เฉพาะที่ได้รับการจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ อันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยตรงในพื้นที่เฉพาะและพื้นที่ใกล้เคียงด้วย และเพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องพัฒนาพื้นที่อื่น ๆ ที่มีศักยภาพพอที่จะพัฒนาเป็นฐานอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศได้ โดยเฉพาะเมื่อประเทศเพื่อนบ้านของไทยได้เปิดประเทศและให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อสร้างความสำเร็จให้ประเทศ และให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ชายแดนจึงเริ่มได้รับความสนใจ ประกอบกับพื้นที่ชายแดนของไทยเองได้มีการพัฒนามาแล้วระยะหนึ่ง ทั้งทางด้านอุตสาหกรรม การค้าและบริการ โดยบางพื้นที่มีสภาพทางกายภาพและศักยภาพเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจ

พิเศษอย่างมาก การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายแดนที่มีการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ จึงมีความได้เปรียบและเหมาะสมที่จะพัฒนาให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษได้มากกว่าพื้นที่อื่น⁶³

3. การพัฒนาการค้าชายแดนสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

ประเทศไทยตั้งอยู่บนภูมิภาคที่เป็นเหมือนศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบ ได้แก่ เมียนมาร์ สปป.ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย มีแนวชายแดนระยะทางประมาณ 5,656 กิโลเมตร มีด้านการค้าชายแดนจำนวน 91 จุด เป็นจุดผ่านแดนถาวร 38 จุด จุดผ่อนปรนการค้า 53 จุด นอกจากนี้ การรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนส่งผลให้อาเซียนมีการเติบโตทั้งด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนมากขึ้น ประกอบกับเศรษฐกิจโลกที่ยังคงหดตัวประเทศมหาอำนาจหลายประเทศมีกำลังซื้อลดลง ดังนั้น ประเทศไทยจึงหันมาให้ความสำคัญกับการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน และกลุ่มประเทศภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ในภูมิภาค เช่น 1) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS เป็นความร่วมมือของ 6 ประเทศ คือ ไทย เมียนมาร์ สปป.ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน (ยูนนาน) 2) ความร่วมมือระหว่างประเทศลุ่มแม่น้ำอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Aeyawadee – Chaopraya - Mekong Economic Cooperation : ACMECS) เป็นข้อตกลงความร่วมมือด้านธุรกิจระหว่างประเทศไทย เมียนมาร์ สปป.ลาว กัมพูชา เวียดนาม และ 3) โครงการความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle: IMT-GT) เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้การค้าชายแดนมีบทบาทสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาภูมิภาค และเป็นการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดประเทศเพื่อนบ้าน⁶⁴

มูลค่าการค้าชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านทั้ง 4 ประเทศมีอัตราการเติบโตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่ประเทศเพื่อนบ้านเหล่านี้มีการปรับเปลี่ยนมาดำเนินนโยบายเศรษฐกิจและการค้าเสรีมากขึ้น รวมไปถึงพัฒนาการของกรอบความร่วมมือและความตกลงทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในกลุ่มอนุภูมิภาค ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีส่วนช่วยส่งเสริมให้มูลค่าการค้าระหว่างกันเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประโยชน์ที่เกิดจากการค้าชายแดนนั้นไม่เพียงแต่ส่งผลดีต่อผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณชายแดนเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อความใกล้ชิดและความร่วมมือระหว่างกันในด้านต่าง ๆ มากขึ้นอีกด้วย โดยประมาณ 80% ของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอยู่ในรูปการค้าชายแดน (Border trade) ทั้งนี้ แม้ว่าการค้าชายแดนจะมีสัดส่วนเพียงแค่ว่า 3-5% ของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศทั้งหมดของไทย แต่หากพิจารณาเฉพาะมูลค่าการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดต่อกับไทยทั้ง 4 ประเทศแล้วพบว่า มากถึงราว 80% ของธุรกรรมทางการค้าระหว่างประเทศทั้งหมดอยู่ในรูปของ Border trade ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันซึ่งมีมูลค่าไม่สูงมากนัก

⁶³ ดำรง แสงทวีเลิศและนันธิกา ทังสุพานิช. “เขตเศรษฐกิจพิเศษแนวใหม่ในการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ”. วารสารเศรษฐกิจและสังคม, 39(2), 42-43. 2545.

⁶⁴ ชาตรี สัมมะวัฒนา. “แต้มต่อการค้าชายแดนไทย: เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://bts.dft.go.th/btsc/files/Documentanalysiselse/4.pdf>, 2557.

เช่น สินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าเกษตรบางชนิด และสินค้าที่หาได้จากธรรมชาติ เป็นต้น โดยพบว่า ปัจจุบันไทยมีจุดการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านทั้ง 4 ประเทศ ทั้งในส่วนของจุดผ่านแดนถาวร จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่อนปรนทางการค้า

ภาพรวมของ 31 จังหวัดชายแดนของไทย มีมูลค่า GPP รวมในปี 2555 เท่ากับ 1.83 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15 ของ GDP รวมของประเทศ และมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในช่วง 5 ปี (2550-2555) เท่ากับร้อยละ 2.9 การค้าชายแดน มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง 6 ปี (2551-2556) โดยในปี 2556 มีมูลค่าสูงถึง 9.24 แสนล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2551 ร้อยละ 28.5 คิดเป็นอัตราเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 5.08 ต่อปี รวมถึงมีสัดส่วนสำคัญในการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมาโดยตลอดบทบาทของเมืองชายแดน ส่วนใหญ่เป็นด้านโลจิสติกส์และการค้าข้ามพรมแดนที่เชื่อมโยงกับฐานผลิตในภาคกลางของประเทศ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์การผลิตหลักในพื้นที่เมืองชายแดนมีจุดที่ตั้งที่ได้เปรียบในการเชื่อมโยงกับภูมิภาค จึงควรส่งเสริมการพัฒนาในลักษณะของคลัสเตอร์เชื่อมโยงกับพื้นที่ตอนในหรือจังหวัดอื่น ๆ เพื่อสร้างกิจกรรมที่มีมูลค่าเพิ่ม เพื่อให้พื้นที่สามารถสร้างประโยชน์จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ โดยไม่เป็นเพียงทางผ่าน รวมถึงกระจายประโยชน์ในการพัฒนา และเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องยอมรับว่าเมืองชายแดนก็ยังคงมีปัญหา ไม่ว่าจะเป็นการขาดการระเบียบพื้นที่และการลงทุนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ปัญหาความมั่นคงตามแนวเส้นเขตแดนยังไม่ชัดเจน ปัญหาด้านสังคมข้ามพรมแดน การขาดกลไกบูรณาการ การทำงานเรื่องชายแดนเป้าหมาย แนวคิด (Concept) และการพัฒนาพื้นที่ชายแดน ซึ่งตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาพื้นที่ชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงภูมิภาค สร้างเครือข่ายระบบการผลิตร่วมที่สร้างสรรค์เพื่อบรรลุผลประโยชน์ร่วมกันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง รวมถึงตั้งเป้าหมายการขยายตัวมูลค่าการค้าชายแดนของไทยให้เท่ากับร้อยละ 15 ต่อปีจึงเป็นที่น่าสนใจว่าพื้นที่เมืองชายแดนถือว่ามีค่าสำคัญในเชิงการค้า การลงทุน การค้าบริเวณชายแดนจึงควรมีการพัฒนาให้อื้อประโยชน์ต่อการลงทุน ซึ่งการพัฒนาเมืองชายแดนอย่างมีประสิทธิภาพต้องดำเนินการด้วยความร่วมมือจากหลายฝ่ายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพพื้นที่ชายแดนของไทยและเพื่อนบ้านพร้อม ๆ ไปด้วยกับการรักษาผลประโยชน์และการอยู่ดีกินดีของประชาชนในพื้นที่⁶⁵

การพัฒนาความเป็นเมืองชายแดนไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ จะเป็นการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่ สร้างประโยชน์จากความเชื่อมโยงกับฐานการผลิตหลักของประเทศภาคละประเทศในภูมิภาค ดึงดูดการลงทุนจากในและต่างประเทศ และตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาประเทศในภาพรวม มีการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์พื้นที่และการส่งเสริมกิจกรรมในพื้นที่อย่างเป็นระบบ ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ คุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ดีขึ้น มีการจ้างงานและเพิ่มรายได้ให้ชุมชน รวมถึงมีกฎระเบียบและแนวทางการกำกับดูแล

⁶⁵ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ 2 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=9513, 2566.

ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ได้มาตรฐานและมีการบังคับใช้ที่เข้มแข็ง มีการแก้ปัญหาข้อจำกัดเดิมในพื้นที่และการป้องกันผลกระทบเชิงลบต่าง ๆ เช่น ปัญหาขาดแคลนแรงงาน ไร้ทักษะ ปัญหาสิ่งแวดล้อม หรือความแออัดของด้านพรมแดนเป็นพื้นที่ลำดับความสำคัญสูงที่ได้รับการสนับสนุนเชิงนโยบายและงบประมาณ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจากภาครัฐสามารถเสริมสร้างศักยภาพความแข็งแกร่งของหน่วยงานภาคเอกชน และชุมชนในพื้นที่ตั้งแต่การวางแผน บริหารจัดการ และการติดตามประเมินผล⁶⁶

เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นพื้นที่พิเศษหรือบางส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการค้าสินค้าและบริการหรือการลงทุนเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการค้าบริเวณพรมแดนและการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียน ซึ่งประโยชน์ของการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ คือจะเป็นพื้นที่ที่มีการผ่อนปรนในเรื่องกฎระเบียบการลงทุน และมีการให้สิทธิพิเศษหลายประการแก่นักลงทุน รวมไปถึงสิทธิประโยชน์ด้านภาษีเพื่อดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ยังมีการอำนวยความสะดวกให้นักลงทุนหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการอำนวยความสะดวกด้านข้อมูล การอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมบริการพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น ซึ่งศักยภาพด้านการจัดการด้านพรมแดนไทยในการพัฒนา “ความเป็นเมืองชายแดน” ไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ควรพิจารณาเป็น 2 ประเด็น คือ

1. เมืองชายแดนต้องมีระบบการบริหารจัดการ ยกตัวอย่างกรณีเมืองชายแดนอำเภอแม่สอด จังหวัดตากได้มีการวางแผนการพัฒนาไปเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด มาตั้งแต่ปี 2547 แต่ความคืบหน้าก็เป็นไปอย่างล่าช้า ซึ่งตรงข้ามกับเมืองเมียวดีของพม่าที่เปรียบเสมือนเมืองคู่แฝดกับแม่สอด ที่ขณะนี้ถูกยกระดับขึ้นเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี เพื่อเตรียมพร้อมรับการลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติแล้วตั้งแต่ปี 2554

2. เมืองชายแดนต้องมีระบบกระจายความรับผิดชอบ และทรัพยากรที่เพียงพอให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งตามกฎหมายแล้วจะทำให้องค์กรท้องถิ่นสามารถพัฒนาพื้นที่เองได้ สิ่งที่สำคัญคือ องค์กรท้องถิ่นนั้นจะต้องมีองค์ความรู้และนำองค์ความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในพื้นที่และเอื้อให้กับภาคเอกชนที่เขามีเงินทุนอยู่แล้วสามารถพัฒนาศักยภาพหรือเปลี่ยนแปลงพื้นที่เมืองได้

4. โอกาสและผลกระทบในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ

การพัฒนาพื้นที่เฉพาะให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษจะนำมาซึ่งการกระตุ้นทางเศรษฐกิจ ทั้งการค้า การลงทุน การจ้างแรงงาน ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จจะต้องผ่านการศึกษ การวางยุทธศาสตร์การพัฒนา แต่ก็ต้องไม่ลืมว่า ในการพัฒนานั้นแม้จะนำมาซึ่งโอกาสอันเป็นผลดีต่อภาคเศรษฐกิจ แต่ในทางกลับกันก็นำมาซึ่งผลกระทบในหลายมิติ โดยเฉพาะผลกระทบทางด้านสังคมที่จำต้องพิจารณาควบคู่ไปกับการพัฒนาด้วย ดังนั้น จำต้องมีการศึกษาและวางแผนการดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษารูปแบบเขตเศรษฐกิจในต่างประเทศ เพื่อนำมาปรับใช้กับของ

⁶⁶ อนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์. “แนวทางการขับเคลื่อนการบริหารการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร.” *Journal of Management Science Nakhon Pathom Rajabhat University*, 7(2), 2020 หน้า 14-24.

ประเทศไทย การสร้างความเข้าใจ และรับฟังความคิดเห็นของทุกภาคส่วนในการพัฒนาพื้นที่และการเตรียมความพร้อมซึ่งการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษนำมาซึ่งโอกาส ดังนี้⁶⁷

4.1 ทำให้ปริมาณและมูลค่าการค้าและบริการตามแนวชายแดนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมื่อมีการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One - Stop Service) ที่สอดคล้องกับระบบ ASEAN Single Window ซึ่งจะสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้เข้ามาลงทุนมากขึ้น

4.2 รายได้จากการท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้น และมีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวในภูมิภาคให้สามารถขยายตัวได้อย่างรวดเร็ว

4.3 รายได้จากการเก็บภาษีจะเพิ่มขึ้น ทั้งภาษีศุลกากร ภาษีเงินได้ ภาษียานพาหนะรวมถึงค่าธรรมเนียมต่าง ๆ

4.4 ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีงานทำ มีธุรกิจใหม่ ๆ เกิดขึ้น มีการพัฒนาตนเองทั้งทางด้านภาษาทักษะ และองค์ความรู้อื่น ๆ เพื่อปรับตัวเองให้ทันกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

4.5 เมื่อมีโครงการใหญ่ ๆ เกิดขึ้นตามนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนา จะทำให้การพัฒนาทางด้านอื่น ๆ ตามมา

4.6 ได้ประโยชน์จากแรงงานของประเทศเพื่อนบ้าน และแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเข้าเมือง

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าโมเดลเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทยจะเลือกแบบใดก่อนหลัง ความละเอียดอ่อนผลกระทบด้านบวกและลบในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน นอกจากเรื่องผลดีต่อภาคเศรษฐกิจอันเป็นปัจจัยหลักแล้วจำที่จะต้องหารูปแบบที่เหมาะสมในระเบียบกฎหมาย การเห็นพ้องต้องกันของคนในพื้นที่ การรับรู้ที่เท่าเทียมกันในการเปลี่ยนแปลงในอนาคตเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมา การพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษจึงอาจนำมาซึ่งผลกระทบ ดังนี้

1. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติระหว่างชุมชนกับเขตเศรษฐกิจพิเศษการประกาศเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ใด ๆ อาจมีผลกระทบกับคนในท้องถิ่นในอำนาจและสิทธิในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งนี้ด้วยเขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถจัดการทรัพยากรทั้งหมดในพื้นที่ได้อย่างเบ็ดเสร็จไม่ว่าจะเป็นการครอบครองที่ดินการจัดระบบชลประทานการจัดการป่าไม้และทะเล ซึ่งอาจมีผลให้เศรษฐกิจชุมชนและสังคมท้องถิ่นอ่อนแอลง

2. ระบบเศรษฐกิจชุมชนและวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น ชุมชนดั้งเดิมที่อยู่อาศัยหรือทำมาหากินในพื้นที่ที่ประกาศเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ อาจได้รับผลกระทบในการสูญเสียอาชีพถิ่นฐานบ้านเกิดวิถีชีวิตการเปลี่ยนแปลงเชิงวัฒนธรรมเนื่องจากเขตเศรษฐกิจพิเศษจะดำเนินการตามกฎหมายให้มีกรรมสิทธิ์เหนือที่ดินของชุมชน เพื่อดำเนินการใช้พื้นที่เพื่อการอุตสาหกรรมเกษตรกรรม การท่องเที่ยวหรือกิจกรรมอื่น ๆ

⁶⁷ ชรินทร์ หาญสืบสาย. “เรื่องเล่าจาก ส.ว.เขตเศรษฐกิจพิเศษแหลมสอด”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :<http://www.senate.go.th/w3c/senate/pictures/comm/warasam/feb.pdf>, 2556.

3. ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ การดำเนินการในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถสร้างรายได้และผลกำไรจากสิทธิพิเศษต่าง ๆ ที่ได้รับไม่ว่าจะเป็นเรื่องการยกเว้นภาษีการจ้างแรงงาน ราคาถูกและการได้รับการละเว้นข้อบังคับทางกฎหมาย รวมถึงการไหลลงทุนของนักลงทุนต่างชาติแต่รายได้เหล่านี้อาจกระจุกตัวอยู่กับคนไม่กี่กลุ่มขณะที่ประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากรอาจมีรายได้จากเพียงค่าจ้างรายวันหรืออาจไม่ได้ผลประโยชน์จากส่วนนี้เลยหากเจ้าของกิจการเลือกจ้างแรงงานต่างด้าวซึ่งค่าแรงถูกกว่า

4. การจ้างงานและการกระจายรายได้ การประกาศเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ใดอาจนำมาซึ่งการย้ายถิ่นฐานอพยพแรงงานข้ามชาติเพิ่มขึ้น มีความเป็นไปได้สูงที่จะมีการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแทนคนในท้องถิ่นเนื่องจากแรงงานต่างด้าวมียุทธศาสตร์ค่าแรงถูกกว่าคนในท้องถิ่นอาจว่างงานและการเข้าไม่ถึงทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะใช้ในการผลิตของคนในท้องถิ่น

5. การดำเนินการของภาครัฐ

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เป็นเรื่องที่สำคัญสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เห็นความสำคัญและได้ริเริ่มมาตั้งแต่ปี 2547 โดยทาง สศช. มีประสบการณ์เชิงพื้นที่จากการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก และการฟื้นฟูพื้นที่เศรษฐกิจจากมหาอุทกภัยที่จำเป็นที่จะต้องกำหนดเขตการพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนภายในตัวเอง อันเป็นภารกิจที่ สศช. ดำเนินการและขับเคลื่อนภายใต้นโยบายของฝ่ายบริหาร โดยก่อนหน้านั้น ในปี 2546 คณะรัฐมนตรีได้มีมติวันที่ 29 กรกฎาคม 2546 เรื่อง การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดเชียงราย โดยคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดเชียงรายโดยให้ใช้กฎหมายที่มีอยู่แล้วของ 3 หน่วยงานหลัก ได้แก่ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) กรมศุลกากร และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) เพื่อจัดให้มีเขตนิคมอุตสาหกรรมทั่วไป (กฎหมาย กนอ.) ที่ได้รับสิทธิประโยชน์แบบเขตปลอดอากร (กฎหมายกรมศุลกากร) พร้อมสิทธิประโยชน์ด้านภาษีเงินได้ (กฎหมาย สกท.) ให้ดำเนินการในรูปแบบการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One-Stop Services : OSS) โดยในระยะแรก กนอ. เป็นเจ้าภาพดำเนินการ ส่วนระยะยาวให้ กนอ. ศึกษาเพื่อจัดการบริหารในลักษณะพื้นที่เฉพาะแบบเบ็ดเสร็จมีความเป็นเอกภาพในการกำกับดูแล ภายใต้บัญญัติของกฎหมายฉบับเดียว และการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาแนวทางการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดน โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นประธานกรรมการใน ส่วนการพัฒนา กฎหมายเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติเห็นชอบในหลักการแนวทางการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดตาก ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2547 และให้ไปศึกษาความเหมาะสมเพิ่มเติมโดยให้ความเห็นของคณะรัฐมนตรีไปพิจารณาด้วยว่าการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดน ควรต้องพิจารณาดำเนินการในลักษณะชุมชนที่ไร้พรมแดนระหว่างกัน (cross border community) เพื่อให้ประชาชนไทยและประเทศเพื่อนบ้านบริเวณชายแดนเดินทางไปมาหาสู่และติดต่อค้าขายกันได้สะดวกและคล่องตัว อันจะทำให้เกิดผลดีแก่ทั้งสองฝ่ายทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม และการดำเนินชีวิตของประชาชน วันที่ 11 มกราคม 2548 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอร่าง

พระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. แต่ร่างกฎหมายฉบับนี้ก็ไม่ได้รับการพิจารณาจากสภาผู้แทนราษฎรเพราะมีการให้ชะลอไว้ก่อน เนื่องจากได้รับการคัดค้านและต่อต้านจากภาคประชาชน ซึ่งต่อมาก็สิ้นสุดวาระของรัฐบาลลงก่อน⁶⁸

ในปี 2556 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแนวทางการศึกษาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ที่มีศักยภาพ โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นผู้ดำเนินการ สำหรับค่าใช้จ่ายในการศึกษาวิจัยความเหมาะสม จำนวน 50 ล้านบาท อนุมัติให้ สศช. ใช้จ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นที่กระทรวงการคลังอนุมัติให้กันเงินไว้เบิกเหลือในปีแล้วภายในวงเงิน 50 ล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดจ้างบริษัทที่ปรึกษาฯ ทำการศึกษาวิจัยความเหมาะสมในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยให้ สศช. ทำความตกลงในรายละเอียดกับสำนักงานงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป ตามความเห็นของสำนักงานงบประมาณ ประเด็นการนำเสนอในที่ประชุมเพื่อหารือเรื่องแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน วันศุกร์ที่ 29 มีนาคม 2556 มีสาระสำคัญดังนี้⁶⁹

1. สศช. รายงานสรุปเกี่ยวกับกรอบแนวคิด รูปแบบของเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยทั่วไป การสังเคราะห์บทเรียนจากต่างประเทศ และพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

2. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีการายงานเกี่ยวกับความก้าวหน้าของการร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. รวมทั้งกลไกและกระบวนการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

3. ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

3.1 ให้ สศช. เร่งรัดพิจารณาแนวทางการจัดจ้างบริษัทที่ปรึกษาเพื่อดำเนินโครงการศึกษาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยควรเป็นบริษัทที่ปรึกษาซึ่งมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติเป็นผู้ทำการศึกษาวิจัยโอกาสศักยภาพและความเหมาะสมในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่เป้าหมายหลัก ภายในกรอบงบประมาณต่อกลุ่มพื้นที่กลุ่มพื้นที่ละ 10 ล้านบาท ระยะเวลาการศึกษาไม่เกิน 6 เดือน

3.2 สาระสำคัญของการศึกษาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในเบื้องต้นให้ประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

⁶⁸ เรวดีแก้วมณี. แนวโน้มการค้าชายแดนสดใส่โอกาส. ของภาคอุตสาหกรรมภายใต้ยุคค่าเงินบาทผันผวน. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค, 2556.

⁶⁹ TDRI. “การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2556.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.itd.or.th/wp-content/uploads/2015/05/PPT_Border.pdf, 2556.

3.2.1 ศักยภาพและโอกาสในการพัฒนาของพื้นที่ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ตามขอบเขตและระดับของการเป็นพื้นที่พิเศษที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่เป้าหมาย

3.2.2 เครื่องมือในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมถึงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

3.2.3 กลไกการบริหารจัดการของรัฐ และแนวทางการปรับปรุงกระบวนการให้บริการภาครัฐ รวมทั้งสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสมกับการพัฒนาศักยภาพของแต่ละพื้นที่

3.2.4 โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการที่จำเป็น และเป็นปัจจัยต่อความสำเร็จในการพัฒนาพื้นที่ทั้งนี้ โดยระบุให้การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษครอบคลุมถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน การสำรวจความต้องการของประชาชนและผู้ประกอบการในพื้นที่รวมทั้งการประมาณการอุปสงค์ของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม

3.3 กรอบการศึกษาด้านพื้นที่ในโครงการศึกษาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในเบื้องต้น กำหนดให้เป็นการศึกษาใน 5 กลุ่มพื้นที่หลัก ดังนี้

3.3.1 ภาคเหนือ ประกอบด้วยพื้นที่ชายแดนอำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

3.3.2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยพื้นที่ชายแดนจังหวัดมุกดาหารจังหวัดนครพนม และจังหวัดหนองคาย

3.3.3 ภาคตะวันออก ประกอบด้วยพื้นที่ชายแดนจังหวัดสระแก้ว

3.3.4 ภาคตะวันตก ประกอบด้วยพื้นที่ชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี และอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

3.3.5 ภาคใต้ ประกอบด้วยพื้นที่ชายแดนอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และพื้นที่ชายแดนจังหวัดนราธิวาส

วันที่ 21 มกราคม 2556 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอมา โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2556 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2556 ซึ่งเวลาดำเนินการจริงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจะครอบคลุมและคาบเกี่ยวกับเขตบริหารการปกครองด้วยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีหน้าที่ศึกษา กำหนดแนวนโยบาย หลักเกณฑ์ และคำจำกัดความของคำว่า “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” “นิคมอุตสาหกรรม” “เขตอุตสาหกรรม” รวมถึง “เขตพัฒนาพื้นที่เฉพาะ” ส่วนพื้นที่ใดจะเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษหรือไม่ ต้องดูความพร้อมของแต่ละพื้นที่ ซึ่งอาจจะเป็นบางส่วนของอำเภอ ทั้งอำเภอหรือทั้งจังหวัด ซึ่งการเห็นชอบให้พื้นที่ใดเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจะเป็นผู้พิจารณาศักยภาพและความพร้อมว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหน ส่วนบทบาทของ สศช. ในฐานะกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการชุดนี้ มีหน้าที่ทำงานในเชิงวิชาการและประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วย เช่น เรื่อง

มาตรการภาษี มาตรการทางการเงินและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยมีสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ (สพท.) เป็นแกนประสานในเรื่องนี้⁷⁰

เมื่อมีการเข้าควบคุมอำนาจการปกครองประเทศโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 72/2557 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ลงวันที่ 19 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 เพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนของประเทศ ตามนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยใช้ประโยชน์จากความเชื่อมโยงด้านคมนาคมขนส่งของภูมิภาคอาเซียน และข้อตกลงการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการและมีกรรมการ ที่ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงในสายเศรษฐกิจ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้อำนวยการ สำนักงบประมาณ ประธานกรรมการหอการค้าไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย มีเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ ลำดับของการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงนับตั้งแต่การแต่งตั้ง “คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ” ที่มีภารกิจในการทำหน้าที่เพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนของประเทศ ตามนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยในการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 1/2557 ซึ่งมีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก (ผบ.ทบ.) ในฐานะหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นประธานที่ประชุมฯ ได้ให้ความเห็นชอบพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกของไทยใน 5 พื้นที่ชายแดน เพื่อรองรับการค้าเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ได้อย่างสมบูรณ์ ได้แก่⁷¹

1. ด้านศุลกากรแม่สอด จังหวัดตาก ติดกับประเทศพม่า ซึ่งมีมูลค่าการค้า 46,309 ล้านบาท
2. ด้านศุลกากรอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ติดกับประเทศกัมพูชา มีมูลค่าการค้า 59,652 ล้านบาท
3. ด้านศุลกากรอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ติดกับประเทศกัมพูชา มีมูลค่าการค้า 26,826 ล้านบาท
4. ด้านศุลกากรมุกดาหาร ติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) มูลค่าการค้า 30,442 ล้านบาท
5. ด้านศุลกากรสะเตา และด่านปาดังเบซาร์ จังหวัดสงขลา ติดกับประเทศมาเลเซีย โดยด่านสะเตามีมูลค่าการค้า 330,023 ล้านบาท และปาดังเบซาร์ มีมูลค่าการค้า 163,300 ล้านบาท

⁷⁰ “พระราชบัญญัติ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561”. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 34 ก. 14 พฤษภาคม 2561.

⁷¹ สุชาติ ผดุงกิจ. “เขตเศรษฐกิจพิเศษกับความคาดหวังของคนไทย.” รัฐสารวิจัย, 57(2), 2558 หน้า 8-18.

โดยเน้นการตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มการจ้างงานและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้ประชาชน แก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามายังพื้นที่ตอนใน ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมายจากประเทศเพื่อนบ้าน และปัญหาความแออัดบริเวณด้านชายแดน โดยให้ สศช. ทำการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 5 พื้นที่ (ตุลาคม 2557-ธันวาคม 2558) ในลักษณะก่อนและหลัง ในประเด็นเรื่อง ความก้าวหน้าการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและความมั่นคง ความพึงพอใจของภาคส่วนต่าง ๆ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปรับปรุงเพื่อการปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ และก่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ ทั้งนี้เพื่อใช้ประกอบในการพัฒนาและจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในระยะต่อไปให้มีประสิทธิภาพ

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดภูเก็ต

จังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศไทยมีพื้นที่ 543.031 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 339,396.25 ไร่ มีเกาะบริวาร 32 เกาะ ตั้งอยู่ในภาคใต้ฝั่งตะวันตก อยู่ในทะเลอันดามัน มีการปกครองเป็น 3 อำเภอ เป็นจังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นลำดับ 2 ของประเทศรองจากกรุงเทพมหานคร โดยช่วงก่อนเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ในปี พ.ศ. 2562 จังหวัดภูเก็ตมีนักท่องเที่ยวถึง 14,576,466 คน สร้างรายได้ 422,891 ล้านบาท โดยรายได้ส่วนใหญ่ของจังหวัดภูเก็ตถึงร้อยละ 97 เป็นรายได้ที่มาจากภาคการท่องเที่ยวและบริการ หลังจากเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID – 19 เศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ตได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากสาเหตุหลัก คือ ในหลายปีที่ผ่านมามีเศรษฐกิจและรายได้ของจังหวัดภูเก็ตพึ่งพิงการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ เมื่อมีปัจจัยกระทบเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจึงมีผลต่อวิกฤตทางเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ตเป็นอย่างมาก ทำให้ในปี 2563 มีนักท่องเที่ยวเหลือเพียง 4.0033 ล้านคน รายได้จากการท่องเที่ยวเหลือ 108,464 ล้านบาท และในปี 2564 มีนักท่องเที่ยว จำนวน 1.1483 ล้านคน รายได้จากการท่องเที่ยว 21,320 ล้านบาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2564 มีนักท่องเที่ยวลดลงถึงร้อยละ 92.12 และรายได้จากการท่องเที่ยวลดลงถึงร้อยละ 95.19⁷²

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.1 การคมนาคมทางบก มีทางหลวงหมายเลข 402 เป็นเส้นทางหลักและมีทางหลวงของจังหวัดรอบเกาะ รวมทั้งเส้นทางอื่น ๆ ที่แยกออกจากทางหลวงหมายเลข 402 ไปยังชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั้งนี้ จังหวัดภูเก็ตมีทางหลวงแผ่นดิน จำนวน 17 เส้นทาง

1.2 การคมนาคมทางน้ำ จังหวัดภูเก็ต มีท่าเรือน้ำลึก จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ ท่าเรือน้ำลึกภูเก็ต บริเวณอ่าวมะขาม ตำบลวิชิต อำเภอเมืองภูเก็ต ใช้เป็นท่าเรือเพื่อการขนส่งสินค้าและเพื่อการท่องเที่ยว และมีจำนวนท่าเทียบเรือในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตทั้งสิ้น 55 แห่ง

⁷² สำนักงานจังหวัดภูเก็ต. แผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2566 – 2570 ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. ภูเก็ต: กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, 2566.

1.3 การคมนาคมทางอากาศ มีท่าอากาศยานภูเก็ต ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร เชื่อมโยงทั้งภายในประเทศและต่างประเทศโดยตรง จากสถิติเที่ยวบินและจำนวนผู้โดยสารทั้งในและระหว่างประเทศ ณ ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2564 จำนวนเที่ยวบิน และจำนวนผู้โดยสารมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องด้วยสถานการณ์โควิด - 19 (Covid -19) โดยในปี 2562 มีจำนวนเที่ยวบิน 115,576 เที่ยวบิน (ลดลงจากปี 2561 ร้อยละ 2.29) จำนวนผู้โดยสาร 18,118,440 คน (ลดลงจากปี 2561 ร้อยละ 0.57) ในปี 2563 จำนวน 38,848 เที่ยวบิน (ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 66.39) ผู้โดยสาร 5,429,708 คน (ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 70.20) และปี 2564 จำนวน 18,524 เที่ยวบิน (ลดลงจากปี 2563 ร้อยละ 52.32) ผู้โดยสาร 1,789,839 คน (ลดลงจากปี 2563 ร้อยละ 67.04)

1.4 ไฟฟ้า ภูเก็ตมีแหล่งให้บริการไฟฟ้า ดังนี้ 1) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดภูเก็ต 2) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขา ตำบลฉลอง 3) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอถลาง 4) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยเกาะยาว และ 5) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคป่าตอง และมีผู้ใช้ทั้งจังหวัดภูเก็ตทั้งหมด ประมาณ 297,209 ราย⁷³

1.5 การประปาและแหล่งน้ำ จังหวัดภูเก็ต มีการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำและสามารถใช้เก็บน้ำแล้ว จำนวน 3 แห่ง ปริมาณความจุรวม 21.53 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สำหรับการอุปโภคและบริโภค ในส่วนของการทำการเกษตรจะใช้น้ำจากบ่อน้ำตื้น การประปาส่วนภูมิภาค สาขาภูเก็ต ให้บริการน้ำประปาในเขต อำเภอกะทู้ และอำเภอเมือง รวม 5 ตำบล 3 เทศบาล ตำบล และจำหน่ายน้ำประปาให้กับการประปาเทศบาลนครภูเก็ต สัดส่วนการให้บริการน้ำประปาเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรที่ได้ในพื้นที่พบว่า มีสัดส่วนที่น้อยในหลายพื้นที่เนื่องจากกำลังการผลิตน้ำประปาไม่เพียงพอในปัจจุบัน

1.6 การบริการโทรศัพท์ ภูเก็ตมีผู้ให้บริการสัญญาณโทรศัพท์แลอินเทอร์เน็ตคือ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) โดยมีหมายเลขโทรศัพท์ที่มีผู้เช่าในปี 2562 จำนวน 22,670 เบอร์⁷⁴

2. ด้านเศรษฐกิจ

2.1 การประกอบอาชีพ จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร จังหวัดภูเก็ต ปี 2564 จากจำนวนผู้ที่มีงานทำ 288,335 คน เป็นลูกจ้างเอกชนมากที่สุด จำนวน 158,781 คน รองลงมา ได้แก่ ทำงานส่วนตัว จำนวน 69,113 คน ลูกจ้างรัฐบาล จำนวน 22,354 คน ช่วยธุรกิจครัวเรือน จำนวน 20,821 คน นายจ้าง จำนวน 17,192 คน และการรวมกลุ่ม จำนวน 74 คน และเมื่อจำแนกผู้มีงานทำตามประเภทอุตสาหกรรม 5 อันดับแรก พบว่า จากจำนวนผู้ที่มีงานทำ จำนวน 288,335 คน ทำงานในกิจการที่เกี่ยวข้องกับโรงแรมและอาหารมากที่สุด คือ จำนวน 73,963 คน โดยเป็นหญิงมากกว่าชาย รองลงมา ได้แก่ ทำงานในกิจการการขายส่งและขายปลีก จำนวน 58,839 คน โดยเป็นชายมากกว่าหญิง ผู้ทำงานในอุตสาหกรรมก่อสร้าง จำนวน 20,754 คน โดยเป็นชายมากกว่าหญิง ผู้ทำงานด้านการบริหารและการสนับสนุน จำนวน 17,708 คน โดยเป็นชายมากกว่าหญิง และผู้ทำงานในสาขาการผลิต จำนวน 16,357 คน โดยเป็นชายมากกว่าหญิง

⁷³ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดภูเก็ต ข้อมูล ณ 20 พฤษภาคม 2565

⁷⁴ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติจำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 24 มิถุนายน 2565

2.2 การเกษตร จากข้อมูลการถือครองพื้นที่ทำการเกษตร มีการนำไปใช้เพื่อผลิตไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก และพืชไร่ โดยพืชหลักที่ทำการผลิต ประกอบด้วย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว ผลแก่ มะพร้าวผลอ่อน สะตอ ข้าวนาปี สับปะรดภูเก็ต ทูเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง ผักเหมียง กาแฟ และเห็ด โดยใช้เป็นพื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นมากที่สุด (86,605 ไร่) รองลงมาเป็นการปลูกพืชผัก (1,617 ไร่) พืชไร่ (1,555 ไร่) นาข้าว (73 ไร่) พืชสมุนไพร (40 ไร่) และไม้ดอกไม้ประดับ (23 ไร่) แต่มีพื้นที่ปลูกไม่มากนัก รวมทั้งปริมาณการผลิตพืชบางชนิดไม่เพียงพอกับความต้องการในพื้นที่ โดยเฉพาะพืชผัก เนื่องจากภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนมาดำเนินการด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น

2.3 การปศุสัตว์ ในปี 2565 จำนวนเกษตรกรในจังหวัดภูเก็ตมีการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ไก่เนื้อ กระจับปี่ แพะ ไก่ไข่ เป็ดไข่ สุกรขุน เป็ดเนื้อ และไก่เนื้อ ตามลำดับ ปศุสัตว์ที่ทำรายได้ให้กับจังหวัดภูเก็ตเป็นลำดับต้นๆ คือ ไก่เนื้อ มีมูลค่ารวม 97.52 ล้านบาท รองลงมาไก่ไข่มูลค่ารวม 37.50 ล้านบาท และกระจับปี่มีมูลค่ารวม 23.74 ล้านบาท ตามลำดับ เนื่องจากพื้นที่จังหวัดภูเก็ตเป็นเมืองท่องเที่ยวอาชีพด้านปศุสัตว์จึงเป็นอาชีพรอง ช่วงสถานการณ์โรคระบาด covid 19 มีผู้ประกอบการและผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยว มาประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์จำนวนมากขึ้น แต่ไม่ได้เป็นอาชีพหลัก อนาคตสถานการณ์โรคระบาด covid-19 สงบลง การท่องเที่ยวกลับมาฟื้นตัวผู้ประกอบการและผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยว มีแนวโน้มจะเลิกเลี้ยงปศุสัตว์ซึ่งเป็นอาชีพรอง ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้ไม่สามารถจะขยายพื้นที่เลี้ยงด้านปศุสัตว์และจำนวนฟาร์มเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้นได้

2.4 การประมง สัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยงที่ทำรายได้ให้กับจังหวัดภูเก็ตเป็นอันดับ 1 อย่างต่อเนื่องมาตลอด คือ การเพาะฟักและอนุบาลลูกกุ้งทะเล ได้แก่ กุ้งขาวแวนนาไม และกุ้งกุลาดำ เพื่อส่งออกไปขายให้กับผู้เลี้ยงใน 22 จังหวัดชายทะเลทั่วประเทศ โดยมีผลผลิตของลูกกุ้งขาวแวนนาไม ระยะนอเพลีส ประมาณ 32,175 ล้านตัว ระยะโพสลาวา 3,070 ล้านตัว มีมูลค่ารวม 620 ล้านบาท รองลงมาคือ การเลี้ยงกุ้งทะเล มีผลผลิต 2,874 ตัน การเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งอื่น ๆ และการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (ซึ่งผู้เลี้ยงค่อนข้างน้อยและส่วนใหญ่จะเลี้ยงในพื้นที่ขนาดเล็ก) ตามลำดับ

2.5 ผลิตภัณฑ์มวลรวมและรายได้ของประชากรจังหวัดภูเก็ต จังหวัดภูเก็ตมีผลิตภัณฑ์มวลรวม (Gross Provincial product : GPP) มีมูลค่าเพิ่มรวม ณ ราคาประจำปี 2563 เท่ากับ 134,616 ล้านบาท ประกอบด้วย ภาคเกษตร 9,048 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 6.7 และภาคนอกเกษตร 125,568 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 93.3 เมื่อพิจารณาข้อมูลตามโครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาที่พักแรม และบริการ ด้านอาหาร คิดเป็นร้อยละ 28.2 สาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า คิดเป็นร้อยละ 19.9 กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย คิดเป็นร้อยละ 7.8 สาขาการขนส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 7.2 สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง คิดเป็นร้อยละ 6.7 และกิจกรรมสาขาอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 30.2 ตามลำดับ และมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (GPP per capita) ในปี 2563 เท่ากับ 226,158 บาท ลดลงจาก 423,082 บาท ในปี 2562 หรือลดลงร้อยละ 46.5

2.6 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวบริเวณสามเหลี่ยมอันดามัน มีแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวมากมายหลายประเภททั้งบนเกาะภูเก็ตซึ่งมีจุดขายหลัก คือ ชายหาดทรายและกิจกรรมการท่องเที่ยว

ต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมบันเทิง นันทนาการและกีฬาทางน้ำ และการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับ เกาะบริวารโดยรอบ และเกาะในจังหวัดใกล้เคียง สามารถจำแนกแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ ดังนี้

2.6.1 แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ แบ่งได้เป็น

2.6.1.1 แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด ประกอบด้วย หาดป่าตอง หาดกะตะ หาดกะรน หาดสุรินทร์ หาดกมลา หาดกะหลิม หาดในหาน หาดราไวย์ หาดอ่าวบางเทา หาดทรายแก้ว หาดไม้ขาว หาดในยาง หาดในทอน

2.6.1.2 อ่าวต่าง ๆ ทางฝั่งตะวันออก ได้แก่ อ่าวปอ อ่าวสะพาน อ่าวภูเก็ต อ่าวมะขาม และอ่าวฉลอง

2.6.1.3 แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาพระแทว มีสิ่งที่น่าสนใจ ได้แก่ โครงการคืนชะนีสู่ป่า น้ำตกโตนไทร น้ำตกบางแป และต้นปาล์มหลังขาว ศูนย์ศึกษาธรรมชาติทำฉัตรไชย มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนระยะทาง 600 เมตร ตั้งอยู่ในอำเภอถลาง

2.6.1.4 แหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ จังหวัดภูเก็ตมีเกาะบริวารทั้งหมด 39 เกาะ ส่วนใหญ่อยู่ทางตะวันออกและทางตอนใต้ของเกาะภูเก็ต เกาะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่

1. เกาะราชาใหญ่ เกาะราชาน้อย เกาะเฮ เกาะโหลน เกาะบอน เกาะแก้ว และเกาะไม้ท่อน ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเกาะภูเก็ต เหมาะสำหรับการพักผ่อนชายหาด ดำน้ำ ดูปะการัง (เกาะเฮ เกาะไม้ท่อน) ตกปลา (เกาะราชาน้อย) และพักผ่อน บนเกาะแก้วมีรอยพระพุทธรูปบาทจำลองตั้งอยู่ด้วยเกาะที่มีที่พักให้บริการบนเกาะ ได้แก่ เกาะราชาใหญ่ เกาะเฮ เกาะโหลน และเกาะไม้ท่อน (รีสอร์ทส่วนตัว)

2. เกาะตะเภาใหญ่ ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะภูเก็ต บริเวณอ่าวภูเก็ต มีสิ่งที่น่าสนใจ คือ นกเงือก และมีที่พักแรมบริการบนเกาะ

3. เกาะรังใหญ่ เกาะมะพร้าว เกาะไข่นอก ตั้งอยู่ทางตะวันออกของเกาะภูเก็ตบริเวณอ่าวสะพาน เหมาะสำหรับการพักผ่อนชายหาด และเล่นน้ำ ที่เกาะรังใหญ่มีสิ่งที่น่าสนใจ คือ ฟาร์มหอยมุก กิจกรรมพายเรือแคนู และซิปไลน์รอบเกาะ ส่วนเกาะมะพร้าวมีหมู่บ้านประมงที่ยังคงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม เส้นทางศึกษาธรรมชาติ นักท่องเที่ยวสามารถซิปไลน์ และพักผ่อนบนเกาะได้

4. เกาะนาคาน้อย ตั้งอยู่ทางตะวันออกของเกาะภูเก็ตใกล้กับอ่าวปอมีฟาร์มหอยมุกและการสาธิตการเลี้ยงมุกให้นักท่องเที่ยวชม มีร้านอาหารทะเลบริการ แต่ไม่มีที่พักแรม

5. เกาะแรด และเกาะนาคาใหญ่ ปัจจุบันกำลังดำเนินการก่อสร้างรีสอร์ทหรูหรารอบอ่าวของเอกชนรองรับกลุ่มผู้มีรายได้สูง

6. ชมทิวทัศน์ ได้แก่ จุดชมทิวทัศน์แหลมพรหมเทพ แหลมกา แหลมพันวาหาดกะตะ-กะรน เขารัง เขาขาด

2.6.2 แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และศาสนากระจายอยู่บนเกาะภูเก็ตทางตอนในของเกาะ

2.6.2.1 ในอำเภอเมือง ที่สำคัญ ได้แก่ ตัวเมืองภูเก็ต (มีวิถีชีวิตที่น่าสนใจ และอาคารศิลปะแบบซิโนโปรตุกีสอยู่หลายแห่ง เช่น พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว ศาลากลางจังหวัดภูเก็ต ธนาคารนครหลวงไทย ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขหลังเก่า อาคารสำนักงานที่ดิน บ้านหลวงอำนาจนรารักษ์) วัดฉลอง ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต

2.6.2.2 ในอำเภอถลางที่สำคัญ ได้แก่ อนุสาวรีย์ท้าวเทพกระษัตรี และท้าวศรีสุนทร พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติถลาง วัดพระทอง วัดพระนางสร้าง วัดม่วงโกมารภัจจ์ (เชื่อมโยงประวัติศาสตร์ที่เดียวในภูเก็ต) วัดไชยธาราราม (พระบรมสารีริกธาตุ) วัดสี่ลสุภาราม (แหล่งปฏิบัติธรรม หลวงปู่สุภาภณุตสีโล) บ้านพระยาวชิตสงคราม (เมืองถลางเก่า) บ้านพระพิทักษ์ชินประชา

2.6.2.3 ในอำเภอกะทู้ที่สำคัญ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์เหมืองแร่ ศูนย์อนุรักษ์มรดกท้องถิ่นกะทู้

2.6.3 แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ในจังหวัดภูเก็ตมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man-made attraction) ทั้งในรูปแบบของสถานบันเทิง การแสดงโชว์ต่าง ๆ สวนสาธารณะลักษณะพิเศษ (Theme park) พิพิธภัณฑ์เฉพาะทางสวนสัตว์ และสวนสนุกเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว กระจายกันอยู่ทั่วไปตามชายหาดสำคัญและทางตอนในของเกาะ เช่น ภูเก็ตแฟนตาซี ไซมอน คาบาเรย์ ในอำเภอกะทู้ ฟาร์มจระเข้ และสวนเสือภูเก็ต สวนผีเสื้อ และอควาเรียมภูเก็ต พิพิธภัณฑ์เปลือกหอย ไดโนปาร์ค สวนสัตว์ภูเก็ต สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ หมู่บ้านไทยและสวนกล้วยไม้ภูเก็ต ในอำเภอเมือง และมีสวนสาธารณะที่เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของคนในจังหวัด และนักท่องเที่ยวที่สะพานหิน และเขารัง

2.6.4 แหล่งท่องเที่ยวประเภทกิจกรรมและความสนใจพิเศษ มีหลากหลายประเภทที่เป็นจุดขายทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดภูเก็ต ได้แก่

2.6.4.1 แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาทั้งสถานที่ประกอบกิจกรรมกีฬาทางบก เช่น สนามกอล์ฟ สนามขี่ม้า แหล่งตกปลา สถานที่ประกอบกิจกรรมกีฬาทางน้ำ เช่น วินด์เซิร์ฟ เคเบิลสกี สถานที่ประกอบกิจกรรมกีฬาผาดโผน (Extreme games) เช่น บันจี้จัมพ์ เพนท์บอลโกคาร์ท ซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่บริเวณหาดป่าตอง บนเกาะภูเก็ตมีสนามกอล์ฟกระจายอยู่ 5 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอถลาง 4 แห่ง และอำเภอกะทู้ 1 แห่ง แหล่งดำน้ำบริเวณเกาะใกล้เคียงมีทั้งกิจกรรมดำน้ำตื้นและดำน้ำลึก ได้แก่ หมู่เกาะราชา เกาะเฮ เกาะไม้ท่อน หินหมูสังนอกและหินหมูสังใน (Anemone Reef และ Shark Point) เรือจมดิงส์ครุยเซอร์ (ระหว่างเกาะภูเก็ตและเกาะพีพี) นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมเดินใต้ทะเล (Sea Walking) ที่เกาะเฮด้วย ปัจจุบันมีการสร้างแหล่งดำน้ำแห่งใหม่บริเวณอ่าวบางเทา โดยนำซากเครื่องบินรบสมัยสงครามเกาหลีมาทำเป็นปะการังเทียม จำนวน 10 ลำ ห่างจากชายฝั่ง 1 กิโลเมตร ลึก 15-20 เมตร ซึ่งคาดว่าจะมีผู้มาดำน้ำปีละ 2,000 คน

2.6.4.2 แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ สปาให้บริการตามโรงแรมระดับ 4-5 ดาว ศูนย์บริการทางการแพทย์ (Medical health care center)

2.6.4.3 แหล่งซื้อสินค้า ได้แก่ ร้านค้าขายของที่ระลึกทั่วไป ร้านค้าตามชายหาดที่เป็นที่นิยม เช่น หาดป่าตอง หาดกะตะ หาดกะรน สินค้าพื้นเมืองที่เป็นที่รู้จักกันดี เช่น น้ำพริกกุ้งเสียบ แกงไตปลา ผ้าบาติก เม็ดมะม่วงหิมพานต์ ขนมเต่าส้อ เครื่องประดับจากไข่มุก

นอกจากนี้ ยังมีแหล่งซื้อสินค้าแบรนด์เนมในลักษณะของห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ เช่น ห้างสรรพสินค้าจังซีลอน ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเฟสติวัล และภูเก็ตเอาท์เลท

2.6.4.4 การท่องเที่ยวไปยังเกาะต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง

2.7 การแบ่งกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวตามพื้นที่จังหวัดภูเก็ต สามารถแบ่งกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวตามพื้นที่ได้ ดังนี้

2.7.1 พื้นที่ชายหาดรองรับกิจกรรมบันเทิงและนันทนาการเต็มรูปแบบ ได้แก่ บริเวณหาดป่าตองซึ่งมีกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบ ทั้งกิจกรรมกีฬาทางบก และทางน้ำ กิจกรรมบันเทิงและนันทนาการ โดยเฉพาะสถานบันเทิงยามค่ำคึกคัก และร้านค้าต่าง ๆ รองรับตลาดต่างชาติที่พักรำแรมเป็นหลัก

2.7.2 พื้นที่ชายหาดรองรับกิจกรรมบันเทิงและนันทนาการ ได้แก่ ชายหาดฝั่งตะวันตกของเกาะภูเก็ตในเขตอำเภอกะทู้และอำเภอเมือง ซึ่งเน้นกิจกรรมการพักผ่อนชายหาด และมีกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ เป็นตัวเสริม มีที่พักแรมบริการ มีความคึกคักแตกต่างกันไปในแต่ละหาด ได้แก่ หาดสุรินทร์ หาดกมลา หาดกะรน หาดกะตะ หาดในหาน หาดราไวย์

2.7.3 พื้นที่ชายหาดแบบเงียบสงบและเป็นส่วนตัว ได้แก่ ชายหาดฝั่งตะวันตกทางตอนเหนือของเกาะในเขตอำเภอถลาง ซึ่งมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ได้แก่ หาดทรายแก้ว หาดไม้ขาว หาดในยาง หาดในทอน หาดลาหยันและหาดบางเทา เป็นที่ตั้งของโรงแรมที่พัก และบ้านพักตากอากาศรองรับกลุ่มผู้มีรายได้สูงเป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมการพักผ่อนชายหาด กิจกรรมกีฬา และนันทนาการต่าง ๆ ซึ่งมีให้บริการครบครันในโรงแรม

2.7.4 พื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ พื้นที่ในเขตสถานีพัฒนา และส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาพระแทววนอุทยานน้ำตกโตโนไทร อุทยานแห่งชาติสิรินาถ พื้นที่ป่าชายเลนอ่าวภูเก็ต

2.7.5 พื้นที่ท่องเที่ยวในตัวเมืองภูเก็ต ได้แก่ บริเวณย่านตัวเมืองเก่า ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตของผู้คน วัฒนธรรมประเพณี และสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ คือ อาคารเก่าแก่สไตล์ชิโนโปรตุกีสบริเวณถนนถลาง ถนนดีบุก ถนนพังงา ถนนกระบี่ ถนนเยาวราช

2.7.6 พื้นที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ได้แก่ บริเวณตัวอำเภอถลาง ซึ่งเป็นที่ตั้งของวัดพระนางสร้าง วัดพระทอง บริเวณอนุสาวรีย์วีรสตรีซึ่งมีพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติถลาง อยู่ใกล้เคียง และวัดฉลองในเขตอำเภอเมืองภูเก็ต

2.7.7 จุดชมทิวทัศน์ ได้แก่ แหลมพรหมเทพ จุดชมทิวทัศน์หาดกะตะ-กะรน เขารัง แหลมพันวาเขาขาด

2.7.8 พื้นที่ทำเรือเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเกาะที่อยู่โดยรอบ ได้แก่ บริเวณอ่าวปอ อ่าวบางโรง อ่าวสะพาน อ่าวภูเก็ต อ่าวมะขาม อ่าวฉลอง เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับเกาะบริวารของเกาะภูเก็ตและเกาะที่อยู่ในเขตจังหวัดพังงาและกระบี่ เช่น เกาะยาวใหญ่ เกาะยาวน้อย หมู่เกาะในอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา หมู่เกาะสุรินทร์ หมู่เกาะสิมิลัน หมู่เกาะลันตาหมู่เกาะพีพี หมู่เกาะห้อง เกาะปอดะ รูปแบบกิจกรรมเป็นการเดินทางไปพักผ่อนชายหาดดำน้ำ ชมวิถีชีวิต โดยอาจเป็นการท่องเที่ยวแบบไปเช้าเย็นกลับหรือพักรำแรมบนเกาะซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถนั่งเรือโดยสาร เรือสำราญ เรือหางยาว หรือล่องเรือไปด้วยตนเองก็ได้

3. ด้านสังคมและความมั่นคง

3.1 การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดภูเก็ต มีหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน รวมทั้งประสาน บูรณาการการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และสังกัดอื่น ให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดในจังหวัดภูเก็ต

3.2 การสาธารณสุข จังหวัดภูเก็ต มีโรงพยาบาลรัฐสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และเอกชน รวม 8 แห่ง 1,546 เตียง รพ.รัฐสังกัดกระทรวงมหาดไทย คือ รพ.อบจ. 1 แห่ง 190 เตียง มีศูนย์สุขภาพชุมชนเมือง (P1) 4 แห่ง (ประชากร 10,000 - 15,000 คนขึ้นไป) ได้แก่ ศสม.บ้านแหลมชั้นสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ฉลอง ศสม.กะทู้ และ ศสม.ศรีสุนทร จังหวัด จัดแบ่งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) เป็น 3 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 รพ.สต.ขนาดใหญ่ P1 จำนวน 9 แห่ง ได้แก่ รพ.สต.ราไวย์, รพ.สต.รัชฎา, รพ.สต.เกาะแก้ว, รพ.สต.วิชิต, รพ.สต.ป่าคลอก, รพ.สต.เชิงทะเล, รพ.สต.กะรน, รพ.สต.ไม้ขาว และ รพ.สต.กมลา

ระดับที่ 2 รพ.สต.ขนาดกลาง P2 จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ รพ.สต.บ้านไม้ขาว, รพ.สต.สาธุ, รพ.สต.บ้านพารา, รพ.สต.บ้านบางเทา และรพ.สต.บ้านมาหานิก

ระดับที่ 3 รพ.สต.ขนาดเล็ก P3 จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ รพ.สต.บ้านเกาะมะพร้าว, รพ.สต.บ้านเกาะโหลน และรพ.สต.บ้านเกาะนาคา

คลินิกเวชกรรม 161 แห่ง, คลินิกเวชกรรมเฉพาะทาง 81 แห่ง, คลินิกทันตกรรม 105 แห่ง คลินิกแพทย์แผนไทย 14 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบัน 630 แห่ง และร้านขายยาแผนโบราณ 22 แห่ง

โรงพยาบาลรัฐ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข 4 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต (ระดับ A ตั้งเป้าหมายเป็นศูนย์โรคหัวใจระดับ 3 ศูนย์อุบัติเหตุระดับ 3 ศูนย์มะเร็งระดับ 3 และศูนย์เด็กแรกเกิดระดับ 2) จำนวน 591 เตียง โรงพยาบาลกลาง (ระดับ F1 โรงพยาบาลเอกชนขนาดใหญ่) จำนวน 30 เตียง โรงพยาบาลป่าตอง (ระดับ M2 โรงพยาบาลเอกชนขนาดใหญ่ เพื่อรับส่งต่อผู้ป่วย มีแพทย์เฉพาะทางสาขาหลักไม่ครบ 6 สาขา (ขาดสูตินรีเวช และศัลยกรรม) อายุรกรรม กุมารเวชกรรม ศัลยกรรมกระดูก และวิสัญญี จำนวน 30 เตียง โรงพยาบาลฉลอง (ระดับ F3 โรงพยาบาลเอกชนขนาดเล็ก) มีแพทย์ทั่วไปประจำ 7 คน ทันตแพทย์ 4 คน จำนวน 10 เตียง

โรงพยาบาลเอกชน 4 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลกรุงเทพสิริโรจน์ 197 เตียง โรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ต 230 เตียง โรงพยาบาลมิชชั่นภูเก็ต 50 เตียง และโรงพยาบาลติบุก 32 เตียง PCU 4 แห่ง ได้แก่ PCU นริศร PCU เทพกระษัตริ PCU มุดดอกขาว vachira express วชิระสาขา 2 มีศูนย์บริการสาธารณสุข 6 แห่ง ได้แก่ ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลนครภูเก็ต 3 แห่ง ตำบลรัชฎา 1 แห่ง ตำบลวิชิต 1 แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลตำบลกะทู้ 1 แห่ง⁷⁵

3.3 ด้านแรงงาน จากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2564 จังหวัดภูเก็ตมีประชากรในวัยทำงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป) จำนวน 454,712 คน ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน

⁷⁵ กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต ณ ปี 2565

จำนวน 319,409 คน โดยมีกำลังแรงงานปัจจุบัน จำนวน 319,214 คน จำแนกเป็นผู้มีงานทำ จำนวน 288,335 คน ผู้ว่างงาน จำนวน 30,879 คน และผู้รอฤดูกาล จำนวน 195 คน ส่วนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน 135,303 คน⁷⁶

3.4 ศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี จังหวัดภูเก็ตมีจำนวนศาสนิกชน ที่นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด รองลงมา คือ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ และส่วนอื่น ๆ นับถือศาสนาหรือลัทธิอื่น ๆ ในอดีตเจ้าถิ่นเดิมที่อาศัยบนเกาะภูเก็ต ได้แก่ เงาะซาไก และชาวน้ำ (ชาวเล หรือชาวไทยใหม่) ต่อมา มีชาวอินเดีย ชาวไทย และชาวจีนซึ่งส่วนใหญ่เป็นฮกเกี้ยนอพยพเข้ามาสำหรับชาวไทยได้มีการอพยพเข้ามาอาศัยมากขึ้นทำให้สามารถยึดครองภูเก็ตได้มากกว่าชาติอื่น และในที่สุดชาวไทยที่อาศัยอยู่ก็ได้นำเอาวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ มาปรับปรุง และดัดแปลงจนกระทั่งกลายเป็นเอกลักษณ์ของชาวภูเก็ตสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

3.4.1 ประเพณีตรุษจีน เป็นการเฉลิมฉลองวันขึ้นปีใหม่ของคนไทยเชื้อสายจีน วันตรุษจีนตรงกับวันแรกของเดือน 1 ของจีน หรือเดือน 2 เดือน 3 ทางจันทรคติ

3.4.2 ประเพณีไหว้เทวดา เป็นการไหว้ต้อนรับ และขอบคุณเทวดาที่ช่วยพิทักษ์รักษามนุษย์การไหว้จะเริ่มหลังเที่ยงคืนของวันที่ 8 เดือน 1 ของจีนไปแล้วหรือช่วงเวลาเริ่มต้นของวันที่ 9 เดือน 1 ของไหว้ที่สำคัญ คือ ต้นอ้อย 2 ต้นและของคาวหวานต่าง ๆ

3.4.3 ประเพณีสารทจีน เป็นเดือนที่ชาวจีนถือว่า ยมบาลมีการปล่อยญาติ หรือวิญญาณต่างๆให้ออกมารับส่วนบุญประจำปี มีการไหว้บรรพบุรุษของแต่ละครอบครัว ในวันที่ 15 เดือน 7 จีน มีการ “ไปปั่ว” หรือจัดตกแต่งเครื่องเซ่นไหว้ญาติและวิญญาณ ด้วยการทำขนม แกะสลักผลไม้เป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ และของไหว้ที่สำคัญคือ “อั่งกู่” หรือขนมเต่าสีแดง ทำจากแป้งข้าวเหนียว มีไส้ถั่วเหลืองกวน หรือทำจากแป้งสาลีไม่มีไส้ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของอายุยืนนาน และมีการไหว้ ณ สถานที่ต่าง ๆ

3.4.4 งานพ้อต่อ เป็นงานประเพณีของชาวภูเก็ตที่มีเชื้อสายจีน จะมีพิธีในช่วงเดือน 7 ของจีน หรือเดือน 9 ของไทย โดยมีพิธีเช่นไหว้บรรพบุรุษ และวิญญาณศักดิ์สิทธิ์ด้วยเครื่องบวงสรวง เป็นขนมชนิดหนึ่งทำด้วยแป้งเป็นรูปเต่าขนาดใหญ่บ้างเล็กบ้าง ทาสีแดงซึ่งคนจีนเชื่อว่าเต่าเป็นสัตว์ที่มีอายุยืน ดังนั้น การไหว้เต่าจึงเป็นการต่ออายุให้ตนเองและถือกุศลที่ยิ่งใหญ่

3.4.5 ประเพณีไหว้พระจันทร์ คือการไหว้เทพเจ้าด้วยขนมไหว้พระจันทร์ (ตงซิวเปี้ย) และขนมโก๋ ในวันที่ 15 ค่ำ เดือน 8 ของจีน

3.4.6 ประเพณีถือศีลกินผัก เป็นการถือศีลชำระจิตใจ และงดเว้นการบริโภคเนื้อสัตว์ทุกชนิดมีระยะเวลา 9 วัน เริ่มตั้งแต่ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 9 จนกระทั่งถึง ขึ้น 9 ค่ำ เดือน 9 ของทุกปี ซึ่งอยู่ในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคมเป็นงานประเพณี ซึ่งชาวจีนที่เข้ามาอาศัยในภูเก็ต ยึดถือปฏิบัติมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2368 จนถึงทุกวันนี้ จะมีพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น พิธีอัญเชิญพระพิรุณไฟพิธีสะเดาะเคราะห์ พิธีส่งพระ เป็นต้นงานเทศกาลนี้นับเป็นงานที่ได้รับความสนใจและเลื่อมใสศรัทธาทั้งจากชาวไทย และชาวต่างประเทศมากที่สุดงานหนึ่ง

⁷⁶ สำนักงานจัดหางานจังหวัดภูเก็ต ณ ปี 2565

3.4.7 ประเพณีลอยเรือชาวเล จัดขึ้นในเดือน 6 และเดือน 11 แต่มีความแตกต่างกันโดยกลุ่มชาวเล ที่หาดราไวย์และบ้านสะปะปา จะมีพิธีลอยเรือในวันขึ้น 13 ค่ำกลุ่มชาวเลที่เกาะสิเหร่จะมีพิธีลอยเรือ ในวันขึ้น 14 ค่ำ และกลุ่มชาวเลที่แหลมหลา (ทางตอนเหนือของเกาะภูเก็ต) จะมีพิธีลอยเรือในวันขึ้น 15 ค่ำ ซึ่งประเพณีลอยเรือถือเป็นพิธีสะเดาะเคราะห์ของชาวเล คล้ายกับพิธีลอยกระทงของชาวไทยมีการสร้างเรือจากไม้ระกำ ตัดผมตัดเล็บและทำตุ๊กตาไม้แทนคนใส่ลงไปในเรือแล้วนำไปลอยเพื่อนำเอาความทุกข์โศกเคราะห์ร้ายต่างๆ ออกไปกับทะเลแล้วมีการรำ หรือที่เรียกว่า รำรองเง็งรอบเรือ

3.4.8 ประเพณีสารทไทย (เดือนสิบ) ตรงกับแรม 8 ค่ำ เดือน 10 และแรม 15 ค่ำ เดือน 10 ซึ่งแต่ละวัดจะกำหนดเพียง 1 วันแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ ประเพณีสารทไทยเกิดจากความเชื่อว่า ยมบาลมีการปล่อยญาติ และวิญญาณต่างๆ ให้ออกมารับเอาส่วนบุญ จึงมีการนำของคาวหวานมาทำบุญและให้ทานกันที่วัดสำหรับขนมที่สำคัญในพิธี คือ ขนมลา ขนมเทียน ขนมท่อนใต้ ขนมต้ม

3.4.9 งานท้าวเทพกระษัตรี-ท้าวศรีสุนทร ตรงกับวันที่ 13 มีนาคมของทุกปี มีการจัดงานเฉลิมฉลอง มีกิจกรรมต่างๆมากมาย เพื่อรำลึกถึงเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ ที่สองวีรสตรีสามารถปกป้องเมืองถลางให้รอดพ้นจากข้าศึกพม่าและศัตรูในวีรกรรมของท่าน

3.4.10 ประเพณีแข่งเม็ง เป็นการรวมญาติครั้งใหญ่เพื่อทำกิจกรรมบูชาบรรพบุรุษร่วมกันส่วนใหญ่จะตรงกับ วันที่ 5 เมษายนของทุกปี แต่ในการไหว่นั้นมีระยะเวลาที่สามารถไหว้ได้ คือ ก่อนวันที่ 5 เมษายน 10 วัน และหลังวันที่ 5 เมษายน 10 วัน

3.4.11 ประเพณีปล่อยเต่า เป็นการทำบุญ และเมื่อพระสวดมนต์ให้ศีลให้พรเสร็จ ก็จะมีการปล่อยเต่าลงทะเล ณ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ (หาดในยาง) ในวันที่ 13 เมษายน (วันสงกรานต์) ของทุกปี

3.4.12 ประเพณีเดินเต่า เป็นการสังเกตเต่าขึ้นมาวางไข่ริมชายหาดในตอนกลางคืนถึงย่ำรุ่ง (ช่วงน้ำทะเลขึ้น) ระหว่างเดือนตุลาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ หรือฤดูเต่าวางไข่เพื่อดูเต่าตัวใหญ่ ๆ ที่หาดูได้ยาก

4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1 ทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดภูเก็ตมีพื้นที่ป่าทั้งหมด 218.44 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 136,529.5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 40.22 ของพื้นที่ทั้งหมด (ตามกฎหมายกำหนด)

ทรัพยากรป่าไม้ของจังหวัดภูเก็ต แบ่งออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

4.1.1 ป่าชายหาด เป็นป่าโปร่งผลัดใบ อยู่บริเวณที่น้ำทะเลท่วมไม่ถึงป่าชายหาดเป็นป่าที่ถูกบุกรุกเพื่อพัฒนาด้านที่พักการท่องเที่ยวและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งมากที่สุด ป่าชายหาดมีต้นไม้ที่สำคัญ ได้แก่ หูกวาง ตีนเป็ดทะเล สนทะเล โพธิ์ทะเล หยีน้ำ และจิก เป็นต้น

4.1.2 ป่าพรุ เป็นป่าที่อยู่ในเขตที่มีน้ำท่วมตลอด ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสันทรายกั้นน้ำทะเลไว้จนน้ำแห้งลง

4.1.3 ป่าบก จะอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่เป็นป่าบก ซึ่งมี 9 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 141.176 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 88,235 ไร่ และป่าไม้ถาวร 9 แห่ง เนื้อที่ 20,346 ไร่ ซึ่งป่าสงวนแห่งชาติที่เป็นป่าบก จำนวน 9 แห่ง ได้แก่ 1. ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขารวก-เขาเมือง 2. ป่าสงวนแห่งชาติป่าควนเขาพระท้าว 3. ป่าสงวนแห่งชาติป่าบางขนุน 4. ป่าสงวนแห่งชาติป่าเกาะโหลน

5. ป่าสงวนแห่งชาติป่าเทือกเขากมลา 6. ป่าสงวนแห่งชาติป่าเทือกเขานาคเกิด 7. ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาโต๊ะแฉะ 8. ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาสามเหลี่ยม และ 9. ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาไม้พอก-ไม้แก้ว

4.1.4 ป่าชายเลน พื้นที่ป่าชายเลนของภูเก็ตอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติจำนวน 7 ป่า เนื้อที่ 19,343 ไร่ และป่าถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี จำนวน 8 ป่า เนื้อที่ 8,605.5 ไร่ รวมพื้นที่ป่าชายเลน 27,948.5 ไร่ รัฐและเอกชนขอใช้ประโยชน์ จำนวน 9 ราย เนื้อที่รวม 1,448.62 ไร่ ซึ่งป่าสงวนแห่งชาติ ที่เป็นป่าชายเลน มี 7 ป่า เนื้อที่ 19,343 ไร่

4.2 ชยะมูลฝอย จังหวัดภูเก็ตมีพื้นที่ 570.034 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 418,785 คนบ้าน 277,112 หลัง (ข้อมูล กรมการปกครอง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564) นักท่องเที่ยว ระหว่างปี 2560 - 2562 มากกว่า 14 ล้านคนต่อปีมีปริมาณขยะเฉลี่ย มากกว่า 960 ตันต่อวัน แต่ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง ปี 2563 จำนวน 4 ล้านคนต่อปี และ ปี 2564 จำนวน 1 ล้านคนต่อปี ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ลดลงเหลือเฉลี่ยประมาณ 600 ตันต่อปี⁷⁷ โดยการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดภูเก็ต เป็นแบบรวมกลุ่ม Cluster มืองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 19 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 แห่ง เทศบาล จำนวน 12 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 6 แห่ง และหน่วยงานเอกชนในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต โดยมีเทศบาลนครภูเก็ต เป็นหน่วยงานรับผิดชอบบริหารศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ การแบ่งกลุ่มพื้นที่เพื่อรองรับการจัดตั้งศูนย์จัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด ได้แก่ ปริมาณขยะมูลฝอย ขอบเขตการให้บริการ ระยะทางขนส่ง เทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยโดยเทศบาลนครภูเก็ตรับผิดชอบโดยเทศบาลคิดอัตราค่าธรรมเนียมบริการกำจัดขยะมูลฝอยในอัตราตันละ 520 บาท ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2552 เป็นต้นมา

4.3 คุณภาพอากาศ สำหรับคุณภาพทางอากาศของจังหวัดภูเก็ตอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งนี้จากที่เคยมีการตรวจวัดคุณภาพอากาศในปี 2564 ของสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศบริเวณศูนย์บริการสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ดำเนินการตรวจวัดสารมลพิษในบรรยากาศ ได้แก่ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ก๊าซโอโซน ฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน และฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน อย่างต่อเนื่องโดยมีการรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศเป็นรายเดือน ซึ่งพบว่าคุณภาพอากาศในจังหวัดภูเก็ตจัดอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานหากเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศทั่วไป (ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 24 พ.ศ.2547) โดยมีรายละเอียดคุณภาพอากาศ ดังนี้

4.3.1 ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) ค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ตรวจวัดได้อยู่ในช่วง 0-10 ส่วนในพันล้านส่วน (ppb) ไม่มีค่าเกินมาตรฐานโดยพบค่าสูงสุด 10 ส่วนในพันล้านส่วน (ppb) ในเดือนพฤศจิกายน 2564

⁷⁷ ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยจังหวัดภูเก็ต เทศบาลนครภูเก็ตข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม 2565

4.3.2 ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ (NO₂) ค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ตรวจวัดได้อยู่ในช่วง 0-39 ส่วนในพันล้านส่วน (ppb) ไม่มีค่าเกินมาตรฐาน โดยพบค่าสูงสุด 39 ส่วนในพันล้านส่วน (ppb) ในเดือนเมษายน 2564

4.3.3 ก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ (CO) ค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ตรวจวัดได้อยู่ในช่วง 0-1.2 ส่วนในล้านส่วน (ppm) ไม่มีค่าเกินมาตรฐาน โดยพบค่าสูงสุด 1.2 ส่วนในล้านส่วน (ppm) ในเดือนมีนาคม 2564

4.3.4 ก๊าซโอโซน (O₃) ค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ตรวจวัดได้อยู่ในช่วง 0-78 ส่วนในล้านส่วน (ppm) ไม่มีค่าเกินมาตรฐาน โดยพบค่าสูงสุด 78 ส่วนในล้านส่วน (ppm) ในเดือนเมษายน 2564

4.3.5 ฝุ่นละอองเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM₁₀) ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงตรวจวัดได้อยู่ในช่วง 18-92 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ug/m³) มีค่าเกินมาตรฐานโดยพบค่าสูงสุด 92 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ug/m³) ในเดือนกุมภาพันธ์ 2564

4.3.6 ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5}) ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ตรวจวัดได้อยู่ในช่วง 6-61 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ug/m³) มีค่าเกินมาตรฐานโดยพบค่าสูงสุด 61 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ug/m³) ในเดือนกุมภาพันธ์ 2564

4.4 คุณภาพเสียง สถานการณ์คุณภาพระดับเสียงทั่วไปในสิ่งแวดล้อมที่ได้เคยมีการตรวจสอบบริเวณศูนย์บริการสาธารณสุขอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ตที่ตรวจวัดในปี 2564 พบว่ามีค่าเฉลี่ยของระดับเสียงเฉลี่ย (Leq) 24 ชั่วโมงที่ตรวจวัดภายใน 1 ปี มีค่าอยู่ในช่วง 56.9-70.7 เดซิเบลเอ (dBA) มีจำนวนวันที่เกินมาตรฐานค่าระดับเสียงสูงกว่า 70 เดซิเบลเอ (dBA) รวมจำนวน 2 วัน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ของวันตรวจวัดทั้งหมด (365 วัน)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกชัย ชำนินา⁷⁸ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ผลจากการศึกษาพบว่า จังหวัดภูเก็ตมีสภาพปัญหาที่ทำให้นักท่องเที่ยวมีความเสี่ยงจากภัยที่อาจเกิดจากการทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ บนพื้นที่ชายฝั่งทะเล ภัยจากการจมน้ำเสียชีวิต ร่องกระแสน้ำที่พัดไหลออกจากฝั่ง (Rip Current) ที่เกิดจากปัญหาของการเพิกเฉยและละเมิดสัญลักษณ์ที่เจ้าหน้าที่ได้ใช้ในการให้ข้อมูลหรือเตือนภัย สภาพปัญหาความปลอดภัยจากการถูกลอกหลวงเอาเปรียบ พบปัญหาการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยว สภาพปัญหาความปลอดภัยจากการถูกลอกหลวงเอาเปรียบ ปัญหาการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวแอบอ้างใช้ตราเครื่องหมายหรือชื่อย่อของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เพื่อหลอกลวงนักท่องเที่ยว สภาพปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และสภาพปัญหาการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่เกิดจากการขาดการรับข้อมูลการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ ของจังหวัดภูเก็ต ด้านการศึกษาองค์ประกอบการจัดการความปลอดภัยต้องมีการจัดทำนโยบายด้านการจัดการความปลอดภัยที่เป็นนโยบายและแผนปฏิบัติในทิศทางเดียวกันสำหรับการบริหารทุกระดับ ด้านแนวทางในการ

⁷⁸ เอกชัย ชำนินา. “การจัดการความปลอดภัยการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต.” วารสารมหาจุฬานาครธรรม์, 7(8), 2563 หน้า 174-189.

จัดการความปลอดภัยประกอบด้วย 1) มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยทางน้ำ 2) มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยทางถนน 3) มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยจากการถูกหลอกหลวงเอาเปรียบ 4) มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 5) มาตรการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว

อภิวัฒน์ รัตนวราหะและคมกริช ธนะเพทย์⁷⁹ ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการออกแบบและพัฒนาเมืองท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย 4.0: กรณีศึกษาภูเก็ต ผลจากการศึกษาพบว่า ภูเก็ตติดกับดักเมืองท่องเที่ยวรายได้ปานกลาง เนื่องจากไม่สามารถเพิ่มมูลค่าได้มากจากการท่องเที่ยว ความท้าทายหลักของเมืองท่องเที่ยวที่สรุปได้จากกรณีศึกษามีอยู่ 3 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ขีดความสามารถด้านโครงสร้างพื้นฐานของเมืองท่องเที่ยวพัฒนาไม่ทันความต้องการ อัตลักษณ์ของความเป็นเมืองท่องเที่ยวไม่ได้รับการรักษาหรือเสริมสร้างให้ดียิ่งขึ้น และผลประโยชน์กับภาระที่เกิดจากการท่องเที่ยวไม่ได้รับการจัดสรรอย่างเป็นธรรม โดยอนาคตของเมืองรองขึ้นอยู่กับการท่องเที่ยว ซึ่งเมืองขนาดเล็กจำนวนมากประสบปัญหาจนวนประชากรมีแนวโน้มคงที่หรือลดลง และฐานเศรษฐกิจไม่มีความหลากหลาย การท่องเที่ยวจึงดูเหมือนจะเป็นทางเลือกสำคัญที่อาจช่วยบรรเทาปัญหาด้านเศรษฐกิจและประชากรของเมืองขนาดเล็กเหล่านี้ได้ ส่วนข้อจำกัดในการมองอนาคตและเครื่องมือที่ใช้ในการวางแผนเมือง พบว่า แทบทุกพื้นที่ไม่มีการวางแผนระยะยาวที่มาจากภาวะวิเคราะห์ภาพอนาคตของการพัฒนาและออกแบบเมืองเพื่อการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ซึ่งความท้าทายด้านองค์กรและการสร้างหุ้นส่วนในการบริหารจัดการเมือง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอุปสรรคและข้อจำกัดในการบริหารจัดการเมืองของตนเอง ความท้าทายดังกล่าวผูกโยงกับเรื่องบทบาทของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคและบทบาทของภาคเอกชนภายในพื้นที่

เอกชัย ชานินาและศรุดา สมพอง⁸⁰ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ผลจากการศึกษาพบว่า 1) ปัญหา และอุปสรรค ที่มีผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านความมั่นคง และด้านการบริหารจัดการ ในปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น คือ ไม่มีการพัฒนา ไม่มีการส่งเสริม ไม่มีการสนับสนุน ไม่เพิ่มประสิทธิภาพจากทุกภาคส่วน เช่น การพัฒนาโครงสร้าง สภาพแวดล้อม สถานที่บริการ หรือการขับเคลื่อนขบวนการ การพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืนนั้นต้องมีการช่วยเหลือ ในทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นเอกชนและประชาชนให้มีการพัฒนาที่ต้องจัดการให้เกิด ‘ความสมดุล’ ที่สำคัญอยู่ 4 มิติ กล่าวคือ มิติเจ้าบ้าน/อุปทาน มิติผู้มาเยือน กลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และมิติด้านคุณภาพ การบริการ หากเราวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งถึงปัญหาการพัฒนาการท่องเที่ยว ของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 2) องค์กรประกอบที่ส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ปัญหาของการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตไม่ได้ อยู่ที่จำนวนของผู้มาเยือน

⁷⁹ อภิวัฒน์ รัตนวราหะและคมกริช ธนะเพทย์. แนวทางการออกแบบและพัฒนาเมืองท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย 4.0: กรณีศึกษาภูเก็ต. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2562.

⁸⁰ เอกชัย ชานินาและศรุดา สมพอง. “การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต”. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์, 6(5), 2563 หน้า 2652-2670,

(นักท่องเที่ยว) สังเกตได้จากจำนวนของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ประเทศได้เผชิญกับวิกฤติต่าง ๆ มากมาย หากแต่ ปัญหาคือ การต้องพัฒนาคุณภาพของสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ตลอดเวลา ปัญหาสำคัญที่ถูกมองมาโดยตลอด และปัญหานี้เองส่งผลกระทบต่อรายได้มาซึ่งนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวอย่างมากมาย คือ การจัดการฐานทรัพยากรและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากอำนาจในการพัฒนาและจัดการ กระจายไปยังหน่วยงานต่าง ๆ มากมาย อาทิ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ ส่งผลให้การจัดการอุปทานทางการท่องเที่ยวไร้ทิศทางไม่มีเอกภาพมากนักและรวมไปถึงปัญหาจากองค์ประกอบหลักคือภัยธรรมชาติที่ไม่อาจจะห้ามได้ แต่ป้องกันได้และมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา 3) แนวทางและกำหนดยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต พบว่า หัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างเสริมความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยว กระแสการเติบโตของการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม เช่น การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ การท่องเที่ยวทางกีฬา ทางน้ำ การท่องเที่ยวด้วยเรือสำราญ และเรือยอร์ช การท่องเที่ยวผจญภัย การท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ในการพัฒนาแนวทางในทุก ๆ ด้าน เพื่อรอรับการเข้ามาท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

พิชญาภรณ์ ภูมิอินันท์⁸¹ ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม แรงจูงใจ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพชาวจีนในจังหวัดภูเก็ต ผลจากการศึกษาพบว่า แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ธรรมชาติ การผ่อนคลายและการหลีกเลี่ยง และความเป็นอิสระและการสร้างแรงกระตุ้น ในส่วนของ ความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านบุคลากร นอกจากนี้ ยังพบว่า ปัจจัย ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อระดับความสำคัญของปัจจัยแรงจูงใจและความพึงพอใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ และความพึงพอใจในการท่องเที่ยวยังมีอิทธิพลต่อแนวโน้มพฤติกรรมในอนาคตของนักท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญ

สุธาสินี วิทยาภรณ์, ตูลา ไชยาศิริรินทร์โรจน์และรุจิภา สิ้นสมบุรณ์ทอง⁸² ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า 1) นโยบายการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของภาครัฐยังคงพัฒนาได้ไม่ครบถ้วนโดยภาครัฐควรทำความร่วมมือกับคนในชุมชนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย 2) ชาวบ้านในชุมชนย่านเมืองเก่ายังขาดความรู้และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ภาครัฐควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวมาอบรมให้ความรู้กับชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ 3) ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นและคนในชุมชนจะประกอบอาชีพค้าขายของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น เพื่อเป็นการกระจายรายได้และการมีส่วนร่วม

⁸¹ พิชญาภรณ์ ภูมิอินันท์. “พฤติกรรมและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพชาวจีนในจังหวัดภูเก็ต”. วารสารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์กร, 10(2), 2561 หน้า 89-109.

⁸² สุธาสินี วิทยาภรณ์, ตูลา ไชยาศิริรินทร์โรจน์และรุจิภา สิ้นสมบุรณ์ทอง. “แนวทางพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต”. วารสารวิชาการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก, 7(1), 2564 หน้า 180-188.

ของคนในชุมชน และ 4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านที่พัก ด้านความสะดวกในการเดินทาง ด้านอาหารและเครื่องดื่ม ด้านการบริการการท่องเที่ยว ด้านผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของชุมชน และศักยภาพในการจัดการด้านการท่องเที่ยว

สุภัทรา สังข์ทอง, นิमित ชุ่นสั้นและกัญญาพัชร พัฒนาโกคินสกุล⁸³ ได้ศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวทางทะเลของหาดไม้ขาว จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่ากิจกรรมที่มีศักยภาพต่อการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวของหาดไม้ขาวประกอบด้วย 3 จุด โดยสถานที่แรกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว คือ หาดไม้ขาว พื้นที่ของชายหาดส่วนใหญ่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ซึ่งเป็นหาดที่มีความยาวมากที่สุดบนเกาะภูเก็ต เป็นหาดที่มีความเงียบสงบ จึงทำให้เป็นที่ประทับใจและนิยมสำหรับนักท่องเที่ยว เหมาะสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความเป็นส่วนตัวสูง จุดเด่นที่แตกต่างจากหาดอื่น ๆ ในจังหวัดภูเก็ต แบ่งออกเป็น 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมการเดินเต่าหรือการสังเกตแม่เต่าที่วางไข่ แต่ปัจจุบันกิจกรรมนี้ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยเป็นการรบกวนการวางไข่ตามธรรมชาติของเต่ามะเฟือง ส่วนกิจกรรมที่สอง คือ เป็นจุดชมวิวยังการ Landing เครื่องบิน เนื่องจากสนามบินนานาชาติภูเก็ตเป็นสนามบินที่มีเที่ยวบินหนาแน่นเป็นอันดับ 3 ของประเทศไทย ซึ่งหาดไม้ขาวตั้งอยู่บริเวณด้านหลังสนามบินนานาชาติภูเก็ต ส่งผลให้ผู้ที่เดินผ่านชายหาดจะมองเห็นเครื่องบินในระยะใกล้ ๆ สถานที่ต่อมา คือ นาผืนสุดท้าย มีพื้นที่ประมาณ 120 ไร่ เป็นโครงการเชิงอนุรักษ์อาชีพชาวภูเก็ตอย่างจริงจัง ในปี พ.ศ. 2554 ถือเป็นจุดเริ่มต้นโครงการที่เน้น “นาผืนสุดท้ายของจังหวัดภูเก็ต” ภาพชานาตข้าวและสีข้าวคงเป็นภาพที่ไม่คุ้นตาชาวภูเก็ตมากนัก “ปลูกวันแม่เก็บเกี่ยวกับพ่อ” แต่กิจกรรมการดำน้ำเกี่ยวข้าวที่ได้สัมผัสวิถีชีวิตการทำงานของคนบ้านที่นี่ยังคงส่งเสริมองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดขึ้นในจังหวัดภูเก็ต สถานที่สุดท้าย คือ ควายฮับ เป็นสถานที่ที่มีกิจกรรมการเลี้ยงกระบือที่เน้นการดำรงวิถีชีวิตเกษตรและประกอบอาชีพด้วยพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัจจุบันการรวมกลุ่มผู้เลี้ยงกระบือทำให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้สามารถมีรายได้พอเพียงในบริบทของการดำรงชีพปัจจุบัน ซึ่งกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมได้แก่ การเลี้ยงกระบือ การให้อาหารกระบือและการอาบน้ำกระบือที่สามารถสร้างประสบการณ์ที่แปลกใหม่ให้นักท่องเที่ยวและทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวิถีดั้งเดิมได้เป็นอย่างดี

ภักดี กลั่นภักดี⁸⁴ ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านมาตรฐานของสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพระดับสากลที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการตลาดที่สำคัญมากที่สุดที่ทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเลือกใช้บริการ

⁸³ สุภัทรา สังข์ทอง, นิमित ชุ่นสั้นและกัญญาพัชร พัฒนาโกคินสกุล. “การศึกษากิจกรรมเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวทางทะเลของหาดไม้ขาว จังหวัดภูเก็ต”. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11 เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2563 ณ มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา, 2563.

⁸⁴ ภักดี กลั่นภักดี. ปัจจัยด้านมาตรฐานของสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพระดับสากลที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการของนักท่องเที่ยวต่างชาติ. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว, คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2560.

คือ ด้านผลิตภัณฑ์และการบริการ รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดจำหน่าย ด้านราคา และด้านการส่งเสริมการขาย สำหรับการรับรู้มาตรฐานการบริการของสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพ นักท่องเที่ยวรับรู้มาตรฐานด้านบุคลากรมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านสถานที่ ด้านการบริการ และด้านผลิตภัณฑ์และการบริการ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการใช้บริการและอยากกลับมาใช้บริการในระดับมากที่สุด โดยปัจจัยด้านมาตรฐานการบริการมีความอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมากที่สุด

วารินทร์ ชูศรี และวรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล⁸⁵ กล่าวว่า ปี พ.ศ. 2561-2565 จำนวนนักท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกจะเติบโตขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.3 ต่อปี โดยการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวเป็นผลมาจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เข้มแข็งในภูมิภาค เช่น การเชื่อมต่อระหว่างประเทศที่สามารถเดินทางด้วยสายการบินที่หลากหลายและมีตารางการบินที่เพิ่มจำนวนเที่ยวระหว่างประเทศมากขึ้น มีการจัดตารางบินตรงระหว่างประเทศทำให้เกิดความรวดเร็วในการเดินทางมากขึ้น นอกจากนี้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญต่าง ๆ ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายในการเดินทางต่ำลง ความสะดวกจากการจองผ่านแพลตฟอร์มการท่องเที่ยวออนไลน์ ซึ่งทั้งหมดนี้อำนวยความสะดวกในการเดินทางอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งประเทศไทยก็มีการนำเอาแพลตฟอร์มการท่องเที่ยวออนไลน์มาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็วให้กับนักท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน โดยในปี พ.ศ. 2560 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประมาณ 100,000 ล้านบาท และมีแนวโน้มที่จะเติบโตขึ้นในอัตราร้อยละ 14 ต่อปี ซึ่งความได้เปรียบทางการแข่งขันของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยนั้นมีสาเหตุมาจากปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกประเทศที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของโลกที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ วิถีชีวิตของผู้คนในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับการบำบัดความเครียดโดยการแสวงหาวิธีการผ่อนคลาย เช่น การนวดสปา เป็นต้น ด้านสภาพแวดล้อมภายในประเทศที่มีผลทำให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเติบโต เช่น อัตราค่ารักษาพยาบาลที่ถูกกว่าประเทศเพื่อนบ้าน คุณภาพของการรักษาการผ่าตัดทางด้านศัลยกรรมเป็นที่ยอมรับจากนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ประเทศไทยมีเอกลักษณ์เฉพาะในผลิตภัณฑ์การให้บริการ เช่น การบริการนวดแผนไทย การบริการอบสมุนไพร และการประคบสมุนไพร

ณัฐกฤติ นิธิประภา⁸⁶ กล่าวว่า ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมองปี 2565 จะต้องขยับกลับรุกตลาดต่างชาติ จะให้ความสำคัญกับการทำตลาดที่มีความเฉพาะ มีศักยภาพในการใช้จ่ายสูง อย่างเช่นกลุ่มที่รักสุขภาพ กลุ่มที่มารักษาตัว กลุ่มแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายขยับค่าใช้จ่ายต่อคนต่อการเดินทางจาก 47,000 บาท ไปเป็น 62,000 บาทหรือเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 30 ภายในปี 2565 ปลายทางคือในปี 2565 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยจะสามารถทำรายได้จากการท่องเที่ยวใกล้เคียงกับปี 2562 แม้จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติน้อยกว่าครั้งต่อครั้ง แต่ก็คาดหวังว่ารายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยรวมในปี 2564 จะสามารถสะสมได้ราว 1.2 ล้านล้านบาท

⁸⁵ วารินทร์ ชูศรีและ วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล. “การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย”. วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวรวิชิตวารสารคนรินทร์, 7(2), 2563 หน้า 205-207.

⁸⁶ ณัฐกฤติ นิธิประภา. สาขาธุรกิจท่องเที่ยว ปี 2564 และแนวโน้มปี 2565. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยทางเศรษฐกิจ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564.

แบ่งเป็นรายได้จากตลาดในประเทศประมาณ 7 แสนล้านบาท และรายได้จากตลาดต่างประเทศประมาณ 5 แสนล้านบาท จากนักท่องเที่ยวอย่างน้อย 10 ล้านคนหรือเหลือเกือบ 1 ใน 4 ของปี 2562 ส่วนต่อเนื่องไปในปี 2565 คาดว่าประเทศไทยจะสามารถสะสมจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ 20 ล้านคน หรือราวร้อยละ 50 ของปี 2562 แต่จะสามารถทำรายได้ใกล้เคียงกับปี 2562 โดยการจับกลุ่มตลาดศักยภาพ และคาดว่าภายในปี 2566 ตัวเลขท่องเที่ยวจะดีขึ้นมากแน่นอน

ธนาคารแห่งประเทศไทย⁸⁷ ได้จัดทำรายงาน Revitalizing Thailand's tourism sector: In search of enablers for future sustainability ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่า หากสามารถเพิ่มจากเดิม 48,000 บาทต่อคน เป็น 60,000 บาทได้ จะทำให้ไทยได้รายได้เท่าเดิมแต่ด้วยนักท่องเที่ยวเพียง 32 ล้านคน อีกทั้งต้องเพิ่มสมดุลในภาคการท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ เช่น กระจายแหล่งที่มาของรายได้ให้พึ่งพาทลาดนักท่องเที่ยวที่หลากหลายขึ้น เพื่อให้รายได้จากการท่องเที่ยวมีเสถียรภาพ และช่วยรองรับความเสี่ยงในอนาคต รวมถึงเพิ่มการกระจายรายได้ผ่านการสนับสนุนการท่องเที่ยวเมืองรองมากขึ้น และที่สำคัญต้องทำให้การท่องเที่ยวไม่สร้างต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมมากเหมือนในอดีต นอกจากนี้ การปรับโครงสร้างภาคการท่องเที่ยวไปโมเดลใหม่นี้ จะสร้างการลงทุนในภาคการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น อาทิ การลงทุนด้านดิจิทัลเพื่อสนับสนุนกระแส Contactless และแพลตฟอร์มด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งจะทำให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรการผลิต ทั้งสินค้าทุน เครื่องจักร และแรงงานไปในที่ที่จะได้รับผลดีสูงสุดและจะมีส่วนช่วยเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) การให้บริการ ทั้งนี้ การปรับโฉมภาคท่องเที่ยวให้พึ่งพาปัจจัยทุนมากขึ้น จากเดิมที่ภาคการท่องเที่ยวพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติและแรงงานจำนวนมาก (มากกว่า 7 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 20 ของการจ้างงานทั้งหมด) ทำให้ในช่วงเปลี่ยนผ่านแรงงานบางส่วนจำเป็นต้องมีการปรับทักษะให้สอดคล้องกับเทรนด์ใหม่ ขณะที่แรงงานส่วนเกินจำเป็นต้องได้รับการดูแลให้สามารถเปลี่ยนไปทำงานในภาคบริการอื่นที่อาจได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นในอนาคต เช่น ภาคบริการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ Hospitality and wellness ซึ่งกลุ่ม Medical and wellness tourism ที่จะได้รับความนิยมมากขึ้น ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายต่อทริปสูงถึงประมาณ 80,000-120,000 บาท และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจไทยสูงกว่าร้อยละ 80 ของรายได้ที่ได้รับ

Gill and Singh⁸⁸ ได้สำรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกจุดหมายปลายทางสำหรับการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ ผลการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ได้กลายเป็นหนึ่งในแนวโน้มล่าสุดในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ได้รับและมีศักยภาพที่จะเติบโตอย่างต่อเนื่องแบบทวีคูณทุกปี นักเดินทางจำนวนมากกว่าเดิมกำลังเดินทางไปต่างประเทศเพื่อรับการรักษาทางการแพทย์คุณภาพสูง ในราคาที่ถูกลง ผลการสำรวจระบุว่า แพทย์เก่ง สถานพยาบาลคุณภาพสูง และการรักษาพยาบาลที่รวดเร็วเมื่อจำเป็น เป็นปัจจัยสำคัญ 3 อันดับแรกก่อนตัดสินใจเดินทางไปต่างประเทศหรือไม่ ผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นประโยชน์กับธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดยอ้อมกับอุตสาหกรรมนี้ เช่น บริษัท

⁸⁷ ธนาคารแห่งประเทศไทย. รายงาน *Revitalising Thailand's tourism sector: In search of enablers for future sustainability*. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564.

⁸⁸ Gill, H., and Singh, N. "Exploring the Factors that Affect the Choice of Destination for Medical Tourism". *Journal of Service Science and Management*, 4(3), 2011 pp.315-324.

ประกันภัย บริษัทบัตรเครดิต บริษัทตัวแทนท่องเที่ยว โรงแรม บริษัทอาหารและเครื่องดื่ม สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการแพทย์ และสปา

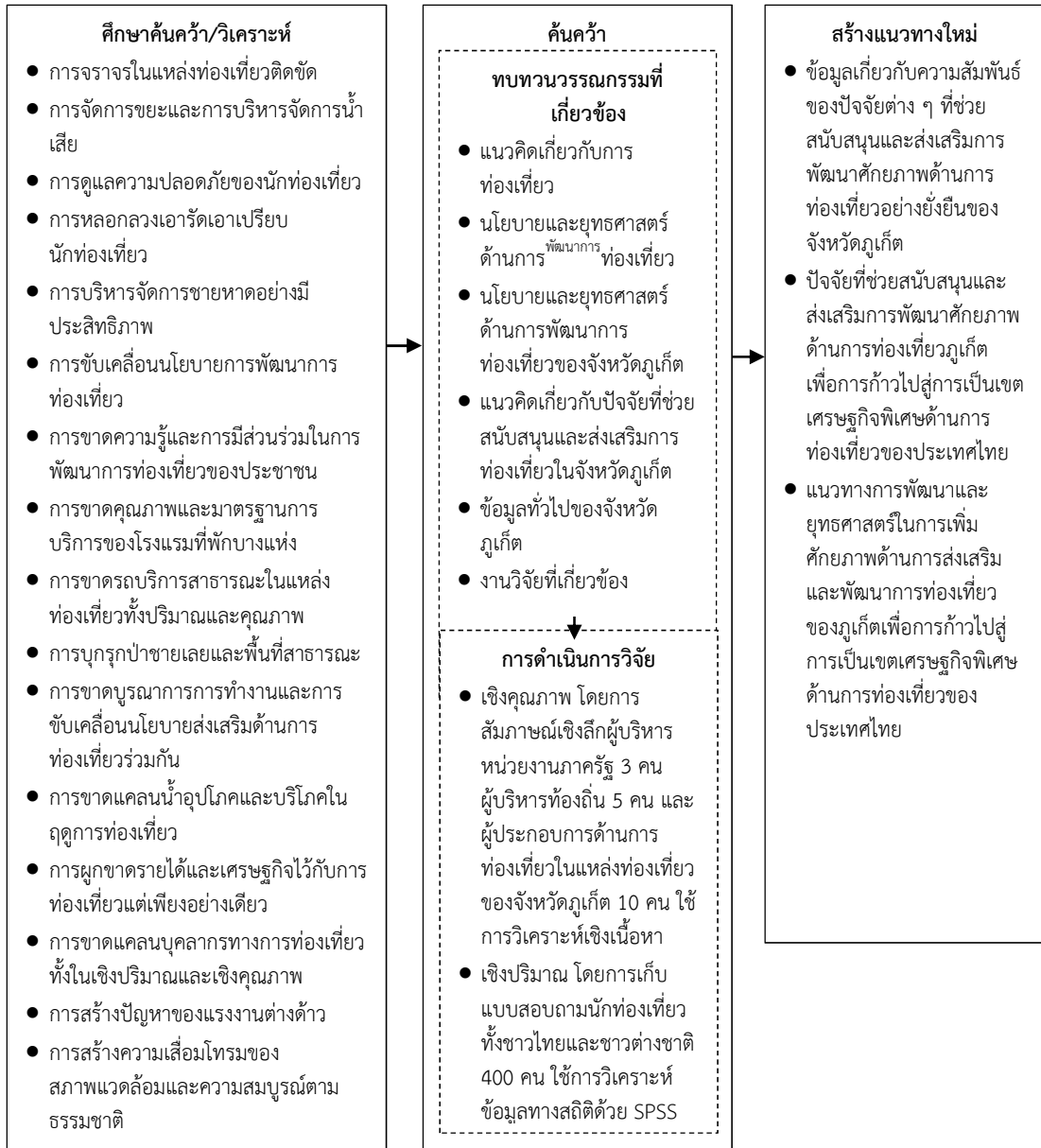
Heydari et al.⁸⁹ ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ ผลการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์เป็นแนวคิดที่ค่อนข้างใหม่และมีการใช้งานที่เติบโตอย่างรวดเร็ว เป็นการเดินทางโดยมีจุดประสงค์เพื่อรับบริการด้านสุขภาพที่มีให้ในประเทศอื่น ๆ และอยู่ภายใต้ความพึงพอใจของผู้ป่วยซึ่งเป็นหนึ่งในตัวบ่งชี้คุณภาพที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์เป็นหลัก การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนที่เดินทางไปรับการรักษาพยาบาลในต่างประเทศอย่างเป็นระบบ การตรวจสอบของการศึกษาให้ผล 137 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ จำแนกปัจจัยออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ บริการ กำลังคน ข้อมูล ต้นทุน สภาพร่างกาย และอุปกรณ์สุขภาพ ในหมวดหมู่เหล่านี้ โดเมนบริการครอบคลุมปัจจัยที่มีอิทธิพลส่วนใหญ่

Ullah et al.⁹⁰ ค้นพบว่า ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและความงามได้กลายเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมใหม่ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ขึ้นอยู่กับการผสมผสาน จากการวิจัยเชิงทฤษฎีและภาคปฏิบัติ พบว่าปัจจัยผลักดันใน 4 ด้าน ได้แก่ ความต้องการของตลาด ด้านอุตสาหกรรม การจัดหา โครงสร้างพื้นฐาน และสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อนวัตกรรมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี การศึกษานี้จะกล่าวถึงการปฏิบัติหลายประการนัยต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

⁸⁹ Heydari, M., Yousefi, M., Derakhshani, N., Khodayari-Zarnaq, R. "Factors Affecting the Satisfaction of Medical Tourists: A Systematic Review". *Health Scope*, 8(3), e80359. doi: 10.5812/jhealthscope.80359, 2019.

⁹⁰ Ullah, N., Zada, S., Siddique, M.A., Hu, Y., Han, H., Vega-Muñoz, A., Salazar-Sepúlveda, G. "Driving Factors of the Health and Wellness Tourism Industry: A Sharing Economy Perspective Evidence from KPK Pakistan". *Sustainability*, 13, 2021 pp. 13340-13344.

กรอบแนวคิดของการวิจัย

สรุป

จากที่กล่าวมานั้นผู้วิจัย ได้นำ แนวคิดต่าง ๆ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดภูเก็ต นำมารวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ได้งานวิจัยที่สมบูรณ์ ได้แนวทางตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์สภาพปัญหา ศักยภาพและปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาและยุทธศาสตร์ของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต และจะกล่าวต่อไปในบทที่ 3

บทที่ 3

การวิเคราะห์สภาพปัญหา ศักยภาพและปัจจัยสนับสนุน การพัฒนาและยุทธศาสตร์ของการท่องเที่ยว ในจังหวัดภูเก็ต

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการศึกษาสภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ในขณะเดียวกันก็มุ่งเน้นการศึกษาปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต และเสนอแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตเพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยมีลำดับการศึกษาดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต

ส่วนที่ 4 สรุป

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต พบว่า ปัญหาที่เกิดจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของจังหวัดภูเก็ตทั้งในส่วนของการลงทุนภาคเอกชนในการพัฒนา อสังหาริมทรัพย์และจำนวนนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางเข้ามาจังหวัดภูเก็ตอย่างต่อเนื่องทุกปี รวมทั้งการเคลื่อนย้ายประชากรเข้ามาทำงานในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งได้นำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ มาสู่จังหวัดภูเก็ต ทั้งด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์และวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

1. ประเด็นปัญหาด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานรวมถึงการไม่พัฒนาไม่เพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายคมนาคมในเส้นทางหลักและรอง เส้นทางคมนาคมสาธารณะระหว่างหมู่บ้านคับแคบ ไม่สะดวกในการสัญจร/ถนนชำรุด และขาดการปรับโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้าสาธารณะให้มีมาตรฐานเพียงพอต่อความต้องการ ในขณะที่ระบบระบายน้ำ ระบายน้ำ คลองไม่สามารถระบายน้ำได้ทันในช่วงฝนตกหนัก ทำให้น้ำท่วมขัง เป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก และลดการสูญเสีย ทางเศรษฐกิจ อีกทั้งการไม่พัฒนา ไม่เพิ่มประสิทธิภาพพื้นที่เพื่ออำนวยความสะดวกและรองรับ การขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยวให้สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยพบว่า ปัจจุบันภูเก็ตประสบกับปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานแทบทุกด้านไม่แตกต่างจากเมืองใหญ่ทั่วไปในประเทศไทยที่เติบโตอย่างรวดเร็ว แต่ขีดความสามารถในการรองรับด้านโครงสร้างพื้นฐานไม่สามารถตามได้ทัน นับตั้งแต่ขีดความสามารถในการรองรับของท่าอากาศยานที่ไม่เพียงพอกับความต้องการที่เพิ่มขึ้นมาก ไปจนถึงปัญหาการขนส่งจราจรในเมือง โดยเฉพาะการขาดแคลนระบบการขนส่งมวลชนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ จึงทำให้การผู้คนหันมาใช้รถยนต์และจักรยานยนต์ส่วนตัว รวมถึงนักท่องเที่ยวที่ขี่จักรยานยนต์ไปตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ และมีปัญหาอุบัติเหตุสืบเนื่องตามมา ปัญหาการเชื่อมต่อด้านการเดินทางขนส่งระหว่างแหล่งที่พักแรมของนักท่องเที่ยวกับกิจกรรมอื่น ๆ รวมถึงพื้นที่เมืองเดิม จึงเป็นโจทย์สำคัญมากของภูเก็ต นอกจากนี้ ภูเก็ตยังประสบปัญหาด้านน้ำประปาที่ขาดแคลนมาก เนื่องจากธุรกิจโรงแรมใช้น้ำดิบเป็นปริมาณมาก นอกเหนือจากการเติบโตของกิจกรรมพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัย แต่แหล่งน้ำดิบในเกาะภูเก็ตมีอยู่จำกัด แม้ว่าจะมีการใช้น้ำจากเหมืองเก่าได้ แต่ก็มีความแพง เป็นการเพิ่มต้นทุนด้านการผลิตและการบริการ ส่วนปัญหาด้านน้ำเสีย ก็ยังคงมีการปล่อยน้ำเสียลงในคูคลองและทะเลอย่างผิดกฎหมาย แม้มีการตรวจสอบกำกับอยู่ตลอดเวลาก็ตาม สำหรับปัญหาน้ำท่วมขังเป็นน้ำท่วมหลากฉับพลันที่เกิดขึ้นเป็นประจำในช่วงฤดูฝนของทุกปี

2. ประเด็นปัญหาด้านสังคม การไม่ส่งเสริมความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการพัฒนา รวมทั้งการกำหนดมาตรการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ชายหาด/ทะเล) ซึ่งเป็นสินค้าหลักของจังหวัดให้คงสภาพความสมบูรณ์ตามธรรมชาติอย่างยั่งยืนการไม่สนับสนุน ทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการนำระเบียบข้อกฎหมายมาบังคับใช้อย่างเข้มงวดในการบริหารจัดการ เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างเหมาะสม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยพบว่า ความท้าทายของการพัฒนาสังคมเมืองในเชิงโครงสร้างทั้งจังหวัดภูเก็ตคือ จะเชื่อมโยงการพัฒนาของพื้นที่ต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้อย่างไรให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาสังคมเมือง โดยการสร้างความเฉพาะของพื้นที่ย่านต่าง ๆ ให้มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังสามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่สังคมเมืองต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้ ทั้งนี้ทั้งนั้น พื้นที่เมืองแต่ละแห่งในภูเก็ตมีความท้าทายเฉพาะตัวที่แตกต่างกันออกไป พื้นที่หาดป่าตองมีความเป็นสังคมเมืองสูง และมีแนวโน้มที่จะพัฒนาเพิ่มไปเรื่อย ๆ ประเด็นด้านโครงสร้างพื้นฐานจึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะด้านการขนส่งมวลชน ส่วนหาดกะตะและหาดกะรน

แม้ว่ายังไม่มีการพัฒนาพื้นที่เท่ากับหาดป่าตอง แต่ก็มีความผลักดันในการพัฒนาค่อนข้างสูง จึงต้องมีการสร้างผังโครงสร้างพื้นฐานรองรับการพัฒนาให้ยังคงมีเอกลักษณ์ของพื้นที่อยู่ต่อไป

3. ประเด็นปัญหาด้านการบริหารจัดการ การไม่ส่งเสริมให้มีการขับเคลื่อนการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของจังหวัด โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนการไม่สนับสนุนส่งเสริมให้มีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อกฎหมายให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานในพื้นที่ เพื่อให้จังหวัดมีความคล่องตัว เกิดเอกภาพ สามารถดำเนินการตามแผนพัฒนา ได้อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อที่จะส่งเสริมบทบาทเอกชนร่วมกับชุมชน ในการรักษาแหล่งท่องเที่ยวดั้งเดิมพร้อมผสมผสานวิถีชีวิต ในสภาพเดิมของคนภูเก็ต โดยส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น รวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยพบว่า จังหวัดภูเก็ตต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนและการบริหารจัดการเมืองทั้งในภาพรวมและเพื่อการท่องเที่ยวโดยเฉพาะความท้าทายระดับโครงสร้างเมือง หากวิเคราะห์ตามฐานเศรษฐกิจของภูเก็ตที่พึ่งพาสาขาการท่องเที่ยวเป็นหลัก จะเห็นได้ว่า พื้นที่เมืองบริเวณหาดแหบทุกหาดจะเป็นพื้นที่เศรษฐกิจและแหล่งงานที่ผลักดันระบบเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ต อย่างไรก็ตาม พื้นที่บริเวณระหว่างหาดสำคัญคือ หาดป่าตอง หาดกะตะ หาดกะรนและหาดราไวย์ กับพื้นที่เทศบาลนครภูเก็ต โดยเฉพาะพื้นที่สองข้างถนนเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่ 9 ถนนวิชิตสงคราม ถนนเจ้าฟ้าตะวันตก ได้เริ่มมีการพัฒนาโครงการห้างสรรพสินค้าและพื้นที่พาณิชย์กรรมขนาดใหญ่ ซึ่งจะก่อให้เกิดแรงดึงดูดของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการพัฒนาเมืองมาในย่านนี้มากยิ่งขึ้น หากไม่นับโครงการพัฒนาโรงแรมและที่พักอาศัยสำหรับคนต่างชาติในพื้นที่ชายหาดหรือใกล้กับชายหาดแล้ว โครงการหมู่บ้านจัดสรรและห้องชุดมักเกิดขึ้นในพื้นที่รอยต่อระหว่างศูนย์กลางเมืองเดิมกับบริเวณเมืองริมหาด แนวโน้มการพัฒนานี้จะยิ่งทำให้ศูนย์กลางเมืองภูเก็ตแต่เดิมลดความสำคัญลงไปเรื่อย ๆ เนื่องจากแม่เหล็กของกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้ย้ายไปอยู่ตรงตำแหน่งอื่นของเมือง อย่างไรก็ตาม การอนุรักษ์และฟื้นฟูเมืองเก่าภูเก็ตบริเวณถนนกลาง ถนนตีบุก และถนนกระบี่ได้ทำให้เกิดย่านท่องเที่ยวและกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ คล้ายกับย่านนิมมานฯ ของเชียงใหม่ ทำให้เมืองเก่าที่เคยซบเซาลงไปได้กลับมามีชีวิตชีวามากยิ่งขึ้น

4. ประเด็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ การกำจัดของเสียสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการบุกรุกป่าชายเลนของนายทุนกลายเป็นปัญหาสำคัญของเมืองภูเก็ตที่ยังคงมีอาจแก้ไขได้อย่างยั่งยืนมาจนถึงปัจจุบัน องค์กรปกครองท้องถิ่นเองก็ได้มีการพยายามขับเคลื่อนนโยบายด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนมาอย่างต่อเนื่องในหลายรัฐบาล แต่ปัญหาต่าง ๆ ก็ยังคงไม่หมดไปเสียทีเดียว แต่นับวันกลับมีการรุกรานพื้นที่ทางธรรมชาติมากขึ้น มีการผลิตขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลจำนวนมากขึ้นจากการเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นภายหลังโควิด - 19 หมดไป ทำให้องค์กรปกครองท้องถิ่นไม่อาจบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลได้ทันและมีประสิทธิภาพเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยพบว่า จังหวัดภูเก็ตกำลังประสบกับปัญหาด้านขยะที่เพิ่มขึ้นและการบริหารจัดการน้ำเสียจากแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี ในขณะเดียวกันก็ยังประสบกับปัญหาด้านการบุกรุกป่าชายเลนและพื้นที่สาธารณะเพื่อทำประโยชน์

จากนายทุนและปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและความสมบูรณ์ตามธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว อันเนื่องมาจากการเข้ามาของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยที่ผ่านมานหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ตได้พยายามที่จะขับเคลื่อนนโยบายด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และจะต้องพยายามที่จะนำไปปฏิบัติโดยจะต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชนและผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้การนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุดได้ อย่างไรก็ตาม จังหวัดภูเก็ตถือว่าได้ประสบความสำเร็จในการกำจัดขยะและใช้ประโยชน์จากพลังงานทดแทนที่ผลิตได้จากการเผาขยะ ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีในการบริหารจัดการขยะในเมืองใหญ่ได้ แม่ว่ายังมีประเด็นปัญหาที่ต้องแก้ไขต่อไป

5. ประเด็นปัญหาด้านความมั่นคง การไม่สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเอกชน อาสาสมัคร ชุมชนและภาคประชาชนในการป้องกันสาธารณภัย ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเป็นเครือข่ายการบริหารจัดการ สาธารณภัยในทุกขั้นตอน การไม่สนับสนุนกระบวนการชุมชนเข้มแข็ง ภาคเอกชนผู้ประกอบการ ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยพบว่า การสร้างความมั่นคงในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตทั้งในพื้นที่เมืองใหม่และพื้นที่เมืองเดิม พื้นที่เมืองเดิมที่วางไม่ได้จำกัดเฉพาะบริเวณพื้นที่เมืองเก่าที่เริ่มมีกิจกรรมท่องเที่ยวและกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ เข้ามาแล้ว แต่รวมไปถึงพื้นที่ที่มีการพาณิชย์กรรมเดิมที่เคยเป็นศูนย์กลางของเมือง แม้ว่าอาจยังมีความคึกคักอยู่บ้าง แต่ก็เทียบไม่ได้กับพื้นที่พาณิชย์กรรมส่วนอื่น ๆ ของจังหวัดภูเก็ต แต่เนื่องจากเป็นพื้นที่เมืองเดิม จึงมีโครงสร้างถนนและโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ ที่มีศักยภาพที่จะฟื้นฟูกลับมาให้มีความคึกคักต่อได้ การสร้างความมั่นคงที่เมืองเดิมของภูเก็ตจะยังเป็นการตอบรับแนวคิดการพัฒนาเมืองที่เน้นการเพิ่มความหนาแน่นแบบกระชับ (compact) เพื่อส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งมวลชนและการป้องกันสาธารณภัย โดยเฉพาะแนวคิดการพัฒนาเมืองรอบสถานีรถไฟหรือระบบขนส่งมวลชนแบบรางเบา (light rail transit)

ผลจากการวิเคราะห์ปัญหาด้านต่าง ๆ ในช่วงต้น ทำให้พบว่า ปัญหาด้านต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตและปัญหาด้านต่าง ๆ เหล่านี้มีมาอย่างยาวนานหลายปี ทั้งด้านโครงสร้าง สถานที่ การบริการและภัยธรรมชาติ ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกำลังใช้ความพยายามร่วมกันออกมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวภูเก็ตให้กลับมาเฟื่องฟูอีกครั้งภายหลังโควิด - 19 โดยการจัดแพ็คเกจท่องเที่ยวราคาถูกเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นโครงการตามแนวคิดช่วยอันดามัน เทียวอันดามัน เพื่อจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศให้ลงไปเยือนภูเก็ต ซึ่งส่งผลให้การท่องเที่ยวมีทิศทางที่มีแนวโน้มดีขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งสามารถดูได้จากการที่นักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามายังจังหวัดภูเก็ตปีละหลายล้านคน แต่ก็มีปัญหาและอุปสรรคหลายประเด็นที่จะต้องมีการแก้ไขเพื่อให้พัฒนาต่อไป และก็มีปัญหาบางประเด็นที่ยังไม่ได้แก้ไขหรือยังไม่สามารถแก้ไขได้ รวมทั้งยังมีปัญหาบางประเด็นที่เกิดขึ้นใหม่เรื่อยมา และมีการแก้ไขพัฒนาไปตามสถานการณ์โดยตลอด ซึ่งจังหวัดภูเก็ตนั้นได้รับผลกระทบจากองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มขีดจำกัดในการท่องเที่ยว ซึ่งในส่วนของแกไขปัญหานั้น หลัก ๆ จะเป็นเรื่องการแกไขปัญหาจราจรของจังหวัดและสามารถใช้เป็นเส้นทางหลักทั้งในการรองรับนักท่องเที่ยวและการรับมือกับภัยพิบัติในรูปแบบต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ และจังหวัดภูเก็ตก็มีการขอรับการสนับสนุน

และผลักดันให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและอื่น ๆ โดยเร็ว การผ่อนผันใช้พื้นที่บริเวณก่อสร้างโครงข่ายเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมของแหล่งท่องเที่ยว (สายฉลอง-ป่าตอง) จังหวัดภูเก็ต รวมถึงขอสนับสนุนงบประมาณก่อสร้างโครงข่ายเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมของแหล่งท่องเที่ยวจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง

จากผลการวิเคราะห์สภาพการณ์ปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต โดยใช้เครื่องมือทางการบริหาร SWOT Analysis ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า

1. จุดแข็ง (Strength)

1.1 จังหวัดภูเก็ตมีโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับการเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลก มีท่าเรือ น้ำลึก สนามบินนานาชาติ มาริน่า และเชื่อมโยงทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ที่เชื่อมกับภูมิภาคอันดามันและสามารถเชื่อมต่อไปยังต่างประเทศ เช่น มาเลเซีย ได้

1.2 จังหวัดภูเก็ตมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้เป็นที่ดึงดูดใจและเป็นเป้าหมายของนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก

1.3 จังหวัดภูเก็ตเป็นพื้นที่ที่นักลงทุนด้านการท่องเที่ยวให้ความสนใจ ทั้งนี้ไม่ใช่เฉพาะคนไทยเท่านั้นแต่เป็นทุนจากทั่วโลก ทำให้มีสถานบริการด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลายครบครันในการบริการนักท่องเที่ยว

1.4 สังคมในจังหวัดภูเก็ตมีความเป็นพลวัต ประชาชนมีความทันสมัย การมี/การใช้/การเข้าถึงระบบ ICT มีอัตราสูง จังหวัดภูเก็ต มี Network High Speed Internet ครอบคลุมทั้งเกาะ

1.5 จังหวัดภูเก็ตมีความเป็นเลิศในด้านการให้บริการด้านสุขภาพ และการรักษาทางการแพทย์ เฉพาะทางในหลายสาขา เช่น สาขาอุบัติเหตุ สาขาโรคหัวใจ ซึ่งมีศูนย์ผ่าตัดโรคหัวใจ และศูนย์อุบัติเหตุฉุกเฉิน รวมทั้งเป็นศูนย์กลางของกลุ่มจังหวัดอันดามันในทุกด้าน

1.6 จังหวัดภูเก็ตเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ต้นแบบ ในการส่งเสริมด้านการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน มีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาจังหวัดสู่เมืองต้นแบบด้านการศึกษา มีสถานศึกษาที่มีคุณภาพและระบบการจัดการศึกษาในหลักสูตรนานาชาติ เพื่อรองรับการพัฒนาในทุกด้าน

1.7 จังหวัดภูเก็ตมีการกำหนดทิศทางและตำแหน่งการพัฒนาพื้นที่ไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของคนในพื้นที่มาอย่างยาวนาน

1.8 จังหวัดมีการวางระบบเฝ้าระวังความปลอดภัย มีหน่วยงานดูแลด้านความมั่นคงและการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย ทั้งฝ่ายทหาร ตำรวจ และฝ่ายปกครองตั้งอยู่ในพื้นที่

1.9 จังหวัดภูเก็ตมีโครงสร้างทางเศรษฐกิจเข้มแข็ง ประชาชนมีรายได้ต่อหัวสูง มีความสามารถและสร้างสรรค์การพัฒนา ผู้ประกอบการภาคธุรกิจเอกชนมีความรู้ทักษะความสามารถสูงในการประกอบการและการลงทุน

1.10 ด้านสังคม จังหวัดภูเก็ตมีการสืบทอดขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม มีวิถีชีวิตความเป็นมาอย่างยาวนาน ตลอดทั้งยังเชื่อมโยงกับเมืองหลักสำคัญด้านการค้า อาทิเช่น ตะกั่วป่า ระนอง ปีนัง มะละกา และสิงคโปร์ จึงส่งผลให้มีความสามารถในการหล่อหลอมทางสังคมสูง ประชาชนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในระดับดี มีอัตลักษณ์เป็นของตนเอง

2. จุดอ่อน (Weakness)

2.1 ประชาชนและผู้ประกอบการบางส่วนยังมีการละเมิดกฎหมายขาดวินัยและขาดจิตสำนึกโดยเฉพาะอย่างยิ่งการไม่มีวินัยในการใช้รถใช้ถนนก่อให้เกิดปัญหาจราจร การทิ้งขยะและปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำสาธารณะ การบุกรุกที่สาธารณะโดยเฉพาะพื้นที่ป่า การขาดจิตสำนึกในการดูแลและรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของจังหวัดที่เป็นเมืองท่องเที่ยวนานาชาติได้

2.2 ชุมชนมีลักษณะชุมชนเมืองทำให้ขาดความเป็นเอกภาพและการมีส่วนร่วม ประชาชนบางส่วนยังขาดจิตอาสา ขาดการบูรณาการในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น การขยายตัวของเมืองเป็นไปอย่างรวดเร็ว ในขณะที่โครงสร้างพื้นฐานของเมืองบางด้าน เช่น การคมนาคมขนส่ง การบริหารจัดการน้ำ และข้อกฎหมายบางด้านที่เกี่ยวข้อง ยังไม่สามารถพัฒนาให้รองรับได้ทันกับการพัฒนาของเมือง

2.3 โครงสร้างเศรษฐกิจมีการพึ่งพาภาคการท่องเที่ยวเป็นหลักและบุคลากรของภาครัฐยังไม่เพียงพอต่อการให้บริการประชาชน

2.4 ปัญหาขาดการบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสมกับปริมาณการใช้ทั้งเพื่ออุปโภคและบริโภคในทุกฤดูกาล

2.5 ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ถูกทำลายมากขึ้นจากการท่องเที่ยว มีความเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลที่ยังไม่สอดคล้องกับการรักษาสมดุลในการพัฒนา

2.6 บุคลากรด้านการบริการและการประกอบอาชีพในขั้นต้นยังขาดการพัฒนาทักษะฝีมือที่ได้มาตรฐานเพื่อเพิ่มผลิตภาพและยกระดับการให้บริการที่ดีและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ

2.7 ข้อมูลพื้นฐานยังขาดระบบการบูรณาการทางด้านข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและเป็นข้อมูลเดียวกัน ซึ่งทำให้มีผลต่อการพัฒนาและต่อยอดในด้านต่าง ๆ

2.8 ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รอคการบริหารจัดการเป็นจำนวนมากขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะอย่างเป็นระบบ ขาดพื้นที่ดำเนินการก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะ

2.9 ระบบเฝ้าระวัง ความปลอดภัย เช่น อุปกรณ์ต่าง ๆ ทางด้าน IT หอเตือนภัย ระบบ CCTV ขาดงบประมาณในการบำรุงรักษาดูแลอย่างต่อเนื่อง

3. โอกาส (Opportunity)

3.1 การได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลในบางโครงการ ทำให้สามารถเกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ เช่น การจัดทำอุโมงค์ทางลอดแก้ปัญหาจราจรและขณะเดียวกันรัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาจังหวัดภูเก็ตโดยเฉพาะแนวคิดที่จะมี Mega Project ทางด้านการขนส่ง เพื่อให้เป็นเมืองชั้นนำระดับประเทศและระดับโลก

3.2 รัฐบาลส่งเสริมให้ภูเก็ตเป็นเมือง MICE CITY ของประเทศร่วมกับอีก 5 เมือง ขณะที่กระแสการท่องเที่ยว โดยเฉพาะภูเก็ตและภูมิภาคอันดามันยังคงเป็นที่นิยมของ

นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศและชาวไทย ทั้งการท่องเที่ยวธรรมชาติ หรือเชิงวัฒนธรรม และการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3.3 ความก้าวหน้าและความทันสมัยของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นโอกาสในการประชาสัมพันธ์และการสร้างภาพลักษณ์จังหวัดสู่ระดับนานาชาติ และเป็นโอกาสในการสร้างจังหวัด ให้เป็นเมืองดิจิทัล

3.4 นโยบาย Digital Economy โดยจังหวัดภูเก็ตถูกกำหนดให้เป็น 1 ใน 6 จังหวัดนำร่อง โครงการ Flag Ship Pay Smart City แห่งแรกของประเทศไทยและนโยบาย/มาตรการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ Super Cluster รวมทั้งการเป็น Creative City เมืองแรกของประเทศ จึงมีโอกาสดึงดูด Digital Worker เข้ามาทำงาน (แรงงานระดับมัธยมศึกษา) เป็นโอกาสในการพัฒนาให้เป็นจังหวัดที่พัฒนาอย่างมากทางกายภาพ

3.5 นโยบายการพัฒนาภาค การเชื่อมโยงเครือข่ายการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันกับจังหวัดฝั่งอ่าวไทย เพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเดิมกับแหล่งท่องเที่ยวใหม่ สร้างโอกาสการท่องเที่ยว การกระจายรายได้ทางการท่องเที่ยว และเป็นการเปิดกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ของเกาะภูเก็ตและพื้นที่ใกล้เคียง

3.6 กลุ่มทุนและรัฐบาลต่างประเทศให้ความสนใจกับจังหวัดภูเก็ต ทั้งในด้านการลงทุนและความร่วมมือในด้านต่าง ๆ เช่น การเป็นเมืองพี่เมืองน้อง และ ITOP Forum ซึ่งเป็นโอกาสในการยกระดับด้านการค้าการลงทุน และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

3.7 เป็นประเทศที่มีความมั่นคงทางด้านสาธารณสุข อันดับ 6 ของโลก และอันดับ 1 ของเอเชีย จากการจัดอันดับ ม.จอห์นส์ ฮอปกินส์ ของสหรัฐฯ ซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยเป็นที่สนใจของนานาชาติที่จะลงทุนในธุรกิจทางการแพทย์

3.8 นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยว กระแสการเติบโตของการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม เช่น การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ การท่องเที่ยวทางกีฬา ทางน้ำ การท่องเที่ยวด้วยเรือสำราญและเรือยอร์ช การท่องเที่ยวผจญภัย การท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งเป็นโอกาสแก่จังหวัดในการสร้างสรรค์กิจกรรมและนวัตกรรมการท่องเที่ยว

3.9 อยู่ใกล้กับประเทศที่มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูง เช่น จีน อินเดีย อินโดนีเซีย เป็นต้น ทำให้เป็นโอกาสในการขยายและส่งเสริมตลาดด้านการท่องเที่ยว

4. ภาวะคุกคาม (Threat)

4.1 สังคมออนไลน์ (Social Network) นับว่าเป็นเครื่องมือที่สร้างความเสี่ยงทั้งทางธุรกิจ อาชญากรรม การหลอกลวง การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และทรัพย์สินทางปัญญา รวมไปถึงการสร้างข่าวรือ กระแสที่ไม่จริง (Fake New) เป็นต้น

4.2 ความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจโลก หรือสงครามทางการค้าระหว่างประเทศ มีผลต่อการท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพจากยุโรป เป็นต้น

4.3 โรคติดต่อสายพันธุ์ใหม่ เช่น Covid 19 ภัยคุกคามจากปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ การหลบหนีเข้าเมืองสิ่งผิดกฎหมาย ที่มากับนักท่องเที่ยวต่างชาติและแรงงานต่างด้าว ส่งผลกระทบต่อประชาชนและนักท่องเที่ยว

4.4 การไหลบ่าของวัฒนธรรมจากภายนอกที่ไม่เหมาะสม เช่น จากตะวันตก ทำให้วิถีของชุมชนที่ดั้งเดิมต้องเปลี่ยนแปลงไป อัตลักษณ์และอารยธรรมดั้งเดิมถูกคุกคาม

4.5 การบังคับใช้กฎหมายในภาพรวมโดยเฉพาะกฎหมายที่บังคับใช้จากหน่วยงานส่วนกลางยังขาดประสิทธิภาพ ขาดการบูรณาการและขาดเอกภาพทำให้มีผลต่อภาพรวมที่ไม่สามารถดำเนินการให้เบ็ดเสร็จได้ภายในพื้นที่ เช่น กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในทุกด้าน เป็นต้น

4.6 การที่มีความจำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าวในการขับเคลื่อนภาคต่าง ๆ ในพื้นที่ส่งผลต่อด้านบริการสาธารณสุขในพื้นที่ เช่น อัตราของการใช้บริการต่อสถานพยาบาลที่เพิ่มขึ้น และมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของประชากรของคนต่างด้าวในพื้นที่

4.7 จังหวัดภูเก็ตตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงที่มีโอกาสในการเกิดพิบัติภัยทางธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว สึนามิ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า เมืองภูเก็ตในฐานะเมืองท่องเที่ยวมีจุดแข็งและโอกาสของเมืองภูเก็ตที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนในเรื่องที่ว่า

1. เมืองภูเก็ตเป็นเมืองพหุวัฒนธรรม และมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมชัดเจน
2. มีทรัพยากรธรรมชาติโดยรอบที่ยังไม่ได้ใช้งานเต็มศักยภาพ เช่น เขาไร่เขาโต๊ะแซะ เกาะสิเหร่
3. มีคุณค่าที่จับต้องได้ อาคารเก่าแก่อันเป็นเอกลักษณ์และศาสนสถานเป็นจำนวนมาก
4. สามารถเชื่อมต่อไปยังพื้นที่โดยรอบจังหวัดภูเก็ตได้สะดวก โดยเฉพาะหาดป่าตองโครงการพัฒนา LRT Smart Bus และการพัฒนาเป็น Phuket Smart City
5. มีความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ เนื่องจากเป็นพื้นที่จุดเชื่อมโยงการคมนาคมของภาคใต้ มีเครือข่ายการคมนาคม ทั้งทางรถไฟ ทางบก และทางอากาศ
6. มีคุณค่าที่จับต้องไม่ได้ ด้านอาหาร วัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมของชาวภูเก็ต
7. มีความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยวของพื้นที่สูง ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ทางทะเลและนิเวศป่าเขา)
8. กระแสการท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่
9. โอกาสในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว สองฝั่งทะเล จากเกาะสู่แผ่นดิน และธรรมชาติสู่วัฒนธรรม จากอันดามันสู่อ่าวไทย

ซึ่งจะพบว่า ในด้านจุดแข็งและโอกาสนั้น เมืองภูเก็ตเป็นเมืองพหุวัฒนธรรมและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมชัดเจน มีคุณค่าที่จับต้องได้ อาคาร และศาสนสถานเป็นจำนวนมาก รวมถึงคุณค่าที่จับต้องไม่ได้ด้านอาหารและวัฒนธรรม ในเชิงตั้งก็สามารถเชื่อมต่อกับหาดป่าตองและหาดอื่น ๆ ที่สำคัญได้ ส่วนในด้านศักยภาพก็ยังมีทรัพยากรธรรมชาติโดยรอบที่ยังไม่ได้ใช้งาน ส่วนในด้านโครงสร้างพื้นฐานก็มีแนวคิดพัฒนาโครงการรถรางและการพัฒนาเป็น smart city ในขณะที่พื้นที่เมืองเก่าที่มีสถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีส ก็เริ่มได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น แต่พื้นที่เมืองเดิมของภูเก็ตนั้น เมืองเก่าภูเก็ตยังไม่ได้รับการพัฒนาให้เต็มประสิทธิภาพ และสัมผัสถึง

เอกลักษณ์ของเมือง เมืองเก่าภูเก็ตยังไม่เชื่อมต่อกับพื้นที่เมืองโดยรอบเมืองเก่าภูเก็ตไม่ได้รับรองรับเศรษฐกิจของเมืองเหมือนในอดีตซึ่งเกิดจากที่อยู่อาศัยใหม่ที่เกาะตัวอยู่บริเวณชานเมือง และพึ่งพาพาณิชย์กรรมใหม่

ในขณะที่จุดอ่อนและอุปสรรคของเมืองภูเก็ตในฐานะแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย ประกอบด้วย

1. เมืองเก่าภูเก็ตยังไม่ได้รับการพัฒนาเต็มประสิทธิภาพ และสัมผัสถึงเอกลักษณ์ของเมือง

2. เมืองเก่าภูเก็ต ไม่ได้รับรองรับเศรษฐกิจของเมืองเหมือนในอดีต ซึ่งเกิดจากที่อยู่อาศัยใหม่ที่เกาะตัวอยู่บริเวณชานเมืองทางฝั่งตะวันตก และพึ่งพาพาณิชย์กรรมใหม่ เช่น ห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ

3. ภัยพิบัติทางธรรมชาติ มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นในทุก ๆ ปี โดยเฉพาะภัยจากสึนามิและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ยังทวีความรุนแรงขึ้นในทุก ๆ ปี ด้วยเช่นกัน

4. เมืองเก่าภูเก็ตยังไม่เชื่อมต่อกับพื้นที่โดยรอบ ด้วยรูปแบบการเดินทางและตัวเมืองเก่าภูเก็ต ที่แยกออกมาจากพื้นที่พัฒนาใหม่ทางฝั่งตะวันตก

5. การกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ และภาวะการแข่งขัน ที่รุนแรงขึ้น เมื่อได้ผลการวิเคราะห์สภาพการณ์ปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต โดยใช้เครื่องมือทางการบริหาร SWOT Analysis แล้ว จึงได้มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาตามศักยภาพ (TOWs Matrix) ของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตดังนี้

1. การกำหนดทิศทางการเชิงรุก (SO)

1.1 การสร้างสังคมนานาชาติที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อรองรับการเป็นที่อยู่อาศัยของผู้ที่มีกำลังซื้อในระดับ Premium

1.2 การยกระดับการเป็นเมืองของจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

1.3 การยกระดับคุณภาพมาตรฐานเสริมสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในการเป็นศูนย์กลางระดับโลกรองรับการท่องเที่ยวระดับพรีเมียม

1.4 การเสริมสร้างอุตสาหกรรมแปรรูปต่อเนื่องจากภาคการเกษตร และความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน สร้างงานสร้างรายได้แก่ประชาชนในพื้นที่ด้วยวิถีการเกษตรและการท่องเที่ยวชุมชน

1.5 สร้างมาตรฐานการจัดบริการทางการแพทย์ เพื่อรองรับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย Wellness City

1.6 การพัฒนาภูเก็ตเป็นศูนย์กลางการพัฒนาในระดับประเทศและนานาชาติ ในด้านการท่องเที่ยวทางเรือ การประชุมสัมมนา การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ

2. การกำหนดทิศทางการเชิงรับ (WT)

2.1 ส่งเสริมขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และประเพณีของจังหวัดภูเก็ต ให้ก้าวไกลและมีชื่อเสียงเป็นต้นแบบการท่องเที่ยวในระดับนานาชาติ

2.2 สร้างโอกาสและกระจายรายได้ในสังคมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้วยการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและแรงงานสู่มาตรฐานนานาชาติ

2.3 การรับมือกับภัยคุกคามจากภายนอก ทั้งความไม่สงบโรคร้ายไข้เจ็บและภัยจากธรรมชาติ

3. การกำหนดทิศทางการเชิงแก้ไข (WO)

3.1 การยกระดับขีดความสามารถของท้องถิ่นให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการตนเองบนฐานธรรมาภิบาลและความพร้อมสู่จังหวัดที่พัฒนาแล้ว

3.2 ส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และมีระบบการบริหารจัดการระบบป้องกัน/เฝ้าระวังความเสี่ยงหรือวิกฤตการณ์การท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับสากล

3.3 พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรภาครัฐเพื่อเตรียมพร้อมสู่การเป็นผู้ให้บริการในระดับสากล

3.4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับนานาชาติที่มีมาตรฐานเชื่อมโยงการเดินทางครอบคลุมทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ

3.5 การเพิ่มประสิทธิภาพการบูรณาการการพัฒนาจังหวัดให้มีความต่อเนื่องของการพัฒนาสู่เมือง ที่พัฒนาแล้วด้วยกลไกระดับพื้นที่

3.6 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้กลไกการบูรณาการร่วมรองรับการเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลก จัดการวิกฤตสิ่งแวดล้อมไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการท่องเที่ยวและการพัฒนา

4. การกำหนดทิศทางการเชิงป้องกัน (ST)

4.1 การสร้างแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวใหม่ เพื่อสร้างความสนใจแก่นักท่องเที่ยว

4.2 การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนมุ่งสู่การเป็นชุมชนที่พึ่งพาตนเองได้ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็นชุมชนเมืองในระดับนานาชาติ เพื่อรองรับประชาชนทุกระดับ

4.3 การเสริมสร้างคุณค่าจากประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชน การพัฒนาการท่องเที่ยววิถีไทย

ดังนั้น เพื่อให้การการพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตเกิดการขับเคลื่อนไปอย่างเป็นรูปธรรม หน่วยงานภาครัฐโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงได้มีการนำประเด็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่จากรัฐบาล มาใช้กับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัดภูเก็ต โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มุ่งเน้นในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อสร้างให้เกิดให้กลายเป็นแม่เหล็กการท่องเที่ยวระดับโลก โดยการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวด้วยอัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทยและสร้างความหลากหลายของการท่องเที่ยว ร่วมกับยุทธศาสตร์ ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนในการพัฒนาพึ่งตนเอง ในขณะเดียวกันก็นำนโยบายจากแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 9 ด้านการพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจโดยใช้กลยุทธ์ด้านการยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตต่อเนื่อง กระจายรายได้สู่ชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึง ในขณะเดียวกันก็มุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาการเชื่อมโยง

การท่องเที่ยวระหว่างแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติในพื้นที่ฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน ร่วมกับการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต มากกว่านั้นก็ยังนำนโยบายจากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2564) มาเป็นแม่บทในการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต โดยมุ่งเน้นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ร่วมกับยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

การขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

แนวทางในการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาสู่การปฏิบัติการติดตามประเมินผล โดยการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและสถาบันการศึกษาในการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาจังหวัด เชื่อมโยงการพัฒนาในระดับพื้นที่สู่ระดับภาค ประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก ทั้งนี้ก็เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดสู่พัฒนาที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีแนวทางในการขับเคลื่อน ดังนี้

1. การเตรียมพร้อมกำลังคนรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ โดยการ

1.1 พัฒนาช่องทางการเรียนรู้รองรับการพัฒนาขีดความสามารถทางแผนยุทธศาสตร์ แก่บุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์

1.2 เสริมสร้างขีดความสามารถในการนำองค์กรด้วยการให้ความรู้ด้านยุทธศาสตร์แก่ผู้บริหารทุกส่วนราชการ

1.3 จัดทำสมรรถนะเชิงยุทธศาสตร์ พร้อมระดับสมรรถนะในการบริหารแผนยุทธศาสตร์แก่บุคลากรทุกระดับ และการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาขีดความสามารถแก่บุคลากรตามเกณฑ์สมรรถนะที่กำหนดไว้

1.4 ศึกษา เรียนรู้ แนวปฏิบัติที่ดีจากองค์กรที่ประสบความสำเร็จในการใช้ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนองค์กร จากองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ ที่สอดคล้องกับมาตรการในแผนยุทธศาสตร์จังหวัด 5 ปี

1.5 ยกกระดับขีดความสามารถในการเป็นนักคิด นักสร้างสรรค์นวัตกรรมแก่บุคลากรรัฐ เอกชนจากจังหวัด เพื่อหนุนเสริมการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์

2. เสริมสร้างความเข้าใจในประเด็นการพัฒนา โดย

2.1 สร้างมาตรการในการประชาสัมพันธ์ และสร้างบรรยากาศยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่องผ่านสื่อภายในองค์กรผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่กระตุ้น ปลุกเร้า และขับเคลื่อนงานตามแผนยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง ทั้งการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต โซเชียลมีเดีย และวิธีการช่องทางที่หลากหลายที่จะเข้าถึงบุคลากรอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

2.2 ปรับวิธีการวางแผนงานเพื่อการบริหารจัดการในแต่ละระดับ และการจัดทำงบประมาณ โดยการกำหนดพื้นที่ หรือเป้าหมายร่วมกัน (Area/Function/Participation: AFP) ของส่วนราชการที่เน้นการมีส่วนร่วมและการได้รับประโยชน์จากผลสัมฤทธิ์ร่วมกัน

2.3 จัดให้มีการลงนามคำรับรองการปฏิบัติงานเพื่อสร้างพันธสัญญาเชิงยุทธศาสตร์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งจังหวัด พร้อมทั้งเชื่อมโยงผลงานตามแผนยุทธศาสตร์ของแต่ละหน่วยงานสู่การประเมินผลงานประจำปี

2.4 ผลักดันระบบงบประมาณ และการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรให้สอดคล้องกับแนวทางของแผนงานและโครงการในแต่ละยุทธศาสตร์ โดยเน้นผลลัพธ์ของการดำเนินงานเป็นหลัก

2.5 สร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวคิดและสาระสำคัญของแผนและยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยการจัดเวทีสร้างความเข้าใจในภารกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนา ให้ส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ทราบถึงบทบาทความรับผิดชอบตามแผนยุทธศาสตร์ ที่จะสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

2.6 ส่งเสริมให้จังหวัดจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ระยะ 5 ปี ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 20 ปี รวมทั้งสามารถเชื่อมโยง และประเมินผลงานของตนเองตามแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ และนำไปสู่การพิจารณาการสนับสนุนทรัพยากรจากจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม

3. พัฒนาระบบการจัดการจัดทำแผนงาน/โครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันในลักษณะบูรณาการ พร้อมทั้งมีการจัดลำดับความสำคัญ เพื่อเป็นเครื่องมือในการประสานแผนไปสู่การปฏิบัติ โดย

3.1 กำหนดขั้นตอนของกระบวนการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการให้ชัดเจน มุ่งเน้นที่การสร้างกระบวนทัศน์ใหม่ (Paradigm Shift) แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านแผนของส่วนราชการ ของจังหวัด มีการจัดลำดับความสำคัญของภารกิจ และกิจกรรมที่มุ่งผลสัมฤทธิ์กับระบบการจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงาน

3.2 สนับสนุนการจัดทำแผนงาน/โครงการในลักษณะการบูรณาการและประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภาครัฐ ภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ และยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด

3.3 การติดตาม ตรวจสอบผลที่ได้จากการดำเนินแผนงาน/โครงการที่สามารถแปลงสู่การปฏิบัติว่าสามารถตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมทั้งสามารถติดตาม และประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรมทันสมัยด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการสรรค์สร้างขึ้นมาเป็นการเฉพาะ

4. พัฒนาระบบและกลไกการติดตามประเมินผล รวมทั้งกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จของแผนงาน/โครงการ ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในแต่ละยุทธศาสตร์ โดย

4.1 นำผลที่ได้จากการติดตามประเมินผลมาปรับปรุงแนวทางการจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และตัวชี้วัดของการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ปี

4.2 ประสานการติดตามประเมินผลและตรวจสอบผลงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกัน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการประสานแผนงาน แผนคน และแผนเงินอย่างเป็นระบบ

4.3 สนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการติดตามประเมินผลแผนงาน/โครงการมีการกำหนดตัวชี้วัดและระบบประเมินผลงานที่เน้นผลลัพธ์ของงานเป็นหลัก และให้มีระบบการรายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายในหน่วยงานในทุกไตรมาส

4.4 บูรณาการระบบการจัดการความเสี่ยง การจัดการความรู้ การพัฒนาบุคลากรกับระบบแผนยุทธศาสตร์ เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์มีหลักประกันความเสี่ยง

4.5 พัฒนาองค์ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องการติดตามประเมินผลและการกำหนดตัวชี้วัด แก่หน่วยงานภายในทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ เพื่อสร้างทักษะในการติดตามประเมินผล และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม

4.6 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันในทุกระดับโดยเฉพาะการพัฒนาฐานข้อมูล เพื่อประกอบการจัดทำแผนงาน/โครงการ และการติดตามประเมินผล และเชื่อมโยงสู่การตัดสินใจทางการบริหาร เป็นฐานข้อมูลสารสนเทศกลางเพื่อการสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

4.7 กำหนดให้มีการติดตามความก้าวหน้าตามยุทธศาสตร์การพัฒนาทุกเดือน พร้อมให้ผู้รับผิดชอบในภารกิจทำการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ เพื่อรายงานผู้บริหารทุก ๆ เดือน

4.8 สร้างทีมตรวจประเมินยุทธศาสตร์ (Strategic Assessor Team: SAT) เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจประเมินการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ จากบุคลากรนักยุทธศาสตร์ของจังหวัด

4.9 กำหนดแนวทางให้มีการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ในทุกๆ 5 ปี หรืออาจจะทุกปีในกรณีที่มีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์มีความทันสมัยอยู่เสมอ พร้อมยกมาตรการในการให้จังหวัดนำสาระของแผนยุทธศาสตร์ไปใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

4.10 เสริมสร้างศักยภาพของส่วนราชการซึ่งรับผิดชอบแผนงาน/โครงการให้เป็นนักจัดการยุทธศาสตร์มืออาชีพที่สามารถบริหารจัดการยุทธศาสตร์ สามารถติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินงานของรายการตามแผนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด จนสามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์แก่ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามภารกิจของแต่ละหน่วยงานได้และสะท้อนในภาพรวมของจังหวัดต่อไป

ทั้งการวิเคราะห์สภาพการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ยุทธศาสตร์ต่าง รวมถึงแนวทางการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาในข้างต้น ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตได้อย่างแน่นอน แต่ความท้าทายด้านการท่องเที่ยวในภูเก็ตคือ จะทำอย่างไรให้ภูเก็ตเกิดการปรับเปลี่ยนและพัฒนาบทบาททางเศรษฐกิจของเมืองภูเก็ต ไปพร้อมกับการพัฒนาพื้นที่การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นตามชายหาดได้ ซึ่งจากการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ตามแหล่งท่องเที่ยวในภูเก็ตแล้ว ทำให้ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่ต้องนำไปพิจารณาควบคู่ไปกับการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ดังนี้

ประเด็นแรก คือ ความเป็นชุมชนในพื้นที่ธุรกิจท่องเที่ยวน่าจะมีอยู่น้อย เนื่องจากประชากรในพื้นที่ท่องเที่ยวมีการเข้าและออกจากพื้นที่ในระดับสูง มีผู้คนมากหน้าหลายตาเดินทางเข้ามาและออกไปอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่เดียวกัน แรงงานในภาคการท่องเที่ยวก็มีที่มาจากหลายแหล่ง

โดยเฉพาะแรงงานที่เป็นคนต่างชาติ ฯลฯ อีกทั้งราคาที่ดินและที่อยู่อาศัยในเมืองภูเก็ตก็เพิ่มสูงมากเกินกว่าที่ประชาชนทั่วไปไม่มีความสามารถหรือกำลังมากพอที่จะอยู่อาศัยได้ จึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวตามชายหาดจึงมีความเป็นชุมชนน้อยและมีประชากรที่เป็นคนท้องถิ่นเดิมน้อยด้วยเช่นกัน ถึงแม้จะมีความสัมพันธ์ของคนที่อยู่ใกล้เคียงกันบ้าง แต่การบริหารจัดการไม่ได้ลงในระดับชุมชน เมื่อเป็นเช่นนี้ การขับเคลื่อนเรื่องการออกแบบและพัฒนาเมืองจึงน่าจะขึ้นอยู่กับผู้ประกอบการโรงแรมและธุรกิจท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยแต่ละพื้นที่ในภูเก็ตก็มีความท้าทายที่เหมือนกันและแตกต่างกันออกไปตามขนาดและสิ่งดึงดูดใจในแหล่งท่องเที่ยววัน ๆ

ประเด็นที่ 2 คือ สำหรับพื้นที่เมืองเก่ากำลังเริ่มได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยวมากขึ้นนั้น วิวัฒนาการของพื้นที่มีลักษณะคล้ายกับการเข้าสู่ความเป็นย่านท่องเที่ยวเมืองเก่าเฉกเช่นในหลาย ๆ พื้นที่ของประเทศไทย แต่จุดแข็งของพื้นที่เมืองเก่าภูเก็ตนี้คือ มีอาคารประวัติศาสตร์อยู่จริง มีรากทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมมากกว่าที่เชียงใหม่ แต่ข้อด้อยของภูเก็ตคือ ไม่มีฐานการผลิตทางดีไซน์และสร้างสรรค์เหมือนกับเชียงใหม่ ความท้าทายที่สำคัญคือ การสร้างกิจกรรมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ตอบรับทั้งนักท่องเที่ยวและคนทั่วไปให้เกิดขึ้นในพื้นที่นี้ให้ได้ รวมถึงการฟื้นฟูและริ่สร้างใหม่ในบางพื้นที่เพื่อรองรับความต้องการที่อยู่อาศัยของคนทำงานในหาดตอนกลางและตอนใต้ของเกาะ โดยแผนการพัฒนาจะเชื่อมกิจกรรมเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองเดิมในเทศบาลนครภูเก็ตกับพื้นที่ใกล้เคียง เข้ากับระบบเศรษฐกิจหลักที่เกิดขึ้นกับหาดระดับมวลชน เช่น หาดป่าตอง และพื้นที่กลุ่มโรงแรมราคาแพง เช่น หาดบางเทา ได้อย่างไร

ประเด็นที่ 3 คือ มีแนวโน้มว่าจะเกิดความเหลื่อมล้ำของคนในชุมชนและผู้ประกอบการหรือนายทุนเพิ่มขึ้นมากกว่าในอดีต ทั้งนี้เนื่องมาจากระบบโครงสร้างการธุรกิจ การลงทุนด้านการท่องเที่ยวเอื้อต่อการสะสมทุน โดยเฉพาะทุนต่างชาติ ทั้งการถือครองและใช้ประโยชน์ที่ดินโดยทุนใหญ่และทุนต่างชาติ ในบางพื้นที่ ปัญหาราคาที่อยู่อาศัยจะทำให้คนทำงานไม่สามารถซื้อหรือเช่าบ้านในราคาที่สมารถจ่ายได้ จนทำให้ต้องย้ายออกไปอยู่พื้นที่อื่นในภูเก็ต เป็นผลสืบเนื่องทำให้การจราจรติดขัด ประกอบกับการขาดระบบขนส่งมวลชนที่มีประสิทธิภาพ วงจรของผลกระทบนี้จะยิ่งแย่งลงเรื่อย ๆ มีการแยกกันอยู่อย่างชัดเจนระหว่างคนต่างชาติ คนไทยและแรงงานต่างชาติ ระหว่างคนรวยกับคนจน แหล่งงานสำคัญของภูเก็ตคือพื้นที่เมืองที่อยู่ติดกับชายหาด แต่คนทั่วไปจะอยู่อาศัยในพื้นที่ห่างออกมา การพัฒนาพื้นที่ยังมีความหนาแน่นต่ำ มีการกระจายตัวของชุมชนไปทั่วระบบขนส่งมวลชนไม่ดีคนจึงต้องพึ่งจักรยานยนต์และรถยนต์ ความท้าทายในส่วนนี้คือ การสร้างพื้นที่รองรับด้านที่อยู่อาศัยและด้านสาธารณูปการให้กับพนักงานและแรงงานในธุรกิจโรงแรมและนักท่องเที่ยว รวมถึงประชาชนทั่วไปในชุมชนด้วยเช่นกัน

ประเด็นสุดท้าย คือ สืบเนื่องมาจากนโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้ก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางเมืองท่องเที่ยวระดับโลก และได้กำหนดตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของจังหวัดให้เป็น World Destination ความท้าทายคือ จะทำให้การปฏิบัติตามแนวคิดดังกล่าวนี้ชัดเจนขึ้นได้อย่างไร ถึงแม้ว่าจังหวัดภูเก็ตและพื้นที่โดยรอบอาจเป็นจุดหมายระดับโลก แต่พื้นที่เมืองเดิม เช่น พื้นที่ในเทศบาลนครภูเก็ตอาจไม่ใช่จุดหมายปลายทางในตัวเอง ดังนั้น การกำหนดบทบาทหรือจุดที่ตั้งของพื้นที่เมืองเดิมในภูเก็ตอาจอยู่ตรงที่การเสริมความเป็นจุดหมายปลายทางระดับโลกของภูเก็ตทั้งหมด โดยอาจแสดงบทบาทเป็นจุดเชื่อมต่อที่สำคัญ ในขณะที่เดียวกัน ค่อย ๆ พัฒนาความเป็น

จุดหมายปลายทางของพื้นที่เมืองเดิมมากขึ้น ทั้งพื้นที่เมืองเก่าบริเวณถนนกลางและตีบุก กับพื้นที่สะพานหินที่อาจมีโครงการฟื้นฟูเมืองขนาดใหญ่เกิดขึ้นได้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่า จังหวัดภูเก็ตมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวในหลายส่วน โดยเฉพาะด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและระบบนิเวศน์ทางทะเลที่จังหวัดภูเก็ตมีความสมบูรณ์ สวยงาม ในขณะที่เดียวกันคุณภาพห้องของโรงแรมที่พัก ราคาโรงแรมที่พักเปรียบเทียบกับคุณภาพห้องพัก รวมถึงระบบการรักษาความปลอดภัยของโรงแรมที่พัก ก็มีศักยภาพด้านนี้สูงมากเมื่อเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในพื้นที่อื่น ๆ มากกว่านั้น คุณภาพและความหลากหลายของอาหารก็ยังเป็นคุณสมบัติที่โดดเด่นของภูเก็ต ซึ่งมีความได้เปรียบพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลในประเทศอื่น ๆ ในโลกในเรื่องของความหลากหลายและคุณภาพของอาหาร เพราะประเทศไทยสามารถผลิตวัตถุดิบและประกอบอาหารหลายรูปแบบจากวัตถุดิบที่สามารถผลิตได้เอง ในขณะที่ภูเก็ตก็มีศักยภาพในด้านการเป็นศูนย์กลางท่าเทียบเรือท่องเที่ยวหรือเรือสำราญ โดยจังหวัดภูเก็ตมีท่าเทียบเรือทั้งหมดประมาณ 38 แห่ง มีมารีน่า จำนวน 5 แห่ง และมีท่าเรือน้ำลึกอีก 1 แห่ง ซึ่งสามารถรองรับเรือยอร์ชและมีเรือครุซได้ถึงถึงปีละประมาณ 1,500 ลำ ประกอบกับมีท่าเรือน้ำลึกที่อ่าวมะขาม ที่พร้อมจะสามารถปรับปรุงให้เรือสำราญเข้ามาเทียบท่าได้ ในขณะเดียวกันภูเก็ตก็มีศักยภาพสูงด้านการเป็นศูนย์กลางการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ด้วยศักยภาพของจังหวัดภูเก็ตที่มีที่ตั้งและเป็นศูนย์กลางของจังหวัดอันดามันและมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จังหวัดภูเก็ตจึงได้วางยุทธศาสตร์ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นศูนย์กลางของการบริการทางการแพทย์ของอันดามัน โดยเฉพาะการจับตลาดการท่องเที่ยวที่มีการบริการทางสุขภาพหรือการแพทย์ร่วมด้วย โดยนอกจากจะมีโรงพยาบาลของรัฐที่มีความทันสมัยแล้ว จังหวัดภูเก็ตยังมีโรงพยาบาลของเอกชนที่มีศักยภาพมากพอที่จะรองรับนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เดินทางมาจากทั่วโลก มากกว่านั้น ภูเก็ตยังมีศักยภาพด้านการเป็นเมืองศูนย์กลางแห่งการประชุมสัมมนา (Mice City) ซึ่งในแต่ละปีได้มีการประชุมทั้งของคนไทย ของต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศได้มาจัดกิจกรรมที่จังหวัดภูเก็ตเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมนานาชาติที่จัดขึ้นที่ภูเก็ตเป็นประจำ เนื่องจากความเหมาะสมของเมือง และสถานที่พักต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬานานาชาติ ได้แก่ การแข่งขันเรือใบนานาชาติ หรือการแข่งขันกีฬาในระดับทวีป เช่น การแข่งขัน Asian Beach game เป็นต้น

ดังนั้นจากผลการวิเคราะห์ศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตในข้างต้น จึงทำให้สามารถที่จะจัดทำประเด็นด้านยุทธศาสตร์เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต โดยมุ่งเน้นไปที่ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว การสร้างอัตลักษณ์เมืองและการกระจายภาระและผลประโยชน์ ซึ่งในปัจจุบันเมืองท่องเที่ยวในภูเก็ตแต่ละแห่งมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่แตกต่างกันตามบริบทของแต่ละพื้นที่ โดยขึ้นอยู่กับระดับการพัฒนา ขนาดและโครงสร้างของเมือง เงื่อนไขด้านภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมไปถึงระบบราชการและการเมืองในแต่ละพื้นที่ โดยผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ประเด็นด้านยุทธศาสตร์เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตในทั้ง 3 ประเด็นได้ดังนี้

ประเด็นแรก คือ ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอเพราะขีดความสามารถด้านโครงสร้างพื้นฐานของเมืองท่องเที่ยวพัฒนาไม่ทันความต้องการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานสามารถพัฒนาได้ช้า ด้วยการลงทุนที่สูงและอุปสรรคของการดำเนินงาน ความท้าทายสำคัญในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ปัญหาการสัญจรทั้งสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้อยู่อาศัยในเมือง โดยเฉพาะในด้านการขนส่งสาธารณะ ปัญหาการจัดการขยะและน้ำเสีย ปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้ และปัญหาคุณภาพอากาศในเมือง เมืองท่องเที่ยวชั้นนำทุกแห่งประสบกับปัญหาเหล่านี้

ประเด็นต่อมา คือ การสร้างอัตลักษณ์ของความเป็นเมืองท่องเที่ยวไม่ได้รับการรักษาหรือเสริมสร้างให้ดียิ่งขึ้น เพราะการพัฒนาเมืองเพื่อตอบรับกับการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้อัตลักษณ์ของเมืองทั้งในด้านกายภาพและสังคมวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไป ในหลายเมืองที่อัตลักษณ์เมืองโดดเด่นในด้านสถาปัตยกรรม และมีวัฒนธรรมเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น เมืองเชียงใหม่ การสูญเสียอัตลักษณ์เมืองถือเป็นประเด็นท้าทายที่ต้องมีการวางแผนและพัฒนาเมืองเพื่อรับมือต่อไป แม้กระทั่งในเมืองที่ไม่ได้มีจุดขายอยู่ที่วัฒนธรรมดั้งเดิม ดังในกรณีของเมืองชายหาดในจังหวัดภูเก็ต การไร้ซึ่งการออกแบบเมืองที่รักษาอัตลักษณ์ที่ชัดเจน ก็ทำให้แบรนด์ของพื้นที่ไม่มีความเด่นชัด หากไม่มีการออกแบบและควบคุมกำกับต่อไป ก็ยิ่งจะทำให้ภาพลักษณ์ของเมืองเหล่านี้ไม่มีทิศทางและอัตลักษณ์เป็นของตนเอง จนอาจทำให้ความน่าสนใจและแรงดึงดูดของเมืองน้อยลง

ประเด็นที่ 3 คือ ผลประโยชน์กับภาระที่เกิดจากการท่องเที่ยวไม่ได้รับการจัดสรรอย่างเป็นธรรมระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเมือง ผู้อยู่อาศัยในเมืองท่องเที่ยวชั้นนำเกือบทุกแห่งกำลังประสบปัญหาด้านราคาที่ดินและที่อยู่อาศัย อันเนื่องมาจากการพัฒนาที่ดินเพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยวทำให้ราคาที่ดินเพิ่มสูงขึ้นมากจนคนในเมืองไม่สามารถจ่ายได้และต้องย้ายไปอยู่ที่ห่างไกลออกไปจากแหล่งงาน นาไปสู่ปัญหาด้านการสัญจรเดินทาง โดยเฉพาะปัญหาการขาดระบบขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและการจราจรติดขัด รวมไปถึงแนวโน้มการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวเข้าไปในอาคารที่อยู่อาศัยและย่านชุมชนเดิม ทั้งที่พักค้างและสถานประกอบการที่รองรับนักท่องเที่ยว จนทำให้เกิดปัญหากับชุมชน โดยเฉพาะความขัดแย้งระหว่างผู้ได้ประโยชน์กับผู้ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

ประเด็นที่ 4 คือ การท่องเที่ยวคือปัจจุบันและอนาคตของเศรษฐกิจภูเก็ต เศรษฐกิจของภูเก็ตในปัจจุบันพึ่งการท่องเที่ยวเป็นหลัก คาดได้ว่า ด้วยความพร้อมด้านแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติในพื้นที่ใกล้เคียง ระบบโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ภูเก็ตมีอยู่ แนวโน้มนี้คงมีต่อไปอีกนานในอนาคต ดังนั้น การวางแผนเศรษฐกิจของภูเก็ตในอนาคตจึงต้องเข้าใจในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวระดับโลก งานวิจัยนี้ตั้งอยู่บนฐานข้อตกลงที่ว่า การออกแบบและพัฒนาเมืองเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจภูเก็ตในอนาคต เพราะการท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่ผูกติดกับพื้นที่คุณภาพของพื้นที่สะท้อนระดับคุณภาพของการท่องเที่ยวในพื้นที่นั้น อนาคตของการท่องเที่ยวจึงขึ้นอยู่กับอนาคตของการออกแบบและพัฒนาพื้นที่นั้นด้วย

ประเด็นที่ 5 คือ ภูเก็ตอาจกำลังติดอยู่ในกับดักการท่องเที่ยวรายได้ปานกลาง จำนวนนักท่องเที่ยวของภูเก็ตเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด แต่เหมือนกับไม่สามารถสร้างฐานการท่องเที่ยวมูลค่าสูงได้เท่าใดนัก มีนักท่องเที่ยวหน้าใหม่ เช่น จากจีน รัสเซียมาเต็มเต็มตลอด แต่กลุ่มที่มีรายได้สูงไม่กลับมา

มากเท่าไร โดยเฉพาะในหาดระดับมวชน เช่น ปาตอง กะตะ กระรน แต่ก็มีเค้าโครงของแนวโน้ม การเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น สังเกตได้จากโรงแรม 5-6 ดาว ที่เพิ่มมากขึ้น กลุ่มเรือยอชท์ ฯลฯ นักท่องเที่ยวรายได้สูง แต่อาจสร้างผลวิคุณทางเศรษฐกิจไม่มากนัก เพราะทุกอย่างมีความ เฉพาะ และหรูหราที่ต้องพึ่งการนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น Michelin-starred chefs นักท่องเที่ยวที่มี รายได้สูงก็มักอยู่ในพื้นที่เฉพาะ เช่น กลุ่ม Laguna ที่หาดบางเทา โรงแรมริมผาแบบ villas with private pools ที่ไม่นิยมออกมาเที่ยวข้างนอก

ประเด็นที่ 6 คือ แนวโน้มการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปในโลก จำนวนนักท่องเที่ยว จากจีน อินเดีย อาเซียน มากขึ้น เพราะรายได้เพิ่มสูงขึ้น นักท่องเที่ยวจีนทำให้ความเป็นฤดูกาลของ การท่องเที่ยวในภูเก็ตลดลง ช่วง low season ตอนนี่ยังมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยอะเช่นเดิม นักท่องเที่ยวแบบ free individual travelers ซึ่งมาเที่ยวเอง ไม่ได้มากับกลุ่มทัวร์ จึงมีพฤติกรรม การท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเน้นประสบการณ์ เน้นความแท้และความหลากหลาย แต่คนกลุ่มนี้ ไม่ได้เที่ยวแบบอยู่ชายหาดตลอด โดยเฉพาะคนเอเชียที่ไม่อยากผิวคล้ำ ตอนกลางวันต้องมีกิจกรรม อะไรทำในร่ม ตอนนี่ยังเที่ยวแบบตาม ๆ กันอยู่ แต่ก็อาจเริ่มมีความหลากหลายมากขึ้น มีความเป็น ปัจเจกและความเฉพาะตัวมากขึ้น รวมไปถึงการถวิลหาของเก่าของคนรุ่นใหม่แต่มีความร่วมสมัย ความเฉพาะของสินค้าและประสบการณ์ที่ไม่ไหล รวมถึงการให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและชุมชนมากยิ่งขึ้น

ประเด็นสุดท้าย คือ การท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไปใช้เครื่องมือดิจิทัลมากขึ้น การใช้ เครื่องมือด้านดิจิทัลกับทุกอย่างในชีวิต แต่ยิ่งพึ่งเครื่องมือดิจิทัลมากเท่าไร และข้อมูลมากมาย มหาศาลเท่าไร การสร้างสินค้าที่เฉพาะบุคคล ยิ่งสำคัญขึ้นเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันการท่องเที่ยวมีความ อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงระดับโลก จำนวนนักท่องเที่ยวขึ้นลงตามอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ของโลก รวมถึงความปลอดภัย และการรับรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมือง และเหตุการณ์อื่น ๆ แม้ว่าภูเก็ตถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมาก แต่ก็ไม่ได้ปลอดภัยจากความตึงเครียดต่อปัจจัย และสถานการณ์ต่าง ๆ

ดังนั้น ผลวิเคราะห์สภาพปัญหาและศักยภาพของเมืองท่องเที่ยวภูเก็ตแสดงให้เห็นว่า โจทย์ระยะยาวของภูเก็ตคือ จะสร้างฐานเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องแต่ไม่พึ่งพิงการท่องเที่ยวเกาะและ ชายหาดอย่างเดียวและเสมอไปได้อย่างไร เพื่อรับมือกับความตึงเครียดและสถานการณ์ที่นักท่องเที่ยว เดินทางมาภูเก็ตน้อยลงในบางช่วงเวลา คำตอบอาจอยู่ที่การสร้าง ความหลากหลายของเศรษฐกิจใน จังหวัด โดยอาจเพิ่มกิจกรรมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวแบบ MICE รวมไปถึงการส่งเสริมการ ท่องเที่ยวแบบกีฬาและการออกกำลังกาย เช่น มวยไทย ตัวอย่างในต่างประเทศที่เห็นได้ชัดของการ สร้างความหลากหลายของกิจกรรมเศรษฐกิจคือ เมืองดูไบ บาร์เซโลนา และฮาวาย ซึ่งมีแหล่ง กิจกรรมที่ตอบโจทย์การท่องเที่ยวมากกว่าหาดทรายภูเก็ตในฐานะเมืองท่องเที่ยวอันดับต้นของประเทศเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวในภูมิภาค และเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่ต้องพึ่งพิงความเป็น ธรรมชาติและเมืองร่วมกัน อีกทั้งยังมีความเป็นแบรนด์ระดับนานาชาติและแบรนด์ย่อยของแต่ละ พื้นที่ที่มีสามารถรองรับตลาดนักท่องเที่ยวได้เกือบทุกส่วนตลาด ทำให้จังหวัดภูเก็ตพึ่งพาเศรษฐกิจ ภาคบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละประมาณ 60 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัด อย่างไรก็ตาม เมืองภูเก็ตในปัจจุบันประสบปัญหาที่มาพร้อมกับความเป็นเมืองขึ้นพื้นฐาน ทั้ง

ปัญหาการจราจร การจัดการปริมาณและคุณภาพน้ำ ทั้งน้ำประปา น้ำเสียและน้ำท่วม รวมถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อมทั่วไป และตกอยู่ในภาวะเสี่ยงจากภัยพิบัติทางธรรมชาติด้านต่าง ๆ อีกทั้งยังขาดความพร้อมในการรับมือกับรูปแบบการท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลและแนวโน้มเทคโนโลยีด้านอื่น ๆ ดังนั้นจากมุมมองของการทำแบรนด์ของเมือง (city branding) ภูเก็ตอาจมีแบรนด์และภาพลักษณ์ที่อยู่ในระดับโลกได้แต่ขีดความสามารถในการรองรับ โดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเมือง ถือว่ายังไม่ตอบรับกับแบรนด์ที่มีอยู่เท่าใดนัก ในขณะที่เดียวกัน เนื่องจากภูเก็ตมีความหลากหลายของนักท่องเที่ยว และมีแบรนด์ย่อยที่ตอบรับกับนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มได้ แต่การออกแบบและพัฒนาเมืองในแต่ละพื้นที่ยังไม่สะท้อนแบรนด์ย่อยที่มีอยู่จึงจำเป็นต้องมีการประสานการออกแบบและพัฒนาเมืองให้เข้ากับแบรนด์ของภูเก็ตที่มีอยู่แล้วได้

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต พบว่า ปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ตมีหลายปัจจัย แต่ที่สำคัญต่อการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตนั้น คือ ความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบ ทั้งความสวยงามของชายหาด บรรยากาศและธรรมชาติที่สะอาด สดใส ความหลากหลายและน่าสนใจของกิจกรรมการท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันความสะดวกสบาย ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค ถนน หนทาง ป้ายสัญลักษณ์ต่าง ๆ ก็ มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน มากกว่านั้น ที่พัก โรงแรมและคุณภาพการให้บริการทั้งหมดสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวที่ดีมีคุณภาพเหมาะสมกับราคาก็มีส่วนดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ในขณะที่อาหารและเครื่องดื่มที่มีบริการในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเพียงพอเหมาะสมและมีรสชาติดี ก็ช่วยให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจได้ รวมถึงคุณภาพของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจซื้อหรือรับบริการ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับศักยภาพของท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว ทั้งด้านการจัดการบริหารจัดการสุขอนามัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว การภาพลักษณ์ที่ดีของแหล่งท่องเที่ยวการตลาดประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างคุณค่าและการบอกต่อแบบปากต่อปากของนักท่องเที่ยวในวงกว้าง

จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ตดังที่ได้กล่าวมาในข้างต้น ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อการปรับปรุงและพัฒนาการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่และแต่ละมิติที่แตกต่างกัน เพียงแต่ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องชั่งน้ำหนักให้ได้ว่าปัจจัยใดจะต้องให้ความสำคัญก่อนหลัง เพื่อให้สามารถวางแผนการบริหารจัดการด้านงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องพิจารณาให้ได้ว่าปัจจัยด้านใดที่จะต้องให้ความสำคัญในอันดับใด อะไรคือสิ่งที่ผู้บริหารท้องถิ่นแต่ละแห่งยังต้องปรับปรุงก่อนหลัง ดังนั้นปัจจัยต่าง ๆ ที่ผู้บริหารท้องถิ่นจะนำมาเป็นสารตั้งต้นในการปรับปรุงและ

พัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับบริบท วิถีชีวิต สังคมและวัฒนธรรม รวมถึงสภาพเศรษฐกิจในพื้นที่และช่วงเวลานั้น ๆ ด้วย โดยจากผลการศึกษาของณัฐพงศ์ เลิศวุฒิรักษ์¹ และ ชนิสราน กุลสันติวงศ์² ที่ชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวสมัยใหม่ ประกอบด้วยหลายปัจจัยตามโลกาภิวัตน์ การท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม ค่าใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยว นโยบายทางการเมืองและการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ ความปลอดภัยด้านภัยธรรมชาติ สุขอนามัยและโรคระบาดต่าง ๆ ซึ่งอาภาวรรณ ทองมา³ ค้นพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) ด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิต 4) ด้านการส่งเสริมการตลาด และ 5) ด้านความต้องการส่วนบุคคล สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธฤติมา อัญญาพรสุข (2559) ก็พบว่า ปัจจัยดึงดูดในการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย คือ 1) ด้านสถานที่ท่องเที่ยว 2) ด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว และ 3) ด้านวัฒนธรรมและประเพณี ตามลำดับ ส่วนปัจจัยผลักดัน คือ 1) ด้านการเดินทางเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย 2) ด้านการเดินทางเพื่อศึกษาเรียนรู้และเติมเต็มความต้องการของตนเอง และ 3) ด้านการเดินทางเพื่อเข้าสังคม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ในภาพรวมที่จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต จากการศึกษาแนวโน้มนโยบายและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับจังหวัดภูเก็ต และได้สรุปปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้เพื่อเป็นความท้าทายในการพัฒนา ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจ ซึ่งจากการศึกษาและวิเคราะห์ ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตพบว่า ในช่วงที่ผ่านมาภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็น แหล่งสร้างงานหลักและสร้างรายได้ให้กับชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวของภูเก็ต แต่สิ่งที่จังหวัดภูเก็ตควร พิจารณาให้ถึถ่วงคือ ภาคบริการที่ยังพึ่งการท่องเที่ยวเป็นหลักและมีการสร้างมูลค่าทางธุรกิจเพิ่มมากขึ้นดังจะสังเกตได้จากโรงแรม สปา ร้านอาหาร ที่มีการตกแต่งสวยงามและมีราคาค่าบริการสูงขึ้นมาก ส่วนสาขาอื่น ๆ ในภาคบริการที่เริ่มมีความสามารถในการแข่งขันและเป็นธุรกิจที่คนไทยใช้ ความสามารถ ความสร้างสรรค์ และมีความเป็นเจ้าของ ก็เริ่มเป็นสาขาที่ขยายตัวเร็วขึ้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การบริการทางการแพทย์ อุตสาหกรรมภาพยนตร์และแอนิเมชัน เป็นต้น แต่ใน ระยะยาวการรักษาความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว และบริการด้านการท่องเที่ยวให้คงอยู่ได้ใน

¹ณัฐพงศ์ เลิศวุฒิรักษ์. “ปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวสมัยใหม่”. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก: <https://www.marketingoops.com/exclusive/insider-exclusive/factors-affecting-chinese-tourist-behavior/>, 2561.

²ชนิสราน กุลสันติวงศ์. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย Generation Y หลังโรคระบาดโควิด-19”. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2562.

³อาภาวรรณ ทองมา. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวไทย”. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจ, สาขาการจัดการ, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2561.

ระยะยาว และจังหวัดควรพิจารณาถึงการส่งเสริมสาขาบริการที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของคนไทยจึงเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของภาคบริการในอนาคต

2. ปัจจัยด้านการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและการนำเข้าแรงงานต่างประเทศ ซึ่งจากการศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตพบว่า จังหวัดภูเก็ตจะเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมากขึ้น แม้ในระยะแรกประเทศไทยจะยังไม่อยู่ในสถานการณ์รุนแรงเท่าประเทศอเมริกาหรือญี่ปุ่น ทั้งนี้ ประชากรสูงอายุของไทยจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากประมาณ 7 ล้านคนในปัจจุบัน เป็น 16 ล้านคนในปี 2027 และจำนวนประชากรวัยเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี ที่มีจำนวน 14.5 ล้านคน และจะลดลงเหลือ 10 ล้านคนในอีก 20 ปีข้างหน้า แนวโน้มดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อปัญหาการขาดแคลนแรงงานของจังหวัดโดยเฉพาะในภาคเกษตรและภาคบริการของประเทศ และจังหวัด ซึ่งจะเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงมากขึ้น ปัจจุบันเริ่มมีแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาทำงานในประเทศไทย และจังหวัดเป็นจำนวนมาก โดยกระทรวงแรงงานคาดการณ์ว่ามีจำนวนถึง 2.6 ล้านคน แยกเป็นแรงงานถูกกฎหมาย 0.8 ล้านคน และแรงงานหลบหนีเข้าเมือง 1.8 ล้านคน นอกจากนั้นคนในวัยแรงงานจะต้องรับภาระในการเลี้ยงดูผู้สูงอายุมากขึ้นเนื่องจากสัดส่วนคนในวัยแรงงานมีน้อยลงและผู้สูงอายุมีอายุเฉลี่ยยืนยาวขึ้น ดังนั้น จังหวัดภูเก็ตจึงต้องเตรียมการรองรับกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งด้านการสร้างระบบสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีการออมที่พอเพียงหลังเกษียณ การให้บริการสาธารณสุขที่ดี และการสร้างโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ทำงานหรือทำประโยชน์แก่สังคมได้มากขึ้น⁴

3. ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงความเป็นเมืองมากขึ้น ซึ่งจากการศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตพบว่า จังหวัดภูเก็ตจะมีประชากรเมืองเพิ่มขึ้น ในขณะที่ประชากรในชนบทจะลดลง ประชากรส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ตามเมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ ในขณะที่เดียวกันสภาพแวดล้อมของเมืองก็จะเผชิญแรงกดดันของปัญหาพลังงาน ภัยธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต ควรให้ความสำคัญกับการวางแผนล่วงหน้าและบริหารจัดการการขยายตัวของเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่ มีประสิทธิภาพ และมีความยั่งยืน เช่น หลายประเทศที่เริ่มมีการทดลองวางแผน และบริหารจัดการการใช้พลังงานหมุนเวียนจากของเสียภายในชุมชน เป็นต้น จึงมีความสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมให้คนอยู่อย่างมีความสุข

4. ปัจจัยด้านความเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัล ซึ่งจากการศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตพบว่า ปัจจุบัน รัฐบาลได้ตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งความท้าทายของจังหวัดภูเก็ตในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัดในการหนุนเสริมการดำเนินงานของภาครัฐกิจภาครัฐและภาคประชาสังคมทุก ๆ องค์การภายในจังหวัดในการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจตลอดจนวางรากฐานการแข่งขันเชิงธุรกิจรูปแบบใหม่ในระยะยาว โดยมุ่งเน้นการยกระดับและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจที่จะส่งผลต่อการขยายฐานเศรษฐกิจและอัตราการจ้างงานของจังหวัดอย่าง

⁴สำนักงานจังหวัดภูเก็ต. แผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2566 – 2570 ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. ภูเก็ต : กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, 2566.

ยั่งยืนในอนาคตเป็นการเร่งส่งเสริมเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (digital economy acceleration) โดยมุ่งเน้นการสร้างระบบนิเวศสำหรับธุรกิจดิจิทัล (digital business ecosystem) และกระตุ้นให้ภาคเอกชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และปรับปรุงแนวทางการทำธุรกิจด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีศักยภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจขนาดกลางและเล็ก (SMEs) รวมถึงธุรกิจใหม่ (startup) ในด้านเศรษฐกิจชุมชนเทคโนโลยีดิจิทัลจะช่วยเชื่อมโยงท้องถิ่นกับตลาดโลกสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าชุมชนภายในจังหวัด

5. ปัจจัยด้านการเกิดโรคระบาดและโรคอุบัติใหม่ ซึ่งจากการศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตพบว่า ในปัจจุบัน COVID-19 เป็นภัยคุกคามต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตและพื้นที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ทั่วโลก โดยที่ผ่านมาก่อนสถานการณ์ COVID-19 เศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ตขึ้นอยู่กับการท่องเที่ยวเป็นหลัก เนื่องจากมีจุดแข็ง (Strength) ในด้านการท่องเที่ยวอยู่หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวที่งดงาม โดดเด่น หลากหลายและมีชื่อเสียงระดับโลก ทรัพยากรมนุษย์ที่มีความพร้อมที่จะได้รับการพัฒนาที่มีความได้เปรียบด้านที่ตั้งที่เหมาะสมมีฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงและหลากหลาย มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสิ่งอำนวยความสะดวก มีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด แต่ช่วงเวลาที่ผ่านมามีจังหวัดภูเก็ตได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล เพื่อการพัฒนาและใช้ศักยภาพดังกล่าวอันจะนำมาซึ่งรายได้ทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นน้อยมาก นโยบายด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในจังหวัด จึงเน้นการดำเนินการใน 2 ส่วน คือ การสนับสนุนผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต และใช้ศักยภาพของจังหวัด เพื่อส่งเสริมพัฒนาจังหวัดภูเก็ตให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลระดับ Premium World Class และส่งเสริมผู้ประกอบการให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์บทบาทของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นต่อการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในนามตัวแทนของรัฐบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในนามของผู้บริหารท้องถิ่นและผู้นำนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวจากส่วนกลางไปสู่การปฏิบัติ⁵ มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ในจังหวัดภูเก็ตไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ทางรัฐบาลและจังหวัดได้กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์บทบาทของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นต่อนโยบายด้านการท่องเที่ยวและการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งจังหวัดภูเก็ตถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเล ที่มีชื่อเสียงในระดับสากล มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างหลากหลาย โดยสามารถสร้างรายได้เป็นเม็ดเงิน จากการท่องเที่ยวให้กับประเทศในภาพรวมปีละหลักแสนล้านบาท แต่ในระยะเวลาที่ผ่านมาจังหวัดภูเก็ต ได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ เกินกว่าศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว และประชากรแฝงที่เข้ามาท่องเที่ยวและเข้ามาประกอบอาชีพในจังหวัดภูเก็ต จนขาดการบำรุงรักษา จึงส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวมีสภาพเสื่อมโทรม ประกอบกับในสถานการณ์ปัจจุบัน เกิดการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ COVID-19 ทำให้การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง และ

⁵ เรวัต อารีรอบ. “คำแถลงนโยบาย”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://phuketpao.go.th/content/cate/144, 2565>.

สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวหลายแห่งถูกปิดตัวลง พนักงานที่เกี่ยวข้องถูกเลิกจ้างเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดการว่างงานและประชาชนเกือบทุกสาขาอาชีพต่างได้รับความเดือดร้อนจากการขาดรายได้มาจนเจือสมาชิกครอบครว้ ดังนั้น เพื่อรักษาสถานภาพความเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต และนำภูเก็ตให้ฟื้นฟูกลับมาเป็นเมืองท่องเที่ยวสากลระดับโลกอย่างเร่งด่วนอีกครั้งหนึ่ง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในนามตัวแทนของรัฐบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในนามของผู้บริหารท้องถิ่นและผู้นำนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวจากส่วนกลางไปสู่การปฏิบัติมีความจำเป็นที่จะต้อง

1. มีการฟื้นฟูและส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการ

1.1 พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการบริการให้เกิดความครอบคลุมและได้มาตรฐาน

1.2 ส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีของจังหวัดภูเก็ต

1.3 ร่วมมือกับจังหวัดภูเก็ต สำนักงานททท. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานหนังสือเดินทางจังหวัดภูเก็ต กรมกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมให้มีการลงนามข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) การเป็นเมืองคู่แฝด(บ้านพี่เมืองน้อง)ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทางด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเพื่อให้จังหวัดภูเก็ต เป็นตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุก

1.4 ส่งเสริม สนับสนุนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาและฟื้นฟูบูรณะแหล่งท่องเที่ยว ที่เสื่อมโทรม ให้กลับมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวมีชีวิตและได้มาตรฐานสากล โดยการคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และ ศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมของจังหวัดภูเก็ต

1.5 ปรับปรุงและพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ทำเทียบเรืออ่าวฉลอง เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางทะเลจังหวัดภูเก็ต

1.6 ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวในระดับชุมชน เพื่อกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนอย่างยั่งยืน

1.7 ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุกในภาวะวิกฤต เพื่อดึงดูดและเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีศักยภาพในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

1.8 ส่งเสริม การพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตเมือง เพื่อ กระจายรายได้จากการท่องเที่ยวให้ทั่วถึง

1.9 ส่งเสริมสนับสนุนการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เพื่อ การท่องเที่ยว ให้มีประสิทธิภาพและจิตสำนึกที่ดีในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

1.10 พัฒนาให้มีแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ ๆ ของภูเก็ต (Phuket New Land Mark) เพื่อส่งเสริมและดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ

1.11 ร่วมมือกับเทศบาลนครภูเก็ต และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมสนับสนุน การท่องเที่ยวย่านเมืองเก่า อันเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และการอนุรักษ์อาคารเก่าที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดภูเก็ต

2. มีการฟื้นฟูและพัฒนาด้านเศรษฐกิจ โดยการ

2.1 ส่งเสริมและผลักดันให้จังหวัดภูเก็ตเป็นเมืองเศรษฐกิจที่สร้างสรรค์ เป็นศูนย์กลางทางการเงินการลงทุน

2.2 ผลักดันให้จังหวัดภูเก็ต เป็นศูนย์กลางของ Work from Phuket เพื่อเชิญชวนนักธุรกิจและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ให้เข้ามา Work from home at Phuket โดยการเชิญชวน หรือขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการด้านโรงแรมที่พัก จัดให้มี Promotion พิเศษในการเข้าพัก หรือใช้บริการอื่น ๆ เป็นต้น

2.3 ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่มีความพร้อม นำระบบการใช้ Digital Banking เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

2.4 ส่งเสริมผู้ประกอบการเพื่อกระตุ้นการลงทุนในกิจการด้านบริการคู่ขนานกับธุรกิจการท่องเที่ยวในภาวะวิกฤต เช่น ธุรกิจ บริการขนส่ง ธุรกิจบริการนวดสปา บริการซักรีด บริการเสริมสวย เป็นต้น เพื่อให้กลับมาให้บริการเป็นปกติ

2.5 ส่งเสริมร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของระดับจังหวัด สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดกิจกรรมและรูปแบบทางการตลาด ที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นตลาดการค้า การลงทุนด้านการท่องเที่ยวโดยการ จัดกิจกรรมบันเทิงการสร้างสีสันใหม่ๆ เช่น การจัดกิจกรรม Team Lab Borderless จัดให้มีกิจกรรม Digital Art Museum เป็นต้น

2.6 ส่งเสริมให้มีการนำระบบ Financial Technology มาใช้ในการลงทุนทางเศรษฐกิจในจังหวัดภูเก็ต

3. มีการส่งเสริมสุขภาพ โดยการ

3.1 ส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาสออกกำลังกาย โดยจัดกิจกรรมการออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของร่างกายให้ เหมาะสมกับวัย

3.2 เพิ่มศักยภาพบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) ให้เป็นกำลังสำคัญของชุมชนในการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนในชุมชน

3.3 จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีสำหรับกลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ

3.4 ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ และสร้างทัศนคติที่ ถูกต้องแก่ประชาชนให้รู้จักการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค ตลอดจนการ ดูแลรักษาเบื้องต้น

4. ด้านการป้องกันและควบคุมโรค โดยการ

4.1 สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ฝ้าระวังป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยมีแมลงและสัตว์เป็นพาหะนำโรค และโรคที่เกิดขึ้นตามฤดูกาล ได้แก่ ไข้หวัดใหญ่ ไข้เลือดออก เป็นต้น

4.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการควบคุมโรคแบบยั่งยืน โดยมุ่งเน้นสร้างความตระหนักให้ประชาชนในพื้นที่ มีบทบาทในการแก้ไข ปัญหาด้านสุขอนามัยของบุคคลในครอบครัว และเพื่อนบ้าน

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย ทั้งด้านกิจกรรมท่องเที่ยวและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย ทั้งด้านกิจกรรมท่องเที่ยวและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งหมด พบว่า จังหวัดภูเก็ตนั้นได้มีพันธกิจด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจจากฐานการท่องเที่ยวทางทะเล และวัฒนธรรมระดับโลก โดยกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ผ่านการมีส่วนร่วมของภาคีทุกภาคส่วนทั้งระดับชุมชนและจังหวัดสู่ความร่วมมือระดับประเทศและมาตรฐานการท่องเที่ยวระดับโลก ในขณะที่เดียวกันก็มุ่งสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของภูเก็ต โดยเสริมสร้างความมั่นคงในสังคม ตลอดจน ระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและนักท่องเที่ยว ให้เป็นเมืองแห่งความสันติสุข มีการบริหารจัดการเมืองเพื่อรองรับการเป็นเมืองที่พัฒนาแล้วในทุกมิติทั้งการพัฒนาสังคม การเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม รองรับบริการเป็นศูนย์กลางและพัฒนาสู่เมือง Smart City ทั้งนี้ก็เพื่อยกระดับขีดความสามารถของบริการแห่งรัฐและบริการของภาคธุรกิจในทุก ๆ ด้านให้มีความพร้อมต่อการจัดบริการที่เป็นสากลเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ในสิ่งที่ดีงามของจังหวัดภูเก็ต

ในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวนั้น ปัจจุบันจังหวัดภูเก็ตได้กำหนดมาตรการหลักด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมด้วยการรณรงค์ทุกภาคส่วนของสังคมพัฒนาและจัดระบบสายตรวจให้ปฏิบัติงานในเชิงรุก โดยจัดและกระจายสายตรวจประเภทต่าง ๆ ลงสู่ชุมชน เพื่อให้มีผลในเชิงป้องปราม และให้ความพร้อมที่จะไปถึงที่เกิดเหตุได้อย่างรวดเร็ว สามารถระงับเหตุและให้บริการประชาชนทันสถานการณ์ เร่งรัดมาตรการด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเพิ่มความเข้มในการตั้งด่านตรวจ จุดตรวจสัมพันธ์เพื่อป้องปรามและสกัดกั้นการก่ออาชญากรรมทุกประเภท เข้มงวดกวดขันการจัดระเบียบสังคมให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล และเร่งรัดควบคุมอัตราการเกิดคดีให้เป็นไปตามเป้าหมาย และได้มีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ ให้ประชาชนเป็นหูเป็นตาให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ หากพบบุคคลหรือยานพาหนะที่ต้องสงสัย ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบทันทีเพื่อเข้าทำการจับกุม หรือเข้าระงับเหตุ กรณีเกิดระเบิดในพื้นที่ตำบลป่าตองที่พนักงานรักษาความปลอดภัยสังเกตเห็นวัตถุต้องสงสัยแล้วรีบเอาไปทิ้งแล้วแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพให้มีการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน

ผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพให้มีการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืนนั้น ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ทั้งด้านเศรษฐกิจ ความมั่งคั่ง สังคม สันติภาพและยุติธรรมและด้านสิ่งแวดล้อม โดยในด้านของเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง ก็จะเกี่ยวข้องกับ

รายได้เฉลี่ยและหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน รวมถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด อัตราการว่างงาน ผลิตภาพแรงงาน สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อประชากร สัดส่วนปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงในภาคอุตสาหกรรมต่อ GPP ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละของผู้ที่อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน ร้อยละของครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินของตนเอง ร้อยละของหมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดปีและสัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลแล้วจะเห็นได้ว่า อัตราการว่างงานอยู่ที่ 1.33 ซึ่งมากกว่าค่ากลางที่ 0.86 โดยอาจมีสาเหตุมาจากการไม่ยอมทำงานหรือเลิกงานซึ่งเป็นลักษณะที่เกิดขึ้นในเมืองใหญ่ๆที่บัณฑิตมีการเลิกงานและมีอัตราการว่างงานแต่ไม่มีคนทำงาน ซึ่งอาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนหรือปลูกฝังทัศนคติขึ้นในคนรุ่นใหม่ ในขณะที่เดียวกันที่น่าเป็นห่วงอัตราการกระจายรายได้ก็อยู่ที่ 0.364 ซึ่งน้อยกว่าค่ากลาง 0.432 ซึ่งตรงนี้เป็นปัญหาที่จะก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำของรายได้ในสังคมและชุมชนขึ้น จึงต้องจัดให้มีการฝึกอบรมเพิ่ม skill ในการประกอบอาชีพมากขึ้นเพื่อให้เกิดการกระจายงานและกระจายรายได้มากขึ้น ในส่วนของความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด รวมถึงสัดส่วนปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้องต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น บวกกับร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา ร้อยละของประชากรที่ประสบอุทกภัย และร้อยละของประชากรที่ประสบภัยแล้ง ซึ่งทั้ง 5 ตัวชี้วัดนั้นค่าของจังหวัดในการดำเนินการสามารถดำเนินการได้สูงกว่าค่ากลางของประเทศ ทั้งหมดแต่อย่างไรก็ตามจำเป็นอย่างยิ่งที่จังหวัดภูเก็ตจะต้องดำเนินการมาตรการในการคงไว้เรื่องของการดูแลสิ่งแวดล้อมไม่ให้เป็นป่าไม้ ขยะและภัยธรรมชาติต่าง ๆ ในขณะที่ความยั่งยืนที่เกิดจากการอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติภาพและยุติธรรม จะมาจากตัวชี้วัดจำนวน 5 ตัว ทั้งการแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ จำนวนประชากรในเรือนจำ จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ อัตราการฆ่าตัวตาย และร้อยละของผู้ถูกกักขังที่รอฟีความในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ ซึ่งค่าตัวชี้วัดของจังหวัดสูงกว่าค่ากลางตรงนี้มีนัยยะสำคัญ ถึงอัตราการต้องโทษการถูกคดีและการตกเป็นจำเลยในคดีสูงกว่าค่ากลาง อาจจะเป็นเนื่องจากจังหวัดภูเก็ตเป็นแหล่งทำงานหาเงินของคนหลายพื้นที่หลายจำพวก จึงมีทั้งคนดีและคนไม่ดีปะปนกัน แต่น่าพอใจคืออัตราตำรวจต่อประชากรแสนคนของจังหวัดภูเก็ตสูงกว่าค่ากลาง ซึ่งช่วยในเรื่องของความปลอดภัยของประชาชนได้และอัตราการฆ่าตัวตายของประชาชนต่ำกว่าค่ากลาง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ต

จากการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2566- 2570 ที่ได้กำหนดขึ้นมาจากการวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าเชิงนโยบาย ความต้องการของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและสถานการณ์ของเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และควรจะเป็นในอนาคตจนได้ความต้องการทางยุทธศาสตร์ เป็นที่มาของความต้องการทางยุทธศาสตร์ที่เป็นหัวใจหลักสำคัญของจังหวัดภูเก็ต 5 ยุทธศาสตร์ ที่มุ่งเน้นด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมระดับโลก ในขณะเดียวกันก็มุ่งสร้างเศรษฐกิจมูลค่าสูง โดยการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา การกีฬา การแพทย์ การประชุม และนวัตกรรมในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการเกษตรแปรรูป การเป็นศูนย์กลางการส่งออกปลาทูน่า และ เป็นเมือง Gastronomy ในระดับนานาชาติ ควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค เพื่อการเป็น Smart City และเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลก

เพื่อเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถในการเป็นศูนย์กลางการพัฒนาให้เป็นเมืองนำอยู่ในระดับนานาชาติ ผ่านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศและการพัฒนาศักยภาพของคน รวมทั้งคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต รวมไปถึงกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งเพื่อการท่องเที่ยวและกีฬาที่มีความโดดเด่นเฉพาะ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวทางทะเลและธรรมชาติที่มีอยู่อย่างสมบูรณ์ในจังหวัดภูเก็ต

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างคุณภาพ ทักษะ และความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตให้มีศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบพึ่งพาตนเองบนฐานความพอเพียงและความรู้

จากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างคุณภาพ ทักษะ และความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ทำให้ทราบว่า การพัฒนาคนให้มีคุณภาพนั้นจะเกี่ยวเนื่องกับตัวชี้วัดหลายตัว ทั้งร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน ร้อยละของทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยใน อัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ (คน/แพทย์) อัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15-59 ปี รวมถึงค่าเฉลี่ยคะแนน O-NET มัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเมื่อวิเคราะห์จากจากข้อมูลแล้วจะเห็นได้ว่า จังหวัดภูเก็ตมีปัญหาเพียงด้านเดียวนั่นก็คือ ร้อยละของทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งยังคงต่ำกว่าค่ากลางอยู่บ้างเล็กน้อย ในขณะที่ตัวชี้วัดด้านอื่น ๆ นั้น จังหวัดภูเก็ตมีค่าอยู่ในเกณฑ์ทั้งหมด ซึ่งในประเด็นปัญหานี้ หน่วยงานด้านสาธารณสุขของจังหวัดภูเก็ตจะต้องเร่งการประชาสัมพันธ์ให้คุณแม่และว่าที่คุณแม่ต้องเอาใจใส่ต่อการโภชนาการมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าด้วยภาวะเศรษฐกิจของเมืองใหญ่อาจทำให้คนท้องมีเวลาดูแลตัวเองน้อยลงกว่าจังหวัดค่าเฉลี่ยที่อื่น จึงทำให้การได้รับโภชนาการของเด็ก ๆ ในครรภ์ได้รับผลกระทบจากภาวะการเป็นคนเมืองโดยไม่ได้ตั้งใจก็ได้

ในด้านความเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาคนในภาพรวมของจังหวัดภูเก็ตมีความก้าวหน้าการพัฒนาและมีค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนลดลงในมาที่สุดปี 2563 ร้อยละ 3.14 ตามระดับการพัฒนาคนที่ลดลงในด้านชีวิตการทำงาน และด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ตามลำดับ ดังนั้นจากการวิเคราะห์และการประเมินสถานการณ์การพัฒนาคนของจังหวัดภูเก็ต ได้สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในประเด็นต่างๆ อย่างชัดเจน รวมถึงมิติทางด้านความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีการให้ความสำคัญและมุ่งเน้นในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ด้านการวางแผนทางการพัฒนาคนอย่างสมดุลโดยการให้ความสำคัญกับมิติต่าง ๆ อย่างรอบด้าน เนื่องจากดัชนีความก้าวหน้าของคนในจังหวัดภูเก็ตแสดงให้เห็นว่าการอาศัยแนวทางการพัฒนาคนที่ไม่ได้คำนึงถึงความสำคัญระหว่างมิติอย่างสมดุลมากนัก โดยสังเกตได้จากผลลัพธ์การพัฒนาคนในหลายพื้นที่ ที่ระดับการพัฒนาคนในแต่ละด้านค่อนข้างแตกต่างกันมาก แต่ในความเป็นจริงแล้วการพัฒนาคนในแต่ละมิติ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อน ดังนั้นการกำหนดนโยบายการพัฒนาในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับจังหวัดภูเก็ต จึงควรพิจารณามิติการพัฒนาคนอย่างรอบด้านไปพร้อมกัน รวมทั้งการคำนึงถึงความเชื่อมโยงกันระหว่างการพัฒนาคนในแต่ละด้าน

ประเด็นที่ 2 ด้านการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนในจังหวัดภูเก็ต โดยเฉพาะในกลุ่มครอบครัวที่มีความเปราะบางสูง และพื้นที่ในเขตเมืองของจังหวัดภูเก็ต เพื่อให้ครอบครัวกลายเป็นสถาบันพื้นฐานที่ช่วยดูแลและสนับสนุนสมาชิกในครอบครัวได้อย่างเข้มแข็ง รวมทั้ง การสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน การส่งเสริมต่อยอดความรู้และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการความรู้ชุมชนที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน ตลอดจนสนับสนุนและติดตามช่วยเหลือครอบครัวเปราะบางให้สามารถดูแลสมาชิกทั้งเด็กปฐมวัยและผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสม

ประเด็นที่ 3 ด้านการยกระดับรายได้ให้สอดคล้องการดำรงชีวิตของคนในแต่ละพื้นที่ในจังหวัดภูเก็ตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยเฉพาะการสนับสนุนการมีที่ดินทำกินอย่างยั่งยืน การส่งเสริมการจ้างงานนอกฤดูกาลในพื้นที่ที่มีการทำงานต่ำระดับและการว่างงานสูง ตลอดจนส่งเสริมทักษะการบริหารเงินเพื่อให้สามารถจัดการรายได้ เงินทุนและหนี้สิน อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากแม้ว่าระดับความก้าวหน้าของคนด้านรายได้ในระดับประเทศจะค่อนข้างสูงกว่าการพัฒนาคนในมิติอื่น แต่การพัฒนาคนด้านรายได้ในจังหวัดภูเก็ตกำลังเผชิญปัญหาทางด้านความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่อย่างชัดเจน โดยเฉพาะความแตกต่างระหว่างพื้นที่ที่มีความเจริญสูงกับพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ในจังหวัดภูเก็ตที่มีระดับความก้าวหน้ามากจะกระจุกตัวในเมืองที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเป็นหลัก

ประเด็นที่ 4 ด้านการสร้างเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีทางด้านสุขภาพของคนทั้งในมิติด้านร่างกายและจิตใจ เนื่องจากแนวโน้มความก้าวหน้าของคนด้านสุขภาพที่ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นการเจ็บป่วยทางด้านร่างกายและด้านจิตใจ เพื่อนำไปสู่การลดการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง และการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ ผ่านการสร้าง ความตระหนักรู้ถึงพฤติกรรมทางด้านสุขภาพที่เหมาะสม การพัฒนาสภาพแวดล้อมในจังหวัดภูเก็ตให้เอื้อต่อการมีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ อาทิ การจัดการบริการให้คำปรึกษาที่เข้าถึงง่าย การดูแลสุขภาพแวดล้อมบ้านและชุมชนที่ปลอดภัยเพื่อป้องกันอุบัติเหตุและการบาดเจ็บของผู้สูงอายุเพื่อให้มีอายุยืนยาวอย่างมีสุขภาพดี และประเด็นเกี่ยวกับการกระจายทรัพยากรของภาครัฐเพื่อการพัฒนาคนทางด้านสุขภาพอย่างเท่าเทียมและลดช่องว่าง ความแตกต่างระหว่างเมืองในจังหวัดภูเก็ตไปพร้อมกัน โดยเฉพาะโอกาสในการเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพอย่างมีคุณภาพ

ประเด็นที่ 5 ด้านการส่งเสริมรูปแบบการพัฒนาคนในด้านต่าง ๆ บนพื้นฐานการส่งเสริมความเท่าเทียมและการลดช่องว่างระหว่างพื้นที่ในจังหวัดภูเก็ต โดยผลลัพธ์การพัฒนาคนที่สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของระดับความก้าวหน้าคนระหว่างพื้นที่ในจังหวัดภูเก็ตทั้งในภาพรวมและรายมิติอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการพัฒนาคนด้านสุขภาพ ด้านรายได้ และด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ที่เกิดขึ้น อาจมีแนวโน้มนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งทางสังคม การยอมรับของประชาชน หรือแม้กระทั่งปัญหาความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ การจัดสรรงบประมาณหรือรายจ่ายของภาครัฐ ในฐานะเครื่องมือสำคัญที่สามารถช่วยกระจายทรัพยากรใหม่ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันระหว่างพื้นที่ในจังหวัดภูเก็ตและยกระดับการพัฒนาคนในจังหวัดภูเก็ตที่มีระดับการพัฒนาต่ำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นยังไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่ 6 ด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษาและลดช่องว่างการพัฒนาระหว่างพื้นที่ในจังหวัดภูเก็ต โดยปรับระบบบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน พัฒนาระบบประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่ยึดผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียนเป็นหลัก รวมทั้งการช่วยเหลืออุดหนุนและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมโดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล เพื่อเพิ่มอัตราการเข้าเรียนต่อระดับมัธยมปลายและอาชีวศึกษาและแก้ไขปัญหาความก้าวหน้าของคน ด้านการศึกษาที่ต่ำกว่าการพัฒนาคนในด้านอื่นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นด้านคุณภาพของระบบ การศึกษาและความแตกต่างระหว่างพื้นที่ในจังหวัดภูเก็ตที่ค่อนข้างกระจุกตัวในเมืองท่องเที่ยวเป็นหลัก ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องไปยังการพัฒนาคนในมิติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านรายได้ ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และด้านชีวิตการทำงานและชุมชน เป็นต้น

ประเด็นที่ 7 ด้านการขยายระบบประกันสังคมให้ครอบคลุมกำลังแรงงานในจังหวัดภูเก็ตโดยเฉพาะในกลุ่มแรงงานนอกระบบ รวมทั้งส่งเสริมระบบการออมสำหรับการเกษียณอายุของแรงงานเพื่อให้มีความมั่นคงและมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในช่วงเกษียณอายุ ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มการปรับตัวลดลงของการพัฒนาคนด้านชีวิตการทำงาน ตามระดับอัตราการว่างงานและการทำงานต่ำระดับที่เพิ่มสูงขึ้นในจังหวัดภูเก็ต เนื่องจากการลดลงของความก้าวหน้าคนด้านดังกล่าว แสดงให้เห็นความจำเป็นของการมีระบบประกันสังคมที่ดีที่สามารถรองรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงทีและเหมาะสมในการช่วยเหลือให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคง นอกจากนี้ ยังเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาคนในมิติต่าง ๆ ไปพร้อมกัน อาทิ ด้านรายได้ ด้านสุขภาพ และด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของต้นทุนทรัพยากรชุมชนสู่การเป็นสินค้าและบริการบนฐานอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่ต้นแบบเป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชน

จากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาทั้งในด้านร้อยละของประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต ร้อยละของอาชีพที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้ต่อรายได้รวมที่ไม่รวมเงินอุดหนุนและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ร้อยละของความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด และสัดส่วนองค์กรชุมชนต่อประชากรแสนคน ซึ่งตัวชี้วัดที่ต่ำกว่าเกณฑ์จะมี 2 ตัว ได้แก่ ความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด ซึ่งเหตุผลเกิดจากสภาวะแวดล้อมที่ผู้รับจ้างมีน้อย ในส่วนของงบลงทุนทำให้ผู้รับจ้างสนใจงานเอกชนมากกว่าราชการ ในขณะที่เดียวกันราคากลางไม่ได้สอดคล้องกับความเป็นจริงทำให้ผู้รับเหมาไม่สนใจในงานราชการ สนใจในการทำงานกับภาคเอกชนมากกว่าจึงเป็นเหตุผลส่วนหนึ่งของการเบิกจ่ายน้อยกว่าค่ากลางของประเทศ แนวทางการแก้ไขโดยต้องมีการปรับราคากลางให้มีความสมเหตุสมผลและมีการเตรียมการหาผู้รับจ้างตั้งแต่นั้น ๆ และการบริหารโดยการให้ผู้รับจ้างเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณออกไปโดยเร็ว และอีกหนึ่งตัวชี้วัดที่ต่ำกว่าค่ากลางได้แก่สัดส่วนขององค์กรชุมชนเนื่องจากภูเก็ตเป็นลักษณะของชุมชนเมืองทำให้การรวมตัวกันทำกิจกรรมมีน้อย และสังคมมีความเป็นปัจเจกสังคมสูงแนวทางการแก้ไขโดยการประชาสัมพันธ์การสร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในพื้นที่มากขึ้น

ในขณะที่เดียวกันการมุ่งเน้นการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรเพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกรก็เป็นประเด็นที่หน่วยงานปกครองท้องถิ่นจะต้องให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ประโยชน์จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพ การลด ละ เลิกใช้ยาปราบศัตรูพืชโดยเร็ว โดยต้องจัดหาสารทดแทนที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มและโอกาสทางเศรษฐกิจ อาทิ เกษตรอินทรีย์ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ และเกษตรแปรรูป เพื่อต่อยอดไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีในการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัย ในขณะเดียวกันก็ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิ เช่น ธุรกิจสปาและแพทย์แผนไทย ผลิตภัณฑ์ยาและสมุนไพรไทย เพื่อสร้างความหลากหลายของสินค้าและสร้างโอกาสการขยายฐานการผลิตและการตลาดในระดับภูมิภาคตลอดจนส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพสู่ระดับสากล

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลของความสวยงามเท่าเทียมระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลประเด็นปัญหาด้านการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลของความสวยงามเท่าเทียมระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว พบว่า ในชุมชนเองยังพบกับประเด็นปัญหาด้านครอบครัวหรือปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของประชากรในจังหวัดภูเก็ตอยู่และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในทุก ๆ ปี โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดภูเก็ตพบว่า มีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับบริการเป็นสตรีที่มีอายุ 19 – 59 ปีทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีข้อมูลจากบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดภูเก็ต ที่ปรากฏว่ามีเด็กและสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญเช่นเดียวกัน ในขณะที่ประเด็นปัญหาด้านยาเสพติดในชุมชนก็ยังก่อกวนและทำลายสังคมและชุมชนอย่างไม่มีทางหมดไปได้ในเร็ววัน โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลประเด็นปัญหายาเสพติดพบว่า ตำรวจภูธรจังหวัดภูเก็ตจับกุมผู้ต้องหาที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีสถิติการจับกุมสูงที่สุดเมื่อเทียบกับคดีความผิดอื่นที่รัฐเป็นผู้เสียหาย และมีผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาพยาบาลตามระบบรายงาน บสต.3 ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ตทั้งสิ้นจำนวน 210 ราย โดยในจำนวนนี้มีเด็กและเยาวชนเข้ารับการรักษามากที่สุด ซึ่งจากทั้งสองประเด็นที่กล่าวมานี้ ส่งผลให้สังคมเมืองในภูเก็ตในบางพื้นที่ขาดความสมดุลด้านความสุข และไม่มีความเท่าเทียมกันในด้านความสุขทั้งที่ได้จากครอบครัว ครอบครัวข้างและสังคมโดยรวม ประชาชนส่วนหนึ่งใช้ชีวิตอย่างไร้ความสุขและสิ้นหวังกับปัญหาต่าง ๆ ที่รุมเร้าเข้ามาในแต่ละวัน และมีอาจสลดความทุกข์เหล่านั้นให้หมดสิ้นไปได้ในเร็ววัน ส่งผลเสียต่อสภาพสมดุลทางความสุขโดยรวมของเมืองภูเก็ต ท้ายที่สุดความไม่สมดุลและเท่าเทียมทางความสุขก็จะถูกถ่ายทอดและส่งต่อไปยังนักท่องเที่ยวที่ข้ามในพื้นที่ ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นเชิงลบไม่ว่าจะเป็นการเอาไรต์เอาเปรียบนักท่องเที่ยว อาชญากรรม การลักเล็กขโมยน้อยและการไร้ซึ่งมิติริและความเป็นมิตรต่อผู้มาเยือน สิ่งนี้ยิ่งตอกย้ำให้สังคมเมืองท่องเที่ยวในภูเก็ตเกิดการแบ่งแยกและขาดความสมดุลและเท่าเทียมในด้านความสุขมากขึ้นในทุก ๆ วัน

ส่วนที่ 4 สรุป

จากการวิเคราะห์การวิเคราะห์สภาพปัญหา ศักยภาพและปัจจัยสนับสนุนการพัฒนา และยุทธศาสตร์ของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต โดยสรุปพบว่า ภูเก็ตเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของโครงสร้างพื้นฐานของเมืองและการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วจนส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ ตามมาหลายประการ ซึ่งเกิดจากการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวแบบเดิมที่ต่อบตลาตลาดการท่องเที่ยวในระดับและในทุกรูปแบบที่เป็น Multi-brand กับทางเลือกที่จะเน้นบางกลุ่มของการท่องเที่ยว โดยควบคุมตลาดและภาพลักษณ์ให้เด่นชัดในบางเรื่อง ในขณะที่เดียวกันก็สร้างฉากทัศน์การพัฒนาเมืองท่องเที่ยวโดยเน้นการสร้างมูลค่าแม้จะมีการลงทุนที่สูงก็ตาม โดยสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับภูเก็ตเป็นไปได้ทั้งภาพของหยายนะของการท่องเที่ยวและวิถีชีวิตของผู้คนจนสูญเสียความเป็นเมืองชั้นนำด้านการท่องเที่ยวของประเทศและภูมิภาค โดยปรากฏการณ์หยายนะดังกล่าวจะเริ่มขึ้นจากการติดกับดักรายได้ปานกลางที่ต้องรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก แต่ได้รับผลตอบแทนน้อย ซึ่งเป็นผลมาจากการลงทุนด้านการท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐานแบบไร้จุดหมาย ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรท่องเที่ยวทั้งหมดที่มีอยู่ให้หมดไป ขาดต้นทุนในการมาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและคุณภาพชีวิตของที่อยู่ในเมือง ซึ่งแนวทางเช่นนี้เสี่ยงต่อการสูญเสียทรัพยากรการท่องเที่ยวไปอย่างถาวร เมื่อพิจารณาร่วมกับโอกาสเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เคยเกิดขึ้น อาจจะทำให้ภูเก็ตไม่สามารถหาหนทางที่เมืองท่องเที่ยวชั้นนำของประเทศได้อีกต่อไป แต่ในทางกลับกันการลงทุนและการแก้ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานในการตั้งถิ่นฐานและการเดินทางกลายเป็นสิ่งที่ต้องกลับมาทบทวนในฐานะพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้การท่องเที่ยวของภูเก็ตมีความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น โดยไม่ก่อปัญหาทำให้กระทบกับผู้ที่อยู่อาศัย รวมถึงการสูญเสียเสน่ห์และตัวตนของเมืองภูเก็ตไป ซึ่งภูเก็ตประสบความสำเร็จกับการสร้างโครงสร้างพื้นฐานและแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยและการเดินทาง จนขยายตัวกลายเป็นมหานครแห่งการท่องเที่ยว จนภาพลักษณ์ของเมืองงอกออกไปจากเดิม ซึ่งอาจจะส่งผลต่อราคาที่ดินและค่าครองชีพ และคุณภาพชีวิตของประชากร และหากขับเคลื่อนการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม การขยายตัวจากการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานและการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ดีของการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ให้สอดคล้องกัน ภูเก็ตก็อาจจะกลายเป็นเมืองท่องเที่ยวอันดับต้น ๆ ของภูมิภาคได้ในไม่ช้า

ผลการวิเคราะห์ทั้งหมดที่ได้นำเสนอไปในบทนี้ ได้ชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่สำคัญใน 3 มิติ คือ สภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ตและแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต โดยผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ในทั้ง 3 มิติ ได้ดังนี้

มิติที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต พบว่า ปัญหาที่เกิดจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของจังหวัดภูเก็ตแบ่งออกเป็น 5 ประเด็นหลัก ๆ คือ 1) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัญหาการขนส่งจราจรในเมือง ปัญหา

ด้านน้ำประปาขาดแคลนมาก รวมถึงปัญหาด้านการจัดการน้ำเสียและปัญหาน้ำท่วมที่ก่อกำเนิดขึ้นเป็นประจำในช่วงฤดูฝนของทุกปี 2) ประเด็นปัญหาด้านสังคมที่ขาดการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงความขัดแย้งจากความหลากหลายและการเข้ามาของแรงงานต่างชาติ 3) ประเด็นปัญหาด้านการบริหารจัดการที่ขาดการส่งเสริมให้มีการขับเคลื่อนการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหของจังหวัดผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 4) ประเด็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ การกำจัดของเสียสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการบุกรุกป่าชายเลนของนายทุนกลายเป็นปัญหาสำคัญของเมืองภูเก็ตที่ยังคงมีอาจแก้ไขได้อย่างยั่งยืนมาจนถึงปัจจุบัน 5) ประเด็นปัญหาด้านความมั่นคง การไม่สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน อาสาสมัคร ชุมชนและภาคประชาชนในการป้องกันสาธารณภัย แต่ถึงกระนั้นเมื่อวิเคราะห์สภาพการณ์ปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต โดยใช้เครื่องมือทางการบริหาร SWOT Analysis ก็ทำให้พบว่า ภูเก็ตมีจุดแข็ง (Strength) หลายประการ อาทิเช่น มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจและเป็นเป้าหมายของนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก เป็นพื้นที่ที่นักลงทุนด้านการท่องเที่ยวให้ความสนใจ ประชาชนมีความทันสมัย มีความเป็นเลิศในด้านการให้บริการด้านสุขภาพ และการรักษาทางการแพทย์ เป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ ต้นแบบ มีโครงสร้างทางเศรษฐกิจเข้มแข็ง ประชาชนมีรายได้ต่อหัวสูง และมีการสืบทอดขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม มีวิถีชีวิตความเป็นมาอย่างยาวนาน แต่ในขณะเดียวกัน ภูเก็ตก็มีจุดอ่อน (Weakness) ในหลายมิติ อาทิเช่น การละเมิดกฎหมายชาตินิยมและชาติจิตสำนึกรับผิดชอบต่อทั้งสังคมและสิ่งแวดล้อม ขาดความเป็นเอกภาพและการมีส่วนร่วม พังพาดอาคารท่องเที่ยวเป็นหลักและบุคลากรของภาครัฐยังไม่เพียงพอต่อการให้บริการประชาชน ขาดการบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสม ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายมากขึ้นจากการท่องเที่ยว บุคลากรขาดการพัฒนาทักษะฝีมือที่ได้มาตรฐาน ขาดระบบการบูรณาการทางด้านข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำจัดขยะอย่างเป็นระบบ ขาดงบประมาณในการบำรุงรักษาดูแลอุปกรณ์ป้องกันอาชญากรรมอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของโอกาส (Opportunity) ภูเก็ตได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล เพื่อการพัฒนาจังหวัดภูเก็ต เพื่อให้เป็นเมืองชั้นนำระดับประเทศและระดับโลก เป็นเมือง MICE CITY ความทันสมัยของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นโอกาสในการประชาสัมพันธ์และการสร้างภาพลักษณ์จังหวัดสู่ระดับนานาชาติ กลุ่มทุนและรัฐบาลต่างประเทศให้ความสนใจกับจังหวัดภูเก็ต นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยว กระแสการเติบโตของการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม เช่น การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ การท่องเที่ยวทางกีฬา ทางน้ำ การท่องเที่ยวด้วยเรือสำราญและเรือยอร์ช การท่องเที่ยวผจญภัย การท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งเป็นโอกาสแก่จังหวัดในการสร้างสรรค์กิจกรรมและนวัตกรรมการท่องเที่ยว และอยู่ใกล้กับประเทศที่มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูง เช่น จีน อินเดีย อินโดนีเซีย เป็นต้น ทำให้เป็นโอกาสในการขยายและส่งเสริมตลาดด้านการท่องเที่ยว แต่ภาวะคุกคาม (Threat) ที่เกิดขึ้นกับภูเก็ตก็ยังคงมีอยู่ โดยเฉพาะสังคมออนไลน์ (Social Network) ที่นับว่าเป็นเครื่องมือที่สร้างความเสี่ยง ทั้งทางธุรกิจ อาชญากรรม การหลอกลวง การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และทรัพย์สินทางปัญญา ความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจโลก โรคติดต่อสายพันธุ์ใหม่ การไหลบ่าของวัฒนธรรมจากภายนอกที่ไม่เหมาะสม การบังคับใช้กฎหมายยังขาดประสิทธิภาพ ขาดการบูรณาการและขาดเอกภาพ ความจำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าวในการ

ขับเคลื่อนภาคต่าง ๆ ในพื้นที่ส่งผลต่อด้านบริการสาธารณสุขในพื้นที่ และจังหวัดภูเก็ตตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงที่มีโอกาสในการเกิดพิบัติภัยทางธรรมชาติ เช่นแผ่นดินไหว สึนามิ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า ในด้านจุดแข็งและโอกาสนั้นเมืองภูเก็ตเป็นเมืองพหุวัฒนธรรมและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมชัดเจน มีคุณค่าที่จับต้องได้ อาคาร และศาสนสถานเป็นจำนวนมาก รวมถึงคุณค่าที่จับต้องไม่ได้ด้านอาหารและวัฒนธรรม ในเชิงตั้งก็สามารถเชื่อมต่อกับหาดป่าตองและหาดอื่น ๆ ที่สำคัญได้ ส่วนในด้านศักยภาพก็ยังมีทรัพยากรธรรมชาติโดยรอบที่ยังไม่ได้ใช้งาน ส่วนในด้านโครงสร้างพื้นฐานก็มีแนวคิดพัฒนาโครงการรถรางและการพัฒนาเป็น smart city ในขณะที่พื้นที่เมืองเก่าที่มีสถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีส ก็เริ่มได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น แต่พื้นที่เมืองเดิมของภูเก็ตนั้น เมืองเก่าภูเก็ตยังไม่ได้รับการพัฒนาให้เต็มประสิทธิภาพ และสัมผัสถึงเอกลักษณ์ของเมือง เมืองเก่าภูเก็ตยังไม่เชื่อมต่อกับพื้นที่เมืองโดยรอบเมืองเก่าภูเก็ตไม่ได้รับรองรับเศรษฐกิจของเมืองเหมือนในอดีตซึ่งเกิดจากที่อยู่อาศัยใหม่ที่เกาะตัวอยู่บริเวณชานเมือง และพึ่งพาพาณิชย์กรรมใหม่ ในขณะที่จุดอ่อนและอุปสรรคของเมืองภูเก็ตในฐานะแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย ก็คือ เมืองเก่าภูเก็ตยังไม่ได้รับการพัฒนาเต็มประสิทธิภาพ และสัมผัสถึงเอกลักษณ์ของเมือง ไม่ได้รองรับเศรษฐกิจของเมืองเหมือนในอดีต ซึ่งเกิดจากที่อยู่อาศัยใหม่ที่เกาะตัวอยู่บริเวณชานเมืองทางฝั่งตะวันตก และพึ่งพาพาณิชย์กรรมใหม่ เช่น ห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ เมืองเก่าภูเก็ตยังไม่เชื่อมต่อกับพื้นที่โดยรอบ ด้วยรูปแบบการเดินทางและตัวเมืองเก่าภูเก็ต ที่แยกออกมาจากพื้นที่พัฒนาใหม่ทางฝั่งตะวันตก การกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ และภาวะการแข่งขันที่รุนแรงและภัยพิบัติทางธรรมชาติ มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นในทุก ๆ ปี โดยเฉพาะภัยจากสึนามิและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ยังทวีความรุนแรงขึ้นในทุก ๆ ปี ด้วยเช่นกัน

ดังนั้น เพื่อให้การการพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตเกิดการขับเคลื่อนไปอย่างเป็นรูปธรรม หน่วยงานภาครัฐโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงได้มีการนำประเด็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่จากรัฐบาล มาใช้กับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัดภูเก็ต โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2564) มาเป็นแม่บทในการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต โดยใช้แนวทางในการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาสู่การปฏิบัติการติดตามประเมินผล ผ่านการเตรียมพร้อมกำลังคนรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การเสริมสร้างความเข้าใจในประเด็นการพัฒนา การพัฒนาระบบและกลไกการติดตามประเมินผล ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต โดยประเด็นสำคัญที่ต้องนำไปพิจารณาควบคู่ไปกับการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ประเด็นแรก คือ ความเป็นชุมชนในพื้นที่ธุรกิจท่องเที่ยวจะมีอยู่น้อย เนื่องจากประชากรในพื้นที่ท่องเที่ยวมีการเข้าและออกจากพื้นที่ในระดับสูง มีผู้คนมาหนาหลายตาเดินทางเข้ามาและออกไปอยู่ ประเด็นที่ 2 คือ การสร้างกิจกรรมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ตอบรับทั้งนักท่องเที่ยวและคนทั่วไปให้เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองเก่า ประเด็นที่ 3 คือ มีแนวโน้มว่าจะเกิดความเหลื่อมล้ำของคนในชุมชนและผู้ประกอบการหรือนายทุน

เพิ่มขึ้นมากกว่าในอดีต และประเด็นสุดท้าย คือ การส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้ก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางเมืองท่องเที่ยวระดับโลก

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต พบว่าจังหวัดภูเก็ตมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวในหลายส่วน โดยเฉพาะด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและระบบนิเวศน์ทางทะเลที่จังหวัดภูเก็ตมีความสมบูรณ์ สวยงาม ในขณะเดียวกันคุณภาพห้องของโรงแรมที่พัก ราคาโรงแรมที่พักเปรียบเทียบกับคุณภาพห้องพัก รวมถึงระบบการรักษาความปลอดภัยของโรงแรมที่พักก็มีศักยภาพด้านนี้สูงมากเมื่อเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ มากกว่านั้น คุณภาพและความหลากหลายของอาหารก็ยังเป็นคุณสมบัติที่โดดเด่นของภูเก็ต เพราะสามารถผลิตวัตถุดิบและประกอบอาหารหลายรูปแบบจากวัตถุดิบที่สามารถผลิตได้เอง ในขณะที่ภูเก็ตก็มีศักยภาพในด้านการเป็นศูนย์กลางท่าเทียบเรือท่องเที่ยวหรือเรือสำราญ ในขณะเดียวกันภูเก็ตก็มีศักยภาพสูงด้านการเป็นศูนย์กลางการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มากกว่านั้น ภูเก็ตยังมีศักยภาพด้านการเป็นเมืองศูนย์กลางแห่งการประชุมสัมมนา (Mice City) เนื่องจากความเหมาะสมของเมือง และสถานที่พักต่าง ๆ ดังนั้นจากผลการวิเคราะห์ศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตในช่วงต้น จึงทำให้สามารถที่จะจัดทำประเด็นด้านยุทธศาสตร์เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยมุ่งเน้นไปที่ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว การสร้างอัตลักษณ์เมืองและการกระจายภาระและผลประโยชน์ โดยเศรษฐกิจของภูเก็ตในปัจจุบันพึ่งการท่องเที่ยวเป็นหลัก คาดได้ว่า ด้วยความพร้อมด้านแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติในพื้นที่ใกล้เคียง ระบบโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ภูเก็ตมีอยู่ แต่ภูเก็ตอาจกำลังติดอยู่ในกับดักการท่องเที่ยวรายได้ปานกลาง จำนวนนักท่องเที่ยวของภูเก็ตเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด แต่เหมือนกับไม่สามารถสร้างฐานการท่องเที่ยวมูลค่าสูงได้ ซึ่งแนวโน้มการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปและการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไปใช้เครื่องมือดิจิทัลมากขึ้น จะทำให้รูปแบบและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน

มิติที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต พบว่า ปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ตมีหลายปัจจัย แต่ที่สำคัญต่อการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตนั้น คือ ความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบ ทั้งความสวยงามของชายหาด บรรยากาศและธรรมชาติที่สะอาด สดใส ความหลากหลายและน่าสนใจของกิจกรรมการท่องเที่ยว ในขณะเดียวกันความสะดวกสบาย ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค ถนนหนทาง ป้ายสัญลักษณ์ต่าง ๆ ก็ มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน มากกว่านั้น ที่พัก โรงแรมและคุณภาพการให้บริการทั้งหมดสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวที่ดีมีคุณภาพเหมาะสมกับราคาก็มีส่วนดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ในขณะที่อาหารและเครื่องดื่มที่มีบริการในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเพียงพอ เหมาะสมและมีรสชาติดี ก็ช่วยให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจได้ รวมถึงคุณภาพของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจซื้อหรือรับบริการ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับศักยภาพของท้องถิ่นในการ

บริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว ทั้งด้านการจัดการบริหารจัดการสุขอนามัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว การภาพลักษณ์ที่ดีของแหล่งท่องเที่ยวการตลาดประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างคุณค่าและการบอกต่อแบบปากต่อปากของนักท่องเที่ยวในวงกว้าง ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ในภาพรวมที่จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต และสรุปได้ว่ายังมีปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต อาทิเช่น ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจที่มีความไม่แน่นอนและยากจะคาดเดา ปัจจัยด้านการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและการนำเข้าแรงงานต่างประเทศ ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงความเป็นเมืองมากขึ้น ปัจจัยด้านความเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัลและปัจจัยด้านการเกิดโรคระบาดและโรคอุบัติใหม่

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์บทบาทของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นต่อการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต พบว่า การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในนามตัวแทนของรัฐบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในนามของผู้บริหารท้องถิ่นและผู้นำนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวจากส่วนกลางไปสู่การปฏิบัติ มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ในจังหวัดภูเก็ตไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ทางรัฐบาลและจังหวัดได้กำหนดไว้ โดยบทบาทหน้าที่ที่สำคัญขององค์กรเหล่านี้ คือ จะมุ่งเน้นให้มีการฟื้นฟูและส่งเสริมการท่องเที่ยว มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจให้จังหวัดภูเก็ตเป็นเมืองเศรษฐกิจที่สร้างสรรค์ เป็นศูนย์กลางทางการเงินการลงทุน มีการส่งเสริมสุขภาพ รวมถึงการป้องกันและควบคุมโรคภัยต่าง ๆ ที่สามารถเกิดขึ้นได้ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

มิตินี้ 3 สรุปผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย ทั้งด้านกิจกรรมท่องเที่ยวบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งหมด พบว่า จังหวัดภูเก็ตนั้นได้มีพันธกิจด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจจากฐานการท่องเที่ยวทางทะเล และวัฒนธรรมระดับโลก โดยกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ผ่านการมีส่วนร่วมของภาคีทุกภาคส่วนทั้งระดับชุมชนและจังหวัดสู่ความร่วมมือระดับประเทศและมาตรฐานการท่องเที่ยวระดับโลก ในขณะที่เดียวกันก็มุ่งสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของภูเก็ต โดยเสริมสร้างความมั่นคงในสังคม ตลอดจนระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและนักท่องเที่ยว ให้เป็นเมืองแห่งความสันติสุข มีการบริหารจัดการเมืองเพื่อรองรับการเป็นเมืองที่พัฒนาแล้วในทุกมิติทั้งการพัฒนาสังคม การเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม รองรับการเป็นศูนย์กลางและพัฒนาสู่เมือง Smart City

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพ ให้มีการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยผู้วิจัยได้ชี้ให้เห็นผลการวิเคราะห์ทั้งด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง สังคมสันติภาพและยุติธรรมและด้านสิ่งแวดล้อม โดยในด้านของเศรษฐกิจและความมั่นคง ก็เกี่ยวข้องกับรายได้เฉลี่ยและหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน รวมถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด อัตราการว่างงาน ผลิตภัณฑ์แรงงาน สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อประชากร สัดส่วนปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงในภาคอุตสาหกรรมต่อ GDP ภาคอุตสาหกรรม

ร้อยละของผู้อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน ร้อยละของครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินของตนเอง ร้อยละของหมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดปีและสัมประสิทธิ์การกระจายรายได้

ตอนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ต มุ่งเน้นการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมระดับโลก ในขณะเดียวกันก็มุ่งสร้างเศรษฐกิจมูลค่าสูง โดยการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา การกีฬา การแพทย์ การประชุม และนวัตกรรมในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการเกษตรแปรรูป การเป็นศูนย์กลางการส่งออกปลาทูน่า และเป็นเมือง Gastronomy ในระดับนานาชาติ ควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค เพื่อการเป็น Smart City รวมไปถึงกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งเพื่อการท่องเที่ยวและกีฬาที่มีความโดดเด่นเฉพาะ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวทางทะเลและธรรมชาติที่มีอยู่อย่างสมบูรณ์ในจังหวัดภูเก็ต

ตอนที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างคุณภาพ ทักษะ และความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตให้มีศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบพึ่งพาตนเองบนฐานความพอเพียงและความรู้ พบว่า การพัฒนาคนให้มีคุณภาพนั้นจะเกี่ยวเนื่องกับตัวชี้วัดหลายตัว ทั้งความยากจน ทารกแรกเกิด ประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยใน ประชากรต่อแพทย์ การเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15-59 ปี รวมถึงค่าเฉลี่ยคะแนน O-NET มัธยมศึกษาตอนปลาย และจากการวิเคราะห์และการประเมินสถานการณ์การพัฒนาคนของจังหวัดภูเก็ต ได้สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในประเด็นต่างๆ อย่างชัดเจน รวมถึงมิติทางด้านความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีการให้ความสำคัญและมุ่งเน้นในประเด็นต่าง ๆ มากขึ้น อาทิเช่น ประเด็นด้านการวางแนวทางการพัฒนาคนอย่างสมดุล ประเด็นด้านการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนในจังหวัดภูเก็ต ประเด็นด้านการยกระดับรายได้ให้สอดคล้องการดำรงชีวิตของคนในแต่ละพื้นที่ในจังหวัดภูเก็ตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ประเด็นด้านการสร้างเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีทางด้านสุขภาพของคนทั้งในมิติด้านร่างกายและจิตใจ ประเด็นด้านการส่งเสริมรูปแบบการพัฒนาคนในด้านต่าง ๆ บนพื้นฐานการส่งเสริมความเท่าเทียมและการลดช่องว่างระหว่างพื้นที่ในจังหวัดภูเก็ต ประเด็นด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษาและลดช่องว่างการพัฒนา ระหว่างพื้นที่ในจังหวัดภูเก็ต และประเด็นสุดท้ายด้านการขยายระบบประกันสังคมให้ครอบคลุมกำลังแรงงานในจังหวัดภูเก็ตโดยเฉพาะในกลุ่มแรงงานนอกระบบ

ตอนที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของต้นทุนทรัพยากรชุมชนสู่การเป็นสินค้าและบริการบนฐานอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่ต้นแบบเป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชน ผลจากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา ชี้ให้เห็นว่า ภูเก็ตเป็นลักษณะของชุมชนเมืองทำให้การรวมตัวกันทำกิจกรรมมีน้อย และสังคมมีความเป็นปัจเจก สังคมสูง ในขณะที่เดียวกันการมุ่งเน้นการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรเพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกรก็เป็นประเด็นที่หน่วยงานปกครองท้องถิ่นจะต้องให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิเช่นธุรกิจสปาและแพทย์แผนไทย ผลิตภัณฑ์ยาและสมุนไพรไทย เพื่อสร้างความ

หลากหลายของสินค้า และสร้างโอกาสการขยายฐานการผลิตและการตลาดในระดับภูมิภาคตลอดจนส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพสู่ระดับสากล

ตอนที่ 6 สรุปผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลของความสุขอย่างเท่าเทียมระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว พบว่า ในชุมชนเองยังพบกับประเด็นปัญหาด้านครอบครัวหรือปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของประชากรในจังหวัดภูเก็ตอยู่และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในทุก ๆ ปี โดยมีผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับบริการจำนวนมากและปรากฏว่ามีเด็กและสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญเช่นเดียวกัน ในขณะที่ประเด็นปัญหาด้านยาเสพติดในชุมชนก็ยังคงก่อและทำลายสังคมและชุมชนอย่างไม่มีทางหมดไปได้ในเร็ววัน โดยมีจับกุมผู้ต้องหาที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดสูงที่สุดเมื่อเทียบกับคดีความผิดอื่น และมีผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาพยาบาลจำนวนมาก โดยในจำนวนนี้มีเด็กและเยาวชนเข้ารับรักษามากที่สุด ซึ่งจากทั้งสองประเด็นที่กล่าวมานี้ ส่งผลให้สังคมเมืองในภูเก็ตในบางพื้นที่ขาดความสมดุลด้านความสุข และไม่มี ความเท่าเทียมกันในด้านความสุขทั้งที่ได้จากครอบครัว และถูกถ่ายทอดและส่งต่อไปยังนักท่องเที่ยวที่ข้ามในพื้นที่ ตอกย้ำให้สังคมเมืองท่องเที่ยวในภูเก็ตเกิดการแบ่งแยกและขาดความสมดุลด้านความสุขและขาดความเท่าเทียมกันมากยิ่งขึ้น

บทที่ 4

แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการศึกษา สภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ในขณะเดียวกันก็มุ่งเน้นการศึกษาปัจจัย ที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต และเสนอแนวทางการพัฒนา และยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตเพื่อการก้าว ไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยมีลำดับการศึกษาดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่ การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต

ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและ พัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต

ส่วนที่ 4 สรุป

ส่วนที่ 1 สภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อการ ก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

จากการเก็บข้อมูลเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนผู้บริหารระดับสูง ของหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลนโยบายด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตจำนวน 3 คน ผู้บริหารท้องถิ่น ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตจำนวน 5 คน และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในแหล่ง ท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต จำนวน 10 คน โดยใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้วิจัยสามารถสรุปผลของการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

1.1 ปัญหาด้านการจราจรในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวติดขัดมากเวลาที่มีการจัดงาน และจัดเทศกาลต่าง ๆ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว โดยผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 18 คน มีความเห็นตรงกันว่า เวลาที่ภูเก็ตมีการจัดเทศกาลหรือประเพณีต่าง ๆ ที่สำคัญและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามา ท่องเที่ยวในพื้นที่ภูเก็ตได้เป็นจำนวนมาก สิ่งที่ตามมาทุกครั้งคือ การจราจรในเขตเมืองท่องเที่ยวเป็น อัมพาตในบางช่วงเวลา และอาจกินเวลาต่อเนื่องไปหลายวันหากเทศกาลหรือประเพณีการละเล่นต่าง ๆ เหล่านี้มีช่วงเวลาในการจัดยาวนานหลายวัน สร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชนและประชาชนที่

สัญญาไปมาในแต่ละวัน และปัญหานี้ก็เป็นปัญหาสำคัญที่จังหวัดภูเก็ตยังมีอาจปรับปรุงและแก้ไขได้อย่างเด็ดขาดยาวนานต่อเนื่องมาหลายปี

1.2 ปัญหาด้านขยะที่เพิ่มขึ้นและการบริหารจัดการน้ำเสียจากแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 18 คน มีความเห็นตรงกันว่า ปัจจุบันถึงแม้ภูเก็ตจะประสบความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนเมืองในหลายพื้นที่ แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า ยังคงมีบางแห่งในพื้นที่ห่างไกลเมืองที่ยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเหล่านี้อยู่ และที่สำคัญการลักลอบปล่อยน้ำเสียในแหล่งชุมชนและอาคารสถานที่ต่าง ๆ ลงสู่แม่น้ำลำคลองสาธารณะ รวมถึงชายฝั่งทะเล ยังคงเป็นปัญหาเชิงระบบที่ยังมีอาจแก้ไขได้ในเร็ววัน ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากการขาดจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมของคนในแต่ละชุมชนและผู้ประกอบการในพื้นที่นั่นเอง

1.3 ปัญหาด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในบางพื้นที่ห่างไกลจากแหล่งชุมชน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ปัจจุบันภูเก็ตยังประสบกับปัญหาด้านการดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวยังไม่ทั่วถึงและครอบคลุมในทุกพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลตัวเมืองและผู้คน ซึ่งภูเก็ตยังคงมีความต้องการงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยต่าง ๆ อาทิ เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิดให้ครอบคลุมพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว การติดตั้งไฟส่องสว่างในเวลากลางคืน การจัดหาอุปกรณ์ติดตาม ค้นหาผู้ประสบภัย รวมถึงเทคโนโลยีด้านความปลอดภัยอื่น ๆ ในขณะที่เดียวกันก็มีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในการดูแลรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ เพื่อทำการตรวจตรา ดูแลและเฝ้าระวังการก่ออาชญากรรมและความไม่ปลอดภัยกับนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่อย่างเพียงพออีกด้วย

1.4 ปัญหาด้านการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยวจากมิชฉาชีพผู้ประกอบการธุรกิจแหล่งท่องเที่ยว โดยผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 18 คน มีความเห็นตรงกันว่า ปัญหาที่สร้างความเสียหายให้กับภาพลักษณ์การท่องเที่ยวภูเก็ตมาอย่างต่อเนื่องและยาวนานคือ การหลอกลวง เอาเปรียบนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวต่างชาติ ซึ่งหน่วยงานปกครองก็ได้พยายามที่จะป้องกัน เฝ้าระวังและกวาดล้างมิชฉาชีพเหล่านี้มาโดยตลอด แต่ก็ต้องยอมรับว่าไม่หมดไปจากภูเก็ตเสียทีเดียวและยังมีมิชฉาชีพที่แฝงตัวเข้ามาในคราบนักท่องเที่ยวและประชาชนอยู่จำนวนหนึ่ง และที่สำคัญกลุ่มคนเหล่านี้ได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการหลอกลวง เอาเปรียบนักท่องเที่ยวให้มีความทันสมัยและหลากหลายอยู่เสมอ ทำให้การปราบปรามกลุ่มคนเหล่านี้กระทำได้ยากมากกว่าแต่ก่อน ปัญหามิชฉาชีพที่คอยหลอกลวง เอาเปรียบนักท่องเที่ยวจึงยังคงเป็นปัญหาเรื้อรังและยากที่จะกำจัดให้หมดไปได้ในเร็ววัน

1.5 ปัญหาการบริหารจัดการชายหาดอย่างมีประสิทธิภาพและปราศจากการหาประโยชน์ในทางมิชอบโดยผิดกฎหมาย โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ชายหาดในแหล่งท่องเที่ยวของภูเก็ตยังคงมีรูปแบบการจัดการที่ต้องได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นกว่านี้ เพราะปัจจุบันการใช้พื้นที่ชายหาดส่วนใหญ่จะเป็นเอกชนเข้ามาจับจองเพื่อทำธุรกิจ ในส่วนชายหาดสาธารณะนั้นผู้บริหารแต่ละท้องถิ่นก็พยายามที่จะจัดสรรให้ประชาชนสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์และท่องเที่ยวได้อย่างเท่าเทียม แต่ก็ยังมีปัญหาในรายละเอียดอีกส่วนหนึ่งที่ยังคงต้องได้รับการปรับปรุงและแก้ไขให้ดีขึ้นกว่านี้อีก

1.6 ปัญหาด้านการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวของภาครัฐยังคงทำไม่ได้ครบถ้วนและยังคงขาดปัจจัยสนับสนุนหลายประการ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า แน่ใจว่านโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่จากทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นเป็นนโยบายที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างแน่นอน หากแต่ปัญหาใหญ่ของท้องถิ่นคือการนำนโยบายต่าง ๆ เหล่านั้นไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งต้องใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะงบประมาณและบุคลากรรวมถึงผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันในแหล่งท่องเที่ยวหลายพื้นที่ก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติตามนโยบายจากส่วนกลางได้ครบถ้วนทั้งหมด ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากการขาดปัจจัยสนับสนุนหลายประการดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

1.7 ปัญหาด้านการขาดความรู้และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 18 คน มีความเห็นตรงกันว่า ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของตนเอง โดยส่วนใหญ่แล้วการบริหารจัดการเกือบทั้งหมดดำเนินการโดยองค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งขาดการรับฟังความคิดเห็นจากภาคประชาสังคมอย่างเท่าเทียมและโปร่งใส การดำเนินนโยบายหรือการจัดทำโครงการบางโครงการจึงอาจได้รับการต่อต้านจากประชาชนที่ไม่เห็นด้วยและไม่ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

1.8 ปัญหาของโรงแรมบางประเภทที่ยังขาดมาตรฐานการบริการที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า โรงแรมบางแห่งยังขาดคุณภาพและมาตรฐานในการบริการที่เหมาะสมกับราคาและค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวต้องเสียไป ปัญหาด้านนี้เป็นปัญหาที่ผู้ประกอบการต้องเร่งปรับปรุงและแก้ไขอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการรักษาภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวภูเก็ต มิให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินำข้อมูลในเชิงลบเหล่านี้สื่อสารออกสู่สังคมโซเชียลที่มีความเสี่ยงสูงในการใช้งานในปัจจุบัน และเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวภูเก็ตด้วย

1.9 ปัญหาด้านรถบริการสาธารณะในแหล่งท่องเที่ยวยังมีจำนวนและคุณภาพที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เข้ามา โดยผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 18 คน มีความเห็นตรงกันว่า การขนส่งมวลชนในแหล่งท่องเที่ยวหลายจุดในภูเก็ตจะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพราะจำนวนของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางกลับเข้ามาหลังจาก COVID-19 ผ่านไปจะเพิ่มขึ้นเป็นเท่าทวีคูณ การขนส่งมวลชนที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอจะสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวได้อย่างแน่นอน

1.10 ปัญหาด้านการบุกรุกป่าชายเลนและพื้นที่สาธารณะเพื่อทำประโยชน์จากนายทุน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ปัจจุบันยังมีนายทุนบางรายอาศัยความมีเงินหนาบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลนเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับธุรกิจของตน ถึงแม้ว่าในหลายปีที่ผ่านมาจะมีการฟ้องร้องผู้กระทำผิดกฎหมายไปหลายราย แต่ปัญหาเหล่านี้ก็ยังคงประทุให้เห็นอยู่เป็นเนือง ๆ ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็พยายามที่จะเฝ้าระวัง ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกป่าชายเลนอย่างจริงจัง และจะยังคงดำเนินการต่อเนื่องไปเพื่อรักษาผลประโยชน์ของแผ่นดิน

1.11 ปัญหาด้านการบูรณาการการทำงานด้านการขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและชุมชน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า การประสานงานระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ องค์กรปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานส่วนกลาง

รวมถึงผู้ประกอบการภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและทรัพยากรการท่องเที่ยวยังทำได้ไม่ดีพอ ขาดการบูรณาการทำงานแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน จึงอาจทำให้การสื่อสารนโยบายบางนโยบายลงไปสู่พื้นที่อาจทำได้ไม่ดีพอและอาจส่งผลให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนและผู้ประกอบการในพื้นที่เท่าที่ควร

1.12 ปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคและบริโภคโดยเฉพาะในฤดูการท่องเที่ยว โดยผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 18 คน มีความเห็นตรงกันว่า ในบางฤดูกาลหรือในเวลาที่มีเทศกาลสำคัญที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางเข้ามาในภูเก็ต ปริมาณน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคเกิดการขาดแคลน ส่งผลกระทบต่อธุรกิจและการดำเนินชีวิตของประชาชนเป็นอย่างมาก ถึงแม้รัฐบาลจะพยายามที่จะหาแหล่งน้ำสำรองต่าง ๆ มาบริการในพื้นที่ แต่ปัจจุบันก็ยังพบว่า ในบางพื้นที่ บางช่วงเวลาของปีก็ยังประสบกับปัญหานี้อยู่

1.13 ปัญหาด้านการผูกขาดรายได้และเศรษฐกิจหลักของจังหวัดไว้กับการท่องเที่ยว แต่เพียงอย่างเดียวและยังขาดการเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจอื่น ๆ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า รายได้เกือบทั้งหมดในภูเก็ตมาจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งกำลังเผชิญกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนในระดับสูง เพราะการท่องเที่ยวจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด อย่างเช่นกรณีของการแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งส่งผลให้ภูเก็ตแทบจะกลายเป็นพื้นที่ไร้รายได้ตลอดหลายปีที่ผ่านมา ดังนั้นการส่งเสริมให้เกิดสร้างรายได้จากอุตสาหกรรมหรือธุรกิจประเภทอื่น ๆ จึงเป็นความท้าทายที่ภูเก็ตจะต้องหาทางออกให้เจอโดยเร็ว

1.14 ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการท่องเที่ยวทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองและพนักงานภาคพื้นในสนามบิน และผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 18 คน มีความเห็นตรงกันว่า การท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในภูเก็ตนั้นต้องการบุคลากรที่มีศักยภาพ มีความสามารถ ทักษะและความเชี่ยวชาญในหลายสาขา ซึ่งในปัจจุบันบุคลากรในภาคการท่องเที่ยวภูเก็ตส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ขาดทักษะเฉพาะ รวมถึงเป็นแรงงานต่างด้าวที่ไม่สามารถทำงานที่อาศัยทักษะและความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านได้ นโยบายด้านการส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภูเก็ตจึงเป็นนโยบายที่ต้องขับเคลื่อนให้ประสบความสำเร็จให้ได้ในเร็ววัน

1.15 ปัญหาการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงในการก่ออาชญากรรมและสร้างปัญหาทางสังคมในแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า แรงงานต่างด้าวส่วนหนึ่งสร้างปัญหาให้กับสังคมและชุมชน เพราะปัจจุบันยังคงมีแรงงานต่างด้าวบางส่วนในภูเก็ตลักลอบเข้ามาในพื้นที่โดยผิดกฎหมาย เพื่อทำงานในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทั้งงานที่ดีและงานที่เป็นงานโจร มีการตั้งแก๊งค์หรือก๊วนในการออกหาประโยชน์ในแหล่งท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการก่อปัญหาสังคมในหลายมิติ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อทั้งชุมชนและนักท่องเที่ยว

1.16 ปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและความสมบูรณ์ตามธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว อันเนื่องมาจากการเข้ามาของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 18 คน มีความเห็นตรงกันว่า ภูเก็ตไม่ได้ว่าเมื่อมีคนเข้ามามายังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวนมาก ก็ย่อมส่งผลเสียต่อการฟื้นตัวและการเสื่อมโทรมลงไปจากสภาพที่เคยเป็นมา และก็ภูเก็ตไม่ได้ว่านักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งก็ขาดสำนึกรับผิดชอบต่อในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่ง

ท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการทำหลายธรรมชาติเหล่านั้นทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัวมาอย่างยาวนาน ซึ่งก็เป็นปัญหาสำคัญที่ผู้ประกอบการท้องถิ่นและหน่วยงานที่รับผิดชอบ รวมถึงประชาชนในพื้นที่ที่จะต้องช่วยกันดูแลและเป็นหูเป็นตา เพื่อช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวให้คงอยู่ยาวนานที่สุดเท่าที่จะทำได้

เพื่อให้ผลการศึกษามีความแม่นยำและเกิดการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยจึงทำการยืนยันผลการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จำนวน 400 คน โดยใช้ข้อคำถามจากผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในประเด็นต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ

ตารางที่ 4-1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	214	53.50
หญิง	186	46.50
รวม	400	100.00

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2566

จากตารางที่ 4-1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 214 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 53.50 ส่วนเพศหญิงมีจำนวน 186 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 46.50

1.2 อายุ

ตารางที่ 4-2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ไม่เกิน 25 ปี	48	12.00
ระหว่าง 26 ปี ถึง 30 ปี	80	20.00
ระหว่าง 31 ปี ถึง 35 ปี	112	28.00
ระหว่าง 36-40 ปี	96	24.00
มากกว่า 40 ปี	64	16.00
รวม	400	100.0

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2566

จากตารางที่ 4-2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุระหว่าง 31-35 ปี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 รองลงมาคือ ผู้มีอายุระหว่าง 36-40 ปี มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 ต่อมา คือ ระหว่าง 26 ปี ถึง 30 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนอายุ มากกว่า 40 ปี มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 และ มากกว่า 40 ปี มีจำนวน 64 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.00 ตามลำดับ

1.3 ระดับการศึกษา

ตารางที่ 4-3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ไม่เกิน ม.ปลาย	48	12.00
ปวส./ปวช./อนุปริญญา	64	16.00
ปริญญาตรี	192	48.00
สูงกว่าปริญญาตรี	96	24.00
รวม	400	100.00

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2566

จากตารางที่ 4-3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 รองลงมาคือ ผู้มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 ส่วนผู้มีการศึกษาระดับปวส./ปวช./อนุปริญญา มีจำนวน 64 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.00 และผู้มีการศึกษาระดับไม่เกิน ม.ปลาย มีจำนวน 48 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.00 ตามลำดับ

1.4 ประเทศที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 4-4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเทศที่อยู่อาศัย

ประเทศที่อยู่อาศัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ไทย	164	41.00
เอเชีย	81	20.25
อเมริกาใต้	27	6.75
อเมริกาเหนือ	40	10.00
ยุโรป	72	18.00
ออสเตรเลียและหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก	16	4.00
รวม	400	100.00

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2566

จากตารางที่ 4-4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยมากที่สุด จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 รองลงมาคือ ชาวเอเชีย จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 ต่อมาคือ ชาวยุโรป จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 ในขณะที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวอเมริกาเหนือ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวอเมริกาใต้มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.75 และชาวออสเตรเลียและหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 ตามลำดับ

1.5 สถานภาพครอบครัว

ตารางที่ 4-5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

สถานภาพครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
โสด	65	16.25
สมรส	311	77.75
หม้าย/ หย่าร้าง	24	6.00
รวม	400	รวม

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2566

จากตารางที่ 4-5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 77.75 รองลงมาคือ สถานภาพโสด จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25 และสถานภาพหม้าย/ หย่าร้าง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 ตามลำดับ

1.6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตารางที่ 4-6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ไม่เกิน 20,000 บาท (< 2,500 USD.)	39	9.75
20,001-30,000 บาท (2,501-4,000 USD.)	75	18.75
30,001-40,000 บาท (4,001-6,000 USD.)	182	45.50
มากกว่า 40,000 บาท (> 6,000 USD.)	104	26.00
รวม	400	100.00

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2566

จากตารางที่ 4-6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 30,001-40,000 บาท (4,001-6,000 USD.) จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50 รองลงมาคือ มากกว่า 40,000 บาท (> 6,000 USD.) จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 ต่อมาคือ 20,001-30,000 บาท (2,501-4,000 USD.) จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 และไม่เกิน 20,000 บาท (< 2,500 USD.) บาท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.75 ตามลำดับ

1.7 จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 4-7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดภูเก็ต

จำนวนครั้ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ครั้งแรก	225	56.25
2 ครั้งขึ้นไป	175	43.75
รวม	400	100.00

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2566

จากตารางที่ 4-7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดภูเก็ตเป็นครั้งแรก จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 และเคยเดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดภูเก็ตตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75

2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

จากประเด็นด้านสภาพปัญหาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตทั้ง 16 ประเด็นที่จะจากความเห็นของผู้ให้ข้อมูลเชิงลึกทั้ง 18 คน ผู้วิจัยได้นำปัญหาทั้ง 16 ประเด็นนี้ไปสอบถามความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จำนวน 400 คน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั้ง 400 คน สามารถแสดงได้ตามตารางที่ 8

การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการแปรผลแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.21–5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.41–4.20 หมายถึง ระดับมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.61–3.40 หมายถึง ระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.81–2.60 หมายถึง ระดับน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.80 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 4-8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสภาพปัญหาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

สภาพปัญหา	\bar{x}	S.D.	แปรผล	อันดับ
๑. การจราจรในแหล่งท่องเที่ยวติดขัด	3.705	0.837	มาก	2
๒. การจัดการขยะและการบริหารจัดการน้ำเสีย	3.693	0.869	มาก	3
๓. การดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	3.728	0.797	มาก	1
๔. การหลอกลวงเอาไรต์เอาเปรียบนักท่องเที่ยว	3.685	0.770	มาก	4
๕. การบริหารจัดการชายหาดอย่างมีประสิทธิภาพ	3.478	0.791	มาก	16
๖. การขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว	3.553	0.848	มาก	15
๗. การขาดความรู้และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประชาชน	3.658	0.795	มาก	6
๘. การขาดคุณภาพและมาตรฐานการบริการของโรงแรมที่พักบางแห่ง	3.645	0.794	มาก	8
๙. การขาดรถบริการสาธารณะในแหล่งท่องเที่ยวทั้งปริมาณและคุณภาพ	3.640	0.829	มาก	9
๑๐. การบุกรุกป่าชายเลนและพื้นที่สาธารณะ	3.678	0.828	มาก	5
๑๑. การขาดบูรณาการการทำงานและการขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวร่วมกัน	3.640	0.811	มาก	10
๑๒. การขาดแคลนน้ำอุปโภคและบริโภคในฤดูการท่องเที่ยว	3.628	0.813	มาก	11
๑๓. การผูกขาดรายได้และเศรษฐกิจไว้กับการท่องเที่ยวแต่เพียงอย่างเดียว	3.603	0.807	มาก	12
๑๔. การขาดแคลนบุคลากรทางการท่องเที่ยวทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ	3.590	0.845	มาก	13
๑๕. การสร้างปัญหาของแรงงานต่างด้าว	3.568	0.826	มาก	14
๑๖. การสร้างความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและความสมบูรณ์ตามธรรมชาติ	3.650	0.836	มาก	7
รวม	3.634	0.249	มาก	-

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2566

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสภาพปัญหาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตในตารางข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมเท่ากับ 3.634 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.249 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ปัญหาด้าน

การดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมเท่ากับ 3.728 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.797 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ปัญหาด้านการจราจรในแหล่งท่องเที่ยวติดขัด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมเท่ากับ 3.705 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.837 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก อันดับสาม คือ ปัญหาด้านการจัดการขยะและการบริหารจัดการน้ำเสีย โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.693 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.869 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก อันดับสี่ คือ ปัญหาด้านการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.685 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.770 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก และอันดับห้า คือ ปัญหาด้านการบุกรุกป่าชายเลนและพื้นที่สาธารณะ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.678 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.828 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ปัญหาด้านการบริหารจัดการชายหาดอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.478 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.791 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ซึ่งจากผลการศึกษาสภาพปัญหาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตในช่วงต้นได้แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันเกิดกำลังเผชิญกับปัญหาสำคัญหลายประการ โดยจากผลการเก็บข้อมูลทั้งในเชิงคุณภาพและในเชิงปริมาณทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความเห็นของผู้บริหารนโยบายด้านการท่องเที่ยวจากทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น มีความสอดคล้องกับความเห็นจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต โดยข้อมูลเชิงปริมาณที่มาจากจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติแสดงให้เห็นว่า ระดับความเห็นต่อปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้อยู่ในระดับมากหมายความว่า ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้มีอยู่จริงและส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตมาโดยตลอด ซึ่งจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้สะท้อนปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ผ่านระดับความเห็นที่ผู้วิจัยได้สำรวจมา สอดคล้องกับผลการศึกษาของกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัดที่พบว่า ที่ผ่านมามีจังหวัดภูเก็ตแม้จะมีการพัฒนาไปเป็นอย่างมาก ๆ แต่ก็ยังมีปัญหาอีกหลายด้านที่ต้องมีดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ได้แก่¹

1. ปัญหาด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเนื่องจากการที่เศรษฐกิจจังหวัดภูเก็ตที่ผ่านมาต้องพึ่งพิงกับการท่องเที่ยวเพียงสาขาเดียวเป็นส่วนใหญ่
2. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมการบริหารจัดการขยะและน้ำเสียยังไม่ครอบคลุมปัญหาดังกล่าวกระจายตามพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งย่านชุมชนเมืองสถานที่ท่องเที่ยวของทั้งสามอำเภอ และขณะเดียวกันยังมีการบุกรุกที่สาธารณะ
3. ปัญหาด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจราจรและการคมนาคมขนส่งซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่สำคัญของจังหวัดภูเก็ตและเป็นปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างมากโดยเฉพาะการคมนาคมทางบกในจังหวัดซึ่งจะเห็นว่ารถโดยสารสาธารณะ

¹สำนักงานจังหวัดภูเก็ต. แผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2566 – 2570 ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. ภูเก็ต: กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, 2566.

ประจำทางในจังหวัดภูเก็ตมีไม่มากนักเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ และสร้างปัญหาให้กับผู้มาเยี่ยมชมเยือน และนักท่องเที่ยวอย่างมาก

4. ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินยาเสพติดและอาชญากรรม จะเห็นว่า ปัญหาเรื่องของยาเสพติดก็เป็นปัญหาที่สำคัญของจังหวัดภูเก็ตเนื่องจากเรื่องของดีมานและ ขณะเดียวกันความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวก็เป็นสิ่งสำคัญต่อเมืองท่องเที่ยวอย่างจังหวัดภูเก็ต

5. ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ทั้งสามอำเภอและการท่องเที่ยวชุมชน

6. ปัญหาเรื่องการบริหารจัดการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ที่ผ่านมาก่อนสถานการณ์ โควิดโดยเฉพาะพื้นที่ในชุมชนและเมืองใหญ่ของทั้งสามอำเภอ ซึ่งปัญหาดังกล่าวในช่วงไฮซีซั่นของการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

7. ปัญหาแรงงานต่างด้าวซึ่งที่ผ่านมากการระบาดของโรค โควิด-19 ส่วนหนึ่งมาจาก แคมป์แรงงานต่างด้าวและอาจจะมีบางส่วนที่การหลบหนีเข้าเมืองด้วย

8. ปัญหาการบริหารจัดการภาครัฐที่ยังขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการและการ แก้ไขปัญหาต่างๆ ทั้งเรื่องของงบประมาณ บุคลากรและการบังคับใช้กฎหมายซึ่งเป็นปัญหาในเชิง โครงสร้างของจังหวัดภูเก็ตที่จะต้องมีการพัฒนา และแก้ไขโดยเร็วต่อไป

9. ปัญหาด้านการบริการทางสาธารณสุขในการรองรับโรคติดต่อหรือโรคระบาดที่ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากยังไม่เพียงพอต่อประชากรและยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่

10. ปัญหาน้ำท่วมและดินสไลด์

11. ปัญหาความเหลื่อมล้ำของรายได้ของคนในชุมชนซึ่งจังหวัดภูเก็ตเองแม้จะมีรายได้ ต่อหัวสูงเป็นลำดับหนึ่งของภาคใต้ในช่วงก่อนสถานการณ์โควิด 19 แต่ปัญหาของความเหลื่อมล้ำทาง รายได้ก็ยังเป็นปัญหาสำคัญของจังหวัดภูเก็ต

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

2.1 ศักยภาพด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและระบบนิเวศน์ ทางทะเลที่จังหวัดภูเก็ตมีความสมบูรณ์ สวยงาม เหมาะสมที่จะใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและ สัมผัสกับความสวยงามของธรรมชาติได้อย่างครบถ้วนตามความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยผู้ให้ สัมผัสส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ภูเก็ตนั้นมีความสวยงามและสภาพธรรมชาติทางทะเลที่ สมบูรณ์ เหมาะสมกับการใช้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวได้อย่างมีนัยสำคัญ เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ว่า จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ต่างก็นิยมชมชอบในการท่องเที่ยวทางทะเลและชอบดื่มด่ำ กับบรรยากาศ รวมถึงกลิ่นไอแห่งท้องทะเลและหาดทรายที่ขาวสะอาด ซึ่งพื้นที่ตามแนวชายฝั่งทะเล ของของจังหวัดภูเก็ตนั้นสามารถตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ได้อย่างสมบูรณ์แบบ ในขณะเดียวกันการปรับตัวของหน่วยงานท้องถิ่น ผู้ประกอบการและชุมชนเพื่อการรองรับ นักท่องเที่ยว ก็มีการกระทำและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งหวังว่าจะสามารถตอบสนองความ ต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ มากกว่านั้น การนำเอา ศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและระบบนิเวศน์ทางทะเลที่สวยงามสมบูรณ์มาเป็น จุดขายและทำการตลาด ก็สามารถกระตุ้นการรับรู้ถึงคุณค่าของภูเก็ตต่อมุมมองของนักท่องเที่ยวได้ เป็นอย่างดี โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวทางทะเลและธรรมชาติ

ทางทะเลมากเป็นพิเศษ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและระบบนิเวศน์ทางทะเลจึงเป็นพระเอกของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตต่อเนื่องมาหลายปี

2.2 ศักยภาพด้านระบบโครงสร้างพื้นฐาน ถนนหนทาง การพัฒนาการบริการรถไฟ ท่าเรือ ความทันสมัยของสนามบิน จังหวัดภูเก็ตมีนโยบายการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและถ้าหากเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่เป็นคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกันหรือเพื่อนบ้านใกล้เคียง พบว่าจังหวัดภูเก็ตของประเทศไทยมีความได้เปรียบประเทศอื่น ๆ อยู่มาก โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า โครงสร้างพื้นฐาน ถนนหนทางในจังหวัดภูเก็ตโดยเฉพาะในเขตเมืองกำลังได้รับการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องทุกปีงบประมาณในหลายปีที่ผ่านมานี้ ทั้งนี้ก็เพื่อรองรับการเข้ามาของนักท่องเที่ยวจำนวนมากในแต่ละปี ดังนั้น ด้วยการมุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ถนนหนทาง รถไฟ ท่าเรือ รวมถึงสนามบิน จะสามารถส่งเสริมให้ภูเก็ตมีศักยภาพมากพอที่จะรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่จะเดินทางเข้ามาในอนาคตอันใกล้ ซึ่งด้วยความเปรียบพร้อมของระบบโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เหล่านี้ จึงทำให้ภูเก็ตมีความโดดเด่นเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกและกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงแห่งหนึ่งในภูมิภาคอาเซียนอย่างแน่นอน

2.3 ศักยภาพด้านระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ คุณภาพบริการอินเทอร์เน็ต ที่จังหวัดภูเก็ตมีนโยบายการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภคให้เพียงพอต่อการให้บริการอย่างครบถ้วนและมีคุณภาพที่ดี โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา โครงข่ายโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง คือจุดที่ทางหน่วยงานปกครองท้องถิ่นได้พยายามทุ่มงบประมาณจำนวนมากในแต่ละปีในการปรับปรุงและพัฒนา ร่วมกับภาคเอกชน ผู้ให้บริการด้านโครงข่ายโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ซึ่งในอนาคตอันใกล้นี้ นอกจากประชาชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตจะได้ใช้ระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและเครือข่ายโทรศัพท์ที่มีความคมชัดทุกที่ทุกเวลาแล้ว นักท่องเที่ยวจำนวนมากก็จะได้ประโยชน์จากการปรับปรุงและพัฒนาเหล่านี้ด้วยเช่นกัน ในขณะที่ระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปาที่ยังคงมีปัญหาอยู่ในบางช่วงของฤดูกาลและบางช่วงเวลาที่มีการจัดงานเทศกาลขนาดใหญ่ที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาจำนวนมาก ก็จะได้รับการปรับปรุงและแก้ไขโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำงานร่วมกันกับการไฟฟ้าและการประปาส่วนภูมิภาค เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับภูเก็ตในตลอดหลายปีที่ผ่านมามีให้หมดสิ้นไปในเร็ววัน

2.4 ศักยภาพด้านคุณภาพห้องของโรงแรมที่พัก ราคาโรงแรมที่พักเปรียบเทียบกับคุณภาพห้องพัก ระบบการรักษาความปลอดภัยของโรงแรมที่พัก ซึ่งจังหวัดภูเก็ตมีการพัฒนาที่พักโรงแรมเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และมีศักยภาพด้านนี้สูงมากเมื่อเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในพื้นที่อื่น ๆ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า โรงแรมที่พักคือปัจจัยที่สำคัญต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวว่าจะเดินทางไปท่องเที่ยวในแหล่งใดบ้าง เป็นส่วนหนึ่งในแผนการเดินทางพักผ่อน รวมถึงมีส่วนสำคัญในการสร้างคุณค่าและประสบการณ์ที่น่าประทับใจให้กับการเดินทางท่องเที่ยว ดังนั้นจึงมิใช่เรื่องแปลกที่โรงแรมที่พักจึงเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการในภูเก็ตให้ความสำคัญและมีการปรับปรุงและพัฒนาตลอดหลายปีที่ผ่านมามาจนทำให้ในปัจจุบันภูเก็ตกลายเป็นเมืองท่องเที่ยวทางทะเลที่มีที่พักและโรงแรมที่สามารถตอบสนองความต้องการและมีคุณภาพมากพอสำหรับนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางเข้ามาในภูเก็ต

ซึ่งศักยภาพด้านนี้ภูเก็ตจะอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในประเทศภูมิภาคเดียวกัน มันจึงเป็นเสน่ห์อีกหนึ่งของภูเก็ตที่นักท่องเที่ยวคาดหวังว่าจะได้รับทุกครั้งที่ได้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

2.5 ศักยภาพด้านระบบการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ถือได้ว่าจังหวัดภูเก็ตให้ความสำคัญกับความสำคัญด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในระดับสูง ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว โดยหน่วยงานในจังหวัดภูเก็ตได้มุ่งเน้นที่จะขับเคลื่อนนโยบายด้านความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยวให้เป็นวาระสำคัญเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า จังหวัดภูเก็ตโดยองค์กรปกครองท้องถิ่นได้มีการมุ่งเน้นในการนำนโยบายด้านการรักษาและป้องกันความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้ถูกยกขึ้นมาเป็นประเด็นสำคัญในการบริหารพื้นที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นในทุกยุคทุกสมัย ถึงแม้ในปัจจุบันยังคงมีแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งในพื้นที่ห่างไกลจากชุมชนจะยังคงมีระบบรักษาความปลอดภัยที่ยังดีไม่พอ แต่องค์กรปกครองท้องถิ่นที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวก็มีความพยายามที่จะบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อแก้ปัญหาด้านความปลอดภัยในบางพื้นที่เหล่านี้อยู่เสมอ และก็มี ความมุ่งหมายว่าแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ต่าง ๆ ในจังหวัดภูเก็ตจะได้รับการคุ้มครองดูแลความปลอดภัยอย่างครอบคลุมในอนาคตอันใกล้นี้ ดังนั้นเมื่อการดำเนินการขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้านการรักษาความปลอดภัยครอบคลุมทุกพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตแล้ว ก็มีความมั่นใจว่าจะช่วยเพิ่มศักยภาพด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาในพื้นที่ได้อย่างแน่นอน

2.6 ศักยภาพด้านคุณภาพอาหารและความหลากหลาย ซึ่งจังหวัดภูเก็ตมีความได้เปรียบพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลในประเทศอื่น ๆ ในโลกในเรื่องของความหลากหลายและคุณภาพของอาหาร เพราะประเทศไทยสามารถผลิตวัตถุดิบและประกอบอาหารหลายรูปแบบจากวัตถุดิบที่สามารถผลิตได้เอง สร้างความหลากหลายทั้งรูปแบบและรสชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ประเทศไทยมีจุดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ซึ่งถือว่าเป็นข้อได้เปรียบแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในโลกคือ อาหารและความหลากหลายทางโภชนาการ ซึ่งในภูเก็ตก็มีอาหารพื้นเมืองและอาหารสากลที่มาจากวัตถุดิบที่มีคุณภาพจากแหล่งธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลาย ส่งผลให้ภูเก็ตนอกจากจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีความโดดเด่นและสวยงาม สมบูรณ์แล้ว ยังมีความโดดเด่นในด้านอาหารการกินที่มีคุณภาพ รสชาติดี และมีให้เลือกสรรอย่างมากมายในราคาที่ย่อมเยา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอีกหนึ่งปัจจัยที่ช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในภูเก็ตได้

2.7 ศักยภาพด้านทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ตถือว่าเป็นเมืองที่มีความเจริญ มีความทันสมัย มีความหลากหลายของผู้คน และวัฒนธรรมที่ผสมผสาน ซึ่งมีความลงตัวการพัฒนาเมืองภูเก็ตให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นั้นถือว่าเป็นความเหมาะสมทั้งสภาพของเมืองและด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากภูเก็ตนั้นเป็นเมืองการศึกษา มีมหาวิทยาลัยถึง 2 แห่งคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ซึ่งเปิดสอนหลักสูตรที่เป็นภาษาอังกฤษที่มีชื่อเสียง เช่น หลักสูตรที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและโรงแรม เป็นต้น และมีโรงเรียนนานาชาติที่มีชื่อเสียงอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้สามารถที่จะดึงดูดชาวต่างชาติให้

เข้ามาศึกษาที่ภูเก็ตได้เป็นอย่างดี โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ตามนโยบายด้านการส่งเสริมความเท่าเทียมและโอกาสทางการศึกษาตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เป็นแผนแม่บทที่จังหวัดภูเก็ตนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อการส่งเสริมด้านการศึกษาในจังหวัดมาตลอดหลายปีที่ผ่านมา แน่นนอนว่า ภูเก็ตคือต้นแบบของการมีโรงเรียนในหลายรูปแบบเพื่อรองรับทั้งคนไทยและชาวต่างชาติที่เข้ามาอาศัยอยู่ในภูเก็ต ดังจะเห็นได้จากโรงเรียนนานาชาติที่มีอยู่อย่างมากมายในเมืองภูเก็ต ในขณะเดียวกันภูเก็ตก็มีมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ที่เปิดสอนหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่สามารถรองรับนักศึกษาที่สนใจในด้านภาษาต่างประเทศเพื่อการประกอบอาชีพ ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่า ภูเก็ตนั้นมีความพร้อมและศักยภาพที่ดีในด้านการผลิตบุคลากรเพื่อรองรับการท่องเที่ยวโดยเฉพาะบุคลากรที่มีความรู้และทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ซึ่งเหมาะสมกับงานบริการนักท่องเที่ยวในภูเก็ตซึ่งมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาอย่างมากมายในแต่ละปี

2.8 ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางท่าเทียบเรือท่องเที่ยวหรือเรือสำราญ จังหวัดภูเก็ตมีท่าเทียบเรือทั้งหมดประมาณ 38 แห่ง มีมารีน่า จำนวน 5 แห่ง แบ่งเป็นของราชการ 1 แห่ง และเป็นของเอกชน จำนวน 4 แห่ง และมีท่าเรือน้ำลึกอีก 1 แห่ง ซึ่งด้วยสภาพความพร้อมของจังหวัดภูเก็ตที่มีเรือยอร์ชและมีเรือครูซเข้ามารวมกันถึงปีละประมาณ 1,500 ลำ ประกอบกับมีท่าเรือน้ำลึกที่อ่าวมะขาม ที่พร้อมจะสามารถปรับปรุงให้เรือสำราญเข้ามาเทียบท่าได้ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ภูเก็ตมีท่าเทียบเรือสำราญที่เป็นที่นิยมอยู่หลายแห่ง สามารถที่จะรองรับนักท่องเที่ยวที่มีเรือสำราญเงินหนาได้ถึงปีละกว่า 1,500 ลำ ซึ่งในเชิงยุทธศาสตร์แล้ว การมีท่าเทียบเรือในพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง จะช่วยให้แหล่งท่องเที่ยวแห่งนั้นกลายเป็นเมือท่าขนาดใหญ่ที่คนรวยจำนวนมากต้องเดินทางเข้ามา โดยนักท่องเที่ยวเหล่านี้มีศักยภาพในการใช้จ่ายใช้สอยในระดับสูง และมีค่าใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวต่อวันในระดับสูงด้วยเช่นกัน ดังนั้น ท่าเทียบเรือจึงเปรียบเสมือนประตูทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง และเป็นเหมือนสัญลักษณ์แห่งความเจริญ รุ่งเรืองและทันสมัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ด้วย

2.9 ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ด้วยศักยภาพของจังหวัดภูเก็ตที่มีที่ตั้งและเป็นศูนย์กลางของจังหวัดอันดามันและมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จังหวัดภูเก็ตจึงได้วางยุทธศาสตร์ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นศูนย์กลางของการบริการทางการแพทย์ของอันดามัน โดยเฉพาะการจับตลาดการท่องเที่ยวที่มีการบริการทางสุขภาพหรือการแพทย์ร่วมด้วย โดยนอกจากจะมีโรงพยาบาลของรัฐที่มีความทันสมัยแล้ว จังหวัดภูเก็ตยังมีโรงพยาบาลของเอกชน เช่น โรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ตโรงพยาบาลสิริโรจน์ เป็นต้น ซึ่งในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวได้เข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมากนอกจากนั้นก็มีการบริการเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น สปา เป็นต้น โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงและชื่นชอบในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วย จึงส่งผลให้ภูเก็ตนั้นกลายเป็นเป้าหมายเพื่อการท่องเที่ยวผ่อนคลายและการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และเชิงสุขภาพประเภทอื่น ๆ ไปในตัว และด้วยภูเก็ตเป็นเมืองที่มีโรงพยาบาลที่มีความทันสมัยหลายแห่ง รวมถึงมีแพทย์และบุคลากรด้านการดูแลสุขภาพเฉพาะทางอยู่เป็นจำนวนมาก ภูเก็ตจึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเป้าหมายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่ต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวทั้ง

ธรรมชาติและเพื่อสุขภาพในเวลาเดียวกันหรือทริบเดียวกันได้ ส่งผลให้ภูเก็ตมีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้สูงกว่าแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น ๆ ในภูมิภาคเดียวกัน

2.10 ศักยภาพด้านการเป็นเมืองศูนย์กลางแห่งการประชุมสัมมนา (Mice City) จังหวัดภูเก็ตถูกจัดให้เป็นเมือง 1 ใน 5 เมือง ของเมือง Mice City ของประเทศไทย ซึ่งในแต่ละปีได้มีการประชุมทั้งของคนไทย ของต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศได้มาจัดกิจกรรมที่จังหวัดภูเก็ตเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมนานาชาติที่จัดขึ้นที่ภูเก็ตเป็นประจำ เนื่องจากความเหมาะสมของเมือง และสถานที่พักต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬานานาชาติ ได้แก่ การแข่งขันเรือใบนานาชาติ หรือการแข่งขันกีฬาในระดับทวีป เช่น การแข่งขัน Asian Beach game เป็นต้น โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ภูเก็ตเป็นเมืองที่มีความพร้อมในระดับสูงด้านแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและธรรมชาติ ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่ภูเก็ตจะมีความพร้อมในการเป็นเมืองแห่งการจัดงานประชุม สัมมนาทั้งระดับประเทศและระดับนานาชาติ โดยสามารถที่จะออกแพ็คเกจประชุมสัมมนาบวกท่องเที่ยวในแพ็คเกจเดียวกันได้อย่างลงตัว โดยใช้หลักแนวคิดที่ว่า เมื่อเครียดกับงานแล้วก็ควรปลดปล่อยและผ่อนคลายในแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม สะดวกสบาย สามารถตอบโจทย์ของคนทำงานได้อย่างสมบูรณ์แบบได้ในเวลาเดียวกัน ดังนั้น การปรับปรุงและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภคเพื่อการประชุมสัมมนาทั้งในระดับประเทศและเพื่อใช้ในระบับนานาชาติ ภูเก็ตจึงมุ่งเน้นที่จะปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาหลายปีจนกลายเป็นจุดเด่นที่สำคัญที่ช่วยให้ศักยภาพด้านการเป็นเมืองศูนย์กลางแห่งการประชุมสัมมนา (Mice City) อยู่ในระดับสูง เมื่อเทียบกับพื้นที่ท่องเที่ยวในภูมิภาคเดียวกัน

จากประเด็นด้านศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตทั้ง 10 ประเด็นที่จะจากความเห็นของผู้ให้ข้อมูลเชิงลึกทั้ง 18 คน ผู้วิจัยได้นำศักยภาพทั้ง 10 ประเด็นนี้ไปสอบถามความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จำนวน 400 คน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว สามารถแสดงได้ตามตารางที่ 4-9

ตารางที่ 4-9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

ศักยภาพของการท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	แปรผล	อันดับ
1. ด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและระบบนิเวศน์ทางทะเลที่จังหวัดภูเก็ต มีความสมบูรณ์ สวยงาม	3.620	0.776	มาก	1
2. ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐาน ถนนหนทาง การพัฒนาการบริการรถไฟ ท่าเรือ ความทันสมัยของสนามบิน	3.533	0.768	มาก	8

ตารางที่ 4-9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต (ต่อ)

ศักยภาพของการท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	แปรผล	อันดับ
3. ด้านระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ คุณภาพบริการอินเทอร์เน็ต	3.548	0.812	มาก	6
4. ด้านคุณภาพห้องของโรงแรมที่พัก ราคาโรงแรมที่พักเปรียบเทียบกับคุณภาพห้องพักและระบบการรักษาความปลอดภัยของโรงแรมที่พัก	3.545	0.818	มาก	7
5. ด้านระบบการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว	3.555	0.799	มาก	4
6. ด้านคุณภาพอาหารและความหลากหลาย	3.593	0.808	มาก	3
7. ด้านทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว	3.505	0.769	มาก	9
8. ด้านการเป็นศูนย์กลางท่าเทียบเรือท่องเที่ยวหรือเรือสำราญ	3.553	0.796	มาก	5
9. ด้านการเป็นศูนย์กลางการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	3.500	0.795	มาก	10
10. ด้านการเป็นเมืองศูนย์กลางแห่งการประชุมสัมมนา (Mice City)	3.620	0.786	มาก	2
รวม	3.557	0.365	มาก	-

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2566

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตในตารางข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมเท่ากับ 3.557 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.365 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก โดยศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุด คือ ศักยภาพด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและระบบนิเวศน์ทางทะเลที่จังหวัดภูเก็ตมีความสมบูรณ์ สวยงาม โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมเท่ากับ 3.620 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.776 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ศักยภาพด้านการเป็นเมืองศูนย์กลางแห่งการประชุมสัมมนา (Mice City) โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมเท่ากับ 3.620 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.786 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก อันดับสาม คือ ศักยภาพด้านคุณภาพอาหารและความหลากหลาย โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.593 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.808 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก อันดับสี่ คือ ศักยภาพด้านระบบการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.555 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.799 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก และอันดับห้า คือ ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางท่าเทียบเรือท่องเที่ยวหรือเรือสำราญ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.553 และส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.796 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.500 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.786 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ซึ่งจากผลการศึกษาด้านศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตในช่วงต้นได้แสดงให้เห็นว่า จังหวัดภูเก็ตมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก แต่ก็ยังมีปัญหาอยู่บ้างในบางพื้นที่ เนื่องจากยังมีการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ การบำบัดไม่ตีพอหรือไม่ได้บำบัด ทำให้ประชาชนไม่สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำนั้นได้ บางแห่งก็ปล่อยกลิ่นเหม็นหรือฝุ่นละอองออกมาจนก่อให้เกิดความรำคาญหรือเป็นมลพิษของอากาศ การพัฒนาหรือเพิ่มศักยภาพรวมถึงการสร้างการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของภาคอุตสาหกรรมในจังหวัด จะต้องมีการควบคุมอย่างเข้มงวด ดำเนินงานตามกฎหมายทุกประการ ซึ่งจะต้องมีเจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจสอบมาตรฐานของโรงงานอุตสาหกรรมตลอด และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การเกิดปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น กลิ่นเสียงและน้ำเสีย จึงต้องมีระบบการจัดการที่มีคุณภาพ โดยจังหวัดภูเก็ต มีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียงระดับโลก จึงต้องรักษาความมีชื่อเสียง และเพิ่มมนต์เสน่ห์ด้วยการเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ เช่น MICE และ Marina ที่ภูเก็ต โดยคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์อันดามันและรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมบทบาทสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวชั้นนำของโลก ประกอบกับให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มสนใจการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงศาสนา การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ (MICE) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษากลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด² ที่พบว่า จังหวัดภูเก็ตมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีศักยภาพสูง โดยเฉพาะทรัพยากรการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียงติดอันดับโลกและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวระดับนานาชาติ การสร้างมูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยว การพัฒนาคุณภาพสินค้าทางการท่องเที่ยวหลักของจังหวัด สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มความแตกต่างในสินค้า เนื่องจากตัวสินค้าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งเป็นทางเลือกและโอกาสในการสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัด รวมทั้งการเสริมสร้างรายได้ให้กับประชาชนและจังหวัดเพิ่มขึ้นอีกช่องทางหนึ่ง ในขณะที่ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพถือเป็นจุดเด่นอย่างหนึ่งของประเทศไทย ภูเก็ตเองก็มีสถานที่ที่มีความพร้อมเป็นอย่างมาก ทั้งโรงพยาบาลของรัฐและโรงพยาบาลเอกชน ซึ่งมีบุคลากรทางการแพทย์ที่มีคุณภาพอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องของสุขภาพ ความงามเป็นที่นิยมอย่างมาก เช่น เรื่องของการเสริมความงาม และศัลยกรรม เป็นโรงพยาบาลที่มีชื่อเสียงหลายแห่งในจังหวัดภูเก็ต สามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จังหวัดภูเก็ตมีความพร้อมทั้งสถานที่ฝึกซ้อม เช่น ธัญปุระ หรือแม่แต่นาม กอล์ฟก็ได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ และมีความพร้อมที่จะเป็นสถานที่ของการแข่งขันกีฬาทางน้ำ ในระดับสากลด้วย มากกว่านั้น ภูเก็ตยังมุ่งมั่นที่ส่งเสริมให้ภูเก็ตเป็นศูนย์กลางของการศึกษานานาชาติ ด้วยความพร้อมของสถานที่ตั้งความเป็นเมืองชุมชนนานาชาติเหมาะแก่การอยู่อาศัย การมีระบบคมนาคมขนส่งที่สะดวก

²สำนักงานจังหวัดภูเก็ต. แผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2566 – 2570 ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. ภูเก็ต: กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, 2566

มีสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง จังหวัดภูเก็ตจึงเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความพร้อมในการเป็นศูนย์กลางของการศึกษา ในระดับนานาชาติ ของภูมิภาคอาเซียน ซึ่งการพัฒนาส่วนนี้จะทำให้เกิดสภาพมูลค่าเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อเนื่องให้กับจังหวัดภูเก็ตได้

ในขณะที่ผลการศึกษาของอภิวัฒน์ รัตนวรหะและคมกริช ณะเพทย์³ พบว่า ภูเก็ตในฐานะเมืองท่องเที่ยวอันดับต้นของประเทศเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวในภูมิภาค และเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่ต้องพึ่งพิงความเป็นธรรมชาติและเมืองร่วมกัน อีกทั้งยังมีความเป็นแบรนด์ระดับนานาชาติ (international brand) และแบรนด์ย่อยของแต่ละพื้นที่ (sub-brand) ที่มีความสามารถรองรับตลาดนักท่องเที่ยวได้เกือบทุกส่วนตลาด ทำให้จังหวัดภูเก็ตพึ่งพาเศรษฐกิจภาคบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละประมาณ 60 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ซึ่งภาพลักษณ์ที่สำคัญในสายตาชาวโลก จังหวัดภูเก็ตเดิมคือ ไข่มุกแห่งอันดามัน ซึ่งมาจากความสวยงามของน้ำทะเล หาดทราย ท้องฟ้า ภูมิประเทศและภูมิอากาศอันสวยงามและอ่อน เหมาะแก่การท่องเที่ยว อีกทั้งไข่มุกยังเป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมดั้งเดิมของชาวภูเก็ต คือการเพาะเลี้ยงหอยมุกจาน และเป็นตราประจำจังหวัดภูเก็ตอีกด้วย มากกว่านั้นภูเก็ตมีจุดเด่นสำคัญด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะวัฒนธรรมอาหาร อาทิ อาหารทะเลอันดามัน อาหารไทยอาหารบาบ๋าท้องถิ่น และอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปอาหารท้องถิ่นภูเก็ตมีอัตลักษณ์ มีสูตรลับเฉพาะที่ถ่ายทอดผ่านคนในครอบครัวและใช้วัตถุดิบที่มีเฉพาะในพื้นที่ อีกทั้งความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนของภูเก็ตมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านอาหารและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ทำให้ภูเก็ตมีโอกาสพัฒนาเศรษฐกิจการลงทุนต่อยอดจากธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงอาหารต่อไปได้

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

จากการศึกษาศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้ ประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว
2. ปัจจัยด้านความสะดวกสบาย ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
3. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค
4. ปัจจัยด้านความหลากหลายและน่าสนใจของกิจกรรมการท่องเที่ยว
5. ปัจจัยด้านที่พัก โรงแรมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว

³ อภิวัฒน์ รัตนวรหะและคมกริช ณะเพทย์. แนวทางการออกแบบและพัฒนาเมืองท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย 4.0: กรณีศึกษาภูเก็ต เชียงราย และพัทลุง. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2562.

6. ปัจจัยด้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีบริการในแหล่งท่องเที่ยว
7. ปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
8. ปัจจัยด้านคุณภาพของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว
9. ปัจจัยด้านศักยภาพของท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว
10. ปัจจัยด้านการจัดการบริหารจัดการสุขอนามัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว
11. ปัจจัยด้านการตลาดประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว
12. ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว
13. ปัจจัยด้านการบอกต่อแบบปากต่อปากของนักท่องเที่ยว

จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกทั้ง 10 คน ในประเด็นด้านปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยแต่ละปัจจัยมีความสำคัญต่อการปรับปรุงและพัฒนาการท่องเที่ยวภูเก็ตในแต่ละพื้นที่และแต่ละมิติที่แตกต่างกัน เพียงแต่องค์กรปกครองท้องถิ่นเองจะต้องชั่งน้ำหนักให้ดีว่าปัจจัยใดจะต้องให้ความสำคัญก่อนหลัง เพื่อให้สามารถวางแผนการจัดการด้านงบประมาณและทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อการขับเคลื่อนและปรับปรุงองค์กรตามปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ องค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องพิจารณาให้ดีว่า ปัจจัยด้านใดที่จะต้องให้ความสำคัญในอันดับใด อะไรคือสิ่งที่องค์กรปกครองท้องถิ่นแต่ละแห่งยังต้องปรับปรุงก่อนหลัง การประยุกต์ใช้ปัจจัยด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจในสถานประกอบการคุณค่าและประสบการณ์ที่จะได้รับหลังจากการรับบริการของนักท่องเที่ยว รวมถึงภาพลักษณ์ขององค์กรในด้านต่าง ๆ ที่จะต้องทำให้เกิดความไว้วางใจกับนักท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นที่จะตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวเหล่านั้น ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ผ่านคุณภาพทั้งด้านสถานที่ท่องเที่ยวสินค้าและบริการทั้งหมด รวมถึงด้านคุณภาพของอาหารการกินและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพประเภทต่าง ๆ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ใส่ใจในสุขภาพเป็นสำคัญ ในขณะที่เดียวกันก็นำเสนอแนวทางการบำบัดด้วยธรรมชาติที่มีชื่อเสียงของไทย และความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่สามารถบำบัดและรักษานักท่องเที่ยวที่มีปัญหาด้านสุขภาพ ซึ่งมีความต้องการที่จะบำบัดรักษาอาการต่าง ๆ เหล่านั้นในระหว่างเดินทางมาท่องเที่ยวได้ หากคุณค่าด้านบริการสุขภาพได้ถูกส่งมอบไปยังนักท่องเที่ยวเหล่านี้ได้อย่างสมบูรณ์และครบถ้วนแล้ว ก็เชื่อว่าจะสามารถสร้างความจงรักภักดีในตราสินค้าบริการในแหล่งท่องเที่ยวของภูเก็ตได้ และเกิดการบอกต่อแบบปากต่อปากไปยังเพื่อนนักเดินทางท่องเที่ยวคนอื่น ๆ ถึงประสบการณ์ที่ได้รับอย่างคุ้มค่าจากการมาเที่ยวที่ภูเก็ต ดังนั้นปัจจัยต่าง ๆ ที่ผู้ประกอบการจะนำมาเป็นสารตั้งต้นในการปรับปรุงและพัฒนาองค์กรจะต้องมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับบริบท วิถีชีวิต สังคมและวัฒนธรรม รวมถึงสภาพเศรษฐกิจในช่วงเวลานั้น ๆ ด้วย ปัจจัยในแต่ละด้านจึงมีความสำคัญในแต่ละมิติแตกต่างกัน และมีอาจจะตัดประเด็นใดทิ้งไปได้ ถึงแม้ปัจจัยบางปัจจัยอาจจะไม่ได้จำเป็นที่ทุกองค์กรจะต้องนำไปพิจารณา แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น หากต้องการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตแล้ว ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ก็ย่อมจะต้องถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณาให้ถี่ถ้วนอยู่เสมอ

จากประเด็นด้านปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยทั้ง 13 ประเด็นที่จะจากความเห็นของผู้ให้ข้อมูลเชิงลึกทั้ง 18 คน ผู้วิจัยได้นำศักยภาพทั้ง 13 ประเด็นนี้ไป

สอบถามความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จำนวน 400 คน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยว สามารถแสดงได้ตามตารางที่ 4-10 ดังนี้

ตารางที่ 4-10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต

	ปัจจัย	\bar{x}	S.D.	แปรผล	อันดับ
1.	ด้านความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว	3.783	0.870	มาก	1
2.	ด้านความสะดวกสบาย ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.628	0.810	มาก	5
3.	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค	3.558	0.805	มาก	10
4.	ด้านความหลากหลายและน่าสนใจของกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.543	0.831	มาก	11
5.	ด้านที่พัก โรงแรมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว	3.630	0.755	มาก	4
6.	ด้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีบริการในแหล่งท่องเที่ยว	3.678	0.819	มาก	2
7.	ด้านคุณภาพการให้บริการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	3.528	0.828	มาก	12
8.	ด้านคุณภาพของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว	3.400	0.798	มาก	13
9.	ด้านศักยภาพของท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว	3.575	0.735	มาก	9
10.	ด้านการจัดการบริหารจัดการสุขอนามัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	3.668	0.720	มาก	3
11.	ด้านการตลาดประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว	3.623	0.832	มาก	7
12.	ด้านภาพลักษณ์ที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว	3.583	0.812	มาก	8
13.	ด้านการขอต่อแบบปากต่อปากของนักท่องเที่ยว	3.628	0.825	มาก	6
	รวม	3.602	0.236	มาก	-

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2566

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในตารางข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นต่าง ๆ เหล่านี้ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมเท่ากับ 3.602 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.236 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ปัจจัยด้านด้านความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมเท่ากับ 3.783 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.870 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ปัจจัยด้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีบริการในแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมเท่ากับ 3.678 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.819 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก อันดับสาม คือ ปัจจัยด้านการจัดการบริหารจัดการสุขอนามัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.668 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.720 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก อันดับสี่ คือ ปัจจัยด้านที่พัก โรงแรมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.630 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.755 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก และอันดับห้า คือ ปัจจัยด้านความสะดวกสบาย ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.628 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.810 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ปัจจัยด้านคุณภาพของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.400 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.798 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างไปทางมาก

ซึ่งจากผลการศึกษาด้านปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นข้างต้นได้แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับทุกปัจจัยในระดับมาก และมองว่าปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้หากได้รับการส่งเสริมจะช่วยให้เกิดการพัฒนากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นได้อย่างอ่อนน้อม และการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจะประสบความสำเร็จได้ก็ต้องมีความพยายามร่วมมือกันจากทุกภาคส่วนโดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ที่ค้นพบนี้มาเป็นข้อมูลในการจัดทำงบประมาณและทรัพยากร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Baniya⁴ ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมาจากปัจจัยที่เป็นแรงดึงดูดนั้นมีสาระสำคัญมากกว่าปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว โดยปัจจัยที่เป็นแรงดึงดูดที่สำคัญมากที่สุดคือ การเข้าถึงที่ง่ายของสถานที่ท่องเที่ยว (Easy Access Afford) รองลงมาคือ การที่มีสิ่งให้ค้นหาที่หลากหลาย (Variety Seeking) ส่วนปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่สุดคือ การหลีกหนีจากชีวิตประจำวัน (Escape Daily Life) รองลงมาคือ การหาที่ที่ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย (Seeking Relaxation) ซึ่งก็สอดคล้องกันกับ

⁴Baniya, R. "An Analysis of Push and Pull Travel Motivations of Domestic Tourists in Nepal." *Journal of Management and Development Studies*, 27, . 2016 pp. 16-30.

Toanoglou, Chemli and Valeri⁵ ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจท่องเที่ยวเวลานั้นขึ้นอยู่กับทั้งแรงผลักดันและแรงดึงดูดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว อาทิ ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่ดึงดูดใจต่อนักท่องเที่ยว ความต้องการพักผ่อน หรือการอยากได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากท้องถิ่นของตัวเอง เช่นเดียวกับแนวคิดจาก Agnes and Gamueda⁶ ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว แบ่งออกเป็นมีแรงจูงใจแบบแรงผลักดัน ประกอบด้วย การต้องการผจญภัย หลักหนีจากชีวิตประจำวัน และแรงจูงใจแบบแรงดึงดูด ประกอบด้วย การเข้าถึงสถานที่ สถานที่น่าดึงดูดใจ และมีวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวรับรู้ถึงผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจเป็นปัจจัยแรก ในขณะที่ ธฤติมา อัญญาพรสุข⁷ ก็พบว่า ปัจจัยดึงดูดในการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย คือ 1) ด้านสถานที่ท่องเที่ยว 2) ด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว และ 3) ด้านวัฒนธรรมและประเพณี ตามลำดับ ส่วนปัจจัยผลักดัน คือ 1) ด้านการเดินทางเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย 2) ด้านการเดินทางเพื่อศึกษาเรียนรู้และเติมเต็มความต้องการของตนเอง และ 3) ด้านการเดินทางเพื่อเข้าสังคม เช่นเดียวกับ ธวัลรัตน์ ญาณทศศิลป์⁸ ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทย ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) 2) ปัจจัยด้านความต้องการความรู้สึกปลอดภัย (Safety needs) และ 3) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มากกว่านั้น ผลการศึกษาของ ชนิสร่า กุลสันติวงศ์⁹ ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ความปลอดภัยด้านภัยธรรมชาติ 2) ความปลอดภัยด้านสุขอนามัย และ 3) ความปลอดภัยด้านโรคระบาด สอดคล้องกับข้อค้นพบของราณี อีสัยกุล และรชพร จันทร์สว่าง¹⁰ ที่พบว่า ปัจจัยด้านบุคลากร ด้านสถานที่

⁵Toanoglou, M., Chemli, S. and Valeri, M. "The organizational impact of Covid-19 crisis on travel perceived risk across four continents." Journal of Organizational Change Management. ahead-of-print, 2021.

⁶Agnes, J. R. and Gamueda, R. R. "The Impact and Motivations of Tourists in Visiting a Cultural Site in Sagada." LPU-Laguna Journal of International Tourism and Hospitality Management, 4(2), 2019 pp. 1-28.

⁷ธฤติมา อัญญาพรสุข. ปัจจัยและกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยววัยสูงอายุชาวยุโรป. วิทยานิพนธ์ดุขุฎิบัณฑิตศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. 2559.

⁸ธวัลรัตน์ ญาณทศศิลป์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวไทยของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร หลังสถานการณ์ COVID-19 ระบาดครั้งที่ 1. ปรัญญการจัการมหาบัณฑิต, วิทยาลัยการจัการ, มหาวิทยาลัยมหิตล, 2564.

⁹ชนิสร่า กุลสันติวงศ์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย Generation Y หลังโรคระบาดโควิด-19. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิตมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

¹⁰ราณี อีสัยกุล และรชพร จันทร์สว่าง. "การศึกษาศักยภาพสถานประกอบการสปาไทย." วารสารการจัการสมัยใหม่. 14(1), 2559 หน้า 17-32.

และสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดและจุดแข็งของศักยภาพสถานประกอบการสปาไทยหลายด้านได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ซึ่งยังมีสถานประกอบการสปามากมายที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานและกระบวนการที่ภาครัฐกำหนดมาตรฐาน และเพียงพอ ต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบ เช่น การจัดการสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และระบบการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่า ข้อมูลข่าวสาร ควรมีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายและทันสมัย เข้าถึงได้ทุกกลุ่มเป้าหมายเช่นเดียวกับแนวคิดจาก ปานเนตร จันทน์รัตน์¹¹ ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย ปัจจัยภายนอก คือ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และการเมือง โดยปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลให้ในอนาคตนักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมที่ชอบความรวดเร็วในทุกด้าน เทคโนโลยีจะเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปอย่างรวดเร็วและนักท่องเที่ยวจะหาสถานที่ท่องเที่ยวที่มีอัตลักษณ์และให้คุณค่ากับชีวิต มากกว่านั้น จินตนา สุริยะศรี¹² ยังกล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อนักท่องเที่ยวในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านการให้บริการ 2) ปัจจัยด้านสินค้าและบริการ 3) ปัจจัยด้านกิจกรรมที่จัดให้บริการ และ 4) ปัจจัยด้านสถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ญัฐพงศ์ เลิศวุฒิรักษ์¹³ กล่าวว่า ปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสมัยใหม่ ประกอบด้วย โลกาภิวัตน์ การท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม สายการบินราคาประหยัด นโยบายทางการเมืองและการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ

ในส่วนของอาภาวรรณ ทองมา¹⁴ ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ด้านสิ่งแวดล้อม 2) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) ด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิต 4) ด้านการส่งเสริมการตลาด และ 5) ด้านความต้องการส่วนบุคคล ซึ่งก็สอดคล้องกับ อุษณีย์ ผาสุข และดวงดาว โยชิตะ¹⁵ ก็กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อนักท่องเที่ยวในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม 2) ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ด้านคุณภาพและความหลากหลายของการ

¹¹ ปานเนตร จันทน์รัตน์. การศึกษาแนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอนาคต. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, วิทยาลัยการจัดการ, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2562.

¹² จินตนา สุริยะศรี. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1”. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 3(3), 2564 หน้า 67-83.

¹³ ญัฐพงศ์ เลิศวุฒิรักษ์. “ปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสมัยใหม่.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.marketingoops.com/exclusive/insider-exclusive/factors-affecting-chinese-tourist-behavior/>, 2561.

¹⁴ อาภาวรรณ ทองมา. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวไทย. ค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจ, สาขาการจัดการ, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2561.

¹⁵ อุษณีย์ ผาสุข และดวงดาว โยชิตะ. “ปัจจัยผลักดันและดึงดูดที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวสูงวัยชาวญี่ปุ่นในการเดินทางท่องเที่ยวประเทศไทย”. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี, 14(1), 2562 หน้า 114-124.

ท่องเที่ยว 3) ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ด้านคุณค่าและประสบการณ์ทางการท่องเที่ยว 4) ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ด้านความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และ 5) ปัจจัยด้านความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว เช่นเดียวกับแนวคิดของ ชูตินันท์ สีสระฉายากุล¹⁶ ยังกล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว คือ แรงจูงใจและปัจจัยที่ค้ำประกันซึ่งทำให้เกิดความอยากเดินทางท่องเที่ยว อันดับแรกคือ ความต้องการด้านกายภาพ ได้แก่ ความต้องการพักผ่อน ปัจจัยอันดับรองลงมา คือ ความต้องการพบเจอสิ่งใหม่ ๆ สถานที่ใหม่ ๆ ในส่วนความเห็นของ ชิตชม กันจุฬา¹⁷ มองว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อนักท่องเที่ยวในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ 2) ปัจจัยด้านราคา 3) ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย 4) ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด 5) ปัจจัยด้านบุคลากร 6) ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ และ 7) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งสอดคล้องกันกับ ปรียาณัฐ เอื้อยศิริเมธีและคณะ¹⁸ ที่มองว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อนักท่องเที่ยวในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านราคา 2) ปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย 3) ปัจจัยด้านกระบวนการ และ 4) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มากกว่านั้น ก็ยังเป็นไปในทิศทางเดียวกับจุฑาภรณ์ ฮาร์ล และศศิธร จัวนพันธ์¹⁹ ที่มองว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อนักท่องเที่ยวในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ปัจจัยสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 2) ปัจจัยวัฒนธรรม และ 3) ปัจจัยการบริการด้านการท่องเที่ยวและอสังหาริมทรัพย์

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพนักเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมการผลิตแรงงานสายอาชีพรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจในเขต EEC อย่างยั่งยืน

จากการศึกษาศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนากิจการท่องเที่ยวของภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ ได้ดังนี้

¹⁶ชูตินันท์ สีสระฉายากุล. ปัจจัยที่ค้ำประกันเมื่อออกเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของกลุ่มนักศึกษาหญิงในเขตกรุงเทพและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์การตลาดมหาบัณฑิต, วิทยาลัยการจัดการ, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2559.

¹⁷ชิตชม กันจุฬา. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเมื่อรองของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาจังหวัดอ่างทอง”. วารสารเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน, 2(2) , 2563 หน้า 64-80.

¹⁸ปรียาณัฐ เอื้อยศิริเมธี, นฤชล ธนจิตชัย และเทพรัตน์ เอื้อธรรมถาวร. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา”. JOURNAL OF NAKHONRATCHASIMA COLLEGE, 11(1), 2017 pp.39-48.

¹⁹จุฑาภรณ์ ฮาร์ล และศศิธร จัวนพันธ์. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ”. วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ, 4(3), 2557 pp. 415-426.

1. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย ทั้งด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ความปลอดภัยและบุคลากร ประกอบด้วย

1.1 การพัฒนามาตรฐานสินค้าและการให้บริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน รวมถึงพัฒนามาตรฐานสถานประกอบการด้านการบริการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

1.2 การฟื้นฟู ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่มีสภาพเสื่อมโทรมและพัฒนาสร้างแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและรองรับนักท่องเที่ยวคุณภาพ

1.3 การสนับสนุนและกำหนดมาตรการสร้างความเชื่อมั่นด้านการให้บริการ การป้องกัน ดูแลรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

1.4 การเตรียมความพร้อมในการรับมือกับวิกฤตและความเสี่ยงในด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดหมาย

1.5 การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่จะเข้ามาหลังโควิด 19 ผ่านพ้นไป

2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพให้มีการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน ประกอบด้วย

2.1 การส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดภูเก็ตและสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักท่องเที่ยว

2.2 การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในจังหวัดภูเก็ต เพื่อสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว

2.3 การส่งเสริมการกระจายการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตและเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัดและภูมิภาค

2.4 การส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตด้วยการตลาดสมัยใหม่ (Modern marketing) และส่งเสริมการขายในกลุ่มตลาดที่มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ต

3.1 การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว และกีฬา ระบบงานและบุคลากรในจังหวัดภูเก็ต

3.2 การสร้างเครือข่ายการพัฒนาและความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดชายฝั่งทะเลอื่น ๆ

3.3 การดำเนินการตลาดเชิงรุกเพื่อประมุขสิทธิ์การจัดงานระดับโลก ระดับภูมิภาค รวมถึงการจัดงานประชุมงาน Event ระหว่างประเทศ และการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติในจังหวัดภูเก็ต

3.4 การส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในจังหวัดภูเก็ต รวมถึงผลักดันงานเทศกาลประเพณี และกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้เป็นงานเทศกาลระดับนานาชาติ

4. ยุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างคุณภาพ ทักษะ และความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตให้มีศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบพึ่งพาตนเองบนฐานความพอเพียงและความรู้

4.1 การฝึกอบรมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ในจังหวัดภูเก็ตในการให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างมีมาตรฐานและคุณภาพเป็นที่ยอมรับ รวมถึงการเพิ่มคุณค่าให้กับบริการทั้งที่มีอยู่เดิม และสร้างสรรบริการใหม่ ๆ ที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้

4.2 การส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการให้บริการของชุมชนและผู้ประกอบการที่ดี มีคุณภาพ สร้างอรรถาศัยไมตรีต่อนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความประทับใจและความไว้วางใจกับนักท่องเที่ยว

5. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของต้นทุนทรัพยากรชุมชนสู่การเป็นสินค้าและบริการบนฐานอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่ต้นแบบเป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนในระดับต่าง ๆ

5.1 การสนับสนุนนักวิชาการด้านการผลิตสินค้าสินค้าและบริการ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชนในการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนมีรายได้และเกิดการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

5.2 การสนับสนุนและส่งเสริมอัตลักษณ์หรือลักษณะพิเศษของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อใช้เป็นจุดขายและใช้เป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการหรือแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นและแตกต่าง

5.3 การกำหนดมาตรการให้ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต รวมถึงการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมและความสะอาดอยู่เสมอ มีการจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

5.4 การสร้างภาพลักษณ์ให้กับที่พัก โรงแรม สถาปัตยกรรมต่าง ๆ ให้มีความกลมกลืนกับสถานที่ท่องเที่ยวในแหล่งแหล่งชุมชนในจังหวัดภูเก็ต รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่ที่มีความโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

6. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลของความสุขอ่างเท่าเทียมระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว

6.1 การสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ช่วยทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดภูเก็ต นอกเหนือไปจากการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจากส่วนกลาง

6.2 การพัฒนากลไกการขับเคลื่อนระบบการบริหารจัดการและการทำงานเชื่อมโยงเชิงเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวสากลที่มีเอกภาพ มั่นคงและยั่งยืน

6.3 การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขระหว่างชุมชนในจังหวัดภูเก็ตและนักท่องเที่ยว ตลอดจนพัฒนาไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ในภูมิภาคอาเซียน

โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า กลยุทธ์แต่ละกลยุทธ์มีความสำคัญในแต่ละมิติที่แตกต่างกัน เพียงแต่องค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องชั่งน้ำหนักให้ดีกว่าประเด็นใดจะต้องให้

ความสำคัญก่อนหลัง เพื่อให้สามารถวางแผนการจัดการด้านงบประมาณและทรัพยากรอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด องค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องพิจารณาให้ดีว่า กลยุทธ์ด้านใดที่จะต้องให้ความสำคัญในอันดับใด อะไรคือสิ่งที่องค์กรปกครองท้องถิ่นแต่ละแห่งยังขาดหรือยังทำได้ไม่เต็มที่ ก็เลือกกลยุทธ์ต่าง ๆ เหล่านี้มาปฏิบัติเพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดบริการการท่องเที่ยวในภูเก็ตได้อย่างยั่งยืนต่อไป กลยุทธ์ด้านต่าง ๆ จึงจำเป็นที่จะต้องถูกนำมาปฏิบัติควบคู่กันไป ซึ่งจะช่วยส่งเสริมซึ่งกันและกันได้ ผู้ประกอบการในธุรกิจบริการการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ รวมถึงพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวในภูเก็ต โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ภูเก็ต นอกจากจะชื่นชมธรรมชาติทางทะเลแล้ว การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เกี่ยวข้องกันก็ได้รับความสนใจไปด้วย ทั้งนี้การท่องเที่ยวที่สำคัญในภูเก็ตไม่ว่าจะด้านใดก็ตาม ย่อมมีความสำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่องค์กรปกครองท้องถิ่นจะนำมาประยุกต์ใช้ก็จะต้องมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับบริบท วิถีชีวิต สังคมและวัฒนธรรม ดังนั้น กลยุทธ์ในแต่ละด้านที่ได้รับการค้นคว้าจากผู้วิจัย จึงมีความสำคัญในแต่ละมิติแตกต่างกัน และมีอาจจะตัดประเด็นใดทิ้งไปได้ ถึงแม้กลยุทธ์ในบางกลยุทธ์อาจจะไม่ได้เหมาะสมกับทุกพื้นที่ภูเก็ต แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น การนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทแต่ละองค์กรปกครองท้องถิ่นก็ย่อมเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนอยู่เสมอและมีอาจจะตัดประเด็นใดทิ้งไปได้

จากประเด็นด้านแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวของภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยทั้ง 6 กลยุทธ์ ที่จะจากความเห็นของผู้ให้ข้อมูลเชิงลึกทั้ง 18 คน ผู้วิจัยได้นำกลยุทธ์ทั้ง 13 กลยุทธ์ นี้ไปสอบถามความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จำนวน 400 คน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว สามารถแสดงได้ตามตารางที่ 4-11 ดังนี้

ตารางที่ 4-11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวของภูเก็ต

แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์	\bar{x}	S.D.	แปรผล	อันดับ
1. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย ทั้งด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ความปลอดภัยและบุคลากร				
1.1 การพัฒนามาตรฐานสินค้าและการให้บริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน	3.520	0.822	มาก	3
1.2 การฟื้นฟู ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่มีสภาพเสื่อมโทรมและพัฒนาสร้างแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและรองรับนักท่องเที่ยวคุณภาพ	3.453	0.764	มาก	4

ตารางที่ 4-11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์	\bar{x}	S.D.	แปรผล	อันดับ
1.3 การสนับสนุนและกำหนดมาตรฐานการสร้าง ความเชื่อมั่นด้านการให้บริการ การป้องกัน ดูแลรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยว ในจังหวัดภูเก็ต	3.450	0.751	มาก	5
1.4 การเตรียมความพร้อมในการรับมือกับวิกฤต และความเสี่ยงในด้านการท่องเที่ยวใน จังหวัดภูเก็ตที่อาจจะเกิดขึ้นโดยไม่ได้ คาดหมาย	3.685	0.716	มาก	2
1.5 การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการ ท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้มีความพร้อมใน การรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก	3.690	0.742	มาก	1
2.2 การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในจังหวัด ภูเก็ต เพื่อสร้างภาพลักษณ์และความ เชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว	3.560	0.836	มาก	2
2.3 การส่งเสริมการกระจายการเดินทาง ท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตและเชื่อมโยง ระหว่างกลุ่มจังหวัดและภูมิภาค	3.443	0.821	มาก	4
2.4 การส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ด้วยการตลาดสมัยใหม่ (Modern marketing) และส่งเสริมการขายในกลุ่ม ตลาดที่มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ	3.518	0.739	มาก	3
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ต				
3.1 การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถใน การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว และ กีฬา ระบบงานและบุคลากรในจังหวัด ภูเก็ต	3.575	0.782	มาก	3

ตารางที่ 4-11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์	\bar{x}	S.D.	แปรผล	อันดับ
3.2 การสร้างเครือข่ายการพัฒนาและความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดชายฝั่งทะเลอื่น ๆ	3.628	0.772	มาก	2
3.3 การดำเนินการตลาดเชิงรุกเพื่อประมุขสิทธิ์การจัดงานระดับโลก ระดับภูมิภาค รวมถึงการจัดงานประชุมงาน Event ระหว่างประเทศ และการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติในจังหวัดภูเก็ต	3.665	0.827	มาก	1
3.4 การส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในจังหวัดภูเก็ต รวมถึงผลักดันงานเทศกาล ประเพณี และกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้เป็นงานเทศกาลระดับนานาชาติ	3.530	0.775	มาก	4
4. ยุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างคุณภาพ ทักษะ และความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตให้มีศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบพึ่งพาตนเอง บนฐานความพอเพียงและความรู้				
4.1 การฝึกอบรมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว	3.433	0.811	มาก	2
4.2 การส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการให้บริการของชุมชนและผู้ประกอบการที่ดี มีคุณภาพ	3.578	0.759	มาก	1
5. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของต้นทุนทรัพยากรชุมชนสู่การเป็นสินค้าและบริการบนฐานอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่ต้นแบบเป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนในระดับต่าง ๆ				
5.1 การสนับสนุนนักวิชาการด้านการผลิตสินค้าและบริการ	3.640	0.729	มาก	1
5.2 การสนับสนุนและส่งเสริมอัตลักษณ์หรือลักษณะพิเศษของแหล่งท่องเที่ยว	3.610	0.771	มาก	3
5.3 การกำหนดมาตรการให้ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต	3.630	0.818	มาก	2
5.4 การสร้างภาพลักษณ์ให้กับที่พัก โรงแรม สถาปัตยกรรมต่าง ๆ ให้ความกลมกลืนกับสถานที่ท่องเที่ยวในแหล่งแหล่งชุมชน	3.488	0.779	มาก	4

ตารางที่ 4-11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์	\bar{x}	S.D.	แปรผล	อันดับ
6. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลของความสุขอ่างเท่าเทียมระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว				
6.1 การสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ช่วยทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียง ในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ในจังหวัดภูเก็ต	3.575	0.791	มาก	2
6.2 การพัฒนากลไกการขับเคลื่อนระบบการบริหารจัดการและการทำงานเชื่อมโยงเชิงเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวสากลที่มีเอกภาพ มั่นคงและยั่งยืน	3.630	0.741	มาก	1
6.3 การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขระหว่างชุมชนในจังหวัดภูเก็ตและนักท่องเที่ยวตลอดจนพัฒนาไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ในภูมิภาคอาเซียน	3.545	0.818	มาก	3
รวม	3.562	0.214	มาก	-

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2566

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตในตารางข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า

1. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย ทั้งด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ความปลอดภัยและบุคลากร ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับยุทธศาสตร์ด้านนี้ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.690 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.742 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับวิกฤตและความเสี่ยงในด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่อาจจะเกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดหมาย โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.685 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.716 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก อันดับสาม คือ ด้านการพัฒนามาตรฐานสินค้าและการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.520 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.822 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก อันดับสี่ คือ ด้านการฟื้นฟู ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่มีสภาพเสื่อมโทรมและพัฒนาสร้างแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและรองรับนักท่องเที่ยว

คุณภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.453 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.764 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการสนับสนุนและกำหนดมาตรการสร้างความเชื่อมั่นด้านการให้บริการ การป้องกัน ดูแลรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.450 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.751 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมากตามลำดับ

2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพให้มีการเติบโตอย่างสมดุล และยั่งยืน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับยุทธศาสตร์ด้านนี้ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดภูเก็ตและสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.610 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.875 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในจังหวัดภูเก็ต เพื่อสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.560 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.836 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก อันดับสาม คือ ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตด้วยการตลาดสมัยใหม่ (Modern marketing) และส่งเสริมการขายในกลุ่มตลาดที่มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.518 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.739 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการส่งเสริมการกระจายการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตและเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัดและภูมิภาค มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.443 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.821 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมากตามลำดับ

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับยุทธศาสตร์ด้านนี้ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ด้านการดำเนินการตลาดเชิงรุกเพื่อประมุขสิทธิ์การจัดงานระดับโลก ระดับภูมิภาค รวมถึงการจัดงานประชุมงาน Event ระหว่างประเทศ และการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติในจังหวัดภูเก็ต โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.655 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.821 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการสร้างเครือข่ายการพัฒนาและความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดชายฝั่งทะเลอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.628 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.772 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก อันดับสาม คือ ด้านการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว และกีฬา ระบบงานและบุคลากรในจังหวัดภูเก็ต โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.575 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.782 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในจังหวัดภูเก็ต รวมถึงผลักดันงานเทศกาล ประเพณี และกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้เป็นงานเทศกาลระดับนานาชาติ มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.530 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.775 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมากตามลำดับ

4. ยุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างคุณภาพ ทักษะ และความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตให้มีศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบพึ่งพาตนเองบนฐานความพอเพียงและความรู้ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับยุทธศาสตร์ด้านนี้โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการให้บริการของชุมชนและผู้ประกอบการที่ดี มีคุณภาพโดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.578 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.851 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการฝึกอบรมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.433 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.811 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมากตามลำดับ

5. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของต้นทุนทรัพยากรชุมชนสู่การเป็นสินค้าและบริการบนฐานอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่ต้นแบบเป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนในระดับต่าง ๆ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับยุทธศาสตร์ด้านนี้ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ด้านการสนับสนุนวิชาการด้านการผลิตสินค้าสินค้าและบริการ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.640 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.729 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการกำหนดมาตรการให้ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.630 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.818 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก อันดับสาม คือ ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมอัตลักษณ์หรือลักษณะพิเศษของแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.610 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.711 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการสร้างภาพลักษณ์ให้กับที่พัก โรงแรม สถานปัตยกรรมต่าง ๆ ให้มีความกลมกลืนกับสถานที่ท่องเที่ยวในแหล่งแหล่งชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.488 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.779 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมากตามลำดับ

6. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลของความสุขอย่างเท่าเทียมระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับยุทธศาสตร์ด้านนี้ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนระบบการบริหารจัดการและการทำงานเชื่อมโยงเชิงเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวสากลที่มีเอกภาพ มั่นคงและยั่งยืน โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.630 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.741 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ช่วยทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียง ในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดภูเก็ต โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.575 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.791 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขระหว่างชุมชนในจังหวัดภูเก็ตและนักท่องเที่ยวตลอดจนพัฒนาไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ในภูมิภาคอาเซียน มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมี

ค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเท่ากับ 3.545 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.818 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ซึ่งจากผลการศึกษาด้านแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตในข้างต้นได้แสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลเห็นด้วยกับกลยุทธ์ทั้ง 6 ประเด็น ในระดับมาก และมองว่ากลยุทธ์ต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้านนั้น มีความเชื่อมโยงกันและสามารถที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ต้องอาศัยความร่วมมือกันจากทุกฝ่ายในการขับเคลื่อนนโยบายและกลยุทธ์ต่าง ๆ เหล่านี้ไปสู่การขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งผลการศึกษาของ ศันสนีย์ กระจ่างโฉม และกรวรรณ สังขกร²⁰ ชี้ให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ชอบศึกษาข้อมูลการท่องเที่ยวจากสื่อออนไลน์และการบอกต่อเดินทางท่องเที่ยวพร้อมครอบครัวและเพื่อน นิยมพักโรงแรมและรีสอร์ท ยกเว้น นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุมักเช่าคอนโดมิเนียมอยู่ระยะยาว ส่วนใหญ่ท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน ฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ และชื่นชมธรรมชาติของภาคเหนือ กิจกรรมด้านสุขภาพที่นักท่องเที่ยวสนใจ ได้แก่ การนวด การทานอาหารพื้นเมืองและอาหารสุขภาพ สปา และอาบน้ำแร่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยและคุณภาพของอาหารและเครื่องดื่มมาเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวยังมีความต้องการด้านการบริการของบุคลากรที่มีความสุภาพ อ่อนน้อม เอาใจใส่ในการให้บริการ และการทำความสะอาดอุปกรณ์และเครื่องมือทุกครั้งหลังให้บริการ สอดคล้องกับความเห็นของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย²¹ ที่กล่าวว่า ได้ดำเนินนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเพื่อเพิ่มการจ้างงาน และกระจายรายได้สู่ชุมชน โดยปรับปรุงคุณภาพด้านการบริการและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ได้มาตรฐานและเพียงพอ ให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวที่มีระยะพักนาน และนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพจากต่างประเทศ เพื่อเพิ่มสัดส่วนของรายได้ต่อนักท่องเที่ยวและประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุด พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวไทยและต่างประเทศ สนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับศักยภาพเชิงวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของพื้นที่ในการรองรับนักท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์และสร้างจิตสำนึกการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมให้คนไทยเที่ยวเมืองไทยมากขึ้น และเร่งรัดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อการสร้างงานและกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนและท้องถิ่น ส่งเสริมบทบาทชุมชนและองค์กรชุมชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนาแหล่งการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รวมทั้งสนับสนุนให้มีการพัฒนาสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านและบริการในท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับธุรกิจการท่องเที่ยวทุก

²⁰ ศันสนีย์ กระจ่างโฉม และกรวรรณ สังขกร. “พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพชาวไทยและชาวต่างชาติในภาคเหนือตอนบน”. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 40(1), 2563 หน้า 57-76.

²¹ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. รายงานสรุปฉบับผู้บริหาร โครงการศึกษาตลาดท่องเที่ยวกลุ่มประเทศอาเซียน ปี 2556. กรุงเทพฯ: กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2556.

ประเภท สอดคล้องกับแนวคิดของ Bluebik²² ก็มองว่า กลยุทธ์องค์กรเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุดใน การทำธุรกิจเพื่อให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนได้ตามเป้าหมายและกรอบเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถ แบ่งออกมาได้เป็น 3 ระดับ โดยระดับที่ 1 คือ กลยุทธ์ระดับองค์กร (Corporate Strategy) คือ การ มองภาพรวมเพื่อกำหนดเป้าหมายหลักขององค์กรและทิศทางในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ ระดับที่ 2 คือ กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business Strategy) เป็นการสร้างจุดแข็งทางการแข่งขันเพื่อที่จะให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนได้ตามเป้าหมาย และระดับที่ 3 คือ กลยุทธ์ระดับปฏิบัติการ (Operational Strategy) เป็นการพัฒนาการทำงานของภายในองค์กร เพื่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของความเร็ว ประสิทธิภาพและการ บริหารต้นทุน รวมไปถึงการระบุและจัดลำดับความสำคัญของการริเริ่มการปรับปรุงการดำเนินงานให้ เกิดความพร้อมขององค์กร ในขณะเดียวกัน Kaplan and Norton²³ ที่กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์จะ เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ตามกระบวนการหรือขั้นตอนต่าง ๆ และเน้นหนักไปที่การ จัดการและการบริหารภายในองค์กร แต่การจัดการเชิงกลยุทธ์จะให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ โดยเฉพาะปัจจัยภายนอกองค์กร หรือสภาวะแวดล้อมภายนอกด้านต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการ แข่งขัน คำนึงถึงการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในระยะยาว และสภาวะการเปลี่ยนแปลงของ อุตสาหกรรม ซึ่งการจัดการกลยุทธ์ยังคำนึงถึงความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรและ การจัดการเชิงกลยุทธ์ยังทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงประสานหน่วยต่าง ๆ ในองค์กรให้สามารถบริหาร จัดการเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรร่วมกัน ในขณะที่ Porter²⁴ (2008) มองว่า ผู้บริหารทั้ง องค์กรภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน จะต้องปรับกลยุทธ์เพื่อรับมือกับพลังการต่อรองที่จะเกิดขึ้น ให้ความสำคัญกับคุณภาพของสินค้า ราคา และบริการที่นำเสนอให้กับลูกค้า เนื่องจากการละเลย ความสำคัญดังกล่าวจะทำให้องค์กรเสียเปรียบต่อคู่แข่งได้ การวิเคราะห์คู่แข่ง คู่แข่งมีความสำคัญ อย่างยิ่งที่นักบริหารจะต้องคำนึงถึง เนื่องจากนักบริหารจะต้องใช้กลยุทธ์เพื่อสร้างความได้เปรียบ เหนือคู่แข่ง การละเลยหรือไม่ให้ความสำคัญกับคู่แข่งจะหมายถึงความพ่ายแพ้ เช่นเดียวกับแนวคิด ของ Kaplan and Norton²⁵ ที่กล่าวว่า องค์กรสมัยใหม่จะต้องการบริหารในเชิงกลยุทธ์ ผ่านคุณค่า 4 ประการที่ คือ คุณค่าด้านการเงิน คุณค่าด้านลูกค้า คุณค่าด้านกระบวนการ และ คุณค่าด้านการ เรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งเป็นเครื่องมือการบริหารจัดการสมัยใหม่ที่ถูกพัฒนาขึ้น ซึ่งจุดประสงค์ คือ มุ่งให้องค์กรสมัยใหม่เป็นองค์กรเชิงกลยุทธ์ ด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด เป้าหมาย และ แผนงาน โครงการที่ส่งต่อกันอย่างเป็นระบบ ภายใต้ความสมดุลของคุณค่าหรือมุมมอง 4 ด้าน คือ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการ และด้านนวัตกรรมและการเรียนรู้

²²Bluebik. “Strategy Level ระดับกลยุทธ์ทั้ง 3 ระดับ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://bluebik.com/th/blogs/3027>, 2021.

²³Kaplan, R. S. and D. P. Norton. “Using the balanced scorecard as a strategic management system”. *Harvard Business Review*, 74, 1996 pp. 75-85.

²⁴Porter, M. E. “The Five Competitive Forces that Shape Strategy”. *Harvard Business Review*, 86, 2008 pp. 79-93.

²⁵*Loc.cit.*

ในขณะที่แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตในช่วงต้นมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเมืองภูเก็ตให้เป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลก โดยการมุ่งเน้นการส่งเสริมกลยุทธ์ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้²⁶

1. แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์โดยการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร พืชอัตลักษณ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี ตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) โดยออกมาตรการและแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1.1 การพัฒนาและยุทธศาสตร์การจัดทำฐานข้อมูลสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพในการแข่งขัน การพัฒนา การผลิตสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพในการแข่งขัน

1.2 การพัฒนาและยุทธศาสตร์การจัดทำสวนเกษตรกรรมเพื่อการท่องเที่ยว (Agri-Park) Agri-start up การพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ด้านการเกษตร เพื่อยกระดับเป็นผลิตภัณฑ์แบรนด์ภูเก็ต เพื่อการท่องเที่ยว

1.3 การพัฒนาและยุทธศาสตร์โดยการสร้างนวัตกรรมเกษตรแนวตั้งในโรงเรียนและชุมชน การสร้างนวัตกรรมจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร การนำ Agri Camp ด้านการเกษตรมาใช้ในการพัฒนาแบรนด์และช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพในการแข่งขัน

1.4 การพัฒนาและยุทธศาสตร์โดยการเสริมสร้างความปลอดภัยทางอาหาร ความมั่นคงทางอาหารในชุมชนเมือง เน้นการสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนฐานการเกษตร การสร้างนวัตกรรมเกษตรครัวเรือนในชุมชนเมือง (หลุมพอเพียง)

1.5 การพัฒนาและยุทธศาสตร์โดยการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมการเกษตรเพื่อเพิ่มความมั่นคงทางอาหาร อย่างยั่งยืนและหนุนเสริมเศรษฐกิจเพิ่มมูลค่า ศูนย์กลางเชื่อมโยงอาหารปลอดภัยในท้องถิ่นและนานาชาติ ท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต

1.6 การพัฒนาและยุทธศาสตร์โดยการปรับและพัฒนาวัฒนธรรมเกษตร เทคโนโลยี การผลิตสินค้าเกษตรสู่การแปรรูปที่มีมูลค่าสูง เพื่อสร้างแบรนด์ทางการค้าของสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้ามูลค่าสูง สินค้าเกษตรสู่สินค้ามูลค่าสูงระดับโลก ได้แก่ กุ้งมังกร มุก สับปะรดภูเก็ต ส้มควาย และผลิตภัณฑ์จากแพะ

1.7 การพัฒนาและยุทธศาสตร์โดยการสนับสนุนการจัดสร้างศูนย์กลางเชื่อมโยงเครือข่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ทันสมัยในระดับภูมิภาคและนานาชาติ

1.8 การพัฒนาและยุทธศาสตร์โดยการจัดทำฐานข้อมูลสินค้าเกษตรปลอดภัย การพัฒนาเทคโนโลยี และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายที่ทันสมัย พร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับสินค้าเกษตรในภูมิภาคและนานาชาติ พร้อมสร้างมาตรการเชิงรุก มาตรการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกษตร

1.9 การพัฒนาและยุทธศาสตร์โดยการส่งเสริมการสร้างตลาด สินค้ามูลค่าสูง และสินค้าท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

²⁶ สำนักงานจังหวัดภูเก็ต. แผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2566 – 2570 ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. ภูเก็ต: กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, 2566.

1.10 การพัฒนาและยุทธศาสตร์โดยการส่งเสริมและผลักดันให้เกิดศูนย์กลางเพื่อเชื่อมโยงการค้าขายสินค้าการเกษตรและประมงที่รวดเร็ว

1.11 การพัฒนาและยุทธศาสตร์โดยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างเกษตรกรกับ Modern trade เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดในการจำหน่ายสินค้า และมีการสร้างการพัฒนา Digital Platform ให้เกษตรกรและผู้ซื้อมาเจอกัน

1.12 การพัฒนาและยุทธศาสตร์โดยการส่งเสริมการแปรรูปวัสดุเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตสู่สินค้ามูลค่าสูง

2. แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์โดยการส่งเสริมการพัฒนา Smart City เพื่อให้จังหวัดภูเก็ตมีเศรษฐกิจทางเลือกและเป็นเมืองที่มีความทันสมัยในทุกด้าน โดยกำหนดมาตรการแนวทางการดำเนินการดังนี้

2.1 การเปิดโอกาสให้นักลงทุนได้เข้ามาลงทุนด้านเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับ Smart City มีการพัฒนา Software Park

2.2 การร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนา Start Up ให้เพิ่มมากขึ้นมีการพัฒนาและสร้าง Platform ที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการลงทุนผ่าน Platform

2.3 การจัดตั้งศูนย์ประสานงาน One-Stop Service เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนด้านต่าง ๆ

2.4 การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการเมืองให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านระบบการขนส่ง สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง และการส่งเสริมด้านบริหารจัดการท่องเที่ยว เป็นต้น

2.5 การพัฒนาความร่วมมือ และมีการบูรณาการด้านข้อมูลร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชนในลักษณะของการทำฐานข้อมูลกลาง (Big Data) เพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการเมือง

2.6 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้าน IT รองรับการเติบโตในอนาคต เช่น Wifi มีการส่งเสริมการใช้ Smart phone ของประชาชนมีการพัฒนา Application และการใช้ Platform เป็นต้น

2.7 การส่งเสริม Phuket Smart Center ให้มีการใช้ platform รองรับ Smart City ในทุก ๆ ด้าน

2.8 สนับสนุนการสร้าง Digital Kiosk โดยมีเป้าหมายการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไม่น้อยกว่า 6G (Wifi) มีจุดบริการชาร์จแบตเตอรี่ในสถานที่สาธารณะอย่างครอบคลุม

3. แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์โดยการเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนา Sport Tourism เพื่อพัฒนาจังหวัดภูเก็ตให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในระดับนานาชาติ โดยกำหนดมาตรการแนวทางการดำเนินการดังนี้

3.1 ส่งเสริมการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับประเทศและนานาชาติโดยให้มีการแข่งขันทุกเดือน เช่น มาราธอนนานาชาติ ไตรกีฬานานาชาติ เรือใบนานาชาติ กอล์ฟนานาชาติ LPGA ทัวร์สะสมคะแนนระดับโลก การแข่งขันกีฬามวยไทยชิงแชมป์นานาชาติ การจัดวอลเลย์บอลนานาชาติ การจัดกิจกรรมการวิ่ง Night run นานาชาติ เป็นต้น

3.2 ส่งเสริมให้มีการประชุมและอบรมของสหพันธ์กีฬานานาชาติ เพื่อพัฒนาและรับรองมาตรฐานกีฬาต่าง ๆ

3.3 ส่งเสริมการแข่งขันกีฬาทางน้ำในระดับสากล เช่น การแข่งขันเรือเร็ว F1 และการเป็นศูนย์กลางของการอบรมและพัฒนาบุคลากรกีฬาทางน้ำ และการดำน้ำในระดับโลก

3.4 มีการพัฒนาสนามฟุตบอล และสนามฝึกซ้อมที่ได้มาตรฐานเพื่อใช้สำหรับการเก็บตัวและฝึกซ้อมนักกีฬาและทีมกีฬาระดับโลก เช่น กอล์ฟ เทนนิส มวยไทย เป็นต้น

3.5 มีการทำแผนเพื่อเชิญทีมกีฬาระดับโลกมาฝึกซ้อมและเก็บตัวที่จังหวัดภูเก็ต เช่น ทีมฟุตบอลที่เป็นสโมสรแชมป์ยุโรปหรือเอเชีย เป็นต้น

3.6 การสร้าง Sport Complex เพื่อเป็นศูนย์กลางการแข่งขันกีฬา ศูนย์การฝึกซ้อมและอบรมโค้ช เป็นต้น

3.7 การสร้าง Academy ด้านการกีฬาเพื่อพัฒนาเยาวชนในภูมิภาคไปสู่การเป็นนักกีฬาระดับโลก เช่น กอล์ฟ เทนนิส ฟุตบอล เป็นต้น

4. ส่งเสริมการพัฒนา City of Gastronomy เพื่อให้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมทางด้านอาหารสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยกำหนดมาตรการแนวทางการดำเนินการดังนี้

4.1 ส่งเสริมชุมชนยังคงรักษาคุณค่าวัฒนธรรมเดิมด้านอาหาร ประเพณีและวิถีชีวิต เพื่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ บริหารจัดการวัฒนธรรมการกิน ประเพณี และวิถีชีวิตที่เป็นอัตลักษณ์ให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพื่อเชื่อมโยงสู่การบริการที่มีมูลค่าสูง สร้างมูลค่าการท่องเที่ยวของชุมชนที่เข้มแข็ง สร้างงาน สร้างรายได้ เพื่อให้เงินหมุนเวียนในชุมชน สร้างโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ชุมชนให้เจริญเติบโต โดยการพัฒนาภูเก็ตเมืองวัฒนธรรมทางด้านอาหาร สนับสนุนการจัดตั้งสถาบันอาหาร ท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ต (Institute of Gastronomy and Culture) พร้อมสร้างสรรค์นวัตกรรมกิจกรรมเพิ่มค่า

4.2 กิจกรรมส่งเสริม Junior local chef เช่น กิจกรรมแข่งขัน workshop การทำอาหารท้องถิ่น

4.3 การจัดทำระบบดิจิทัล เพื่อการบริการข้อมูลร้านอาหาร (ประเภท ตำแหน่งที่อยู่) ข้อมูลชื่ออาหาร สูตรอาหาร เจ้าของต้นตำรับ-ข้อมูลพืชสมุนไพรสำหรับปรุงอาหาร ประโยชน์ แหล่งเพาะปลูก รวบรวมข้อมูลงานวิจัยด้านอาหารภูเก็ต พัฒนาค้นข้อมูลและเผยแพร่มรดกและภูมิปัญญาด้านอาหารท้องถิ่น และแปลเป็นภาษาต่างประเทศและเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวทราบ

4.4 ส่งเสริมการผลิตงานวิจัยด้านอาหารท้องถิ่นของท้องถิ่นและพัฒนาข้อเสนอ งานวิจัยเพื่อเป็นคลังความรู้ของท้องถิ่น เช่น งานวิจัยด้าน sensory taste, traditional Thai taste, fusion taste การศึกษาความเชื่อมโยง ความเชื่อ ประเพณีวัฒนธรรมด้านอาหารภูเก็ต การวิจัยด้านการเก็บรักษาการบรรจุหีบห่อ และคุณค่าทางโภชนาการ การวิจัยการท่องเที่ยวเชิงอาหารในจังหวัดภูเก็ตเพื่อศึกษาจุดเด่นของอาหารในแต่ละพื้นที่ของจังหวัดภูเก็ตและพัฒนาสู่เส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหารในจังหวัดภูเก็ต

4.5 การจัดสัมมนาเชิงวิชาการอาหารเพื่อความเข้มแข็งทางวิชาการ (Phuket Gastronomy forum), Food stylist workshop การเผยแพร่แนวคิดนวัตกรรม เช่น การทำ Green

farming, Zero km. concept เพื่อส่งเสริมให้มีการปลูกพืชท้องถิ่น การนำวัตถุดิบท้องถิ่นมาใช้ในการประกอบอาหาร ในรูปแบบของการจัดนิทรรศการ เทศกาล มหกรรมทางอาหาร เป็นต้น

4.6 ส่งเสริมการนำผลวิจัยมาประยุกต์ใช้และเผยแพร่ โดยเน้นการดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์เดิม เช่น การนำพืชท้องถิ่นหรือผลผลิตที่เป็นตัวบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มาต่อยอด สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

4.7 การพัฒนาหลักสูตร และอบรมผู้ประกอบการในการออกแบบโมเดลธุรกิจ การวางแผนธุรกิจ หรือการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์

4.8 การส่งเสริมการจัดทำรายวิชา/กิจกรรมถอดบทเรียนการประกอบอาหารท้องถิ่น บรรจุในหลักสูตรของสถาบันการศึกษาและโรงเรียน การอบรมมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับระดับประเทศและระดับสากล

4.9 การตรวจสอบมาตรฐานความปลอดภัยของวัตถุดิบและผู้ประกอบการอาหารในจังหวัดภูเก็ต ส่งเสริมการประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนารอบมาตรฐานความปลอดภัยสำหรับจังหวัดภูเก็ต

4.10 การจัดกิจกรรมในการกำหนดมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทของจังหวัดภูเก็ต ร่วมกับสถาบันต่างๆ การอบรมมาตรฐานความปลอดภัยและคุ้มครองสุขภาพอนามัยของผู้บริโภคการจัดทำสื่อให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยและคุ้มครองสุขภาพอนามัยของผู้บริโภคแก่กลุ่มลูกค้าและนักท่องเที่ยว (สื่อสิ่งพิมพ์ออนไลน์)

4.11 การจัดตั้งชมรม สมาคม หรือกลุ่มผู้สนใจ เพื่อสร้างเครือข่ายในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น ชมรมอาหารท้องถิ่นกะทู้ ชมรมเครื่องแกงใต้ การลงนาม MOU และจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างกลุ่มชมรมกับภาครัฐและเอกชน

4.12 การจัดสัมมนาวิชาการด้าน Phuket Gastronomy Forum ระหว่างเมืองเครือข่าย 18 ประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่าย

4.13 การพัฒนาแบรนด์เมืองอาหารนานาชาติให้เข้มแข็ง โดยการสนับสนุนการจัดกิจกรรมสัมมนาเมืองสร้างสรรค์ระดับประเทศ (Creative City Forum) การเป็นที่ปรึกษาให้กับจังหวัดอื่น ๆ ในการยื่นขอเป็นเมืองสร้างสรรค์จาก UNESCO การจัดประชุมสัมมนาร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย Amazing Taste of Thailand การจัดเทศกาลอาหารท้องถิ่นประจำปี Street food festival กิจกรรม Phuket: City of Gastronomy Roadshow ไปยังประเทศต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมอาหารของจังหวัดภูเก็ต การพัฒนาเว็บไซต์ หรือ Mobile application เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรม Phuket: City of Gastronomy การจัดกิจกรรมเปิดตัวเส้นทาง การท่องเที่ยวเชิงอาหาร Gastronomy Route การจัดทำสื่อออนไลน์และสื่ออื่น ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์อาหารท้องถิ่น ผู้ประกอบการอาหารท้องถิ่น ผู้ประกอบการอาหารท้องถิ่น และเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหาร

5. ส่งเสริมการพัฒนา Medical Hub เพื่อให้ภูเก็ตเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภูมิภาคอันดามัน โดยกำหนดมาตรการแนวทางการดำเนินการดังนี้

5.1 พัฒนาเมืองภูเก็ตให้เป็นศูนย์กลางการบริการทางการแพทย์มูลค่าสูงเชื่อมโยงการท่องเที่ยวนานาชาติ (International Medical Hub World Class destination) เน้นเสริมสร้างความเข้มแข็งของการบริการทางการแพทย์มูลค่าสูงด้านความงาม ด้านศัลยกรรม ทันตกรรม ตรวจ

สุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพ การจัดการบริการสุขภาพเชื่อมโยงกับโรงแรม Medical and wellness health center การแพทย์ทางเลือก และสปา

5.2 พัฒนาโปรแกรมทัวร์สุขภาพนานาชาติที่เชื่อมโยงกับผู้ประกอบการ การท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ สร้างระบบการอำนวยความสะดวกบริการทางการแพทย์แบบครบวงจรการส่งต่อผู้ป่วยระหว่างประเทศ และ International

5.3 สนับสนุนการสร้างศูนย์อภิบาลสุขภาพนานาชาติที่เป็นแหล่งดูแลสุขภาพ ฟื้นฟูสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ (Convenience Long Term Care)

5.4 สร้างศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์และบริการสุขภาพแบบครบวงจร (Medical plaza) ที่มีความพร้อมของเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการแพทย์ และเป็นศูนย์รวมของบริการสุขภาพนานาชาติที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว

5.5 พัฒนาโรงพยาบาลวชิระภูเก็ตให้เป็นโรงพยาบาลมาตรฐานทางการแพทย์ระดับโลกที่โดดเด่น Madical Alliance ด้านความเป็นเลิศ (หัวใจและหลอดเลือด การเปลี่ยนอวัยวะ อุบัติเหตุ การผ่าตัดโรคอ้วน spine center ไต ศูนย์ส่องกล้องทางเดินหายใจ และศูนย์ผ่าตัดสมอง ด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง)

5.6 พัฒนาเครือข่ายโรงพยาบาลภาครัฐและเอกชนให้มีความพร้อมในการบริการทางการแพทย์ทั้งการแพทย์ทั่วไป และการแพทย์ฉุกเฉินรองรับการท่องเที่ยวนานาชาติและประชาชนท้องถิ่น

5.7 พัฒนาระบบการสาธารณสุขทางทะเลให้มีความพร้อมต่อการหนุนเสริมการท่องเที่ยวทะเล ระบบส่งต่อ ระบบสาธารณสุขทางทะเลในภาวะปกติ และภาวะฉุกเฉิน การลดลงของการบาดเจ็บและเสียชีวิตของนักท่องเที่ยวทางทะเลลดลง การพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขทางทะเล อาสาสมัครสาธารณสุขต่างประเทศ และสนับสนุนการซ่อมแผนเผชิญเหตุทางการสาธารณสุขจากภัยธรรมชาติ ภัยก่อการร้าย ภัยโรคระบาดอย่างต่อเนื่อง

5.8 พัฒนาศักยภาพในการดูแลผู้ป่วยโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ

6. ส่งเสริมการพัฒนา Marina Hub เพื่อให้ภูเก็ตเป็นเมืองท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก โดยกำหนดมาตรการแนวทางการดำเนินการดังนี้

6.1 เร่งรัดให้รัฐบาลได้มีการส่งเสริมและทบทวนกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของจังหวัดภูเก็ตในการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านในเรื่องของการท่องเที่ยวเรือสำราญ

6.2 สนับสนุนสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อสร้างหลักสูตรบุคลากรเรือสำราญและหลักสูตรช่างเรือหรือวิศวกรเรือยอร์ช

6.3 ส่งเสริมอุตสาหกรรมโรงเรียนต่อเรือ/อู่เรือยอร์ช เพื่อสนับสนุน Marina Hub ในจังหวัดภูเก็ตหรือจังหวัดใกล้เคียง

6.4 เร่งศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวเรือสำราญระหว่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ ปีนัง ภูเก็ต เป็นต้น

6.5 เร่งพัฒนาท่าเรือน้ำลึกเพื่อให้สามารถรองรับการเดินเรือสำราญขนาดใหญ่ ตลอดจนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของท่าเรือน้ำลึกให้เหมือนกับท่าอากาศยานในฝั่ง International ที่มีทั้งตรวจคนเข้าเมือง ด้านศุลกากร เป็นต้น

6.6 เร่งพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยวทางทะเล โดยการมีเรือดับเพลิง และเรือกู้ภัยที่พร้อมรองรับสถานการณ์อุบัติเหตุทางทะเล

6.7 มีการพัฒนาท่าเรือต่างๆ และท่าเรือขนาดใหญ่ (Ferry) ให้ได้มาตรฐานและมีเส้นทางคมนาคมทางน้ำระหว่างเมือง เพื่อเป็นทางเลือกและลดความแออัดได้

6.8 พัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลสำหรับเรือยอร์ช และเรือสำราญ (Phuket Marina Hub) ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาบุคลากรเพื่อบริการ และซ่อมบำรุงแบบครบวงจร

7. ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการค้าปลา Tuna และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลาทูน่า ในภูมิภาค ASEAN เพื่อเป็นธุรกิจอีกสาขาหนึ่งของจังหวัดภูเก็ต โดยกำหนดมาตรการแนวทางการดำเนินการดังนี้

7.1 มีการทบทวนกฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในภาคเอกชนให้มากขึ้น

7.2 ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ และเทคโนโลยีให้แก่บุคลากรเพื่อรองรับการเป็น Tuna Hub ของ ASEAN

7.3 เสริมสร้างความพร้อมของจังหวัด เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการส่งออกและพัฒนาเป็นตลาดกลางของการค้าปลาทูน่าใน ASEAN โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

7.4 ส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีในการดำเนินการ

7.5 พัฒนาผลิตภัณฑ์จากปลาทูน่าให้เป็นสินค้า Premium มีคุณภาพสูงและส่งเสริมการเป็นเมือง Gastronomy ของเมืองด้วย เช่น ส่งเสริมเทศกาลท่องเที่ยวด้วยการทานทูน่า หรือปลาดิบจากภูเก็ต เป็นต้น

7.6 ยกระดับท่าเรือกลางที่มีมาตรฐานเพื่อรองรับต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมประมง

8. ส่งเสริมให้จังหวัดภูเก็ตเป็นเมืองศูนย์กลางการศึกษานานาชาติในระดับภูมิภาค โดยกำหนดมาตรการแนวทางการดำเนินการดังนี้

8.1 สร้างร่วมมือกับสถาบันการศึกษาระดับชั้นนำของโลก (World Class Academy) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในระดับนานาชาติที่สอดคล้องกับการพัฒนาจังหวัดภูเก็ต

8.2 การจัดตั้งสถาบันเพื่อการพัฒนาบุคลากรด้านการบริการทางการแพทย์มูลค่าสูง Wellness International Academy ด้านการแพทย์เพื่อการท่องเที่ยว (Medical Tourism Program) ด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ SPA ระดับ World Class ด้านการดูแลผู้สูงวัยและเกษียณอายุ (Aging/Retired) และด้านการบริการด้านความงาม/การบำบัด (Plastic/Healing)

8.3 จัดตั้งสถาบันการศึกษาและหลักสูตรเพื่อการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ระดับนานาชาติ Tourism International Academy รองรับการพัฒนาด้านการจัดการการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว (Sport Tourism) ด้านการจัดการประชุมเพื่อการท่องเที่ยว (MICE) ด้านการอาหารไทย อาหารพื้นเมือง (Phuket Gastronomy Culinary Academy) ด้านการจัดการและดูแลเรือยอร์ช

เช่น กัปตันเรือ ช่างซ่อมบำรุง และด้านการธุรกิจและการค้า (Business Administration and Trading)

8.4 จัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษานานาชาติ International high School ในสถาบันอุดมศึกษาของจังหวัดภูเก็ตเป็นโครงการความร่วมมือการจัดตั้งโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาระดับนานาชาติจังหวัดภูเก็ต

8.5 ยกระดับจังหวัดสู่การเป็นศูนย์กลางการพัฒนาด้านการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีระดับสากลเพื่อดึงดูดนักวิจัย นักศึกษาจากต่างประเทศ พัฒนาหน่วยวิจัยและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีระดับนานาชาติ

8.6 สนับสนุนด้านการวิจัยระดับนานาชาติและการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษานักวิจัย และบุคลากรทางการศึกษา (Inbound & Outbound)

8.7 ยกระดับและพัฒนา ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนจากต่างประเทศเข้ามาพัฒนาและยกระดับทางภาษาและใช้ชีวิตในสังคมในรูปแบบ Phuket International Summer Camp และ Phuket Cultural Night and Sport Day

8.8 ส่งเสริมโอกาสด้านการเรียนรู้ทางด้านภาษาและเทคโนโลยีให้กับประชากรในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต โดยการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ การจัดสร้าง Education Zone/ Plaza

8.9 ส่งเสริมให้มีสถาบันการศึกษาที่มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียงจากต่างประเทศเข้ามาตั้ง Campus ในจังหวัดภูเก็ต หรือบริเวณใกล้เคียง เช่น สาขาการเงิน สาขา digital หรือสาขากฎหมาย เป็นต้น

8.10 ส่งเสริมและอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะการสร้างบรรยากาศด้านการลงทุนทางการศึกษา

8.11 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและการลงทุนของภาคเอกชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของสถาบันการศึกษาในจังหวัดภูเก็ต

8.12 ส่งเสริมและสร้างทักษะให้กับผู้ประกอบการด้านการศึกษา

9. ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลาง MICE CITY ของภูมิภาคอันดามันและพัฒนาอุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยวคุณภาพสูง โดยกำหนดมาตรการแนวทางการดำเนินการดังนี้

9.1 จัดสร้างศูนย์เศรษฐกิจการท่องเที่ยวแบบครบวงจร Tourism industry business center และส่งเสริมการท่องเที่ยวกลุ่มไมซ์ รองรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศและในประเทศ พัฒนาบุคลากรภาคใต้ เพื่อพัฒนาสู่สถาบันเมืองไมซ์ภาคใต้ MICE CITY

9.2 เสนอแนะต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาและสร้างศูนย์การประชุมและจัดแสดงนิทรรศการนานาชาติ เพื่อให้ภูเก็ตเป็นเมืองศูนย์กลางการประชุมของ SEA

9.3 ส่งเสริมนโยบาย เพื่อจูงใจให้ลูกค้าทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้มาจัดกิจกรรม MICE ที่จังหวัดภูเก็ต

9.4 ส่งเสริมการ Matching ทางธุรกิจผ่านการประชุมในพื้นที่

9.5 ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อพัฒนาบุคลากรทางด้าน MICE ทั้งด้านหลักสูตรการเรียนการสอน และหลักสูตรการอบรมระยะสั้น

9.6 ส่งเสริมให้ภูเก็ตเป็นศูนย์กลางของการประชุม การจัดกิจกรรมและเทศกาลต่างๆที่พิเศษ เช่น เทศกาลอาหารทะเล และงานมหกรรมดนตรีระดับนานาชาติ หรือจัดการประชุมนานาชาติ ภายใต้ Phuket Forum หรือการจัดงาน International Expo

9.7 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแบบครบวงจร เช่น โรงแรม การเดินทางขนส่ง เป็นต้น

9.8 สร้างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวระดับโลก โดยเป็นการสร้าง Land Mark ทางการท่องเที่ยว เช่น การสร้างเจ้าแม่กวนอิมขนาดใหญ่ การทำ Phuket eye การทำ Street Art การพัฒนาศาลากลางหลังเก่าเป็นพิพิธภัณฑ์ การก่อสร้างสวนสนุกขนาดใหญ่ การจัดทำอุทยานเฉลิมพระเกียรติหาดสุรินทร์ อนุสาวรีย์ถลางชนะเลิศ พิพิธภัณฑ์เหมืองแร่ เป็นต้น

ส่วนที่ 4 สรุป

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาแยกออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

1. สภาพปัญหาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

1.1 ปัญหาด้านการจราจรในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวติดขัดมากเวลามีการจัดงานและจัดเทศกาลต่าง ๆ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

1.2 ปัญหาด้านขยะที่เพิ่มขึ้นและการบริหารจัดการน้ำเสียจากแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

1.3 ปัญหาด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในบางพื้นที่ห่างไกลจากแหล่งชุมชน

1.4 ปัญหาด้านการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยวจากมิฉฉาชีพผู้ประกอบการธุรกิจแหล่งท่องเที่ยว

1.5 ปัญหาการบริหารจัดการชายหาดอย่างมีประสิทธิภาพและปราศจากการหาประโยชน์ในทางมิชอบโดยผิดกฎหมาย

1.6 ปัญหาด้านการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวของภาครัฐยังคงทำได้ไม่ครบถ้วนและยังคงขาดปัจจัยสนับสนุนหลายประการ

1.7 ปัญหาด้านการขาดความรู้และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

1.8 ปัญหาของโรงแรมบางประเภทที่ยังขาดมาตรฐานการบริการที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

1.9 ปัญหาด้านรถบริการสาธารณะในแหล่งท่องเที่ยวยังมีจำนวนและคุณภาพที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เข้ามา

1.10 ปัญหาด้านการบุกรุกป่าชายเลนและพื้นที่สาธารณะเพื่อทำประโยชน์จาก
นายทุน

1.11 ปัญหาด้านการบูรณาการการทำงานด้านการขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมด้าน
การท่องเที่ยวร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและชุมชน

1.12 ปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคและบริโภคโดยเฉพาะในฤดูการท่องเที่ยว

1.13 ปัญหาด้านการผูกขาดรายได้และเศรษฐกิจหลักของจังหวัดไว้กับการท่องเที่ยว
แต่เพียงอย่างเดียวและยังขาดการเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจอื่น ๆ

1.14 ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการท่องเที่ยวทั้งในเชิงปริมาณและเชิง
คุณภาพ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองและพนักงานภาคพื้นในสนามบิน และผู้ให้บริการการ
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง

1.15 ปัญหาการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงใน
การก่ออาชญากรรมและสร้างปัญหาทางสังคมในแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

1.16 ปัญหาความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมและความสมบูรณ์ตามธรรมชาติใน
แหล่งท่องเที่ยว อันเนื่องมาจากการเข้ามาของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก

เพื่อให้ผลการศึกษามีความแม่นยำและเกิดการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้
จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยจึงทำการยืนยันผลการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิง
ปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตทั้งชาวไทย
และชาวต่างชาติ จำนวน 400 คน โดยใช้ข้อคำถามจากผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในประเด็นต่าง ๆ ที่
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 53.50 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง
31-35 ปี ร้อยละ 28.00 เป็นผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 48.00 เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย
มากที่สุด ร้อยละ 41.00 รองลงมาคือ ชาวเอเชียร้อยละ 20.25 ต่อมาคือ ชาวยุโรปร้อยละ 18.00
ในขณะที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวอเมริกาเหนือร้อยละ 10.00 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวอเมริกาใต้ร้อยละ
6.75 และชาวออสเตรเลียและหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิกร้อยละ 4.00 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มี
สถานภาพสมรส ร้อยละ 77.75 รองลงมาคือ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 30,001-40,000 บาท
(4,001-6,000 USD.) ร้อยละ 45.50 และส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดภูเก็ตเป็นครั้งแรก
จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสภาพปัญหาการท่องเที่ยว
ในจังหวัดภูเก็ต สามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้โดยมีค่าเฉลี่ย
ระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ
ปัญหาด้านการดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก
รองลงมาคือ ปัญหาด้านการจราจรในแหล่งท่องเที่ยวติดขัด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก
อันดับสาม คือ ปัญหาด้านการจัดการขยะและการบริหารจัดการน้ำเสีย โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็น
อยู่ในระดับมาก อันดับสี่ คือ ปัญหาด้านการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ย

ระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับห้า คือ ปัญหาด้านการบุกรุกป่าชายเลนและพื้นที่สาธารณะ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ปัญหาด้านการบริหารจัดการชายหาดอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

2.1 ศักยภาพด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและระบบนิเวศน์ทางทะเลที่จังหวัดภูเก็ตมีความสมบูรณ์ สวยงาม เหมาะสมที่จะใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและสัมผัสกับความสวยงามของธรรมชาติได้อย่างครบถ้วนตามความต้องการของ

2.2 ศักยภาพด้านระบบโครงสร้างพื้นฐาน ถนนหนทาง การพัฒนาการบริการรถไฟท่าเรือ ความทันสมัยของสนามบิน จังหวัดภูเก็ตมีนโยบายการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและถ้าหากเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่เป็นคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกันหรือเพื่อนบ้านใกล้เคียง

2.3 ศักยภาพด้านระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ คุณภาพบริการอินเทอร์เน็ต ที่จังหวัดภูเก็ตมีนโยบายการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภคให้เพียงพอต่อการให้บริการอย่างครบถ้วนและมีคุณภาพที่

2.4 ศักยภาพด้านคุณภาพห้องของโรงแรมที่พัก ราคาโรงแรมที่พักเปรียบเทียบกับคุณภาพห้องพัก ระบบการรักษาความปลอดภัยของโรงแรมที่พัก ซึ่งจังหวัดภูเก็ตมีการพัฒนาที่พักโรงแรมเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และมีศักยภาพด้านนี้สูงมากเมื่อเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในพื้นที่อื่น ๆ

2.5 ศักยภาพด้านระบบการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ถือได้ว่าจังหวัดภูเก็ตให้ความสำคัญกับความสำคัญด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในระดับสูง ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว

2.6 ศักยภาพด้านคุณภาพอาหารและความหลากหลาย ซึ่งจังหวัดภูเก็ตมีความได้เปรียบพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลในประเทศอื่น ๆ ในโลกในเรื่องของความหลากหลายและคุณภาพของอาหาร เพราะประเทศไทยสามารถผลิตวัตถุดิบและประกอบอาหารหลายรูปแบบจากวัตถุดิบที่สามารถผลิตได้เอง สร้างความหลากหลายทั้งรูปแบบและรสชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ

2.7 ศักยภาพด้านทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ตถือว่าเป็นเมืองที่มีความเจริญ มีความทันสมัย มีความหลากหลายของผู้คน และวัฒนธรรมที่ผสมผสาน ซึ่งมีความลงตัวการพัฒนาเมืองภูเก็ตให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นั้นถือว่าเป็นความเหมาะสมทั้งสภาพของเมืองและด้านสิ่งแวดล้อม

2.8 ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางท่าเทียบเรือท่องเที่ยวหรือเรือสำราญ ภูเก็ตมีท่าเทียบเรือสำราญที่เป็นที่นิยมอยู่หลายแห่ง สามารถที่จะรองรับนักท่องเที่ยวที่มีเรือสำราญเงินหนาได้ถึงปีละกว่า 1,500 ลำ ซึ่งในเชิงยุทธศาสตร์แล้ว การมีท่าเทียบเรือในพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง จะช่วยให้แหล่งท่องเที่ยวแห่งนั้นกลายเป็นเมือท่าขนาดใหญ่ที่คนรวยจำนวนมากต้องเดินทางเข้ามา โดยนักท่องเที่ยวเหล่านี้มีศักยภาพในการใช้จ่ายใช้สอยในระดับสูง และมีค่าใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวต่อวันในระดับสูงด้วยเช่นกัน ดังนั้น ท่าเทียบเรือจึงเปรียบเสมือนประตูทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง และเป็นเหมือนสัญลักษณ์แห่งความเจริญ รุ่งเรืองและทันสมัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ด้วย

2.9 ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ด้วยศักยภาพของจังหวัดภูเก็ตที่มีที่ตั้งและเป็นศูนย์กลางของจังหวัดอันดามันและมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จังหวัดภูเก็ตจึงได้วางยุทธศาสตร์ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นศูนย์กลางของการบริการทางการแพทย์ของอันดามัน

2.10 ศักยภาพด้านการเป็นเมืองศูนย์กลางแห่งการประชุมสัมมนา (Mice City) จังหวัดภูเก็ตถูกจัดให้เป็นเมือง 1 ใน 5 เมือง ของเมือง Mice City ของประเทศไทย ซึ่งในแต่ละปีได้มีการประชุมทั้งของคนไทย ของต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศได้มาจัดกิจกรรมที่จังหวัดภูเก็ตเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมนานาชาติที่จัดขึ้นที่ภูเก็ตเป็นประจำ เนื่องจากความเหมาะสมของเมือง และสถานที่พักต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬานานาชาติ ได้แก่ การแข่งขันเรือใบนานาชาติ หรือการแข่งขันกีฬาในระดับทวีป เช่น การแข่งขัน Asian Beach game เป็นต้น

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต สามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ อยู่ในระดับมาก โดยศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุด คือ ศักยภาพด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ และระบบนิเวศน์ทางทะเลที่จังหวัดภูเก็ตมีความสมบูรณ์ สวยงาม โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ศักยภาพด้านการเป็นเมืองศูนย์กลางแห่งการประชุมสัมมนา (Mice City) โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับสาม คือ ศักยภาพด้านคุณภาพอาหารและความหลากหลาย โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับสี่ คือ ศักยภาพด้านระบบการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับห้า คือ ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางท่าเทียบเรือท่องเที่ยวหรือเรือสำราญ อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

จากการศึกษาศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้ ประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว
2. ปัจจัยด้านความสะดวกสบาย ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
3. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค
4. ปัจจัยด้านความหลากหลายและน่าสนใจของกิจกรรมการท่องเที่ยว
5. ปัจจัยด้านที่พัก โรงแรมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว
6. ปัจจัยด้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีบริการในแหล่งท่องเที่ยว

7. ปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
8. ปัจจัยด้านคุณภาพของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว
9. ปัจจัยด้านศักยภาพของท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว
10. ปัจจัยด้านการจัดการบริหารจัดการสุขอนามัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว
11. ปัจจัยด้านการตลาดประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว
12. ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว
13. ปัจจัยด้านการบอกต่อแบบปากต่อปากของนักท่องเที่ยว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต สามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ตต่าง ๆ เหล่านี้ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ตที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุด คือ ปัจจัยด้านด้านความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ปัจจัยด้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีบริการในแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับสาม คือ ปัจจัยด้านการจัดการบริหารจัดการสุขอนามัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับสี่ คือ ปัจจัยด้านที่พัก โรงแรมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับห้า คือ ปัจจัยด้านความสะดวกสบาย ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ปัจจัยด้านคุณภาพของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาศักยภาพนักเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมการผลิตแรงงานสายอาชีพรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจในเขต EEC อย่างยั่งยืน

จากการศึกษาศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ ได้ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย ทั้งด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ความปลอดภัยและบุคลากร ประกอบด้วย 5 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการสนับสนุนและกำหนดมาตรการสร้างความเชื่อมั่นด้านการให้บริการ การป้องกัน ดูแลรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพให้มีการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน ประกอบด้วย ประกอบด้วย 4 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยว

ภายในจังหวัดภูเก็ตและสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการส่งเสริมการกระจายการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตและเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัดและภูมิภาค มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย 4 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ด้านการดำเนินการตลาดเชิงรุกเพื่อประชาสัมพันธ์การจัดงานระดับโลก ระดับภูมิภาค รวมถึงการจัดงานประชุมงาน Event ระหว่างประเทศ และการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติในจังหวัดภูเก็ต โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในจังหวัดภูเก็ต รวมถึงผลักดันงานเทศกาล ประเพณี และกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้เป็นงานเทศกาลระดับนานาชาติ มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

4. ยุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างคุณภาพ ทักษะ และความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตให้มีศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบพึ่งพาตนเองบนฐานความพอเพียงและความรู้ ประกอบด้วย 2 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการให้บริการของชุมชนและผู้ประกอบการที่ดี มีคุณภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการฝึกอบรมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

5. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของต้นทุนทรัพยากรชุมชนสู่การเป็นสินค้าและบริการบนฐานอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่ต้นแบบเป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนในระดับต่าง ๆ ประกอบด้วย 4 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ด้านการสนับสนุนวิชาการด้านการผลิตสินค้าสินค้าและบริการ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการสร้างภาพลักษณ์ให้กับที่พัก โรงแรม สถาปัตยกรรมต่าง ๆ ให้มีความกลมกลืนกับสถานที่ท่องเที่ยวในแหล่งแหล่งชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

6. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลของความสุขอย่างเท่าเทียมระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนระบบการบริหารจัดการและการทำงานเชื่อมโยงเชิงเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวสากลที่มีเอกภาพ มั่นคงและยั่งยืน โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขระหว่างชุมชนในจังหวัดภูเก็ตและนักท่องเที่ยวตลอดจนพัฒนาไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ในภูมิภาคอาเซียน มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการศึกษาสภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ในขณะเดียวกันก็มุ่งเน้นการศึกษาปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต และเสนอแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตเพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยในบทนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผลการวิเคราะห์เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 3 ข้อ ดังนี้ ดังนี้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 53.50 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี ร้อยละ 28.00 เป็นผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 48.00 เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยมากที่สุด ร้อยละ 41.00 รองลงมาคือ ชาวเอเชียร้อยละ 20.25 ต่อมาคือ ชาวยุโรปร้อยละ 18.00 ในขณะที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวอเมริกาเหนือร้อยละ 10.00 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวอเมริกาใต้ร้อยละ 6.75 และชาวออสเตรเลียและหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิกร้อยละ 4.00 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 77.75 รองลงมาคือ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 30,001-40,000 บาท (4,001-6,000 USD.) ร้อยละ 45.50 และส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดภูเก็ตเป็นครั้งแรก จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. สรุปสภาพปัญหาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

1.1 ปัญหาด้านการจราจรในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวติดขัดมากเวลาที่มีการจัดงานและจัดเทศกาลต่าง ๆ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

1.2 ปัญหาด้านขยะที่เพิ่มขึ้นและการบริหารจัดการน้ำเสียจากแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

1.3 ปัญหาด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในบางพื้นที่ห่างไกลจากแหล่งชุมชน

1.4 ปัญหาด้านการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยวจากมิชชันนารีผู้ประกอบการธุรกิจแหล่งท่องเที่ยว

1.5 ปัญหาการบริหารจัดการชายหาดอย่างมีประสิทธิภาพและปราศจากการหาประโยชน์ในทางมิชอบโดยผิดกฎหมาย

1.6 ปัญหาด้านการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวของภาครัฐยังคงทำ
ได้ไม่ครบถ้วนและยังคงขาดปัจจัยสนับสนุนหลายประการ

1.7 ปัญหาด้านการขาดความรู้และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของ
ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

1.8 ปัญหาของโรงแรมบางประเภทที่ยังขาดมาตรฐานการบริการที่มีคุณภาพตาม
มาตรฐานสากล

1.9 ปัญหาด้านรถบริการสาธารณะในแหล่งท่องเที่ยวยังมีจำนวนและคุณภาพที่ยัง
ไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เข้ามา

1.10 ปัญหาด้านการบุกรุกป่าชายเลนและพื้นที่สาธารณะเพื่อทำประโยชน์จาก
นายทุน

1.11 ปัญหาด้านการบูรณาการการทำงานด้านการขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมด้าน
การท่องเที่ยวร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและชุมชน

1.12 ปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคและบริโภคโดยเฉพาะในฤดูการท่องเที่ยว

1.13 ปัญหาด้านการผูกขาดรายได้และเศรษฐกิจหลักของจังหวัดไว้กับการท่องเที่ยว
แต่เพียงอย่างเดียวและยังขาดการเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจอื่น ๆ

1.14 ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการท่องเที่ยวทั้งในเชิงปริมาณและเชิง
คุณภาพ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองและพนักงานภาคพื้นในสนามบิน และผู้ให้บริการการ
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง

1.15 ปัญหาการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดความเสี่ยง
ในการก่ออาชญากรรมและสร้างปัญหาทางสังคมในแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

1.16 ปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและความสมบูรณ์ตามธรรมชาติ
ในแหล่งท่องเที่ยว อันเนื่องมาจากการเข้ามาของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสภาพปัญหาการ
ท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต สามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้โดย
มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูง
ที่สุด คือ ปัญหาด้านการดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ใน
ระดับมาก รองลงมาคือ ปัญหาด้านการจราจรในแหล่งท่องเที่ยวติดขัด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็น
อยู่ในระดับมาก อันดับสาม คือ ปัญหาด้านการจัดการขยะและการบริหารจัดการน้ำเสีย โดยมี
ค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับสี่ คือ ปัญหาด้านการหลอกลวงเอาเปรียบ
นักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับห้า คือ ปัญหาการบุกรุก
ป่าชายเลนและพื้นที่สาธารณะ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ปัญหาด้านการ
บริหารจัดการชายหาดอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับ
ความเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ

2. สรุปศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

2.1 ศักยภาพด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและระบบนิเวศน์ทางทะเลที่จังหวัดภูเก็ตมีความสมบูรณ์ สวยงาม เหมาะสมที่จะใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ และสัมผัสกับความสวยงามของธรรมชาติได้อย่างครบถ้วนตามความต้องการของนักท่องเที่ยว

2.2 ศักยภาพด้านระบบโครงสร้างพื้นฐาน ถนนหนทาง การพัฒนาการบริการรถไฟ ท่าเรือ ความทันสมัยของสนามบิน จังหวัดภูเก็ตมีนโยบายการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและถ้าหากเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่เป็นคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกันหรือเพื่อนบ้านใกล้เคียง พบว่าจังหวัดภูเก็ตของประเทศไทยมีความได้เปรียบประเทศอื่น ๆ อยู่มาก

2.3 ศักยภาพด้านระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ คุณภาพบริการอินเทอร์เน็ต ที่จังหวัดภูเก็ตมีนโยบายการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภคให้เพียงพอต่อการให้บริการอย่างครบถ้วนและมีคุณภาพที่ดี

2.4 ศักยภาพด้านคุณภาพห้องของโรงแรมที่พัก ราคาโรงแรมที่พักเปรียบเทียบกับคุณภาพห้องพัก ระบบการรักษาความปลอดภัยของโรงแรมที่พัก ซึ่งจังหวัดภูเก็ตมีการพัฒนาที่พักโรงแรมเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และมีศักยภาพด้านนี้สูงมากเมื่อเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในพื้นที่อื่น ๆ

2.5 ศักยภาพด้านระบบการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ถือได้ว่าจังหวัดภูเก็ตให้ความสำคัญกับความปลอดภัยด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในระดับสูง ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว โดยหน่วยงานในจังหวัดภูเก็ตได้มุ่งเน้นที่จะขับเคลื่อนนโยบายด้านความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยวให้เป็นวาระสำคัญเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

2.6 ศักยภาพด้านคุณภาพอาหารและความหลากหลาย ซึ่งจังหวัดภูเก็ตมีความได้เปรียบพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลในประเทศอื่น ๆ ในโลกในเรื่องของความหลากหลายและคุณภาพของอาหาร เพราะประเทศไทยสามารถผลิตวัตถุดิบและประกอบอาหารหลายรูปแบบจากวัตถุดิบที่สามารถผลิตได้เอง สร้างความหลากหลายทั้งรูปแบบและรสชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ

2.7 ศักยภาพด้านทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ตถือว่าเป็นเมืองที่มีความเจริญ มีความทันสมัย มีความหลากหลายของผู้คน และวัฒนธรรมที่ผสมผสาน ซึ่งมีความลงตัวการพัฒนาเมืองภูเก็ตให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นั้นถือว่าเป็นความเหมาะสมทั้งสภาพของเมืองและด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากภูเก็ตนั้นเป็นเมืองการศึกษา มีมหาวิทยาลัยถึง 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ซึ่งเปิดสอนหลักสูตรที่เป็นภาษาอังกฤษที่มีชื่อเสียง เช่น หลักสูตรที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและโรงแรม เป็นต้น และมีโรงเรียนนานาชาติที่มีชื่อเสียงอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้สามารถที่จะดึงดูดชาวต่างชาติให้เข้ามาศึกษาที่ภูเก็ตได้เป็นอย่างดี

2.8 ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางท่าเทียบเรือท่องเที่ยวหรือเรือสำราญ จังหวัดภูเก็ตมีท่าเทียบเรือทั้งหมดประมาณ 38 แห่ง มีมารีน่า จำนวน 5 แห่ง แบ่งเป็นของราชการ 1 แห่ง และเป็นของเอกชน จำนวน 4 แห่ง และมีท่าเรือน้ำลึกอีก 1 แห่ง ซึ่งด้วยสภาพความพร้อมของ

จังหวัดภูเก็ตที่มีเรือยอร์ชและมีเรือครูซเข้ามารวมกันถึงปีละประมาณ 1,500 ลำ ประกอบกับมีท่าเรือ น้ำลึกที่อ่าวมะขาม ที่พร้อมจะสามารถปรับปรุงให้เรือสำราญเข้ามาเทียบท่าได้

2.9 ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ด้วย ศักยภาพของจังหวัดภูเก็ตที่มีที่ตั้งและเป็นศูนย์กลางของจังหวัดอันดามันและมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จังหวัดภูเก็ตจึงได้วางยุทธศาสตร์ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นศูนย์กลางของการบริการทางการแพทย์ของอันดามัน โดยเฉพาะการจับตลาดการท่องเที่ยวที่มีการบริการทางสุขภาพหรือการแพทย์ร่วมด้วย โดยนอกจากจะมีโรงพยาบาลของรัฐที่มีความทันสมัยแล้ว จังหวัดภูเก็ตยังมีโรงพยาบาลของเอกชน เช่น โรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ตโรงพยาบาลสิริโรจน์ เป็นต้น ซึ่งในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวได้เข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมากนอกจากนั้นก็มีการบริการเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น สปา เป็นต้น

2.10 ศักยภาพด้านการเป็นเมืองศูนย์กลางแห่งการประชุมสัมมนา (Mice City) จังหวัดภูเก็ตถูกจัดให้เป็นเมือง 1 ใน 5 เมือง ของเมือง Mice City ของประเทศไทย ซึ่งในแต่ละปีได้มีการประชุมทั้งของคนไทย ของต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศได้มาจัดกิจกรรมที่จังหวัดภูเก็ตเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมนานาชาติที่จัดขึ้นที่ภูเก็ตเป็นประจำ เนื่องจากความเหมาะสมของเมือง และสถานที่พักต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬานานาชาติ ได้แก่ การแข่งขันเรือใบนานาชาติ หรือการแข่งขันกีฬาในระดับทวีป เช่น การแข่งขัน Asian Beach game เป็นต้น

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านศักยภาพของการท่องเที่ยว ในจังหวัดภูเก็ตได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ อยู่ในระดับมาก โดยศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุด คือ ศักยภาพด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและระบบนิเวศน์ทางทะเลที่จังหวัดภูเก็ตมีความสมบูรณ์ สวยงาม อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ศักยภาพด้านการเป็นเมืองศูนย์กลางแห่งการประชุมสัมมนา (Mice City) อยู่ในระดับมาก อันดับสาม คือ ศักยภาพด้านคุณภาพอาหารและความหลากหลาย อยู่ในระดับมาก อันดับสี่ คือ ศักยภาพด้านระบบการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก และอันดับห้า คือ ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางท่าเทียบเรือท่องเที่ยวหรือเรือสำราญ อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว
2. ปัจจัยด้านความสะดวกสบาย ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
3. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค
4. ปัจจัยด้านความหลากหลายและน่าสนใจของกิจกรรมการท่องเที่ยว
5. ปัจจัยด้านที่พัก โรงแรมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว
6. ปัจจัยด้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีบริการในแหล่งท่องเที่ยว

7. ปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
8. ปัจจัยด้านคุณภาพของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว
9. ปัจจัยด้านศักยภาพของท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว
10. ปัจจัยด้านการจัดการบริหารจัดการสุขอนามัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว
11. ปัจจัยด้านการตลาดประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว
12. ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว
13. ปัจจัยด้านการบอกต่อแบบปากต่อปากของนักท่องเที่ยว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต สามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ตต่าง ๆ เหล่านี้ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ตที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุด คือ ปัจจัยด้านด้านความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ปัจจัยด้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีบริการในแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับสาม คือ ปัจจัยด้านการจัดการบริหารจัดการสุขอนามัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับสี่ คือ ปัจจัยด้านที่พัก โรงแรมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับห้า คือ ปัจจัยด้านความสะดวกสบายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ปัจจัยด้านคุณภาพของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 3 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาร่องท่องเที่ยวของภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย ทั้งด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ความปลอดภัยและบุคลากร ประกอบด้วย
 - 1.1 การพัฒนามาตรฐานสินค้าและการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน รวมถึงพัฒนามาตรฐานสถานประกอบการด้านการบริการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต
 - 1.2 การฟื้นฟู ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่มีสภาพเสื่อมโทรมและพัฒนาร่องท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและรองรับนักท่องเที่ยวคุณภาพ
 - 1.3 การสนับสนุนและกำหนดมาตรการสร้างความเชื่อมั่นด้านการให้บริการ การป้องกัน ดูแลรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต
 - 1.4 การเตรียมความพร้อมในการรับมือกับวิกฤตและความเสี่ยงในด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่อาจจะเกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดหมาย

1.5 การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่จะเข้ามาหลังโควิด - 19 ผ่านพ้นไป

2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพให้มีการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน ประกอบด้วย

2.1 การส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดภูเก็ตและสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักท่องเที่ยว

2.2 การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในจังหวัดภูเก็ต เพื่อสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว

2.3 การส่งเสริมการกระจายการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตและเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัดและภูมิภาค

2.4 การส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตด้วยการตลาดสมัยใหม่ (Modern marketing) และส่งเสริมการขายในกลุ่มตลาดที่มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย

3.1 การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว และกีฬา ระบบงานและบุคลากรในจังหวัดภูเก็ต

3.2 การสร้างเครือข่ายการพัฒนาและความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดชายฝั่งทะเลอื่น ๆ

3.3 การดำเนินการตลาดเชิงรุกเพื่อประมุขสิทธิ์การจัดงานระดับโลก ระดับภูมิภาค รวมถึงการจัดงานประชุมงาน Event ระหว่างประเทศ และการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติในจังหวัดภูเก็ต

3.4 การส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในจังหวัดภูเก็ต รวมถึงผลักดันงานเทศกาลประเพณี และกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้เป็นงานเทศกาลระดับนานาชาติ

4. ยุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างคุณภาพ ทักษะ และความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตให้มีศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบพึ่งพาตนเองบนฐานความพอเพียงและความรู้ ประกอบด้วย

4.1 การฝึกอบรมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ในจังหวัดภูเก็ตในการให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างมีมาตรฐานและคุณภาพเป็นที่ยอมรับ รวมถึงการเพิ่มคุณค่าให้กับบริการทั้งที่มีอยู่เดิม และสร้างสรรค์บริการใหม่ ๆ ที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้

4.2 การส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการให้บริการของชุมชนและผู้ประกอบการที่ดี มีคุณภาพ สร้างอภยาศัยไมตรีต่อนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความประทับใจและความไว้วางใจกับนักท่องเที่ยว

5. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของต้นทุนทรัพยากรชุมชนสู่การเป็นสินค้าและบริการบนฐานอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่ต้นแบบเป็น

แหล่งเรียนรู้การพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนในระดับต่าง ๆ ประกอบด้วย

5.1 การสนับสนุนนักวิชาการด้านการผลิตสินค้าสินค้าและบริการ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชนในการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนมีรายได้และเกิดการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

5.2 การสนับสนุนและส่งเสริมอัตลักษณ์หรือลักษณะพิเศษของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อใช้เป็นจุดขายและใช้เป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการหรือแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นและแตกต่าง

5.3 การกำหนดมาตรการให้ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต รวมถึงการดูแลสุขภาพสิ่งแวดล้อมและความสะอาดอยู่เสมอ มีการจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

5.4 การสร้างภาพลักษณ์ให้กับที่พัก โรงแรม สถาปัตยกรรมต่าง ๆ ให้มีความกลมกลืนกับสถานที่ท่องเที่ยวในแหล่งแหล่งชุมชนในจังหวัดภูเก็ต รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่ที่มีความโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

6. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชน ที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลของความสุขอ่างเท่าเทียมระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย

6.1 การสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ช่วยทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดภูเก็ต นอกเหนือไปจากการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจากส่วนกลาง

6.2 การพัฒนากลไกการขับเคลื่อนระบบการบริหารจัดการและการทำงานเชื่อมโยงเชิงเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวสากลที่มีเอกภาพ มั่นคงและยั่งยืน

6.3 การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขระหว่างชุมชนในจังหวัดภูเก็ตและนักท่องเที่ยว ตลอดจนพัฒนาไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ในภูมิภาคอาเซียน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ ได้ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย ทั้งด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ความปลอดภัยและบุคลากร ประกอบด้วย 5 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการสนับสนุนและกำหนดมาตรการสร้างความเชื่อมั่นด้านการให้บริการ การป้องกัน ดูแลรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพให้มีการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน ประกอบด้วย ประกอบด้วย 4 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุดคือ ด้านการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยว

ภายในจังหวัดภูเก็ตและสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการส่งเสริมการกระจายการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตและเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัดและภูมิภาค มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย 4 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ด้านการดำเนินการตลาดเชิงรุกเพื่อประชาสัมพันธ์การจัดงานระดับโลก ระดับภูมิภาค รวมถึงการจัดงานประชุมงาน Event ระหว่างประเทศ และการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติในจังหวัดภูเก็ต โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในจังหวัดภูเก็ต รวมถึงผลักดันงานเทศกาล ประเพณี และกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้เป็นงานเทศกาลระดับนานาชาติ มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

4. ยุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างคุณภาพ ทักษะ และความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตให้มีศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบพึ่งพาตนเองบนฐานความพอเพียงและความรู้ ประกอบด้วย 2 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการให้บริการของชุมชนและผู้ประกอบการที่ดี มีคุณภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการฝึกอบรมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

5. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของต้นทุนทรัพยากรชุมชนสู่การเป็นสินค้าและบริการบนฐานอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่ต้นแบบเป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนในระดับต่าง ๆ ประกอบด้วย 4 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ด้านการสนับสนุนนักวิชาการด้านการผลิตสินค้าสินค้าและบริการ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการสร้างภาพลักษณ์ให้กับที่พัก โรงแรม สถาปัตยกรรมต่าง ๆ ให้ความกลมกลืนกับสถานที่ท่องเที่ยวในแหล่งแหล่งชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

6. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลของความสุขอย่างเท่าเทียมระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนระบบการบริหารจัดการและการทำงานเชื่อมโยงเชิงเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวสากลที่มีเอกภาพ มั่นคงและยั่งยืน โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขระหว่างชุมชนในจังหวัดภูเก็ตและนักท่องเที่ยวตลอดจนพัฒนาไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ในภูมิภาคอาเซียน มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ปัญหาที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อทั้งนักท่องเที่ยวและประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตคือ ปัญหาการจราจรติดขัดอย่างหนักโดยเฉพาะในเวลาว่างเทศกาลหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกประเภท สร้างความเดือดร้อนอย่างหนักแก่คนในชุมชนการท่องเที่ยวที่สำคัญในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัดภูเก็ต ดังนั้น เพื่อให้ปัญหานี้ได้รับการปรับปรุงและแก้ไข ผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานส่วนกลาง ภาคเอกชนและชุมชน ในการกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการจราจรเพื่อบังคับใช้ในกรณีที่มีการจัดกิจกรรมพิเศษในพื้นที่ท่องเที่ยว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของชุมชน

1.2 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ตที่สำคัญมากหนึ่งปัจจัยคือ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค ซึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากภาครัฐโดยตรง องค์กรปกครองท้องถิ่นจำเป็นต้องบริหารจัดการและจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาในประเด็นนี้ต้องมีประสิทธิภาพมากที่สุด เน้นในส่วนที่จะต้องเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวและชุมชนเป็นสำคัญ และจัดลำดับของการพัฒนาตามความจำเป็นและสอดคล้องกับงบประมาณมากที่สุด

1.3 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า การก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้น จำเป็นที่จะต้องมุ่งเน้นการขับเคลื่อนนโยบายและกลยุทธ์ด้านต่าง ๆ ให้ไปสู่การปฏิบัติมากที่สุดในเวลาอันรวดเร็ว องค์กรปกครองท้องถิ่นควรมุ่งเน้นการประเมินกลยุทธ์ตามความสำคัญและจำเป็นก่อนหลัง และจะต้องพยายามขับเคลื่อนกลยุทธ์ต่าง ๆ เหล่านั้นไปสู่การปฏิบัติจริง ผ่านความร่วมมือและทำงานเชิงบูรณาการกับหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องและการมีส่วนร่วมของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ภายใต้หลักธรรมาภิบาล

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ด้านสิ่งดึงดูดใจในแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต หน่วยงานที่ดูแลด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ควรมีการออกมาตรการดูแลด้านความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเข้มงวดและมีการรณรงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและทิ้งขยะมูลฝอยในแหล่งท่องเที่ยว มีการรณรงค์ให้ชุมชนรู้จักการแยกขยะ สร้างมูลค่าและการทำประโยชน์จากขยะ จัดหาถังขยะแบบแยกประเภทอย่างเพียงพอ รวมถึงจะต้องจัดทำระบบการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ ภูมิวิธีและไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2.2 ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต หน่วยงานท้องถิ่นที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวควรมีการพิจารณาผ่อนปรนให้นักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถใช้บัตรประจำตัวชนิดอื่น เช่น บัตรประจำตัวประชาชน หรือใบขับขี่รถยนต์ที่มีชื่อและรูปถ่ายที่ตรงกันกับนักท่องเที่ยว เพื่อแสดงตนในการเข้าเยี่ยมชมและร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ ซึ่งจะช่วยให้มีโอกาสการมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้มากขึ้น

2.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในจังหวัดภูเก็ต หน่วยงานท้องถิ่นที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวควรพัฒนาท่าเทียบเรือในจุดต่าง ๆ บนเกาะภูเก็ตให้มีมาตรฐานและมีความปลอดภัยในระดับสูง รวมไปถึงการสนับสนุนด้านอุปกรณ์ความปลอดภัยที่ทันสมัยและได้มาตรฐานสากล เพื่อความสะดวกปลอดภัยกับนักท่องเที่ยว

2.4 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต หน่วยงานท้องถิ่นที่ดูแลการจัดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว ควรพิจารณาขยายเวลาการจัดงานเทศกาลหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาร่วมงานได้หลายวัน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการใช้จ่ายในกิจกรรมการท่องเที่ยวมากขึ้น เป็นประโยชน์ต่อพ่อค้า แม่ค้าในแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง

2.5 ด้านที่พักแรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ประชาชนและผู้ประกอบการในพื้นที่ท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ควรให้ความสำคัญกับการสร้างภาพลักษณ์และเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่นให้กับที่พัก โรงแรม รวมถึงสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อสร้างอัตลักษณ์ที่น่าจดจำและประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตเพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้น จำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือและการบูรณาการการทำงานร่วมกันจากหลายภาคส่วน ทั้งการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ดูแลด้านการท่องเที่ยวของรัฐ ผู้ประกอบการภาคเอกชน รวมถึงประชาชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาครั้งถัดไปเกิดคุณูปการมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยควรมุ่งเน้นการศึกษาด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและชุมชนในการขับเคลื่อนและส่งเสริมกลยุทธ์ด้านการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตไปสู่ความยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการค้นคว้าเกี่ยวกับการส่งเสริมความร่วมมือของภาคประชาสังคมและชุมชนที่จะช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในขณะเดียวกันก็ศึกษาว่า ถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อการปรับเปลี่ยนเข้าสู่การเป็นเขตพัฒนาพิเศษด้านการท่องเที่ยวแห่งแรกในประเทศไทย ทั้งในเชิงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว สถานบริการด้านสุขภาพ การขนส่งสาธารณะ รวมไปถึงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวตลอดห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ อันจะส่งผลให้การดำเนินนโยบายด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ ในขณะที่เดียวกันผู้วิจัยควรประยุกต์ใช้รูปแบบการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพผ่านการเก็บข้อมูลเชิงลึกแบบเผชิญหน้าและเชิงปริมาณผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติร่วมกับการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวและผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถที่จะวิเคราะห์ข้อมูลได้ครบถ้วนในทุกมิติและครอบคลุมสิ่งที่ต้องการค้นหาได้อย่างแม่นยำ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด. แผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ต (พ.ศ. 2566 - 2570). ภูเก็ต: สำนักงานจังหวัดภูเก็ต, 2566.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. รายงานสรุปฉบับผู้บริหาร โครงการศึกษาตลาดท่องเที่ยวกลุ่มประเทศอาเซียน ปี 2556. กรุงเทพฯ: กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2556.
- คณะกรรมการกฤษฎีกา, สำนักงาน. รายงานประจำปี. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2548.
- จังหวัดภูเก็ต, สำนักงาน. แผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2566 – 2570 ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. ภูเก็ต: กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, 2566.
- ณัฐกฤติ นิธิประภา. สาขาธุรกิจท่องเที่ยว ปี 2564 และแนวโน้มปี 2565. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยทางเศรษฐกิจ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564.
- เรวดี แก้วมณี. แนวโน้มการค้าชายแดนสดใโสโอกาส. ของภาคอุตสาหกรรมภายใต้ยุคค่าเงินบาทผันผวน. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค, 2556.
- เลขาธิการวุฒิสภา, สำนักงาน. รายงานของคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรมวุฒิสภา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2551.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. กรุงเทพฯ: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559.
- อภิวัฒน์ รัตนวราหะและคมกริช ชนะแพทย์. แนวทางการออกแบบและพัฒนาเมืองท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย 4.0: กรณีศึกษาภูเก็ต. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2562.

วารสาร

- จินตนา สุริยะศรี. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1”. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 3(3), 2564 หน้า 67-83.

- จุฑาภรณ์ ฮาร์ล และศศิธร ง้วนพันธ์. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ”. วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ, 4(3), 2557 หน้า 415-426.
- ชิดชม กันจุฬา. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเมืองรองของนักท่องเที่ยวชาวไทยกรณีศึกษาจังหวัดอ่างทอง”. วารสารเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน, 2(2), 2563 หน้า 64-80.
- ดำรง แสงกวีเลิศ และนันทิกา ทั้งสุพานิช. “เขตเศรษฐกิจพิเศษแนวใหม่ในการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ”. วารสารเศรษฐกิจและสังคม, 39(2), 2545 หน้า 42-43.
- ปรียาณัฐ เอียบศิริเมธี, นฤชล ธนจิตชัย และเทพรัตน์ เอื้อธรรมถาวร. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา”. JOURNAL OF NAKHONRATCHASIMA COLLEGE, 11(1), 2017 หน้า 39-48.
- พิชญาภรณ์ ภูมิภินันท์. “พฤติกรรมและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพชาวจีนในจังหวัดภูเก็ต”. วารสารการพัฒนาศาสตร์พยาบาลมนุษยและองค์การ, 10(2), 2561 หน้า 89-109.
- ราณี อีสัยกุล และรชพร จันท์สว่าง. “การศึกษาศักยภาพสถานประกอบการสปาไทย”. วารสารการจัดการสมัยใหม่, 14(1), 2559 หน้า 17-32.
- วาริพร ชูศรีและ วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล. “การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย”. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์, 7(2), 2563 หน้า 205-207.
- ศันสนีย์ กระจ่างโฉม และกรวรรณ สังขกร. “พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพชาวไทยและชาวต่างชาติในภาคเหนือตอนบน”. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 40(1), 2563 หน้า 57-76.
- สุชาติ ผดุงกิจ. “เขตเศรษฐกิจพิเศษกับความคาดหวังของคนไทย.” รัฐราษฎร์, 57(2), 2558 หน้า 8-18.
- สุธาสนี วิทยาภรณ์, ตฤลา ไชยาศิริรินทร์โรจน์และรุจิภา สินสมบุรณ์ทอง. “แนวทางพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต”. วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก, 7(1), 7(1), 2564 หน้า 180-188.
- อนุรักษ ตั้งปณิธานนท์. “แนวทางการขับเคลื่อนการบริหารการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร”. Journal of Management Science Nakhon Pathom Rajabhat University, 7(2), 2020 หน้า 14-24.
- อุษณีย์ ผาสุข และดวงดาว โยชิตะ. “ปัจจัยผลักดันและดึงดูดที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวสูงวัยชาวญี่ปุ่นในการเดินทางท่องเที่ยวประเทศไทย”. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธนบุรี, 14(1), 2562 หน้า 114-124.
- เอกชัย ชานินาและศรุดา สมพอง. “การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต”. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์, 7(8), 2563 หน้า 174-189.
- เอกชัย ชานินา. “การจัดการความปลอดภัยการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต”. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์, 7(8), สิงหาคม 2563 หน้า 174-189.

เอกชัย ชานินาและศรุตดา สมพอง. “การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต”. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์, 6(5), 2563 หน้า 2652-2670,

วิทยานิพนธ์

ชนิสรา กุลสันติวงศ์. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย Generation Y หลังโรคระบาดโควิด-19”. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2562.

ชุตินันท์ ลีละฉายากุล. “ปัจจัยที่ค้ำประกันถึงเมื่อออกเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของกลุ่มนักศึกษาหญิงในเขตกรุงเทพและปริมณฑล”. วิทยานิพนธ์การตลาดมหาบัณฑิต, วิทยาลัยการจัดการ, มหาวิทยาลัยมหิดล. 2559.

ธฤติมา อัญญาพรสุข. “ปัจจัยและกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยววัยสูงอายุชาวยุโรป”. วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิตศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. 2559.

ปานเนตร จันทร์พันธ์. “การศึกษาแนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอนาคต”. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, วิทยาลัยการจัดการ, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2562.

ธวัชรัตน์ ญาณทศศิลป์. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวไทยของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร หลังสถานการณ์ COVID-19 ระบาดครั้งที่ 1”. ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต, วิทยาลัยการจัดการ, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2564.

ภักดี กลั่นภักดี. “ปัจจัยด้านมาตรฐานของสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพระดับสากลที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการของนักท่องเที่ยวต่างชาติ. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต”. สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว, คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2560.

สิริวษา สิทธิชัย. “สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อประโยชน์ในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ”. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.

อภาววรรณ ทองมา. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวไทย”. ค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจ, สาขาการจัดการ, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2561.

กฎหมาย

“พระราชบัญญัติ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561”. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 34 ก. 14 พฤษภาคม 2561.

“แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)”. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง. 1 พฤศจิกายน 2565

“ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)”. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก. 13 ตุลาคม 2561.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

ธนาคารแห่งประเทศไทย. “รายงาน Revitalising Thailand’s tourism sector: In search of enablers for futuresustainability”. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2564.
 สุภัทรา สังข์ทอง, นิमित ชื่นสันและกัญญาพัชร พัฒนาโกคินสกุล. “การศึกษากิจกรรมเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวทางทะเลของหาดไม้ขาว จังหวัดภูเก็ต”. การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 11 เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2563 ณ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

การท่องเที่ยวและกีฬา, กระทรวง. “สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทย รายจังหวัด ปี 2565.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.mots.go.th/news/category/657>, 2565.
 กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร. “การพัฒนาจังหวัด.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://123.242.171.10/descr/introduce/dataPK53/problem.php>. 2566.
 โฆษก, สำนัก, สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. “Thailand 4.0 ขับเคลื่อนอนาคตสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://spm.thaigov.go.th/FILEROOM/spm-thaigov/DRAWER004/GENERAL/DATA0000/00000368.PDF>, 2565.
 ชรินทร์ หาญสืบสาย. “เรื่องเล่าจาก ส.ว.เขตเศรษฐกิจพิเศษแหลมสวด.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.senate.go.th/w3_c/senate/pictures/comm/warasarn/feb.pdf, 2556.
 ชาตรี สัมมะวัฒนา. “แต่ต่อการค้าชายแดนไทย: เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://bts.dft.go.th/btsc/files/Documentanalysiselse/4.pdf>, 2557.
 ณัฐพงศ์ เลิศวุฒิรักษ์. “ปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสมัยใหม่.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.marketingoops.com/exclusive/insider-exclusive/factors-affecting-chinese-tourist-behavior/>, 2561.
 ธนา ตฤยกิจวัตร. “ส่องท่องเที่ยวภูเก็ตเริ่มฟื้นตัว ธุรกิจโรงแรมเร่งเครื่องเพิ่มห้องพัก รับนักท่องเที่ยวต่างชาติกลับมาเยือนไทย.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.thailandplus.tv/archives/652218#_ftn1, 2566.
 ประชาชาติธุรกิจ. “ท่องเที่ยวภูเก็ตฟื้นต่อ จักรัฐเตรียมซัพพลายรับมือนักท่องเที่ยวทะเล”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.prachachat.net/tourism/news-1212844>, 2566.
 รินรดา สุคนธ์วิมลมาลย์. “ภาพรวมนักท่องเที่ยวเข้าไทยเดือนพฤษภาคม 66 เพิ่มขึ้น คาดครึ่งปีหลังการท่องเที่ยวเติบโต.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG230518185900693>, 2566.
 เรวัต อารีรอบ. “คำแถลงนโยบาย.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://phuketpao.go.th/content/cate/144>, 2565.

- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. “พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ : https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=9513, 2566.
- ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ TTB. “ttb analytics คาดรายได้การท่องเที่ยวไทยปี 2566 เพิ่มขึ้น 1 ล้านล้านบาทจากปีก่อน.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.ttbbank.com/th/newsroom/detail/travel-thailand-2566>, 2566.
- Bluebik. “Strategy Level ระดับกลยุทธ์ทั้ง 3 ระดับ.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://bluebik.com/th/blogs/3027>, 2021.
- TDRI. “การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2556.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.itd.or.th/wp-content/uploads/2015/05/PPT_Border.pdf, 2556.

ภาษาต่างประเทศ

Books

- Beech, J., and Chadwick, S. The context of tourism: The business of tourism management. London: Pearson Education Limited, 2006.
- Coltman, M. M. Tourism marketing. New York: Van Nostrand Reinhold, 1989.
- Davidson, R. Tourism marketing. New York: Van Nostrans Reinhold, 1995.
- Dibia, I. Balinese Dance, Drama and Music: A Guide to the Performing Arts of Bali. Singapore : Periplus Editions, 2014.
- Elson, R. E. The End of the Peasantry in Southeast Asia: A Social Economic History of Peasant Livelihood 1800-1990s. Hampshire: MacMillan Press, 2014.
- Fridgen, J. D. Dimensions of tourism. Washington DC: Educational Institute of the American Hotel and Motel Association. 1991.
- Gee, C. Y., & Choy, J. L. The travel industry. New York: Van Nostrand. 1989.
- Goeldner, C., and Ritchie, J. R. B. Tourism: principles, practices, philosophies. (10th ed.). Hoboken:Wiley, 2006.
- Holloway, J. C. The business of tourism. Plymouth: Macdonald and Evans. 1983.
- Ivanovic, M. Cultural tourism. Cape Town, South Africa: Juta and Company, 2008.
- Jansen, M. “Visiting Patterns in Historic Cityscapes: A Case Study in Ghent, Belgium.” In M. Jansen-Verbeke, G. K. Priestly & A. P. Russo (Eds.), Cultural Resource for Tourism: Patterns, Processes and Policies (pp. 17-29). New York: Nova Science Publisher, Inc, 2014 pp. 17-29.
- Kolb, B. M. Tourism Marketing for Cities and Towns: Using Branding and Events to Attract Tourist. Amsterdam: Butterworth-Heinemann, 2015.

- Krishan K. From Post- Tourism Industrial to Post-Modern Society. Australia: Blackwell Publishing. 2005.
- Lucas, A. F. The determinants and effects of slot services cape satisfaction in a Las Vegas casino. Doctoral dissertation, University of Nevada, Las Vegas, USA. , 2000.
- Macleod, D. Tourism, Globalization and Cultural Change: An Island Community Perspectives. Clevedon: Channel View Publication, 2014.
- Marceau, J. "Innovation and Creativity in Industry and the Service Sectors." Creativity and Innovation in Business and Beyond: Social Science Perspectives and Policy Implications (pp. 32-49). New York: Routledge. 2011 pp. 32-49.
- McIntosh, R. W., and Goeldner, C. R. Tourism: Principle, practices, philosophies. (5th ed.). New York: John Wiley and Sons, 1984.
- Mill, R. C. Tourism: The international business. New Jersey: Prentice-Hall, 1990.
- Mill, R., and Morrison, A. The tourism system. New Jersey: Prentice-Hall, 1985.
- Munsters, W., and Richards, G. Methods in cultural tourism research: The state of the art. Preston: Antony Rowe, 2010.
- Pendit, N. Bali Berjuang (Bali in Struggling)." (3rd ed). Denpasar: Sarad and Pustaka Larasan, 2008.
- Pond, K. L. The professional guide: Dynamics of tour guiding. New Jersey: Prentice-Hall. 1993.
- UNWTO. UNWTO Tourism Highlights, 2015 Edition. Madrid: United Nations World Tourism Organization, 2015.
- World Tourism Organization. International Tourism Highlights, 2020 Edition. Madrid: UNWTO,. 2021.
- Yamane, T. Statistics: an introductory analysis. New York: Harper. & Row, 1973.

Journal

- Agnes, J. R. and Gamueda, R. R. "The Impact and Motivations of Tourists in Visiting a Cultural Site in Sagada." LPU-Laguna Journal of International Tourism and Hospitality Management, 4(2), 2019 pp. 1-28.
- Baniya, R. "An Analysis of Push and Pull Travel Motivations of Domestic Tourists in Nepal." Journal of Management and Development Studies, 27, 2016 pp 16-30.
- Buhalis, D. "Strategic use of information technologies in the tourism industry." Tourism Management, 19(5), 1998 pp. 409-421.
- Daniella, M. O. S. "Hotel design in Zionist Palestine: Modernism". Tourism and nationalism. 2005 pp. 1917-1948.

- Dunbar, H. F. "Tradisi and Turisme: Music, Dance, and Cultural Transformation at the Ubud Palace, Bali, Indonesia." Australian Geographical Studies, 41(1), 2013 pp. 3-16.
- Fjelstul, J., and Fyall, A. "Sustainable Drive Tourism: A Catalyst for Change." International Journal of Tourism Research, 17, 2015 pp. 460-70.
- Fodness, D., and Murray, B. "Tourist information search." Annals of Tourism Research, 24(3), 1997 pp.503-523. .
- Gill, H., and Singh, N. "Exploring the Factors that Affect the Choice of Destination for Medical Tourism." Journal of Service Science and Management, 4(3), 2011 pp.315-324.
- Heydari, M., Yousefi, M., Derakhshani, N., Khodayari-Zarnaq, R. "Factors Affecting the Satisfaction of Medical Tourists: A Systematic Review." Health Scope, 8(3), e80359. doi: 10.5812/jhealthscope.80359, 2019.
- Gorkem, E. "Gay Men and Tourism: Gay Men's Tourism Perspectives and Expectations." Social and Behavioral Sciences, 41, 2007 pp.309-401.
- Kaplan, R. S., and D. P. Norton. "Using the balanced scorecard as a strategic management system." Harvard Business Review, 74, 1996 pp. 75-85.
- Lascrain, H. C. "Tourism, ecotourism and protected areas." Park, 2(3), 1991 pp.31-35.
- Martana, S. P. "The Impact of Tourism on the Development of Ubud Painting Art." ASEAN Journal on Hospitality and Tourism, 1(2), 2012 pp. 117-132.
- O'Brian, D., and Miles, S. "Cultural policy as rhetoric and reality: a comparative analysis of policy-making in the peripheral north." Cultural Trends, 19(1-2) 2010 pp. 3-13.
- Owen, R. W., Giacosa, A., Hull, W. E., Haubner, R., Spiegelhalder, B., and Bartsch, H. "The antioxidant/anticancer potential of phenolic compounds isolated from olive oil." European Journal of Cancer, 36(10), 2000 pp. 1235-1247.
- Picard, M. "Cultural Tourism in Bali: Cultural Performances as Tourist Attraction." Indonesia, 49 April, 2009 pp.37-74.
- Porter, M. E. "The Five Competitive Forces that Shape Strategy." Harvard Business Review, 86, 2008 pp. 79-93.
- Toanoglou, M., Chemli, S. and Valeri, M. "The organizational impact of Covid-19 crisis on travel perceived risk across four continents." Journal of Organizational Change Management. ahead-of-print, 2021.

Ullah, N., Zada, S., Siddique, M.A., Hu, Y., Han, H., Vega-Muñoz, A., Salazar-Sepúlveda, G. “Driving Factors of the Health and Wellness Tourism Industry: A Sharing Economy Perspective Evidence from KPK Pakistan.” *Sustainability*, 13, 2021 pp. 13340-13344.

Thesis

Amanda K. C. The Role of Small Tourism in UBAN Tourism Development: A Case Study of Indianapolis. Thesis, Indiana University, School of Health, Physical Education and Recreation, 2013.

Electronic Database

Hwang, H. “UNWTO Workshop on Product, People, and Policy: Understanding the Success of Asian Tourism.” (Online). Available: <https://www.unwto.org/asia/event/unwto-workshop-product-people-and-policy-understanding-success-asian-tourism>, 2020.

Travel + Leisure magazine. “Bangkok Voted Best City, Phuket Best Island According To T+L Asia’s Best Awards.” (Online). Available: <https://www.travelandleisureasia.com/th/destinations/southeast-asia/bangkok-and-phuket-named-best-city-and-island-in-thailand/>, 2022.

World Travel & Tourism Council. “A world in motion: shifting consumer travel trends in 2022 and beyond.” (Online). Retrieved from https://drive.google.com/file/d/1a-cB7Z_UzcM-eANxN9kYy9oqwuPZ5pif/view, 2022.

ภาคผนวก

ผนวก ก

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต
เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ผู้วิจัย

นายตะวัน สุขยิทธิ
หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 65

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (ถ้ามี)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย
๒. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย
๓. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตเพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างฉบับนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกจะประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 สภาพปัญหาและศักยภาพด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต
- ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต
- ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต
- ส่วนที่ 4 การเตรียมการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยว
- ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

ส่วนที่ 1 สภาพปัญหาและศักยภาพด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

1.1 ท่านคิดว่า ปัจจุบันจังหวัดภูเก็ตกำลังประสบปัญหาด้านการท่องเที่ยวในเรื่องอะไรบ้าง และปัญหาเหล่านั้นเกิดมาจากสาเหตุใด

1.2 ท่านคิดว่า จังหวัดภูเก็ตมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่โดดเด่นในด้านใดบ้าง และท่านคิดว่ายังมีศักยภาพด้านอื่น ๆ ที่สามารถที่จะส่งเสริมและพัฒนาได้อีก

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต

2.1 ท่านคิดว่า ปัจจัยที่สามารถช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ตมีอะไรบ้าง และแต่ละปัจจัยมีความสำคัญอย่างไร

2.2 ท่านคิดว่า ปัจจัยที่สำคัญเหล่านั้นจะสามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้จังหวัดภูเก็ตก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้หรือไม่ อย่างไร

ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต

3.1 ท่านคิดว่า จะมีแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์อย่างไรบ้าง ที่จะสามารถสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตได้

3.2 ท่านคิดว่า จังหวัดภูเก็ตมีความจำเป็นในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวด้านใดเป็นพิเศษหรือไม่ อย่างไร เพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ส่วนที่ 4 การเตรียมการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยว

4.1 ท่านคิดว่า จังหวัดภูเก็ตจะต้องมีการเตรียมการอย่างไร เพื่อให้การก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยสามารถประสบผลสำเร็จได้

4.2 ท่านคิดว่า จังหวัดภูเก็ตต้องการความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานใดบ้าง และต้องการความช่วยเหลือในด้านใดบ้าง เพื่อให้การก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยสามารถประสบผลสำเร็จได้

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ และ/หรือ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต เพื่อให้สามารถก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้อย่างสมบูรณ์และเป็นจริงได้

ขอขอบคุณสำหรับการตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึกนี้

ผนวก ข

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต
เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ผู้วิจัย:

นายตะวัน สุขยิรัญ
หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 65

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (ถ้ามี)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวของภูเก็ตเพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

คำชี้แจง

แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามประกอบการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยแบบสอบถามจะประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต
- ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต
- ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวของภูเก็ต
- ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

กรุณาทำความเข้าใจ ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

สภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
สภาพปัญหาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต					
1. ท่านคิดว่า ปัจจุบันปัญหาด้านการจราจรในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตมีสภาพติดขัดเวลาที่มีการจัดงานและจัดเทศกาลต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด					
2. ท่านคิดว่า ปัจจุบันปัญหาด้านขยะที่เพิ่มขึ้นและการบริหารจัดการน้ำเสียจากแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน มีมากน้อยเพียงใด					
3. ท่านคิดว่า ปัญหาด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในบางพื้นที่ห่างไกลจากแหล่งชุมชน มีมากน้อยเพียงใด					
4. ท่านคิดว่า ปัญหาด้านการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยวจากมิชฉอาชีพผู้ประกอบการธุรกิจในแหล่งท่องเที่ยว มีมากน้อยเพียงใด					
5. ท่านคิดว่า ปัญหาการบริหารจัดการชายหาดอย่างมีประสิทธิภาพและปราศจากการหาประโยชน์ในทางมิชอบโดยผิดกฎหมาย มีมากน้อยเพียงใด					
6. ท่านคิดว่า ปัญหาด้านการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวของภาครัฐยังคงทำได้ไม่ครบถ้วนและยังคงขาดปัจจัยสนับสนุนหลายประการ มีมากน้อยเพียงใด					
7. ท่านคิดว่า ปัญหาด้านการขาดความรู้และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน มีมากน้อยเพียงใด					
8. ท่านคิดว่า ปัญหาของโรงแรมบางประเภทที่ยังขาดมาตรฐานการบริการที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มีมากน้อยเพียงใด					
9. ท่านคิดว่า ปัญหาด้านรถบริการสาธารณะในแหล่งท่องเที่ยวยังมีจำนวนและคุณภาพที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เข้ามา มีมากน้อยเพียงใด					
10. ท่านคิดว่า ปัญหาด้านการบุกรุกป่าชายเลนและพื้นที่สาธารณะเพื่อทำประโยชน์จากนายทุน มีมากน้อยเพียงใด					
11. ท่านคิดว่า ปัญหาด้านการบูรณาการการทำงานด้านการขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและชุมชน มีมากน้อยเพียงใด					

12. ท่านคิดว่า ปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคและบริโภค โดยเฉพาะในฤดูการท่องเที่ยว มีมากน้อยเพียงใด					
13. ท่านคิดว่า ปัญหาด้านการผูกขาดรายได้และเศรษฐกิจหลักของจังหวัดไว้กับการท่องเที่ยวแต่เพียงอย่างเดียวและยังขาดการเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจอื่น ๆ มีมากน้อยเพียงใด					
14. ท่านคิดว่า ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการท่องเที่ยว ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองและพนักงานภาคพื้นในสนามบิน และผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง มีมากน้อยเพียงใด					
15. ท่านคิดว่า ปัญหาการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงในการก่ออาชญากรรมและสร้างปัญหาทางสังคมในแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน มีมากน้อยเพียงใด					
16. ท่านคิดว่า ปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและความสมบูรณ์ตามธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว อันเนื่องมาจากการเข้ามาของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก มีมากน้อยเพียงใด					
ศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต					
1. ท่านคิดว่า ภูเก็ตมีศักยภาพด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและระบบนิเวศน์ทางทะเล มากน้อยเพียงใด					
2. ท่านคิดว่า ภูเก็ตมีศักยภาพด้านระบบโครงสร้างพื้นฐาน ถนนหนทาง การพัฒนาการบริการรถไฟ ท่าเรือ ความทันสมัยของสนามบิน มากน้อยเพียงใด					
3. ท่านคิดว่า ภูเก็ตมีศักยภาพด้านระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ คุณภาพบริการอินเทอร์เน็ต มากน้อยเพียงใด					
4.ท่านคิดว่า ภูเก็ตมีศักยภาพด้านคุณภาพห้องของโรงแรมที่พัก ราคาโรงแรมที่พักเปรียบเทียบกับคุณภาพห้องพัก ระบบการรักษาความปลอดภัยของโรงแรมที่พัก มากน้อยเพียงใด					
5. ท่านคิดว่า ภูเก็ตมีศักยภาพด้านระบบการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว มากน้อยเพียงใด					
6. ท่านคิดว่า ภูเก็ตมีศักยภาพด้านคุณภาพอาหารและความหลากหลาย มากน้อยเพียงใด					
7. ท่านคิดว่า ภูเก็ตมีศักยภาพด้านทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว มากน้อยเพียงใด					

8. ท่านคิดว่า ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางท่าเทียบเรือ ท่องเที่ยวหรือเรือสำราญ มากน้อยเพียงใด					
9. ท่านคิดว่า ภูเก็ตมีศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางการแพทย์ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มากน้อยเพียงใด					
10. ท่านคิดว่า ภูเก็ตมีศักยภาพด้านการเป็นเมืองศูนย์กลางแห่ง การประชุมสัมมนา (Mice City) มากน้อยเพียงใด					

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต
กรุณาทำความเข้าใจ ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้าน การท่องเที่ยวภูเก็ต	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ท่านคิดว่า ปัจจัยด้านความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ช่วย สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ภูเก็ต ได้มากน้อยเพียงใด					
2. ท่านคิดว่า ปัจจัยด้านความสะดวกสบาย ในการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้าน การท่องเที่ยวภูเก็ต ได้มากน้อยเพียงใด					
3. ท่านคิดว่า ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้าง พื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค ช่วยสนับสนุนและส่งเสริม การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต ได้มากน้อย เพียงใด					
4. ท่านคิดว่า ปัจจัยด้านความหลากหลายและน่าสนใจของ กิจกรรมการท่องเที่ยว ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต ได้มากน้อยเพียงใด					
5. ท่านคิดว่า ปัจจัยด้านที่พัก โรงแรมสำหรับรองรับ นักท่องเที่ยว ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ ด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต ได้มากน้อยเพียงใด					
6. ท่านคิดว่า ปัจจัยด้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีบริการในแหล่ง ท่องเที่ยว ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้าน การท่องเที่ยวภูเก็ต ได้มากน้อยเพียงใด					
7. ท่านคิดว่า ปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการทั้งหมดที่ เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการ พัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต ได้มากน้อยเพียงใด					

8. ท่านคิดว่า ปัจจัยด้านคุณภาพของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต ได้มากน้อยเพียงใด					
9. ท่านคิดว่า ปัจจัยด้านศักยภาพของท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต ได้มากน้อยเพียงใด					
10. ท่านคิดว่า ปัจจัยด้านการจัดการบริหารจัดการสุขอนามัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต ได้มากน้อยเพียงใด					
11. ท่านคิดว่า ปัจจัยด้านการตลาดประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต ได้มากน้อยเพียงใด					
12. ท่านคิดว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต ได้มากน้อยเพียงใด					
13. ท่านคิดว่า ปัจจัยด้านการบอกต่อแบบปากต่อปากของนักท่องเที่ยว ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต ได้มากน้อยเพียงใด					

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต

กรุณาทำความเข้าใจ ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและการท่องเที่ยวของภูเก็ต	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย ทั้งด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ความปลอดภัยและบุคลากร					
1.1 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด กับการพัฒนามาตรฐานสินค้าและการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน รวมถึงพัฒนามาตรฐานสถานประกอบการด้านการบริการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต					

1.2 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการฟื้นฟู ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่มีสภาพเสื่อมโทรมและพัฒนาสร้างแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและรองรับนักท่องเที่ยวคุณภาพ					
1.3 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการสนับสนุนและกำหนดมาตรการสร้างความเชื่อมั่นด้านการให้บริการ การป้องกัน ดูแลรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต					
1.4 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับวิกฤตและความเสี่ยงในด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่อาจจะเกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดหมาย					
1.5 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่จะเข้ามาหลังโควิด 19 ผ่านพ้นไป					
2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพให้มีการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน					
2.1 ท่านเห็นด้วยกับมากน้อยเพียงใดการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดภูเก็ตและสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักท่องเที่ยว					
2.2 ท่านเห็นด้วยกับมากน้อยเพียงใดการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในจังหวัดภูเก็ต เพื่อสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว					
23. ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการส่งเสริมการกระจายการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตและเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัดและภูมิภาค					
24. ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตด้วยการตลาดสมัยใหม่ (Modern marketing) และส่งเสริมการขายในกลุ่มตลาดที่มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ					
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ต					
3.1 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและกีฬา ระบบงานและบุคลากรในจังหวัดภูเก็ต					
3.2 ท่านเห็นด้วยกับการสร้างเครือข่ายการพัฒนาและความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ตและ					

จังหวัดชายฝั่งทะเลอื่น ๆ มากน้อยเพียงใด					
3.3 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการดำเนินการตลาดเชิงรุกเพื่อประมุขสิทธิ์การจัดงานระดับโลก ระดับภูมิภาค รวมถึงการจัดงานประชุมงาน Event ระหว่างประเทศ และการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติในจังหวัดภูเก็ต					
3.4 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในจังหวัดภูเก็ต รวมถึงผลักดันงานเทศกาล ประเพณี และกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้เป็นงานเทศกาลระดับนานาชาติ					
4. ยุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างคุณภาพ ทักษะ และความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต					
4.1 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการฝึกอบรมให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ในจังหวัดภูเก็ตในการให้บริการนักท่องเที่ยว อย่างมีมาตรฐานและคุณภาพเป็นที่ยอมรับ รวมถึงการเพิ่มคุณค่าให้กับบริการทั้งที่มีอยู่เดิมและสร้างสรรค์บริการใหม่ ๆ ที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้					
4.2 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการส่งเสริมและพัฒนา รูปแบบการให้บริการของชุมชนและผู้ประกอบการที่ดี มีคุณภาพ สร้างอสังหาริมทรัพย์ให้นักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความประทับใจและความไว้วางใจกับนักท่องเที่ยว					
5. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของต้นทุนทรัพยากรชุมชนสู่การเป็นสินค้าและบริการบนฐานอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และการมีส่วนร่วมของชุมชน					
5.1 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการสนับสนุนนักวิชาการ ด้านการผลิตสินค้าสินค้าและบริการ เพื่อถ่ายทอดความรู้ ให้กับชุมชนในการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนมีรายได้และเกิดการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง					
5.2 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการสนับสนุนและส่งเสริมอัตลักษณ์หรือลักษณะพิเศษของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อใช้เป็นจุดขายและใช้เป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการหรือแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นและแตกต่าง					
5.3 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการกำหนดมาตรการให้ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต รวมถึงการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมและความสะอาดอยู่เสมอ มีการ					

จัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ					
5.4 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการสร้างภาพลักษณ์ให้กับที่พัก โรงแรม สถาปัตยกรรมต่าง ๆ ให้มีความกลมกลืนกับสถานที่ท่องเที่ยวในแหล่งแหล่งชุมชนในจังหวัดภูเก็ต รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่ที่มีความโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
6. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลของความสุขอย่างเท่าเทียมระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว					
6.1 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ช่วยทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดภูเก็ต นอกเหนือไปจากการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจากส่วนกลาง					
6.2 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการพัฒนาโครงสร้างระบบการบริหารจัดการและการทำงานเชื่อมโยงเชิงเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวสากลที่มีเอกภาพ มั่นคงและยั่งยืน					
6.3 ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับการพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขระหว่างชุมชนในจังหวัดภูเก็ตและนักท่องเที่ยว ตลอดจนพัฒนาไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ในภูมิภาคอาเซียน					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ และ/หรือ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

คำชี้แจง หากท่านมีข้อเสนอแนะและ/หรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ให้เขียนลงในที่ว่างต่อไปนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับการตอบแบบสอบถามนี้

ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ : นายตะวัน สุขยิรัญ
- วัน เดือน ปีเกิด : 11 มีนาคม 2513
- การศึกษา : ปริญญาตรี สาขานิติศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
: ปริญญาโท นิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ประวัติการทำงานโดยย่อ : 2564 อัยการศาลสูงจังหวัดพังงา
: 2563 อัยการจังหวัดภูเก็ต
: 2562 อัยการจังหวัดคดีศาลแขวงภูเก็ต
: 2561 อัยการจังหวัดคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมาย
จังหวัดภูเก็ต
: 2560 อัยการจังหวัดคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสตูล
- ตำแหน่งปัจจุบัน : อัยการผู้เชี่ยวชาญพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการอัยการ
สำนักงานอัยการสูงสุด

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ผู้วิจัย นายตะวัน สุขยิรัชญ **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** 65

ตำแหน่ง อัยการผู้เชี่ยวชาญพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการอัยการ สำนักงานคดีศาลสูงภาค 8

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายหลังจากผ่านพ้นวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 นับตั้งแต่ปลายปี 2565 จนถึงปี 2566 การท่องเที่ยวกลับมาเป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรก ๆ ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งแนวโน้มการเติบโตของนักท่องเที่ยวในอนาคตจนถึงปี 2573 จำนวนนักท่องเที่ยวจะเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นไปถึง 2 พันล้านคนต่อปี สำหรับภาพรวมการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยในเดือนมกราคม-มีนาคม 2566 ที่ผ่านมา พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 6,518,578 คน หรือขยายตัวร้อยละ 1,210 และสร้างรายได้ทางการท่องเที่ยวประมาณ 334,701 ล้านบาท โดยศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ TTB คาดการณ์มูลค่าการท่องเที่ยวไทยปี 2566 จะเติบโตในอัตราเร่งขึ้นไปถึง 2.25 ล้านล้านบาท จากตัวเลขนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณ 28 ล้านคน จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เริ่มกลับสู่ภาวะปกติส่งผลกระทบต่อพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมถึงการเริ่มกลับมาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ช่วยเพิ่มความคึกคักให้กับภูมิภาคปลายทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่ ภาคใต้และภาคตะวันออก ส่งผลให้การท่องเที่ยวแบบไทยเที่ยวไทยคาดว่าจะสร้างเม็ดเงินราว 8.2 แสนล้านบาทในปี 2566 ในส่วนของจังหวัดภูเก็ตในหลายปีที่ผ่านมาจวบจนถึงปัจจุบันถือเป็นจังหวัดท่องเที่ยวสำคัญของประเทศไทยในการรองรับนักท่องเที่ยวในกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูง เช่น รัสเซีย เยอรมัน อังกฤษ รวมถึงชาวออสเตรเลีย ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนเกือบร้อยละ 60 ของจำนวนนักท่องเที่ยวยุโรปและออสเตรเลียทั้งหมด สอดคล้องกันกับการประกาศรางวัลของนิตยสารท่องเที่ยวชื่อดังอย่าง Travel + Leisure Southeast Asia ที่ยกให้ภูเก็ตได้รับรางวัลอันดับที่ 1 ในหัวข้อ Best Island in Southeast Asia เนื่องจากเป็นเกาะขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงที่สุดในแถบทะเลอันดามันของไทย อีกทั้งยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายที่ครบครันและหลากหลาย หรรษา มีกิจกรรมปาร์ตี้ริมหาด กิจกรรมกลางแจ้ง หรือต้องการพักผ่อนแบบสงบ ๆ ซึ่งเหมาะกับการท่องเที่ยวทั้งแบบครอบครัวและสนุกสนานกับเพื่อน ๆ

แต่ภูเก็ตประสบกับปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะโรงแรมบางประเภทที่ยังขาดมาตรฐานการบริการที่มีคุณภาพ รถสาธารณะรอคิวนาน ขาดแคลนแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และราคาเครื่องบินอยู่ในระดับสูง เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองและพนักงานพินักงานภาคพื้นขาดแคลน การจราจรติดขัดเมื่อมีการจัดเทศกาลต่าง ๆ หรือในช่วงเวลาที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเป็นจำนวนมาก ขาดแคลนน้ำอุปโภค-บริโภคโดยเฉพาะในฤดูการท่องเที่ยว และที่สำคัญรายได้และเศรษฐกิจหลัก

ของจังหวัดยังผูกขาดเฉพาะในภาคธุรกิจการท่องเที่ยวแต่เพียงอย่างเดียวและยังขาดการเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจอื่น ๆ การขาดแคลนบุคลากรทางการท่องเที่ยวทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ปัญหาแรงงานต่างด้าว ในขณะเดียวกันก็ยังประสบกับปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและความสมบูรณ์ตามธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ขยะมูลฝอยและน้ำเสียจากชุมชน การหลอกลวงเอาเปรียบจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวนำเที่ยว ในขณะเดียวกันก็ยังประสบกับปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ โครงสร้างพื้นฐานเมืองไม่สามารถรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ขาดระบบขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตสามารถที่จะกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่องสอดคล้องกับนโยบายด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการศึกษานโยบายการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย และกลายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่สำคัญของภูมิภาคอาเซียน รวมถึงเป็นการส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวและประเทศในภาพรวม การศึกษาครั้งนี้จะมุ่งเน้นที่จะค้นหาปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้ภูเก็ตยังคงไม่สามารถก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของอาเซียนได้ ในขณะเดียวกันก็มุ่งเน้นที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของภูเก็ต รวมถึงศึกษาแนวทางและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตเพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน แนวคิดเกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทย นโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลและแผนการพัฒนาประเทศด้านการส่งเสริมและพัฒนาการ

ท่องเที่ยว นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ของประเทศไทย นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต และปัจจัยด้านที่ต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อให้ภูเก็ตมีศักยภาพและความสามารถที่จะก้าวไปเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวได้ ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวและเศรษฐกิจในภาพรวมของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) เพื่อสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้และนำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดของการวิจัย รวมถึงนำไปใช้เพื่อสร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูลการวิจัย

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลนโยบายด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ผู้บริหารท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต และนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตซึ่งมีประมาณ 5,628,483 คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 2,308,266 คน และ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 3,320,217 คน (ข้อมูลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2565)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

2.2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลนโยบายด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตจำนวน 3 คน ผู้บริหารท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตจำนวน 5 คน และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต จำนวน 10 คน โดยใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.2.2 การตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 400 คน (จากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane (1973)) ผู้วิจัยใช้การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มโดยใช้การคิดแบบโควตา (Quota Sampling) แยกตามประเภทของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในจังหวัดภูเก็ต

3. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

3.1 ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลนโยบายด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตจำนวน 3 คน ผู้บริหารท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตจำนวน 5 คน และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต จำนวน 10 คน โดยใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 ผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 400 คน โดยแบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 164 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 236 คน ผู้วิจัยใช้การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มโดยใช้การคิดแบบโควตา (Quota Sampling) แยกตามประเภทของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในจังหวัดภูเก็ต และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling)

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การดำเนินการวิจัยตั้งแต่กระบวนการเริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการศึกษา ผู้วิจัยจะใช้เวลาดำเนินการตั้งแต่เดือนมกราคม 2566 จนถึงเดือนพฤษภาคม 2566

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ประกอบด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต

ส่วนที่ 2 การศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

ส่วนที่ 3 การศึกษาปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 ท่าน โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยคำถามที่มีโครงสร้างที่แน่นอนแบบปลายเปิดอย่างเป็นทางการ มีการบันทึกภาพและเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ตลอดเวลาที่ดำเนินการสัมภาษณ์

1.2 การวิจัยเชิงปริมาณ การเก็บและรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บจากกลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 400 คน โดยแบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 164 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 236 คน โดยวิธีการสุ่มแบบง่ายตามความสะดวก

2. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อทำการสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการค้นคว้าเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก หลังจากนั้นก็สรุปเป็นประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย

2.2 วิธีวิจัยเชิงปริมาณโดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS และใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย 1) ค่าร้อยละ 2) ค่าเฉลี่ย และ 3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การนำเสนอข้อมูล

3.1 การนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปเป็นประเด็นแยกตามคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วจึงเขียนบรรยายสรุปข้อมูลที่ทั้งหมดเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยทั้งสามข้อ

3.2 การนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณในพื้นที่ท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต แล้วแสดงข้อมูลทางสถิติผ่านการเขียนบรรยายแปรผลตัวเลขและค่าทางสถิติต่าง ๆ อย่างละเอียดและสรุปไว้ตอนท้ายของแต่ละประเด็นอย่างแม่นยำ และถูกต้องตามหลักของการทำวิจัย

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 53.50 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี ร้อยละ 28.00 เป็นผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 48.00 เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยมากที่สุด ร้อยละ 41.00 รองลงมาคือ ชาวเอเชียร้อยละ 20.25 ต่อมาคือ ชาวยุโรปร้อยละ 18.00 ในขณะที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวอเมริกาเหนือร้อยละ 10.00 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวอเมริกาใต้ร้อยละ 6.75 และชาวออสเตรเลียและหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิกร้อยละ 4.00 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 77.75 รองลงมาคือ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 30,001-40,000 บาท (4,001-6,000 USD.) ร้อยละ 45.50 และส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดภูเก็ตเป็นครั้งแรก จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. สรุปสภาพปัญหาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

- 1.1 ปัญหาด้านการจราจรในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวติดขัดมากเวลาที่มีการจัดงานและจัดเทศกาลต่าง ๆ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว
- 1.2 ปัญหาด้านขยะที่เพิ่มขึ้นและการบริหารจัดการน้ำเสียจากแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน
- 1.3 ปัญหาด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในบางพื้นที่ห่างไกลจากแหล่งชุมชน
- 1.4 ปัญหาด้านการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยวจากมิจฉาชีพผู้ประกอบการธุรกิจในแหล่งท่องเที่ยว
- 1.5 ปัญหาการบริหารจัดการชายหาดอย่างมีประสิทธิภาพและปราศจากการหาประโยชน์ในทางมิชอบโดยผิดกฎหมาย
- 1.6 ปัญหาด้านการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวของภาครัฐยังคงทำได้ไม่ครบถ้วนและยังคงขาดปัจจัยสนับสนุนหลายประการ
- 1.7 ปัญหาด้านการขาดความรู้และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน
- 1.8 ปัญหาของโรงแรมบางประเภทที่ยังขาดมาตรฐานการบริการที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

1.9 ปัญหาด้านรถบริการสาธารณะในแหล่งท่องเที่ยวยังมีจำนวนและคุณภาพที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เข้ามา

1.10 ปัญหาด้านการบุกรุกป่าชายเลนและพื้นที่สาธารณะเพื่อทำประโยชน์จากนายทุน

1.11 ปัญหาด้านการบูรณาการการทำงานด้านการขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและชุมชน

1.12 ปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคและบริโภคโดยเฉพาะในฤดูการท่องเที่ยว

1.13 ปัญหาด้านการผูกขาดรายได้และเศรษฐกิจหลักของจังหวัดไว้กับการท่องเที่ยวแต่เพียงอย่างเดียวและยังขาดการเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจอื่น ๆ

1.14 ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการท่องเที่ยวทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองและพนักงานภาคพื้นในสนามบิน และผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง

1.15 ปัญหาการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงในการก่ออาชญากรรมและสร้างปัญหาทางสังคมในแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

1.16 ปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและความสมบูรณ์ตามธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว อันเนื่องมาจากการเข้ามาของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสภาพปัญหาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต สามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุด คือ ปัญหาด้านการดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ปัญหาด้านการจราจรในแหล่งท่องเที่ยวติดขัด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับสาม คือ ปัญหาด้านการจัดการขยะและการบริหารจัดการน้ำเสีย โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับสี่ คือ ปัญหาด้านการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับห้า คือ ปัญหาด้านการบุกรุกป่าชายเลนและพื้นที่สาธารณะ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ปัญหาด้านการบริหารจัดการชายหาดอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ

2. สรุปศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

2.1 ศักยภาพด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและระบบนิเวศน์ทางทะเลที่จังหวัดภูเก็ตมีความสมบูรณ์ สวยงาม เหมาะสมที่จะใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ และสัมผัสกับความสวยงามของธรรมชาติได้อย่างครบถ้วนตามความต้องการของนักท่องเที่ยว

2.2 ศักยภาพด้านระบบโครงสร้างพื้นฐาน ถนนหนทาง การพัฒนาการบริการรถไฟท่าเรือ ความทันสมัยของสนามบิน จังหวัดภูเก็ตมีนโยบายการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและถ้าหากเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่เป็นคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกันหรือเพื่อนบ้านใกล้เคียง พบว่าจังหวัดภูเก็ตของประเทศไทยมีความได้เปรียบประเทศอื่น ๆ อยู่มาก

2.3 ศักยภาพด้านระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท คุณภาพบริการ อินเทอร์เน็ต ที่จังหวัดภูเก็ตมีนโยบายการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภคให้เพียงพอต่อการให้บริการอย่าง ครบถ้วนและมีคุณภาพที่ดี

2.4 ศักยภาพด้านคุณภาพห้องของโรงแรมที่พัก ราคาโรงแรมที่พักเปรียบเทียบกับ คุณภาพห้องพัก ระบบการรักษาความปลอดภัยของโรงแรมที่พัก ซึ่งจังหวัดภูเก็ตมีการพัฒนาที่พัก โรงแรมเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และมีศักยภาพด้านนี้สูงมากเมื่อ เทียบกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในพื้นที่อื่น ๆ

2.5 ศักยภาพด้านระบบการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ถือได้ว่าจังหวัด ภูเก็ตให้ความสำคัญกับความสำคัญด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในระดับสูง ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัย ที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว โดยหน่วยงานในจังหวัดภูเก็ตได้มุ่งเน้นที่จะขับเคลื่อน นโยบายด้านความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยวให้เป็นวาระสำคัญเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

2.6 ศักยภาพด้านคุณภาพอาหารและความหลากหลาย ซึ่งจังหวัดภูเก็ตมีความ ได้เปรียบพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลในประเทศอื่น ๆ ในโลกในเรื่องของความหลากหลายและคุณภาพ ของอาหาร เพราะประเทศไทยสามารถผลิตวัตถุดิบและประกอบอาหารหลายรูปแบบจากวัตถุดิบที่ สามารถผลิตได้เอง สร้างความหลากหลายทั้งรูปแบบและรสชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ

2.7 ศักยภาพด้านทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ตถือว่าเป็นเมืองที่ มีความเจริญ มีความทันสมัย มีความหลากหลายของผู้คน และวัฒนธรรมที่ผสมผสาน ซึ่งมีความลงตัว การพัฒนาเมืองภูเก็ตให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นั้นถือว่าเป็นความเหมาะสมทั้ง สภาพของเมืองและด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากภูเขื่อนั้นเป็นเมืองการศึกษา มีมหาวิทยาลัยถึง 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ซึ่งเปิดสอนหลักสูตรที่ เป็นภาษาอังกฤษที่มีชื่อเสียง เช่น หลักสูตรที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและโรงแรม เป็นต้น และมี โรงเรียนนานาชาติที่มีชื่อเสียงอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้สามารถที่จะดึงดูดชาวต่างชาติให้ เข้ามาศึกษาที่ภูเก็ตได้เป็นอย่างดี

2.8 ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางท่าเทียบเรือท่องเที่ยวหรือเรือสำราญ จังหวัด ภูเก็ตมีท่าเทียบเรือทั้งหมดประมาณ 38 แห่ง มีมารีน่า จำนวน 5 แห่ง แบ่งเป็นของราชการ 1 แห่ง และเป็นของเอกชน จำนวน 4 แห่ง และมีท่าเรือน้ำลึกอีก 1 แห่ง ซึ่งด้วยสภาพความพร้อมของจังหวัด ภูเก็ตที่มีเรือยอร์ชและมีเรือครูซเข้ามารวมกันถึงปีละประมาณ 1,500 ลำ ประกอบกับมีท่าเรือน้ำลึกที่ อ่าวมะขาม ที่พร้อมจะสามารถปรับปรุงให้เรือสำราญเข้ามาเทียบท่าได้

2.9 ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ด้วย ศักยภาพของจังหวัดภูเก็ตที่มีที่ตั้งและเป็นศูนย์กลางของจังหวัดอันดามันและมีนักท่องเที่ยวเข้ามา ท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จังหวัดภูเก็ตจึงได้วางยุทธศาสตร์ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นศูนย์กลางของ การบริการทางการแพทย์ของอันดามัน โดยเฉพาะการจับตลาดการท่องเที่ยวที่มีการบริการทาง สุขภาพหรือการแพทย์ร่วมด้วย โดยนอกจากจะมีโรงพยาบาลของรัฐที่มีความทันสมัยแล้ว จังหวัด ภูเก็ตยังมีโรงพยาบาลของเอกชน เช่น โรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ตโรงพยาบาลสิริโรจน์ เป็นต้น ซึ่งในแต่ ละปีมีนักท่องเที่ยวได้เข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมากนอกจากนั้นก็มีการบริการเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น สปา เป็นต้น

2.10 ศักยภาพด้านการเป็นเมืองศูนย์กลางแห่งการประชุมสัมมนา (Mice City) จังหวัดภูเก็ตถูกจัดให้เป็นเมือง 1 ใน 5 เมือง ของเมือง Mice City ของประเทศไทย ซึ่งในแต่ละปีได้มีการประชุมทั้งของคนไทย ของต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศได้มาจัดกิจกรรมที่จังหวัดภูเก็ตเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมนานาชาติที่จัดขึ้นที่ภูเก็ตเป็นประจำ เนื่องจากความเหมาะสมของเมือง และสถานที่พักต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬานานาชาติ ได้แก่ การแข่งขันเรือใบนานาชาติ หรือการแข่งขันกีฬาในระดับทวีป เช่น การแข่งขัน Asian Beach game เป็นต้น

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ อยู่ในระดับมาก โดยศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุด คือ ศักยภาพด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและระบบนิเวศน์ทางทะเลที่จังหวัดภูเก็ตมีความสมบูรณ์ สวยงาม อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ศักยภาพด้านการเป็นเมืองศูนย์กลางแห่งการประชุมสัมมนา (Mice City) อยู่ในระดับมาก อันดับสาม คือ ศักยภาพด้านคุณภาพอาหารและความหลากหลาย อยู่ในระดับมาก อันดับสี่ คือ ศักยภาพด้านระบบการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก และอันดับห้า คือ ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางท่าเทียบเรือท่องเที่ยวหรือเรือสำราญ อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ศักยภาพด้านการเป็นศูนย์กลางการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว
2. ปัจจัยด้านความสะดวกสบาย ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
3. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค
4. ปัจจัยด้านความหลากหลายและน่าสนใจของกิจกรรมการท่องเที่ยว
5. ปัจจัยด้านที่พัก โรงแรมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว
6. ปัจจัยด้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีบริการในแหล่งท่องเที่ยว
7. ปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
8. ปัจจัยด้านคุณภาพของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว
9. ปัจจัยด้านศักยภาพของท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว
10. ปัจจัยด้านการจัดการบริหารจัดการสุขอนามัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว
11. ปัจจัยด้านการตลาดประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว
12. ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว
13. ปัจจัยด้านการบอกต่อแบบปากต่อปากของนักท่องเที่ยว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของนักท่องเที่ยวด้านปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต สามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ตต่าง ๆ เหล่านี้ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนา

ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ตที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุด คือ ปัจจัยด้านด้านความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ปัจจัยด้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีบริการในแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับสาม คือ ปัจจัยด้านการจัดการบริหารจัดการสุขอนามัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับสี่ คือ ปัจจัยด้านที่พัก โรงแรมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับห้า คือ ปัจจัยด้านความสะดวกสบาย ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ปัจจัยด้านคุณภาพของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 3 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย ทั้งด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ความปลอดภัยและบุคลากร ประกอบด้วย

1.1 การพัฒนามาตรฐานสินค้าและการให้บริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน รวมถึงพัฒนามาตรฐานสถานประกอบการด้านการบริการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

1.2 การฟื้นฟู ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่มีสภาพเสื่อมโทรมและพัฒนาสร้างแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและรองรับนักท่องเที่ยวคุณภาพ

1.3 การสนับสนุนและกำหนดมาตรการสร้างความเชื่อมั่นด้านการให้บริการ การป้องกัน ดูแลรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

1.4 การเตรียมความพร้อมในการรับมือกับวิกฤตและความเสี่ยงในด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดหมาย

1.5 การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่จะเข้ามาหลังโควิด 19 ผ่านพ้นไป

2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพให้มีการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน ประกอบด้วย

2.1 การส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดภูเก็ตและสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักท่องเที่ยว

2.2 การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในจังหวัดภูเก็ต เพื่อสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว

2.3 การส่งเสริมการกระจายการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตและเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัดและภูมิภาค

2.4 การส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตด้วยการตลาดสมัยใหม่ (Modern marketing) และส่งเสริมการขายในกลุ่มตลาดที่มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย

3.1 การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว และกีฬา ระบบงานและบุคลากรในจังหวัดภูเก็ต

3.2 การสร้างเครือข่ายการพัฒนาและความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดชายฝั่งทะเลอื่น ๆ

3.3 การดำเนินการตลาดเชิงรุกเพื่อประมุขสิทธิ์การจัดงานระดับโลก ระดับภูมิภาค รวมถึงการจัดงานประชุมงาน Event ระหว่างประเทศ และการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติในจังหวัดภูเก็ต

3.4 การส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในจังหวัดภูเก็ต รวมถึงผลักดันงานเทศกาล ประเพณี และกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้เป็นงานเทศกาลระดับนานาชาติ

4. ยุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างคุณภาพ ทักษะ และความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตให้มีศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบพึ่งพาตนเองบนฐานความพอเพียงและความรู้ ประกอบด้วย

4.1 การฝึกอบรมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ในจังหวัดภูเก็ตในการให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างมีมาตรฐานและคุณภาพเป็นที่ยอมรับ รวมถึงการเพิ่มคุณค่าให้กับบริการทั้งที่มีอยู่เดิม และสร้างสรรค์บริการใหม่ ๆ ที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้

4.2 การส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการให้บริการของชุมชนและผู้ประกอบการที่ดีมีคุณภาพ สร้างอภยาศัยไมตรีต่อนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความประทับใจและความไว้วางใจกับนักท่องเที่ยว

5. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของต้นทุนทรัพยากรชุมชนสู่การเป็นสินค้าและบริการบนฐานอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่ต้นแบบเป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนในระดับต่าง ๆ ประกอบด้วย

5.1 การสนับสนุนนักวิชาการด้านการผลิตสินค้าสินค้าและบริการ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชนในการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนมีรายได้และเกิดการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

5.2 การสนับสนุนและส่งเสริมอัตลักษณ์หรือลักษณะพิเศษของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อใช้เป็นจุดขายและใช้เป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการหรือแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นและแตกต่าง

5.3 การกำหนดมาตรการให้ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต รวมถึงการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมและความสะอาดอยู่เสมอ มีการจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

5.4 การสร้างภาพลักษณ์ให้กับที่พัก โรงแรม สถาปัตยกรรมต่าง ๆ ให้มีความกลมกลืนกับสถานที่ท่องเที่ยวในแหล่งแหล่งชุมชนในจังหวัดภูเก็ต รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่ที่มีความโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

6. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลของความสุขอ่างเท่าเทียมระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย

6.1 การสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ช่วยทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดภูเก็ต นอกเหนือไปจากการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจากส่วนกลาง

6.2 การพัฒนาโครงการขับเคลื่อนระบบการบริหารจัดการและการทำงานเชื่อมโยงเชิงเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวสากลที่มีเอกภาพ มั่นคงและยั่งยืน

6.3 การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขระหว่างชุมชนในจังหวัดภูเก็ตและนักท่องเที่ยว ตลอดจนพัฒนาไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ในภูมิภาคอาเซียน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ ได้ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย ทั้งด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ความปลอดภัยและบุคลากร ประกอบด้วย 5 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการสนับสนุนและกำหนดมาตรการสร้างความเชื่อมั่นด้านการให้บริการ การป้องกัน ดูแลรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพให้มีการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน ประกอบด้วย ประกอบด้วย 4 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุดคือ ด้านการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดภูเก็ตและสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการส่งเสริมการกระจายการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตและเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัดและภูมิภาค มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย 4 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุดคือ ด้านการดำเนินการตลาดเชิงรุกเพื่อประชาสัมพันธ์การจัดงานระดับโลก ระดับภูมิภาค รวมถึงการจัดงานประชุมงาน Event ระหว่างประเทศ และการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติในจังหวัดภูเก็ต โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในจังหวัดภูเก็ต

รวมถึงผลักดันงานเทศกาล ประเพณี และกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้เป็นงานเทศกาลระดับนานาชาติ มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

4. ยุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างคุณภาพ ทักษะ และความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตให้มีศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบพึ่งพาตนเองบนฐานความพอเพียงและความรู้ ประกอบด้วย 2 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการให้บริการของชุมชนและผู้ประกอบการที่ดี มีคุณภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการฝึกอบรมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

5. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของต้นทุนทรัพยากรชุมชนสู่การเป็นสินค้าและบริการบนฐานอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่ต้นแบบเป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนในระดับต่าง ๆ ประกอบด้วย 4 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ด้านการสนับสนุนนักวิชาการด้านการผลิตสินค้าสินค้าและบริการ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการสร้างภาพลักษณ์ให้กับที่พัก โรงแรม สถานปัตยกรรมต่าง ๆ ให้ความกลมกลืนกับสถานที่ท่องเที่ยวในแหล่งแหล่งชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

6. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตโดยชุมชนที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลของความสุขอย่างเท่าเทียมระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 แนวทาง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับของค่าเฉลี่ยความเห็นสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนระบบการบริหารจัดการและการทำงานเชื่อมโยงเชิงเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวสากลที่มีเอกภาพ มั่นคงและยั่งยืน โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านการพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขระหว่างชุมชนในจังหวัดภูเก็ตและนักท่องเที่ยวตลอดจนพัฒนาไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ในภูมิภาคอาเซียน มีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ปัญหาที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อทั้งนักท่องเที่ยวและประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตคือ ปัญหาการจราจรติดขัดอย่างหนักโดยเฉพาะในเวลาว่างเทศกาลหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกประเภท สร้างความเดือดร้อนอย่างหนักแก่คนในชุมชนการท่องเที่ยวที่สำคัญในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัดภูเก็ต ดังนั้นเพื่อให้ปัญหานี้ได้รับการปรับปรุงและแก้ไข ผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานส่วนกลาง ภาคเอกชนและชุมชน ในการกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้อง

กับการบริหารจัดการการจราจรเพื่อบังคับใช้ในกรณีที่มีการจัดกิจกรรมพิเศษในพื้นที่ท่องเที่ยว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการเดินทางชีวิตของชุมชน

1.2 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภูเก็ตที่สำคัญมากหนึ่งปัจจัยคือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค ซึ่งเกี่ยวข้องกันโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากภาครัฐโดยตรง องค์กรปกครองท้องถิ่นจำเป็นต้องบริหารจัดการและจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาในประเด็นนี้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เน้นในส่วนที่จะต้องเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวและชุมชนเป็นสำคัญ และจัดลำดับของการพัฒนาตามความจำเป็นและสอดคล้องกับงบประมาณมากที่สุด

1.3 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า การก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้น จำเป็นที่จะต้องมุ่งเน้นการขับเคลื่อนนโยบายและกลยุทธ์ด้านต่าง ๆ ให้ไปสู่การปฏิบัติมากที่สุดในเวลาอันรวดเร็ว องค์กรปกครองท้องถิ่นควรมุ่งเน้นการประเมินกลยุทธ์ตามความสำคัญและจำเป็นก่อนหลัง และจะต้องพยายามขับเคลื่อนกลยุทธ์ต่าง ๆ เหล่านั้นไปสู่การปฏิบัติจริง ผ่านความร่วมมือและทำงานเชิงบูรณาการกับหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และการมีส่วนร่วมของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ภายใต้หลักธรรมาภิบาล

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ด้านสิ่งดึงดูดใจในแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต หน่วยงานที่ดูแลด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ควรมีการออกมาตรการดูแลด้านความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเข้มงวดและมีการรณรงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และทิ้งขยะมูลฝอยในแหล่งท่องเที่ยว มีการรณรงค์ให้ชุมชนรู้จักการแยกขยะ สร้างมูลค่าและการทำประโยชน์จากขยะ จัดหาถังขยะแบบแยกประเภทอย่างเพียงพอ รวมถึงจะต้องจัดทำระบบการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ ถูกวิธีและไม่เกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อม

2.2 ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต หน่วยงานท้องถิ่นที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวควรมีการพิจารณาผ่อนปรนให้นักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถใช้บัตรประจำตัวชนิดอื่น เช่น บัตรประจำตัวประชาชน หรือใบขับขี่รถยนต์ที่มีชื่อและรูปถ่ายที่ตรงกันกับนักท่องเที่ยว เพื่อแสดงตนในการเข้าเยี่ยมชมและร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้มากขึ้น

2.3 ด้านสิ่งแวดล้อมในจังหวัดภูเก็ต หน่วยงานท้องถิ่นที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวควรพัฒนาท่าเทียบเรือในจุดต่าง ๆ บนเกาะภูเก็ตให้มีมาตรฐานและมีความปลอดภัยในระดับสูง รวมไปถึงการสนับสนุนด้านอุปกรณ์ความปลอดภัยที่ทันสมัยและได้มาตรฐานสากล เพื่อความปลอดภัยกับนักท่องเที่ยว

2.4 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต หน่วยงานท้องถิ่นที่ดูแลการจัดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว ควรพิจารณาขยายเวลาการจัดงานเทศกาลหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาร่วมงานได้หลายวัน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการใช้จ่ายในกิจกรรมการท่องเที่ยวมากขึ้น เป็นประโยชน์ต่อพ่อค้า แม่ค้าในแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง

2.5 ด้านที่พักแรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ประชาชนและผู้ประกอบการในพื้นที่ท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ควรให้ความสำคัญ

กับการสร้างภาพลักษณ์และเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่นให้กับที่พัก โรงแรม รวมถึงสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อสร้างอัตลักษณ์ที่น่าจดจำและประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

จากผลการศึกษาคั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตเพื่อการก้าวไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้น จำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือและการบูรณาการการทำงานร่วมกันจากหลายภาคส่วน ทั้งการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ดูแลด้านการท่องเที่ยวของรัฐ ผู้ประกอบการภาคเอกชน รวมถึงประชาชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาคั้งถัดไปเกิดคุณูปการมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยควรมุ่งเน้นการศึกษาด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและชุมชนในการขับเคลื่อนและส่งเสริมกลยุทธ์ด้านการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตไปสู่ความยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการค้นคว้าเกี่ยวกับการส่งเสริมความร่วมมือของภาคประชาสังคมและชุมชนที่จะช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในขณะเดียวกันก็ศึกษาว่า ถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อการปรับเปลี่ยนเข้าสู่การเป็นเขตพัฒนาพิเศษด้านการท่องเที่ยวแห่งแรกในประเทศไทย ทั้งในเชิงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว สถานบริการด้านสุขภาพ การขนส่งสาธารณะ รวมไปถึงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวตลอดห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ อันจะส่งผลให้การดำเนินนโยบายด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ ในขณะที่เดียวกันผู้วิจัยควรประยุกต์ใช้รูปแบบการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพผ่านการเก็บข้อมูลเชิงลึกแบบเผชิญหน้าและเชิงปริมาณผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติร่วมกับการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวและผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถที่จะวิเคราะห์ข้อมูลได้ครบถ้วนในทุกมิติและครอบคลุมสิ่งที่ต้องการค้นหาได้อย่างแม่นยำ